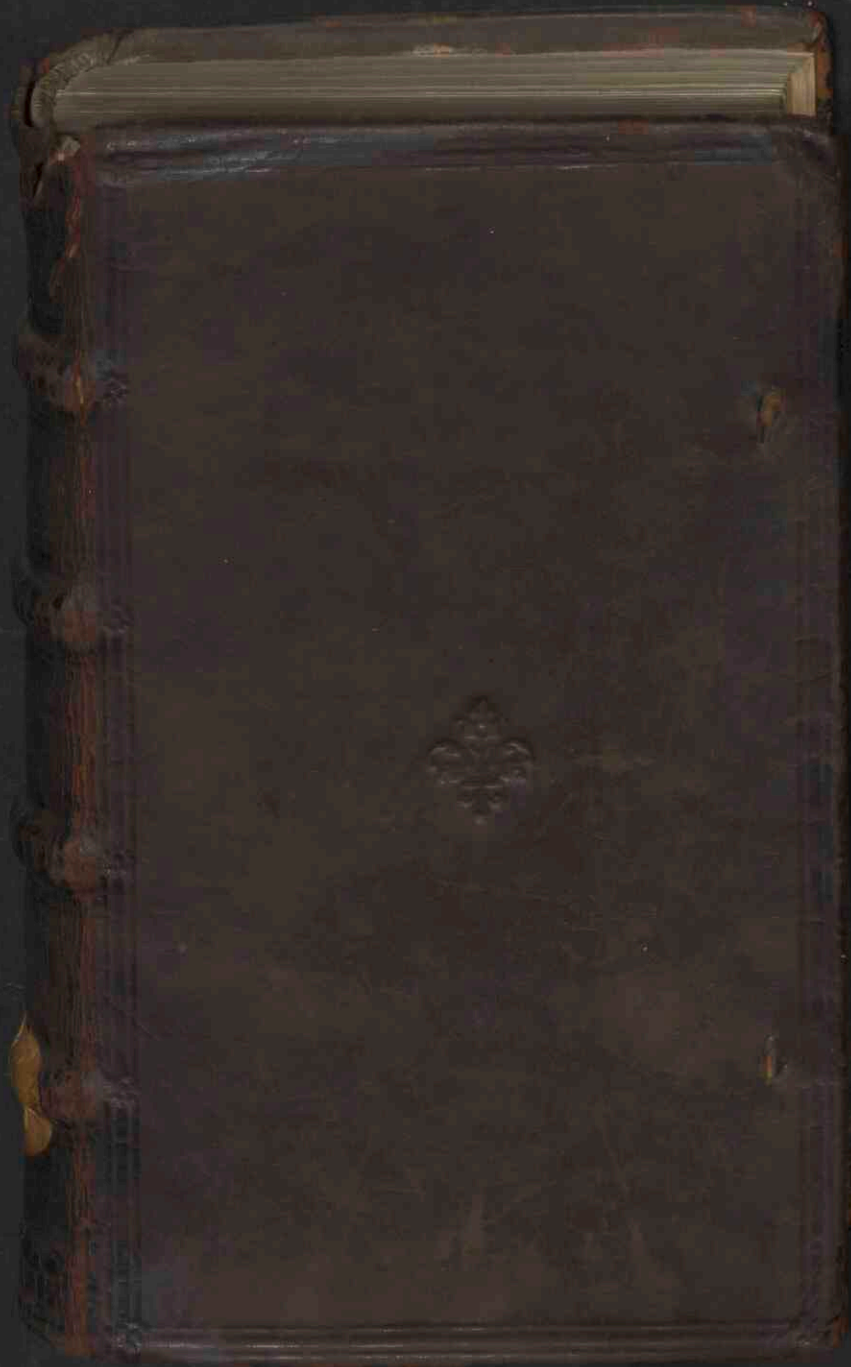

Psalterium Daudis carmine redditum

<https://hdl.handle.net/1874/428632>

Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell

Huybert van Buchell (1513-1599)

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
  - de kopsnede
  - de frontsnede
  - de staartsnede
  - het achterplat

This book is part of the Van Buchell Collection

Huybert van Buchell (1513-1599)

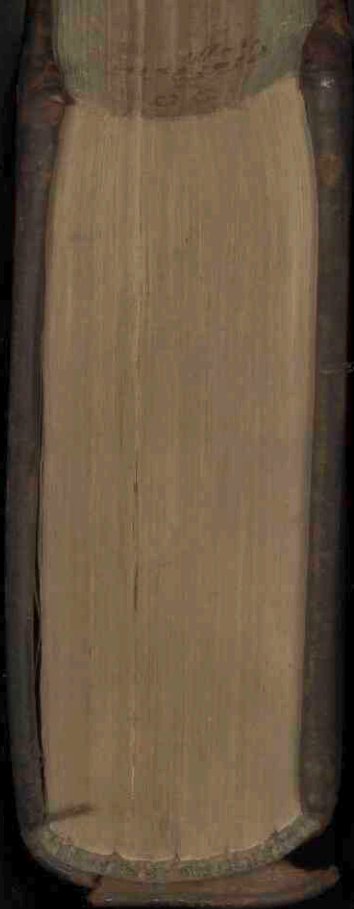
More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

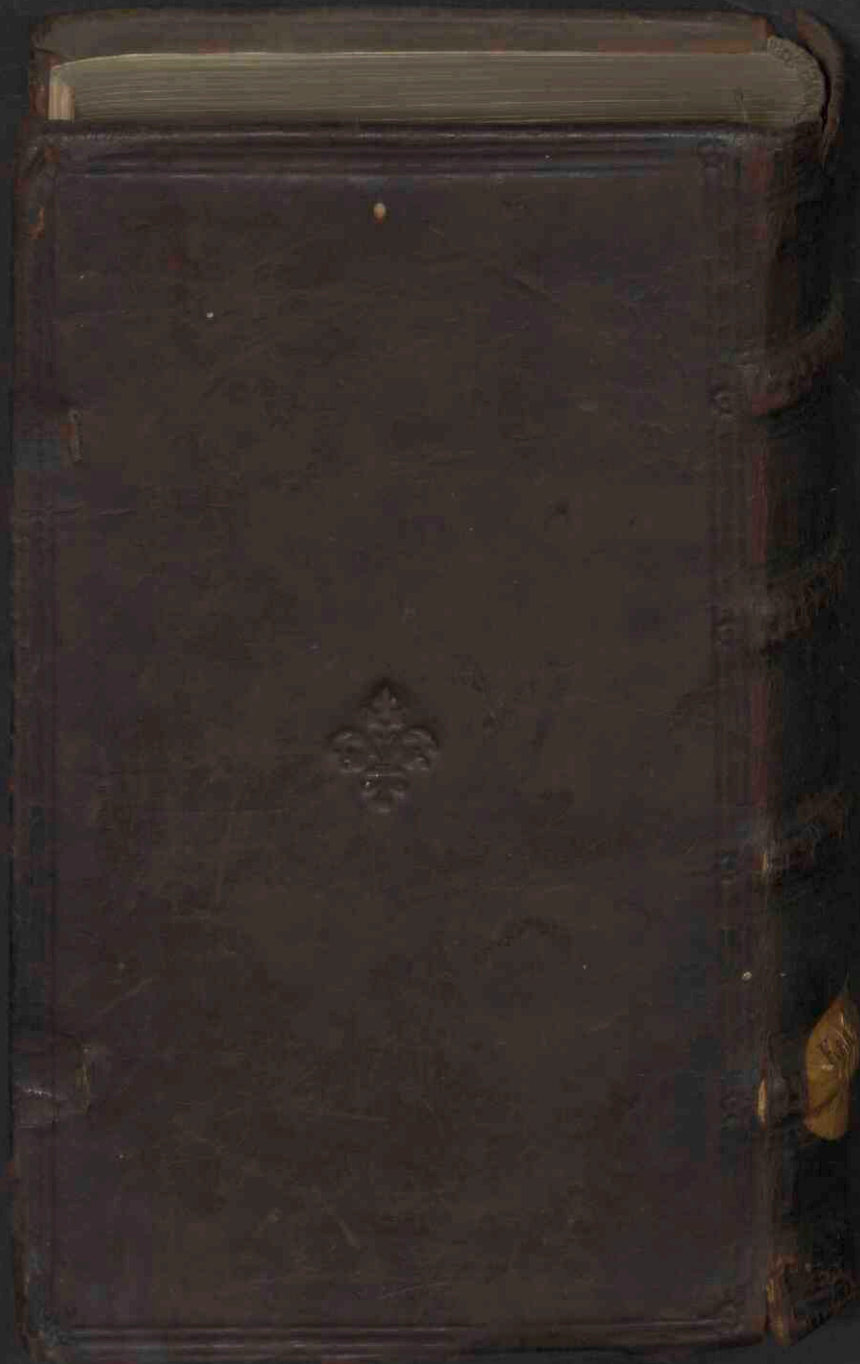
Kap. 109
F. N. M. H.

50

z
pfeilstein
heft

D 10

No 201

Kass 109

pl. N. n. 2

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

N. 247. ll.

N. II. B.

159 119 1

PSALTE
RIVM DAVIDIS CAR

MINE REDDITVM PER EOꝛ

banum Hessum.

CVM ANNOTATIONIBVS, VITI

Theodori Noribergeñ. quæ Coma
mentarij uice esse
possunt.

ex dono Buchely

M. D. XXXIX.

LECTORI.

Sic etiam uili iacuit uelatus amictu,
Dum sua Dauides supra flet ante Deum.
Quem nunc ire uides peregrina in ueste recinctum,
Forsitan exuias exulis esse putes,
Qualemcunq; uides talem dedit anxia Musæ,
Hesidos in superos, & sacra tanta, sitis.
Restat ut agnoscas Lector bone, leua malorum,
Nil moror, in clades nomina nata suas.

VITVS THEODORVS

Paulo Pfinzingo Martini filio, pa-
tricio Noribergensi.

S. D.

Qm in manus uenisset nostri Eoba-
 ni præclarum hoc psalmorū opus,
 mi Paule, gratulatus sum tacite hāc
 insignem commoditatem discendi
 non Iuuentuti solum, quæ ad recta
 studia educatur, sed Ecclesiæ quoq; cui imprimis
 conducibile est res sacras erudite & perspicue ex-
 plicari. Nam cū hoc omnium iudicio constet, psalmorū
 librū, singulare Spiritus Sancti opus esse, propter
 insignem grauissimarum rerum copiam, profecto
 summum in eo operæ prædium Poeta fecit, quod tan-
 tas res cum tanta perspicuitate in poemate, ceu in
 clara luce conspiciendas, proposuit. Nam cum car-
 minis ratio illas usitatas sacrarum literarum figu-
 ras non ubiq; reciperet, non iudicij solum, sed &
 facultatis singularis fuit, ista (ut græci dicunt) nec
 uè nouōs dicere, ut neq; de sententia prophætæ
 aliquid mutaretur, nec latinas aures inusitata in car-
 mine phrasis offenderet. Hæc quia Eobanus noster
 singulare nostri seculi ornamentum, mirabili felici-
 tate præstitit, profecto Ecclesiæ utilissimū laborem

A 2 reliquit

reliquit. Nam si mihi in hac re libere dicendum est quod sentio, omnino sic iudico, hanc Eobani psalmo rii expositione plus longe lucis ad germanam prophete sententiam rectius intelligendam attulisse, quam omnes omnium commentarios, qui intra annos quadringentos in scholis scripserunt. Ut igitur opus Ecclesie utilissimum, in scholis iuuentuti cum maiore fructu posset proponi, uolui aliquam studiorum meorum partem in id ponere, ut hi psalmi Argumentis explicati, et dispositione, ac scholijs pro me a mediocritate, illustrati, et derentur. Quomodo enim possunt iuuentutis studia rectius institui, quam si hoc modo cum liberaliore doctrina, etiam religionem discant? Nam hoc citra controuersiam omnes eruditi fatentur, plurimum momenti ad comparandam aliquam liberalem doctrinam in eo esse, si pueri statim assuefiant, ad pangendum carmen. Ego uero haud scio an possit in scholis, aliud aptius exemplum fingendorum uersuum proponi, quam sicut Eobani nostri uersus, elegantia, facilitate et suauitate prestantes. Eiusmodi cum sint Ouidiani quoque, quis tamen non malit iuuentutem simul sacra discere, quam nondum bene confirmatos animos in profanis lusi- bus uersari.

Hunc igitur meum laborem, mi Paule, uolui tibi dedicare, ut intelligeres usitatū meum erga nostros
cives

ciues amorem & studiū, quos cum quotidianis cohortationibus ad literas colendas exuscitem, etiam aliqua parte operarum mearum iuuare uolui. Ac te imprimis hortor, quem non solum illustria Patrum, in aliquot imperatorum aulis nomina, ad recta studia impensius colenda excitare debent: Sed etiam Respublica, ad quam olim accessurus es, ut cū literis etiam religionem coniungas. Ita enim fiet, ut & tibi clarum ad posteritatem nomen compares, & Reipublicæ Consilia & actiones tuæ omnes sint salutare, id quod Christus, inspector studio rū et uitæ tuæ, clementer faxit. Amen.

Bene Vale. Noribergæ Cal. feb.

Anni .38. ex Parochia

Sebaldina.

* *
*

ILLVSTRI ET INCLYTO

HEROI AC DOMINO D. PHI
lippo Hessiæ totius ac finitimarum aliquod circa
Gentium Principi &c. Domino suo
perpetua fide colendissimo.

H. Eobanus Hessus.

S. D.

Qui tibi uindicibus uictori nuper ab armis,
Heroa cecini iusta torpæa tuba.
Idem nunc elego Dauidica carmina plestro.
Principe te tali munera digna fero,
Illa sed exiguum Thuringi flumen Hieræ
Miserat, ad Fuldæ littora pulchra tui.
Hæc tibi nunc Musis illustri Lanus ab urbe
Mittit, & accipias munera grata rogat.
Sunt tamen hæc illis, tanto meliora, prophanis,
Quanto sunt omni sacra priora gradu.
Accipe psalmographi tibi debita carmina uatis,
O princeps animo diuitijsq; potens.
Nam quia tu nostras potuisti reddere musas,
Iussisti & patriæ dulcis amore frui.
Quem magis ex merito tali dignentur honore
Tu nisi, nunc isto tempore nemo, fuit

Præ

Præcipue cum sacra colas nunc ista professus,
 Quæ, nisi quod uerum est, nil rationis habent,
 Dotibus ingenij cum sis inuictus & armis,
 Et uera foveas cum pietate fidem.
 Præterea studijs & fautor & autor honestis
 Te duce quæ patria hæc, cui dominaris, habet.
 Quis te non merito uel iniquus liuor anarit?
 Quis non obstupeat laudis honore tuæ.
 Hæc tua te decuit uirtus, hæc gloria uera est,
 Magnanimi specimen Principis illud erat.
 Eia igitur regum clarissime sanguis auorum,
 O annis maior magne Philippe tuis,
 Accipe fatidicos Dauidica carmina psalmos,
 Accipe Iesseæ plectra canora lyre.
 Quæ tibi dū meditor, iam me hoc uidet alter agentē,
 Dum uarium cœli phœbus oberrat iter.
 Dixerit audaces aliquis fortasse Cancenas,
 Aggressus maius, quàm decuisset, opus,
 Nec deerunt quos hæc nouitas inuisa mouebit,
 Hei mihi cur ludus tam uetus hic nouus est?
 Fallor & an dicent, cur uera oracula uatis,
 Tam male contorto carmine falsa facis?
 Dij melius, quis sacrilegam, per talia Musam,
 Crimina, ter dignam non putet esse mori?
 Si tamen hæc, ut plena malis sunt omnia, quisquam
 Scripta cauillatus crimen habere putet.

Sentiet haud quaquam nos hæc pueriliter ausos,
 Nec scriptum hoc pueris ut legeretur opus,
 Sed quia iudicio genus hoc laudetur eorum,
 Qui merito laudem temporis huius habent.
 Nec tamen inuidia nunc respondere uolebam,
 Est opus alterius temporis iste labor.
 Ad te iterum redeo Princeps fortissime, cuius
 Auspicio est studijs redditus omnis honor,
 Qui sicuti patriæ renouas uirtutis honorem,
 Armis, consilio, religione, fide.
 Sic etiam studijs illam melioribus ornas,
 Nobilis inuecto nuper honore Scholæ.
 Hic ubi monticulam Lanus tuus alluit urbem,
 Inclyta quæ prisca nomina Martis habet.
 Si tibi nunc nostri possint placuisse labores,
 Et sensus aliqua parte mouere tuos.
 Non mala Hesperidum potius, non aurea malim,
 Vellera, quæ locuples Phasidos oratulit.
 Nam mihi res magno stetit ista labore, nec ullum
 Exstitit è nostro carmine maius opus.
 Sunt, fateor, meliora meæ scripta ædita Musæ,
 Et quibus in uersu gratia maior inest.
 Qualia sunt, cantata mihi iuuenilibus annis,
 Plurima, & hoc etiam tempore multa super.
 Quæ mihi sunt inuenta meo Marte omnia, uires
 Ingenij nequeunt dissimulare mei.

Mollia ceu digitis fingentibus omnia cedunt,
 Et sequitur doctas amulacera manus.
 Sic quibus ipse parens fueris, quæ inueneris ipse,
 Quacumq; ipse uoles finxeris arte licet.
 Præscriptum alterius fuit hac in parte sequendum
 Et labor ingenij non fuit iste mei.
 Non secus ac si quis magni conetur Homeri,
 Vertere Romano, carmina docta, stylo.
 Eximium multa turbet ratione poetam,
 Præscripta nunquam iussus abire uia.
 Sic mihi psalmographi conanti reddere sensus,
 Præcipuus, uel in hoc et labor omnis erat,
 Ut sensum assequerer, quærenti uerba, figuris
 Nec linguæ ratio, nec phrasis una fuit.
 Adde quod est eadem toties repetisse molestum
 Qui labor in scripto dic mihi maior ubi est?
 Nec mihi me similem uolui per cuncta uideri,
 Hic ego me fieri Prothea posse uelim.
 Huius uel minimum nunquid sim laudis adeptus,
 Vix puto iudicium temporis huius erit.
 Hæ causæ fortasse aliquos offendere possint,
 Qui sunt iudicio candidiore parum.
 Debebunt tamen hoc iisdem meminisse, quod huius,
 Si quid inest uicij, ne reus ipse ferar
 Nec potui, toties luctatus, ut omnia possent,
 Mille modis uaria disparitate legi.

Quare me uenia dignum quoq; lector habebit,
 Si quis in eximio corpore n̄uus erit.
 Tu nunc Hesiaca Princeps fortissime gentis,
 Temporis, & merito, fama philippe tui.
 Ad sere psalmographæ tibi dedita carmina Musæ,
 Pectore quàm forti teq; tuosq; soles.
 Quod tu si facies, facies te principiæ dignum,
 Et, quod perpetuo non moriatur, opus,
 Vnde tuis gestis accedat gloria rebus,
 Cuius te nunquam poenituisse queat.
 Non etiam, nisi mens fallit præsaga, pudebit.
 Dauidem forti sæpe tenere manu.
 Ipse quoq; è bellis uictor, psalteria sæpe,
 Dicitur inuicta sustinuisse manu.
 Quod tantum decuit regem, tantumq; prophetam,
 Te quoq; dux noster, posse decere puta.
 Et nostros defende tua uirtute labores,
 Qui nunc ex multa sunt ratione tui,
 Qui tibi si placeant, ut spes est magna, fatebor,
 Iam mea, quæ uoluit, littora, puppis habet.
 Viue diu, sobolemq; tuæ foelicibus auge
 Sortibus, & patriæ splendida facta domus.

DE FRVCTV ET VTILITATE
lectionis Psalmorum.

ELEGIA EOBANI
HESSI.

Quisquis habes uarijs obnoxia pectora curis,
Acceptoq; aliquã uulnere quæris opem,
Nec potes humana, quæcunq; sit, arte iuari,
Hæret, & est soli spes tua fixa Deo.
Inspice psalmographi diuina poemata uatis.
Inuenies quæ te cura leuare queat.
Sive tuis nocuit grassator fimbis hostis,
Non aliameliùs pellitur hostis ope.
Seu res est peculata tuas manus improba furum,
Inde, quod ablatum, reddere possit erit.
Exactum patria premit inuidiosa tyrannis,
Hinc tua soleris tristia fata licet.
Insidias posuere tui tibi & undiq; captant,
Cum Dauide Deum consule, tutus eris.
Pignoribus uiduata domus tua luget ademptis.
Auxilium luctus non aliunde feres.
Pauperie premeris, domus esurit, urget egestas,
Hunc pete, ab hac diues copia fonte fluet.
Iam tua carnifices populantur corpora morbi,
Hinc ueniet morbis certa medela tuis.

Pressua

Pressus es inuidia, uulgo contemptus haberis,
 Huius ab exemplo tu quoq; fortis eris.
 Pulsus es è summis, deiectus ad infima luges,
 Hunc sequere, euades infera, summa feres.
 Assiduis culti sterilefcunt solibus agri,
 Hinc pete fructifero qui riget imbre solum.
 Imbribus assiduis sunt obruta semina terræ,
 Hinc pete qui iustis solibus arua iuuet.
 Ah miseros qui signa notant & sydera spectant,
 Et spes inde hominum uanaq; uota trahunt.
 Deniq; quicquid erit, quæcunq; incommoda rebus
 Humanis aliqua clade nocere queant,
 Omnia psalmographi diuina poëmata uatis
 Spe certa, & forti pectore, ferre docent.
 Et non ferre modo, uerum quoq; pellere, si quis
 Pectore, quo cecinit qui dedit ista, canat.
 Nec modo fortunæ, dubijs ue medebere rebus.
 Manat ab hoc animæ maxima fonte salus.
 Tam non ulla mala mens est sibi conscia culpæ,
 Quæ non inde habeat quo sua damna leuet,
 Tam nullum miseros grauat intollerabile sensus
 Quod non hic aliqua parte leuetur, onus.
 I nunc fatidicis humana uolumina scriptis,
 Confer, & istorum quodlibet inde pete.
 Tam male fallêris quàm qui sub imagine somni
 Inuenit, & falsa continet æra manu.

Inunc humanas morbis medeare per artes,
 Quodq; Deo debes quære aliunde bonum.
 Ne faceres melici monuit sapientia psaltæ,
 Qui sacrum lyrico pectore pulsat ebur.
 Hunc dedit expositum doctæ tibi cura Lutheri
 Quate cunq; iuuat uoce uel ore loqui,
 Quamuis Theutonica Dauidem uoce loquentem
 Dum lego, Romano me pudet ore loqui.
 Totus ad exactum sic est sibi redditus unguem,
 Hic ego uel studio, barbarus esse uelin.
 Quidam alij uario uerterunt carmine psalmos,
 Carpentés cauta, quos uoluere, manu,
 Spernentes alij numeros, uertère pedestri,
 Psalmographi uatis carmina sancta, stylo
 Ut iam quæ patribus fuerant incognita priscis,
 Nota uel è triuio cuilibet esse queant,
 Sed quia nõ sapiunt eadem omnibus, omnibus horis,
 Et uario gaudent multa palata cibo,
 Ipse quoq; è multis, nec multa nec optima legi,
 Quæ fierent elego carmina nostra pede.
 Quæ me scribentem Pegnesidos accola rupis
 Vidit, & in proprio Noricaberga sinu.
 Cum tamen à charis, & adhuc, urgerer amicis,
 Et studijs essent turba molesta meis.
 Arripiens, fateor, semel omnia scripta peregi,
 Quicquid psalmorum lingua Latina tenet.

Atq;

Atq; itane precibus saepe aduersarer honestis
Nostra per hæc semel est libera facta fides.
Non quiame præstare putem potuisse, quod huius,
Temporis innumera præstitit arte labor,
Sed quia materia fieri meliore poetam,
Iuuit, & hæc ratio prima probata mihi est.
Tum quia doctiloquo non sorduit ista Philippo,
Dignato tali ludere saepe modo,
Huic etiam debes, si te mea forte iuuabunt,
Quæ tibi Psalmographo sunt data scripta pede.
Hactenus est ratio tibi reddita, cur mea nuper,
Facta sit abiecta psalteria Musa lyra.
Quisquis Iessæi legis hæc monumenta poetæ,
Dij faciant fructu non pereunte legas.

CLARISS. NOSTRI

SECVLI POETAE ET PIO

& casto D. Eobano Hesso, suo in

Domino fratri charissimo, Mar
thinus Lutherus.

S. D.

GRatiam & pacem in Domino nostro Iesu
Christo, Amen. Psalterium tuum clarissime
Eobane & in Domino frater charissime, tuo no-
mine mihi redditum accepi, & summa uoluptate
legi, lego, leganq; semper: ita gratus est mihi la-
bor tuus in hunc mihi suauissimum librum collo-
catus, agoq; tibi gratias quàm maximas, quod per
Musas tuas, tam benignas, tam pias mihi uideri li-
cuit poëma hoc regium, diuinũ et inter Hebræa ex-
cellentissimum, latinum factum. Nam & aliorum
omnium studia qui in hoc poëmate uertendo, illu-
strando & excolendo operam nauarunt magnifice
laudo, etiamsi alicubi forte non omnia assequantur,
neq; enim omnes omnia possumus, exceptis his qui
nobis Iudaicas tenebras in clarissimam lucem ali-
quod Psalmorum inuehunt, hoc enim non possum
non fastidire: ita tuum maxime probo, qui primus
& fortasse unus inuentus es in uniuersa lingua lati-
na, qui poësim hanc diuinã, poësi latinã reddere tam
foeliciter aggressus sis, et pari foelicitate per feceris.

In qua

In qua re uere simul illud ostēdisti, quod in poetis sit spiritus sedibus ætherijs ueniens, in te uero & opulentior & efficacior quàm in cæteris, ut qui potueris reddere uires huius poetæ regij, nunquam alijs poetis, quantumuis magno afflatu agitatis, uel leui olfactu cognitas. Quod nullo modo potuisses, nisi rebus ipsis fuisses ultra intellectum, ut dicere solemus etiam uere affectus. Is autem affectus non à natura, nec ex uulgari Musarum uirtute uenit, aut earum afflatu solito concipitur, sed reuera donum nouum est Spiritus, & altior è cælo afflatus. Proinde non tantum gratulor tibi, sed & Dominum meum Iesum Christum laudo, qui spiritu suo te impulerit ad hoc pium opus, magno haud dubie & usui & exemplo alijs futurum, in primis puericiæ, quæ ex hoc poemate simul & literas & Musas, cum rebus & causis spiritualibus, per fideles pædagogos discere poterit. Nam ego me unum ex illis esse fateor, quos poemata fortius mouent, uehementius delectant, tenatiusq; in eis hæreant quàm soluta oratio, sit sanè uel ipse Cicero & Demosthenes. Id cum mihi contingat in alijs rebus, quanto magis credis mihi id contingere in rebus Psalterij? In quo libro à iuuentute sum uersatus, delectatus & exercitatus, nec sine magno, Deo gratiæ, fructu. Nam ut aliorum donis meum donum non præferam, hoc tamen sancta
arrogant

arrogantia glorior, quod pro omnibus thronis & regnis mundi, ut ille ait, carere nollem illo ipso, quicquid est, quod delectando & meditando in psalms, benedicente spiritu sancto, consecutus sum. Neq; enim tam stultæ humilitatis sum, ut dissimulare uelim dona Dei in me collata. Ex me ipso sanè satis superq; habeo quæ me humilient & nihil esse doceant, in Deo certe superbiendum est, in suis donis letandum, triumphandum, gloriandum est, sicuti facio in meo ipsius Germanico psalterio, nunc etiam

magis in tuo Eobanico, sed omnia in laudem

& gloriam Dei, qui est benedictus in

secula. In quo bene Vale in per

petuas eternitates, Amē

Vuittenbergæ

Calend.

Aug.

M. D. XXXVII.

B

Clariss.

CLARISSIMO VIRO

D. Eobano Hesso poetæ, Philippus

Melanchthon.

S. D.

DAuidis Psalmos redditos abs te latino carmine nō uidi tantū, sed quotidie in manibus habeo, nō solū oblectationis causa, uerum etiam ut in acerbissimis curis remediū ac leuationem miseriarum petam. Nam cum ipse psalmorum sententiæ quas uideo concinne & proprie redditas esse, animum meum recreant, tum uero numeris uersuum, quasi cantu, uehementius etiā moueor. Magna enim uis est Musices ad affectus in animis excitandos aut sedandos. Quare hoc tuum opus ualde amo, ac primum hanc uoluntatem laudo, quod Musas tuas ad celebranda diuina oracula, & ad ornandam religionem exuscitas. Ego quidem ut reliquam Musicen, ita poeticam iudico religionum conseruandarū causa initio hominibus donatam esse. Cumq; uis illa scribendi carminis, sine ulla dubitatione, cœlestis quidam motus sit, maxime conuenit poetis, eam uim ad res diuinas illustrandas conferre. Itaq; præclare illa dicuntur cum ab alijs tum à Pindaro, Musas primum debere Deum canere. Gratulor igitur tibi hunc animum, quod Musis tuis, hoc est, scelicissima ingenij uena

uenā diuinitus donata, res diuinas celebrare studes.
 Deinde etiam iudicium probo, quod psalmos delegi-
 sti. Erat enim facilius, aut nouos hymnos scribere, ut
 fecit magna cum laude Pontanus, aut historicum ar-
 gumentū tractare, quod splendescere magis potuit,
 quam ob causam Videri historiam Christi descripsit.
 Et in huiusmodi argumentis quanta sit ubertas, quā
 ta suauitas, quantus nitor Heroides tuæ declarant.
 Sed uideo te utilitatis publicæ rationem habuisse,
 quod psalmi recte translati, & ueluti habitu latino
 ornati, multo facilius intelliguntur. Hæc figurarum
 & phrasīs explicatio, multum lucis adfert, & con-
 ducit ad iudicandum adolescentibus. Quare & ad
 pietatem, & ad formanda iudicia studiosæ iuuentu-
 tis, deinde etiam ad incitandas generosas naturas ad
 studium poetices prodesse hanc psalmorum editio-
 nem statuo. Scis autem & illud poetæ officium esse
 in repub. ut & Plato & alij multi præceperunt, ut
 scribat utilia uitæ seu moribus, quod in hoc opere tu
 quidem egregie præstitisti. Postremo, etsi scio quā
 sint morosa iudicia, et de sententiarum proprietate
 & de genere uersuum, tamen ego in altero diligen-
 tiam tuam, in altero foelicitatem laudo. Ineptissimū
 genus est illorum qui quadam Iudaica superstitione
 addicti glossæmatis Iudæorum, cum figuras non in-
 telligant, nec sententiarum ordinem animaduertant

ſepe abſurdas interpretationes, ac uere ut Græce di-
 citur πᾶσι δὲ μέλος affingunt. Hos ſibi placere
 ſinamus, tu Muſis & melioribus ingenijs canito.
 Ago itaq; gratias tibi & meo & publico nomine,
 quod Eccleſiam pulcherrimo monumento ornasti,
 & iuuentutis ſtudia accendis & adiuuas. Neq; hoc
 meum iudicium obſcurum eſt. Soleo enim adhortari
 adoleſcentes noſtros, ut hoc ſcriptum legant &
 ament, propterea quod & psalmis multum lucis ad-
 fert, & prodeſt his communibus ſtudijs. Nam cum di-
 uina quadam ingenij ſœlicitate ueterem & pul-
 cherrimam carminis formam reuocaueris, noſtros
 homines ad ſtudium poetices inuitaſti, quod ad elo-
 quentiæ ſtudia conſeruanda plurimum adfert mo-
 menti. Quare tibi multum debet Reſpub. & de-
 bebant poſteritas, quòd ingenij tui ſœlicitate & tua
 diligentia optimæ artes excitatæ et propa-
 gatæ ſunt, qua laude, doctis quidẽ nulla
 debet eſſe optatior, Bene Vale

Vuitembergæ Cal.

Auguſt.

M. D. XXXVII.

IVSTVS IONAS

LECTORI

G. & P.

Eobanum Hessum, qui elegantissimo carmine
 hoc nobis reddidit Psalterium, inde ab anno
 etatis meæ XV. propter ingenij ubertatem diui-
 nam, admiratus sum semper & tum quidem ado-
 lescens adolescentem. Iam sub ingrauescentem etate
 utriusq; nostrum, multo magis senem admiror
 senex, & quantūuis hebescentibus oculis nunc pri-
 mū cerno quā honorifica mihi, cum hoc tempore,
 tum ad omnem posteritatem futura sit amicitia illius
 uiri tanti, qui suis immortalibus poematis non solum
 studia & literas mirifice adiuuit & excoluit, sed &
 ita conferens ad scribenda sacra illū zelum, illam in-
 dustriam præstantis sui ingenij & spiritus, non pau-
 lo cultiorem ornatiorēq; reddidit uniuersam do-
 ctinam Christianæ professionis. Atq; hinc effuse
 me lætari, gratulariq; mihi illam tan ueterem con-
 iunctionem, & æternam necessitudinem, cum hoc di-
 uino, & immortalī poeta, nemo miretur. Neq; enim
 parua apud me res est, me Eobani Hesi amicitiam,
 quam inde à teneris inter honestissima studia coale-
 scere memini, subinde magis cultam confirmatamq;
 omni genere officiorum, his asperis & difficilibus
 B 3 tempo

temporibus, quibus sæpe leui occasione, arctissime
 coniunctorum dissiuerunt necessitudines, integram
 conseruasse, & quasi thesaurum magnis periculis
 seruatum & ereptum, transmissurum esse ad hæres
 des Ipse Eobanus iam olim, non solum summis quib;
 busq; Italicis Germanicisq; huius seculi ingenijs,
 sed cum omni uetustate facile certans, quamuis
 multa præclara poemata adidit, tamen præcipue
 id de hoc suo Psalterio indicat, quod propter gra
 uitatem & sanctitatem argumenti, deinde quod
 opus senili quodam iudicio, & prudenter miroq; la
 bore subactum & propositum est, ut docti facile iu
 dicant, eo facilius super uicturum esse ad posterita
 tem. Proinde cum uiderem non displiciturum Eoba
 no, ut huic æterno operi adderem breue scriptum,
 in quo testatum relinquerem, quanti amicitiam uetu
 stam nostram florenti ætate inter nos coeptam, & in
 hunc usq; diem sanctissime cultam conseruatamq;
 facerem, quanti deinde illius Hæsiici Davidis ciu
 ram, quam proxime Iessæi Herois suauitatem, &
 sonum referentem, omnibus pijs, & eruditissimis facien
 dam esse ducerem, addidi ergo hoc incultum &
 tenue meum scriptum, non aliter atq; si discipulus
 pictorie, ad excellentis artificis alicuius opus rude
 addat π ἀγεγυοϋ. Psalterium inter summos scri
 pturæ totius libros esse nemo ignorat, eius laudes
 per.

per sese celebres sunt satis, cantata & nunc elegantissimis his Eobani uersibus, dignæ quibus ebuccinandis certatim incumbât omnia summa & Eobani simillima ingenia. Hortarer adolescentes ad terendum inter manus, tam diligenter hoc psalteriũ Hessi poetico, & miro ornatu uestitum, quam ipsius Dauidis diuina poemata ipsa, nisi uiderem Eobanum, ita foeliciter & diuinitus, ipsum pondus rerum maximarum, uitam & ardorem affectuũ, maiestatem uim atq; neruos orationis propheticae assequutum esse, ut lectores facile inuitatura sit mira amœnitas carminis, ut Dauidem ipsum, si reuiuisceret, lectorem allicere foelicissima imitatio possit. Et mirum non sit si ad sic expolitæ Dauidicæ illius citharæ dulcissimum & uere Musicum sonum, non solum omnes qui literis, Musis, aut fidibus non inimici sunt, sed et ueluti ad Orphea quendam arbores atq; saxa accurrant. Lector Vale. & Psalterio Hessidico fruere.

Data Vuitenbergæ

Calend. Augusti Anno

à Christo

nato

M. D. XXXVII.

HELIO EOBANO

HESSO REGI POETA

rum Spalatinus.

S. D.

TAm mihi q̄ reliquis semper Psalterion istud
 Proderit, ipsa ut res nos Eobane docet.
 Nam sunt hic numeri Musis & Appolline digni
 Et quos Christi adum numina cuncta probent.
 Et quos Christi adæ discant sine crimine cuncti.
 Et quos Sarigenæ semper in ore ferant.
 Hic puer, hic iuuenes, habet hic ueneranda senectus,
 Quo sælix, miseris libera rebus, eat.
 Mentibus hinc nostris solatia certa petuntur,
 Quæ nullis opibus mundus habere potest.
 Talia Iesseus ueheret quam laude prophetes,
 Exultans elegos iam rediisse suos.
 De Domini uerbo, uitæ, ambrosiæq; salutis
 Quod fidei solo munere, corda beat.
 Sola fides hominem cœlesti donat honore
 Sola fides superis conciliare potest.
 Sola fides hominem peccato liberat omni,
 Sola fides mortem, & pessima quæq; premit.
 Sola fides Christi fratres, sociosq; potentes
 Efficit, & cœlis inserit una fides.
 Sola fides animos tetrico mœrore iacentes,
 Erigit, & miseris pectora læta facit.

Sola

Sola fides Satanam subigit, stygiasq; paludes,
 Clauibus his solis sydera summa patent.
 Sola fides uiuis, morientibus omnia donat,
 Sola fides regit, atq; omnia sola potest,
 Verbo iuncta fides alas dat in aethera utraq;
 Mentibus & socijs corpora nostra beat.
 His ducibus cunctos animi superabimus hostes,
 Quamlibet è numero sordidiore sati.
 His ducibus semper uictricia signa feremus,
 His ducibus certi posteritate frui,
 Hæc tibi legitimum cano gratificatus honorem,
 Pro psalmis merito rex Eobane tuis.
 Dum uehor ad uerbi Christi incrementa tonantis
 Ensis feri imperio principis ipse mei.
 Exiliens animo psalmos te authore renatos,
 Quos cithera tali nulla Thalia dedit.
 Munere pro tali grates tibi tempora nostra,
 Et recinet quicquid posteritatis erit.
 Sed magis hoc semper qui te Spalatinus amauit,
 Qui iuuenis, qui uir, te celebrare solet.
 Coniuge cum casta, cum toto examine, soelix
 Viue diu dulces Nestoreosq; dies.
 Voti huius socius Doctor Megabacchus adesto
 Quicquid & Aonidωp Teutonis ora fouet.

PSALTE

RIVM DAVIDIS CARMINE

redditum per Eobanum

Hessum.

Beatus uir qui non: Psal. 1

Argumentum Viti Theod.

Cōueniētissima præfatio in psalmos, qua hortatur propheta ad studium religionis, Quia autem hypocrisis magnam speciem habet, e contra uera ecclesia sine specie est, ad consolationem uerę ecclesię egregie ornat fructus uerbi.

ARGVMENTVM.

Firmet ut humanas noua consolatio mentes

Quas habeant uires, quæ bona, uerba Dei,

Qui Domino fidant hos solos esse beatos

Quæ maneant reprobos, pagina prima docet.

Propositio, Beatus est qui discedit ab ecclesia impiorum & amplectitur puram doctrinam

Oelix ô nimium scelix qui facta malorum

Impia conspiciens, noluit illa sequi.

Cui uia displicuit pro ueris falsa sequentum,

Perditum incautum ne graderetur iter.

Qui

Qui neq; conscendit damnosæ fulcra cathedræ,
 Quam derisorum turba maligna tenet.
 Huius erit domini lex infinita uoluptas,
 Quam labi ex animo tempora nulla sinent,
 Hic erit adsimilis grauidæ sua brachia palmæ
 Quæ stat ad undantes iussa uirere lacus.
 Quæ feret opportuna suos in tempore fructus,
 Et sua quæ debet munera ferre, feret.
 Huic non ulla suos uis perturbabit honores,
 Nec folia à uentis illius ulla cadent.
 Hæc quæcunq; dabit, dabit optima, prodiga ueris
 Fœtibus, optandas semper habebit opes.
 Tam bona non capiet, non impius ista uidebit
 Præmia, non tales talia dona decent.
 Sed uelut à terra paleæ sparguntur inanes,
 Quas quocunq; uolet quælibet aura rapit.
 Impius instabiles sic euanescet in auras,
 Et nullum poterit certus habere locum.
 Ergo salutiferæ nec stabit in ordine turbæ,
 Cum iusto reprobus nec sociandus erit.
 Nouit enim dominus iustos, & uotapiorum
 Quorum auida iustas, percipit aure preces,
 Sed cadet, & pœnas dabit impius omnis, et horum
 Omne quod instituent dissoluetur opus.

Quare

Ratio:

Verbū non est
 ociosum quia ha-
 bet additū Spi-
 ritū sanctū quī
 per id corda re-
 nouat.

αὐτὸς θεοῦ

quæ minatur Ec-
 clesie hypocri-
 tarum, q̄ sit pe-
 nitura.

ἐπιφώνημα

Quare fremuerunt. Psal. 2.

Argumentum Viti Theod.

Est propheta de Regno Christi & Christo. Mundū omnia conaturū, ut Christum & Euangelion de Christo opprimat. Sed Deum confirmasse regnum filij sui. Quare futurum esse, ut qui Euangelio obediunt, saluentur. Qui autem nō obediunt ut damnentur. Ac nota propheta signare locum uulgandi Euangelij sicut Psal. 110.

ARGUMENT.

Hic tibi uenturum Christum super omnia regem
Per sua, deuicta, uulnera morte, canit.
Horrendas in sceptramina terena ferentes
Torquet, promissis pectora iusta leuat.

Totus psalmus narratione consistat, Atque initio docet Christi regnum esse regnum crucis & spirituale. Quia mundus id persequitur.

Quis furor in tantā rabiē conuertere gentes,
Quæ potuit fremitus causa fuisse noui?
Cur populi toto tam friuola in orbe loquuntur?
Cur nullum finem terror inanis habet?
Namque rebellantes conspirauere tyranni,
Consilij reges intumescere nouis.
Consilia aduersus Dominum insidiosa parauerunt,
Illius & Christo quæ nocuisse queant.

Impro-

Improba, dicentes, rumpamus uincula, nam quid

Non pudet istorum nos iuga seua pati?

Ipsorum tamen ille minas ridebit inanes,

Qui super et caelos & super astra sedet.

His etenim risum Domino mouere, nec inde

Effectus alios fabula uana refert.

Cum siquidem uolet ipse, illis ea uerba loquetur,

Iratum poterunt quae decuisse Deum.

Tum furor ipsius exardescet, & opprimet ausos,

Ad scelus audaces apposuisse manus.

Atq; ita perficiet ne sint rata foedera, quorum

Tanquam non dubiam constituere fidem.

Ipse autem statui regem, Deus inquit, ut esset,

Qui nostra in sanctum sceptrum Sion ferat.

At mihi conditio haec longe gratissima uisa est

Rex ait, haec lex est quam sine fine loquar.

Dixit enim Dominus mihi, mi charissime fili,

Hac ego progenitum te mihi luce tuli.

Posce serues quaecunq; uoles, quaecunq; rogaris,

Nil tibi larga manus nostra negare potest.

Heredem statuam populis te, totius orbis

Sub pedibus cernes subdita regnatis.

Nec tamen imperium tibi finiet orbita solis,

Qua uel summa petit, qua uel ad ima cadit,

Inde coercebis per ferrea sceptrum rebelles,

Contundes manibus saxea corda tuis

Iste est exitus
furoris mundi,
& pertinet haec
ad consolatio-
nem Ecclesiae in
mundo oppressae.

Alteram partem
narrationis, quae
regnum Christi
diuinitus sit con-
firmatum nec
possit humanis
uiribus aut con-
siliis euertere. Bel-
le autem depingit
summam Euan-
gelii, quae scilicet
Christus sit fili-
us dilectus per-
que nos quoque
reconciliamur
Deo, credentes
in eum.

Tam

Tan facile hoc tibi erit fragilem q̄ frangere testam⁷

Quam sigulus celeris finxerit arte rota.

Narrationi sub
iicit exhortatio
nem, Ac in he-
breo suans. fi-
gura est oscula-
ntini filii. Qua
non solum signi-
ficat reuerentiã
quam ei debe-
mus, sed et amo-
rem q̄ Christus
nos complecti-
tur, & uicissim
nostrum officii-
um.

Nunc igitur reges respiscite, querite rectum,

Quorum iudicijs terra regenda data est.

Et uanas auferte minas, submittite tandem

Facti humiles, forti corda superba Deo.

Quin etiam cum læti eritis timor illius adsit,

Iratum grauis est res habuisse Deum.

Suscipite unanimes natum, ferte oscula nato,

Ne si indignetur forte nocere uelit.

Ne uos abijceat recta de sorte bonorum,

Et sine diuina dispereatis ope.

Nam uelut ignis edax simul illius ira furorem

Cœperit, in præceptis omnia uertit agens,

Fœlices quicumq; illi confidere possunt,

Quo sine non alia est spes rata, nulla salus.

Beati qui confi-
dunt in eo:

Domine quid multipl. Psal. 3.

Argumentum Viti Theod.

Est mixtus Psalmus habet, inuocationē
& consolationem insignem, que ambo no-
bis tenenda sunt cum Dauidis exemplo à
mundo affligimur. Nam pertinet psalmus
proprie ad persecutionem.

Arguendis

ARGUMENT.

Arma sui fugiens Dauides impia nati
 His miser ante Deum uocibus usus erat.
 Exemplum nobis imitandum hoc ergo reliquit,
 Ut mala discamus ferre, subire, pati.

Psalmus Dauid cum absoluta
 fugeret.

HEi mihi quantameis insurgunt agmina rebus
 Summe pater, quae me plurima tela petunt.
 Sunt etenim, quos non pudeat mihi dicere, multi,
 Spem uitae in Domino non habet ille suo.

Querela in qua
 proponit peri-
 culū: Et est nar-
 ratio.

Tu uero opponens clypeum Deus opprimis hostes,
 Insidias uitae qui posuere meae.
 Per te uera data est per te mihi gloria uenit,
 Tu quasi capitis cornua fracta leuas.

Consolatur se
 contra pericu-
 lū, potentia &
 misericordia
 Dei.

Voce igitur querula Dominū in mea uota uocabo,
 Nūc quoque quādo opus est, dū mala tāta premiūt.
 Audiet ipse sui sancto de uertice montis,
 Nec uoti uacua spes finet esse mei.

Inuocatio quae
 est propositio-
 nis uice.

Nocte soporatus tota securus agebam,
 Lucifero tollens ex oriente caput.
 Certus eram siquidem, quia me praesentia seruat
 Illius in cuius sunt mea fata manu.

Propositionem
 confirmat exem-
 plo suo. Hacten-
 us mirabiliter
 in maximis pe-
 riculis seruatus
 sum.

Non igitur metuam uel centum millia, quamuis
 Cuncta meum fortes in caput arma ferant.

Surge

*Surge fer auxilium Deus ò mi, redde salutem,
Tu potes ablatæ reddere pacis opem.*

*Hostibus incutiens colaphos mala multa locutis,
Tu sine maxillas dentibus esse facis.*

Ἐπιφώνημα
quo claudit pre-
cationem: Do-
mini est salus.

*A Domino speranda salus, opus ille salutis
Solus habet, uita hinc, non aliunde uenit.*

*A te summe pater benedictio cuncta profecta est,
Venit & in populum gratia larga tuam.*

Cum inuocarem. Psal. 4.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio contra crucē, quam cogun-
tur ferre pīj propter confessionē. Habet au-
tem illustrem doctrinam additam contra
Scandalum crucis, quod Deus mirabiliter
tractet sanctos, & tum eos maxime defen-
dat cum uidentur extreme derelicti. Atq;
hec plena sunt consolationis. Titulum fere
oēs sic exponunt, quod sit decantari solitus
psalmus à principe seu magistro Musicorū,
sicut nostris moribus collegia sacerdotum
suos succentores habent. Quare nomen uin-
centis ubiq; uerte aut accipe pro principe
Musicorum seu chori.

Argumen

ARGUMENT.

Hortatur sperare pios, & ferre labores,
 Et soli in dubia fidere sorte Deo.
 Stulciciam obiurgat recidentis ad impiaturbæ,
 Quam maneant iustos præmia pulchra docet.

Vincenti in melodii Psalmus
 Dauid.

Audi summe Deum timida te uoce uocantem,
 Nunc tua sit uotis auris aperta meis.

Audi iusticie nostræ pater unice & autor,

Quo tantum salui iustificante sumus.

Afflicti miserere animi, ueniamq; precanti

Annue, nec miserum deseruisse uelis.

Nam tua contemnunt oracula turba malorum,

Quorum stulta grauis pectora fastus habet.

Verum agite o quicumq; & opes & regna tenetis,

Quorum homines inter prædominatur amor.

Dicite quo tandem mea gloria tempore uobis.

Aut quo ludibrium desinet esse modo?

Tantane uos capiunt contempti obliuia recti,

Vt tam uana diu uos adamare iuuuet?

Quam uos uestra diu mendacia stulta iuuabunt?

Quando aliquem finem stulticia ista feret?

Mirificas Domini tandem cognoscite leges,

In quibus exercet, quos amat ipse, suos.

Precatio Opa-
 ter iuua me.

πράδος.

Obiurgatio eorum qui offenduntur cruce & existimant afflictiones piorum esse signa iræ Dei. q. d. Filii sunt quos Dominus corripit. At uos inflati successu, me non putatis esse filium Dei. Fiet autem cum nos pericula ista fallent quibus nunc seditis & ego ero in gloria.

C Dejicit

Dei cit ut releuet, premit ut solatia præstet,
 Enecat ut possint uiuere, & esse super.
 Audiet ille meam, quoties petet æthera uocem,
 Attenta aure meas audiet illæ preces.

Discite meo exemplo pacienciam ut etiã occasione sit qua ad iram commoueamini, tamen eã uincatis pacienciam & spe libera- tionis, Hęc ipse est Deo gratiũ munus sacrificiũ.

* Redit ad ob- iurgationem & repetit precationem. Addit autem insignẽ An- tithesin. Abun- dent alii pace uino, oleo, Tu mihi uerbũ gra- cię tuę largire quo me conso- lex. &c.

Quod si uos aliquis rapida furor implicet ire,
 Primus peccatum sit metuisse timor.
 Ipsam se inspiciat proprię mens conscia culpæ,
 Et secum discant pectora nostra loqui.

Sacra etiam, sed iusta Deo, nec iniqua feratis,
 Sperate in Domino, spes rata talis erit.

* Multi quę bona sunt ignorant, & tamen audent
 Dicere, quis bona nos uera docere potest?

Vultus ergo tui diuino lumine nobis
 Irradia, tenebras discute, redde diem.

Hoc siquidem infundis nostrę noua gaudia menti,
 Dotibus exhilarans pectora moesta tuis.

Illos larga iuuat cunctarum copia rerum,
 Quis Deus ipsorum uenter amare solet.

Scilicet atq; oleo madidi, uinoq; fluentes,
 Crescere se miseri per bona falsa putant.

At mihi cum placide demisi membra quieti,
 Et curę fugiunt, & timor omnis abit.

Huius debetur soli tibi gratia, nanq;
 Tu me securum uiuere, & esse facis.

Verba

Verba mea auribus. Psal. 5

Argumentum Viti Theod.

Est precatio contra impios doctores & habet insigneem descriptionem falsæ doctrinæ, quæ homines inflat fiducia priorū meritorum, & ideo securos facit in gravissimis peccatis. Ad extremum tamen sentitur, quod conscienciæ nusq̄ acquiescunt quā in uerbo dei. Titulus pro hereditatibus significat, quod psalmus docet de piorum & impiorum conditione & præmijs.

ARGUMENT.

Non habet in foelix maiorem Ecclesia pestem

Quam qui pro ueris dogmata falsa serunt.

Hos notat, hos contra Dominū rogat, inuocat, orat,

Ne sinat hæc plebi monstra nocere sua.

Vincensi pro hereditatibus Psalmus

David.

Percipe uerba tuas non uana ferentis ad aures Propositio:

Mi Deus, & lingue suscipe uota mee.

Conceptas admitte preces clamantis, & audi,

A te solo aliquam uerba rogantis opem.

Quo sine non alius Deus est mihi, non alius rex

Quem precer, aut corā quo mea damna querar.

C 2

Nunc

Affectus ardore significat cum sepius nominat.

Ratio propositionis. Ideo oro & spero liberationem quia scio se non delectari aduersariorum meorum doctrina et uita, atque hec ceu narratio est.

* *ΑΥΤΙΔΕΣΙΥ* addit. Ego non nitar mea dignitate & iusticia sicut illi. Sed tua misericordia.

Redit ad precationem.

Descriptio falsę doctrine et pseudoprophetarum.

Nunc rogo digneris pater exaudire uocantem,

Quum primum orta noui lumina solis erunt.

Mane nouo tua templa petam spe plenus adibo

Te quoque, ut obseruem quid tua dextra pareat.

Non equidem Deus es ceu uana est gente Deorum,

Impia cui placeant, qui mala facta probet,

Te neque consistet coram ueri impius osor,

Turba maligna tuos corruet ante pedes.

Ante tuos oculos stulti fugere, nec unquam

Conspectus poterint fulmina ferre tui.

Omnes namque habuisti odio male semper agentes,

Vindice te mendax lingua coacta tacet.

Sanguinis et cadum cupidos Deus odit, abhorrens

Quorum sunt uarijs pectora plena dolis.

* Ipse autem tua templa petam, tua limina uisam,

Confidens animi de bonitate tui.

Illic te timidis precibus uenerabor adorans

Cordaque, spe plenus, plena timore seram.

Iusticie mihi frena tue pater indue, ut hostes

Hic aliqua nequeant parte nocere mihi.

Forsan aberrantem ne me ferus auferat hostis,

Ingrediar, quod agam te duce, certus iter.

Quaudo nihil certi, sed tantum falsa loquuntur,

Quorum uana nocens pectora uirus alunt.

Quorum auidas fauces et guttura sceda sepulchris,

Quae semper pateant, assimilare queas.

Qui

Qui linguis aliud simulantibus omnia blandis
 Fraudibus urgebant, & nocuere dolis,
 Arripe, fac precor esse reos, te iudice caussa,
 Ut ne perficiant quod uoluere, cadant.
 Et quia non statuere modum deformibus actis,
 A facie hos omnes eijce, pelle, tua.
 Te siquidem uitij's irritauere nefandis,
 Parere imperijs nec didicere tuis.
 Fidentes tibi perpetuos lætentur in annos,
 Te memores possint & tua facta loqui.
 Nam tibi dilectos defendis ab hoste, nec unquam
 Oppressos curis tristibus esse fines.
 Omnia contribuens iustis bona, protegis omnes,
 Qui tua iactantes munera, nomen amant.
 Sicut enim grauibus miles circumdatur armis,
 Sic tuus hos miseros non sinit esse fauor.

Addit imprecacionem.

Votum quo felicitia precatur ecclesie & est hæc promissio ex auditu orationis.

Domine ne in furore. Psal. 6.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio animi sentientis iram Dei,
 & accusationem conscientie, qua non potest esse alia seuior tentatio & afflictio. Quare simpliciter confugit ad misericordiam Dei, in qua sola Animi possunt acquiescere.

C 3

ARGU

ARGUMENT.

Quales abripiant affectus corda piorum
 Cum subeunt uitium lex, metus, ira Dei.
 Quanta malos maneant mala, quã læta omnia iustos
 Pinxreit hac melius nulla tabella tibi.

Vincenti in melodiis in Instrumēto octo Chordarū
 Psalmus Dauid

Propositio ignoscere peccatori.

Fatetur se iusta ira Dei premi.

Primæ ratio quæ non sumit a sua dignitate, quæ in talibus certa minibus etiam apud sanctissimos nulla est. Sed a miseria et calamitate sua.

O Deus immensi fabricator maxime mundi,
 Qui sine principio, qui sine fine manes.
 Ad te confugio, & supplex tua numina posco.
 Da pater has aliquod pondus habere preces.
 Ne, rogo, me quanquam est iusti tibi causa furoris,
 Argue dum seuis, dum grauis ira tua est.
 Neue licet meritum tormenta nouissima, puni,
 Dum tuus in cursu est, & mouet arma furor.
 Quin potius miserere animæ peccasse fatentis,
 Quæ iacet, & requiem non habet ægra suam.
 Cuius in exhausto nihil est in corpore sanum,
 Languidaq; attonitus contudit ossa pavor.
 Te sine non aliquod medicabile uulnus habenti,
 Te precor huic animæ, quod potes esse uelis.
 Quæ nunc ipsa suam deflet collapsa ruinam,
 Heu quanti exilium temporis illud erit?
 Respice me placidoq; iterum conuertere uultu,
 Et mea placat a uincula solue manu.

Indigna

Indigna fer opem presso grauitate malorum,
 Nomen in exhausta quod pietatis habes.
 Nam tua nec memorant uit ali lumine cassi
 Facta, nec infernae te colit aula domus.
 Anxia continuo rumpebam pectora questu,
 Nec lachrymas oculi continuere mei.
 Fletibus udamadent totas mihi stragula noctes,
 Et meus assiduo lectulus imbre fluit.
 In gemitu & lachrymis facies mea tabida facta est,
 Totq; suis curis obruta consenuit.
 Me labor ærummneq; graues sine fine fatigant,
 Et nulla miserum parte ualere sinunt.
 Ite procul, fugitote meos turba impia uultus,
 Iam ualet ante suum nostra querela Deum,
 Audit enim uotisq; fauet pius ille rogantis,
 Nec sinit auditas non ualuisse preces.
 Fæda meos propere confusio subruet hostes,
 Et timor auersos acceleratus aget.

Secunda ratio
 sumpta a perso-
 na Dei. Tu es
 misericors et in
 laudem tuam ce-
 dit si me iues,
 ergo &c. Atq;
 hic iterum com-
 memorat cala-
 mitatem suam,
 ut eoad iuandū
 Deus sit prom-
 ptior.

Consolatio.

Domine Deus meus. Psal 7.

Argumentum Viti Theod.

Titulus psalmi est ignorātia culpæ seu inno-
 cētia Dauid. Quia, n. Semei Dauidi fugiēti à
 facie absalonis obiecerat, uir sanguinum es
 reddidit tibi Dominus sanguinem domus

C 4 Saul

Saul cuius regnū tu inualisti &c. Dauid hoc psalmo se purgat, quod non per tyrannidē Regnum Saulo ademerit, atq; orat contra persecutores suos, ut cum Deus in regnum restituat.

A R G V M E N T.

Probra miser passus Ieminda friuola Semei
 Hac flens à Domino uoce petebat opem.
 Sic mundus cum probra pijs facit, omnia sana
 Mente ferunt, & habent qua releuentur opem.

Ignorantia seu innocencia Dauidis quam cecinit
 Domino propter uerba Aethiopsis
 filii Iemini.

Precatio:
 Adis mihi con-
 tra meos inimi-
 cos.

S Vmme pater, sine quo non est spes ulla salutis,
 In manibus tota est spes sita nostra tuis.
 Quandoquidem non est alius cui fidere possim,
 Ne tibi fidentem deseruisse uelis.
 Quem misere affligit tot millibus ille malorum,
 Nec requiem poenae perfidus hostis agit.
 Sic pater afflicto taliq; sub hoste iacenti,
 Auxiliatrices porridge quaeso manus.
 Ne ferar illorum manibus data praeda cruentis,
 Insidias animae qui posuere meae.
 Certo etenim si me deprehenderit impius hostis,
 Ut leo mansuetam dilaniabit ouem.

Sicut

Sicut ouem quam nemo auida de fauce leonis

Viribus humanis eripuisse queat.

Quòd si tale aliquod scelus admisisse uidebor

Qualia multa in me deputat hostis atrox.

Si qua meis manibus patrata iniuria, cuiquam

Si mea uerba obsunt, aut mea facta nocent.

Si uolui quenquam qui commoda pacis amaret

Perdere, si damnum reddere cura fuit.

Horū si quid habet mihi quod ferus imputet hostis,

Insidias animæ ponat, ut antè, meæ.

Omnibus affligat tormentis ista merentem,

Nec cesset requiem non sinere esse mihi

Captiuo rapiat fontem de corpore uitam,

Spes & honor uitæ non sit, ut antè, meæ,

Immundo reliquæ iaceant in puluere sortes,

Sit mihi sic merito gloria nulla super.

Nunc age nunc exurge, irascere concipe bilem,

Quam nequeat rabidus sustinuisse furor:

Deprime ceruces elatas, sentiat hostis

Colla superborum deprimere, esse tuum.

Restitue officio quod te mandante subiui,

Vt uideant qui te deseruere prius.

Conueniet circum te plurima turba bonorum,

Et populi cœtus te prope multus erit.

Hos propter cape sceptrâ manu, sustollere in altū.

Te hic populus regem gaudeat esse suum.

C 5

Qui

Ratio petitiōnis. Quæ testatur innocentiam suam. Loquitur autem de innocentia coram hominibus. Et non coram Deo, ac dicit se istorum criminum non esse reum quæ obiciant inimici.

Imprecatio contra hostes quæ cum proposito ne conuenit.

Secunda ratio sumptu ab ecclesiæ commodis. Iacet nunc religio & cultus dei ergo propter tuam gloriam & ecclesiæ utilitatem me in regnum restitue.

Qui populum Deus ipse tuum dijudicat, idem
 Iusticiæ causam iudicet ille meæ.
 Tu causam discerne meam iustissime iudex,
 Si mereor, si non mens scelerata mea est.
 Perde malignantum cœtus, turbamq; rebellem
 Destruæ, quæ uitij obruta corda iacent.
 Adfere iusticiæ cupidos: rege pacis amantes,
 Qui Deus & renes cordaq; cuncta probas.
 Interiora hominis qui conspicias omnia, iudex
 Quo nihil immensus iustius orbis habet.
 Auxilij Deus arma mei clypeumq; salutis
 Solus habet, duce quo per mala uictor ero.
 Subleuat ille pios & candida pectora habentes,
 Iudicat ille malos, & scelus omne uidet.
 Ingerit ille malis nullo non tempore pœnas,
 Et reprobis nunquam desinit esse minax.
 Quòd nisi stulta leuis resipiscat inertia uulgi,
 Iam gladios acuit, iam sua tela parat.
 Fortem letifero neruum contraxit in arcu,
 Sumpta uenenato spicula felle linit.
 Iam feriet iam percutiet mihi damna ferentes,
 Iam uelut à flammis impia turba cadet.
 En tamen ipse animo mala plurima cogitat hostis,
 Ingentes miseros parturit iste dolos.
 Parturit iste quidem scœtum pariturus inanem,
 Aut si quid uano uanius esse potest.

Effodit

Cōminatio qua
 aduersarios mo
 net, futurum ut
 Deus sumat sup
 plicium de ipsis
 si pœnituerint.

Absalon nocitu
 rus patri Abi no
 cido.

Effodit puteum, foue atq; eduxit ab imo,
 Et miser in latebras incidet ipse suas.
 Ipsius in iugulum mihi tela parata redibunt,
 Quas in me fraudes texuit, ipse feret
 Ipse feram Domino, quas possum soluere, grates,
 Iusticia nunquam deficiente, Deo.
 Et nomen uenerabor olympiæ regna tenentis,
 Cui bene conferri gloria nulla potest.

Clandit psalmū
 gratiarum actio
 ne.

Domine Dominus noster. Psal. 8.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis propheta de regno Christi
 & rege christo, quod humiliabitur per cru-
 cem, & per resurrectionem iterū triumphabit.
 potens Dominus totius creaturæ etiam
 secundum humanitatem. Quare eccle-
 sia quæ est in mūdo infantibus et lactentibus
 similis, suum caput & regem christum, per
 predicationem Euangelij ornabit & per to-
 tum mundum feret.

ARGVMENT.

Vltima prædicit morituri uulnera Christi
 Qualiter & uicta surgere morte queat,
 Inuictas canit imperij super omnia uires,
 Cui suberit toto quicquid in orbe manet.

Vinctis

Vincenti in Githith, instrumento musico,
Psalmus David.

Propheta ple-
nus spiritu ad
miratur Re-
gnum Christi tã
mirabili ratio-
ne paratum &
conseruatum.

Ecclesia plane
dissimilis regno
mundi.

Hunc versum
psalmi recte qui-
dam coniungūt
eū superiori de
infantibus, ut
fit sententia Ec-
clesia est in mun-
do tanq̃ infan-
tes, quare q̃ ad
uires & poten-
tiam atinet, mun-
dus longe supe-
rior est. Sed mū-
dus non poterit
Ecclesiam op-
primere quæ est a Deo condita, & in Deo fundata. Hanc tanquam cœlos
Lunam & Stellam, uidebo, nec poterunt ei nocere hostes eius &c. Hæc
aliam sententiam secutus est.

Império qui cuncta tenens dominaris & orbi
Terrarum, & quicquid machinat tanta tenet.

Quam merito tua magnificis præconia, magni
Laudibus, implerunt solis utraq; domum.

Quam merito tua maiestas super aurea cœli
Templa sedens, pedibus subdita cuncta uidet.

Infantum, res mira, tuam sermonibus hostem
Conteris, & linguæ simplicis arte necas.

Indiga qui uocis lactentibus ora resoluis,
Hostibus ut uirtus sit tua nota tuis.

Inde ut ab exiguis tua nota potentia rebus,
Et dextræ uires omnipotentis erunt.

Sive etenim ingentis spacioſa uolumina cœli,
Seu manibus uideam sydera facta tuis

Aspiciam rutili flammantia lumina solis,
Cornua seu lunæ plena uidere libet.

Multa statim nostros subit admiratio sensus,
Talia quæ faciat quanta sit ista manus.

Talia cum facias fabricator maxime rerum,
Infima cur oculis respicis ista tuis?

Qualis enim mortalis homo est, ut sit tibi curæ
Dotibus ut dignum talibus esse putes

Qualis ab humano generatus semine, ut ipsum
 Res tibi dilectas inter & ante loces?
 Vix minimum distare Deo, uix parte relinqui,
 Illum te exigua constituisse liquet.
 Inde coronatum sublimi ad sydera fama,
 Victorem & merito laudis honore feres.
 Hunc Dominum super institues opera omnia mundi,*
 Quaecumq; ante tuae composuere manus.
 Omnia quae uellet simul omnia posse dedisti,
 Illius ante pedes cuncta creata iacent.
 Omnia quae uirides pascunt armenta per herbas.
 Quicquid ubiq; ouium est, quicquid ubiq; bouu.
 Quaeq; per incultos errant animalia campos,
 Quaeq; per agrarunt de uia lustra ferre.
 Quaeq; secant liquidum stridentibus aëra pennis,
 Quaeq; per undosum Nerea turba natat.
 Ipsius imperio subdisti haec omnia, ut orbis,
 Ut dominus cunctas unus haberet opes.
 Opater, ô magni fabricator maxime mundi
 Maior, & ô ipso, quem regis, orbe prior.
 Quam merito tua magnificis praeconia, magni
 Laudibus implerunt solis utraq; domum.

Confis

Haec ad humani
 ratē Christi per
 tinēt. Vt sit sen
 tentia, mundus
 iudicabit Chri
 stum hominem
 a Deo derelictū
 et abiectū sed tu
 eum glorifica
 bis &c.

* Hoc ad solum
 Christū pertinet.

Mihi omnis po
 tentia data est
 in coelo et in ter
 ra.

Claudis prophe
 tiam affectus.

Confitebor tibi Domine Psal. 9.

Argumentum Viti Theod.

Est mixtus psalmus, habet enim gratiarum actionem, pro liberatione à persecutoribus & precationem. Videtur autem esse prophecia de ecclesia, quod & passura sit uarias calamitates & habitura liberatorem Deum Titulum Lutherus interpretatur de speciosa iuuenta, hoc est, de ecclesia renata per spiritum & aquam, & subinde crescente. Chaldeus interpres exponit, quod sit epinicion de morte Goliath Philistei

ARGUMENT.

*Prædicit fore, quæ Christo det nomina, gentem,
Quam multo è populo congreget una fides
Hæc est illa Deo florens & grata iuuentus
Sanguine quæ fuso pulchra trophæa feret.*

Vincenti speciosa de iuuenta Psalmus
Dauid

Propositio:
Ago tibi gratias.

Iamdudum hic animus meritas tibi dicere laudes.
Expetit, ò rerum gloria, uita, salus.
Incluta psallentes referent tua facta camœnæ,
Quæ Deus in toto maximus orbe facis.

Afflictum

Afflictum capiet de te noua gaudia pectus,
 Quod te propitium sentit adesse tibi.
 Carminibus super astra serā tua nomina, quanquam
 Te celebrare satis carmina nulla queant.
 Terga dabunt hostes duce te, cecidere retrorsum,
 Terrore & uultus interiere tui.

Ratio, quia ho-
 stes meos afflix-
 it.

Tu nocitura ipsis pro me decreta tulisti,
 Iusticia iudex non habiture parem.
 Sublimi in solio sedisti ò arbiter æqui,
 Nam te salua mihi iudice causa mea est.
 Increpitante quidem te gens dedit impia pœnas,
 Nec memor ipsorum fama relicta tibi est.
 Hostis acerbe tuis finem dedit ipse rapinis,
 Amplius in misero nec populator eris.
 Oppida de multis populatus pauca tulisti,
 Quorum posteritas non erit ulla memor.
 Tempore maiestas Domini non desinet ullo,*

*Bella
 aut idcirco
 hostes ecclesie
 perire. At ca-
 put ecclesie &
 ipsa ecclesia ac
 cultus Dei ma-
 net in eternū.

Omnes è solio iudicat ille suo.
 Ipso omnes olim stabunt sub iudice gentes,
 Arbiter ille æquus totius orbis erit.
 Adferet auxilium miseris, defendet egenos,
 Rebus in afflictus ille patronus erit.
 Nominis ergo tui studiosis certa relicta est,
 Quæ sine te non est spes rata, certa salus.
 Nulla etenim tibi fidentes ratione relinquis,
 Nec te querentes deseruisse potes.

Hoc est iudicium
 uerbi seu p̄dica-
 tio Euangelii.

Promissiones
 quibus ecclesiam
 afflictam conso-
 latur.

Eia

Eia igitur Dominum laudate Siona colentem,
 Illius in laudes omnia regna uacent,

Ecce ecclesia affligitur. Ille memor fuso sumit pro sanguine poenas,
 Et semper miseris auris aperta Dei est,

Precatio. Respice me Deus omnipotens, miserere precantis,
 Exilij causam respice quæso mei.

Exilij quod ab hoste fero, quo comprimit hostis
 Immeritum, hic misero, nam potes, asser opem,
 Qui me letiferi de faucibus eripis orci,
 Vindice quo mors est nulla timenda mihi.

Ratio peccationis Ceder liberatio Ut laudis memoranda tuæ miracula narrem,
 hæc iustitiam laudem sicut supra Nominis ut celebrem facta stupenda tui.

in Inferno quis cõfitebitur tibi. Præcipue ut fiat per me tua gloria cunctis,
 Nota Sionæ as inter & ante fores.

Vt per te collata salus mihi gaudia præstet,
 Et quicumq; tuæ nomina laudis amant.

Promissio q̄ ecclesie oratio ex audita sit. Incidit in foueam quam gens inimica parauit,
 Capti sunt laqueo quem posuere mali.

Iusticiæ Dominus quia sit studiosus & æqui,
 Non aliquis certe qui neget esse potest.

Lutherus sententiam sic reddit comprehensus est peccator meditando, hoc est, pereunt impii, piis nihil factentibus q̄ ut meditentur uerbum & orent, Persua perdetur scelera impius, & sua uerbis
 Est uanis alio poena futura loco.

Impius ad Stygias utinam cito transeat umbras,
 Et quicumq; Deinescius esse potest.

Nam nunquam non esse memor uolet ille suorum,
 Quos labor & curæ tristitiæq; premunt.

Nec sua spes miseris erit irrita semper, & olim
 Exulibus ueniet sæpe petita salus.
 Surge, ueta, ne forte hominum furor impius ultra
 Inualeat, uires exuat ipse suas,
 Debita quæq; ferant te iudice præmia, gentes
 Ante tuam faciem quod meruere ferant.
 Præfice doctorem quo gentes erudiantur,
 Ut se mortales scilicet esse sciant.

Præcatur.
 Ut Dens impietatem hominum tollat mittendo uerbum suum et pios doctores.

Vt quid Domine. Psal. 10.

Argumentum Viti Theod.

Hic psalmus titulo caret. Est autem precatio ecclesiæ contra Antichristum, uastantem ecclesiam cædibus & falsa doctrina.

ARGUMENT.

Oppugnat precibus fidei Christeido s hostem
 Qui sua ceu Christi regna colenda feret.
 Quis feret ipsa sub hac ecclesia sancta ruinas,
 Quis feret, imo tulit, fert modo, disce, uide.

Cur adeo diuersus abis? cur tempore tanto
 Tam procul à nobis dextera facta tua est?
 Cur pater afflicto, & in affligentibus ipsos
 Deseris ærumnis, ceu latuisse uolens?
 Nam miser opprimitur cum præualet impius hostis,
 Hi faciunt quicquid proposuere sibi.

παιδῆτικόν
 exordium.

Narratio, continens grauissimam accusationem hostium ecclesiæ.

D *Quin*

- Quin proprijs inuoluatur fallacibus haniis
 Quosq; alijs studuit sæpe parare, dolis.
Arrogans. Impius ipse sibi blanditur, & omnia iactat,
 Quæ se posse putat, muneris esse sui.
Auarus. Dumq; miser lucris inhians se laudat auarus,
Blasphemus. Blasphemat lingua uituperante Deum.
Confidens. Donec salua sui feret impius arma furoris,
 Quid precor est quod non arroget ipse sibi?
Securus. Ut ne parua quidem momenta uel unus hore,
 Contribuenda ipsi cogitet esse Deo.
**Verbi contem-
ptor.** Illi quæ faciet foeliciter omnia cedent,
 At rata iusticiæ non uidet ulla tuæ.
Crudelis. Surget & aduersos uelut effærus ibit in hostes,
 Hostica uel solis conteret arma minis.
Securus. Nam sibi persuasit penitus se tempore nullo,
 Vllis oppressum posse perire malis.
 Nec, quamuis grauibus, periturum cladibus ullis,
 Sed fore se saluum semper & incolumem.
**Impia dogma-
ta ferens.** Execrabilibus loquitur plena omnia uerbis,
 Fraudibus innumeris parsida lingua tumet.
Sanguinarius. Collocat insidias per compita secta uiarum,
 Quosq; potest miseros excipit atq; necat.
**Insidiator: cru-
delis.** Auxilio cassos oculis obseruat acutis,
 Et quacunq; potest parte nocere nocet.
 Occultis qui prætereunt obseruat ab antris,
 Ut leo cui rabiem suasit acerba fames.

Excipit

Excipit incautos specie bonitatis, ut autem

Cœperit, in laqueos & loca mortis agit.

Opprimit infontes uolenter, & omnia solis

Viribus, et nulla relligione gerit.

Hæc faciens nescire Deum putat omnia, secum

Nanq; ait: auersus non uidet ista Deus.

Surge, iuua pater, afflictos age respice, latam

Esse tuam miseris sentiat hostis opem.

Cur Domino reprobus conuitia uana loquatur?

Esse tibi curæ nec sua facta putet?

Nempe uides, dolor, & curæ, se uiq; labores,

Atq; alia in manibus sunt sita cuncta tuis.

Soli nanq; tibi miserorum turba relicta est,

Ex ope consistunt orbis & orba tua.

Brachia uituperatoris confringe maligni,

Viribus ereptis totus inermis erit.

In scelera immanis patrata inquire tyranni,*

Iam facies horum non erit ulla super.

Rex fuit, est, & erit Dominus rex omne per æuū,*

Ipsius è regno gens inimica cadet.

Supplicia exaudis miserorum uota rogantium,

His etenim patulis auribus esse soles.

Ipsorum rege corda, tuis ut legibus apti,

Inueniant placidum quem uoluere patrem.

Vt duce te possint miseri subsistere, & ultra

Impius in terra desinat esse minax.

Iterum obliuiscit
seruitutem.

Precatio.

Ratio precationis sumpta a scâdalo q̄ inde oritur, si Deus subdus non inuet. Fiunt enim impii magis securi et plaspemant Deū. Atq; hic iterum obserua quō te oratione eo p̄cipue spectādū est, nō ut liberemur solū, sed ut deus in nostra liberatione glorificetur & homines edificetur.

* Repetit precationem.

* Promissiones.

In Domino confido. Psal. 11.

Argumentum Viti Theod.

Est obiurgatio impiorum doctorū, qui à uera doctrina uerbi Dei ad humana somnia, à fiducia misericordiæ Dei ad humana præsidia uocant. His minatur exitium, pijs autem promittit liberationem. Primi uerfus alij hanc sententiã esse putant. Transmigrare in montē sicut passer. q. d. Volunt me auocare à monte Hierusalem in quo Dominus, ad suos montes & carnalia præsidia.

ARGUMENT.

Doctrinas hominum, mandataq; praua docentes
 Conquiritur ueram posthabuisse fidem.
 Qui cum sunt nimio stolidissima pectora fastu,
 Contemnunt alios & sua sola probant.

Vincenti Psalmus Dauid.

Obiurgatio impiorum. Ego in Deum cōfido nolite mihi alia præsidia obtundere.

OMnis in omnipotente Deo fiducia nostra est.
 Ille meas uere spes facit esse ratas.
 Nūc igitur qua fronte meas audetis ad aures
 Dicere? montanos, i. pete, quære specus.
 I latebras pete, in assuetis abscondere lustris,
 Ut loca quæ fugiens deuia quærit auis.

Tela

Tela manu quatiunt celeres rapuere sagittas,

Spiculaq; in nervos imposuere mali.

His nihil intendunt aliud nisi figere iustos,

Per loca quæ, cum sint abdita, luce carent.

Nusquam stare datur, nusquam consistere phas est.

Iustus ad hæc faciet quid precor ista uidens?

At Deus interea templa incolit aurea cœli,

Ipsius ista thronum regia diues habet.

Intentos habet ille oculos, uidet omnia, & idem

Prospiciens hominum iudicat omne genus.

Ille hominum trutina uitas examinat æqua,

Approbat ille bonos, improbat ille malos.

Odit iniqua uirum scelerataq; facta probantem,

Offendi uitio nec grauiore potest.

Immittet laqueos quibus impius impediatur,

Illi pro pluuiâ sulphur & ignis erunt.

Incutiet uentos, & agentia fulmina flammâs,

Vi tempestatum turbidus aër erit.

Hoc ipsis uelut implebit sua pocula uino,

Ipsorum hæc meritis præmia iusta dabit.

Iusticiæ Deus autor, amat qui iusta probantes,

Dedita iusticiæ pectora semper habent.

D 3

Domine

Accusat studia
aduersariorum.

Hoc magis ad
doctrinâ referē
dum erat, funda
menta conuel
luntur, hoc est,
simpliciter dam
nant uerbum &
dicunt quid fa
cit iustus? id est
nihil moramur
eum &c.

Respicit ad tem
pestatē qua pha
rao perit.

ἐπιφώνημα
consolatorium,
quod Deus iu
stos quantūuis
in mundo con
temptos, nō ne
gliget.

Domine saluum me. Psal. 12.

Argumentum Viti Theod.

Hic psalmus pprie est p̄catio p̄ ecclesia & uero dei cultu, q̄
in uerbo dei est positus ut deus uerbum ecclesie cōseruet
& impios doctores p̄dat. Secundū sententiā : orate Deum
mellis ut mittat operarios, & est elegans psalmus.

A R G V M E N T.

Sunt quibus humanos placeant inuenta per usus
Atq; ea diuinis anteferenda putent.

Qui quia p̄textu turbant sacra dogmata falso
Vitandos tanquam toxica uera monet.

Vincenti in octochordo Psalmus David.

Propositiō p̄ca
tionis ut deus re
spiciat ecclesiā
attexit autē cau
sas quod impie
tas quotidie cre
scat tū in doctri
na tum uita.

Hic ades hic succurre tuis mitissime diuum,
Namq; est sanctorum turba pusilla super,
Defecere boni ueræ & pietatis amantes,
Non est in cunctis gentibus ulla fides.
Friuola concinnant linguis & uana loquuntur,
Turba malis socios fallere docta dolis.
Blanda susurrantis texunt mendacia lingue,
Et quæ uox loquitur pectora falsa negant.
Perdat adulantes linguas Deus, arceat omnes,
Perpetuo assuetos nil nisi magna loqui.
Qui sibi persuadent nil se non posse loquendo,
Nec metuunt secum talia uerba loqui.
Lingua potens est nostra satis, nos magna loquemur
Quis Dominus nobis quem uereamur erit?

Votum.

Sed

Sed quoniam miseri pereunt & ab hoste premuntur.

Quorum, aures, gemitus, uenit ad usq; meas.

Tempus ut exurgam nunc est, Deus inquit, & ipsis

Non dubia possim ferre salutis opem.

Nempe feram, laqueoq; pios quo uincijit hostis,

Eripiam, tuti uiuere ut inde queant.

Omnia quae loquitur Dominus purissima uerba

Et sunt argento candidiora nouo.

Argento, flammis cui quicquid adhaesit ademptum est,

Quod focus ipse probum terq; quaterq; docet.

At tu conseruare tuos dignabere, diuum

Maxime, tu custos optimus esse potes.

Eripe perpetuo nos hac ab stirpe malorum,

Sed placidis tantum cum feritate nihil:

Vndiq; concurrunt & crescit turba malorum,

Dum probrosi hominum scepra superba tenent,

Vsq; quo Domine Psal. 13.

Argumentum Viti Theod.

Est elegantiss. psalmus, qui continet uehementem & affectibus plenam supplicationem contra spiritum tristicium & animi moerorem, qui aut peccatum, aut poenitentiam peccati sequi solet. De hac tertatione sapiens, Spiritus tristis excitat ossa.

ARGUMENT.

Quamlibet afflictus quantumuis pressus iniquis

Cladibus, his lachrymis utere saluus eris.

Scandala si qua tibi sator excitet ille malorum

Fide Deo, spera nec moueare statu.

D 4

Vincea

Promissio ecclesie si quod uelit Deus conseruare uerbum suum.

Encomium uerbi Dei cum insigni precatio-
ne.

Sic uocat impios doctores, similis sententia in prouerbis. Cum cessabit propheta dissipabitur populus.

Vincenti psalmus Dauid.

Propositio pre-
cationis, quam
affectu auget.

Interrogatio-
nes istę arguunt
dolorem animi
vehementem.

*Recrea me.
Hoc enim signi-
ficat illuminare
oculos.

Ratio.
Hic iterū refert
sui liberationē
ad gloriā Dei
& edificatiōnē
aliorum.

Insignis conso-
latio ego in mi-
sericordia tua
spero.

*Graciārū acti-
ōne claudit.

Quam nostri diuturna tuos obliuia sensus
Auertent? quo me tempore respicies?
Quando erit ut uideam, & uultus ferar ante beatos
In quibus est miseris spesq; salusq; tuis?
Quam pater ista diu transuersum cura retrorsum
Auferet, & requiem non sinet esse mihi?
Anxius hanc animā siquidem dolor urget, & hostis
Consilijs aliquem non sinit esse locum.
Quando erit hostiles ut auara superbia fastus
Ponat, & in miserum desinat esse minax?
Respice me miserum qui me, qui cuncta creasti.
Exaudi placida, quas loquor, aure preces.
Ne mea in æternam claudantur lumina noctem.
Da uigiles oculos pectoris esse mei.
*Da sublimem animum, da lætæ frontis honorem,
In me ne cristas erigat hostis atrox.
Gloria ne mendax, ne uana superbia iactet
Viribus hic sese præualuisse suis.
Nēue sibi applaudant qui nos odere maligni,
Si uia sit nostri lubrica facta pedis.
Spes uero in pietate tua mihi certa manebit,
Et mea læta tuæ corda salutis erunt.
*Perpetuis Domini laudes celebrabo Camœnis,
Qui modo collapsum me mihi restituit.

Dixit

Dixit insipiens in corde. Psal. 14

Argumentum Viti Theod.

Est propheta de impietate Iudeorum sub tempus aduentus Christi. Quare in fine optat Christum mitti qui tantam impietatem per doctrinam Euangelij corrigat ac mutet. Paulus uniuersaliter eum citat quod tota natura, sine spiritu sancto, sit peccato corrupta.

A R G V M E N T.

Verius haud potuit praesagamente prophetae

Dicere quae fieri tempora nostra uident.

Ista legant, & se uideant, qui nunquam tantum

Multiuori uentris luxuriosa colunt.

Vincenti Psalmus David.

STultus ab humano qui iudicat omnia sensu,
Quiq; ea dispenset non putat esse Deum.

Sunt tamen usq; adeo stupefacto pectore caeci,

Credere qui possint tam furiale nefas.

Nam male consulto sic cogitat impius ausu,

Non est quem metuas, ne sciat ista, Deus,

Execrabilibus perierunt cladibus omnes.

Prodiga quos miseri uita laboris habet.

Narratio est in qua pingit peccatum Originis & alte infixam animis hominum impietatem, & uacant corda ti more Dei, fide Dilectione &c.

Omnipotens humiles prospexit ab æthere terras
 Humanumq; sua uidit ab arce genus.

Ex tot an inueniat sapientem millibus ullum,

Qui curet superos, & putet esse Deum.

At retro stolidis abierunt passibus omnes,

Pestis enim miseris omnibus una fuit.

Non fuit ex illis quem posses dicere iustum,

Qui bene uixisset non fuit unus homo.

Hic præcipue no-
 rat principes &
 doctores Syna-
 gogæ.

Num sapient aliquando mali qui sanguine uiuunt,

Et populi comedunt corpus & ossa mei?

Quos miserorū hominum duri pauere labores,

Vt satura ingluuies nesciat ista famem.

Dummodo quod rodant uentri non desit alendo,

Turba creatorem negligit ista suum.

Deū non timēt
 omnia alia ti-
 ment.

Hic ubi non opus est trepidant, ubi nulla necesse est

Esse pericula animæ, certa pericula timent,

In quibus haud opus est, Domino seruire laborant,

Vera loco cultus nil facientis habent,

Reliqui e popu-
 li saluantur.

Sed fauet & iustis Deus est tutela salusq;

Nec negat auxilium quod pia turba rogat.

O stulti & miseri qui despexistis egenum,

Quòd soli fidat subiaceatq; Deo.

Hic optantis est
 affectus utinam
 ueniat Christus

Quis genus Israël saluum dabit, atq; reducet

Dispersos populos ad tua templa Sion?

Cum Deus exilium conuerterit ipse suorum,

Læticia fient omnia plena noua.

Tunc genus Israel gaudebit, & ocia ducent,
 Qui de stirpe tuæ sunt Iacobe domus.

Domine quis habitabit Psal. 15.

Argumentum Viti Theod.

Hic Psalmus continet Doctrinam legis,
 & habet amplissima preconia bonorū ope-
 rum, siquidem ostendit ea non solum requi-
 ri a Deo, sed etiam Deum ea remuneratu-
 rum fidelibus. Nota autem primo loco po-
 ni ueritatem, hoc est, studium uerbi Dei,
 quod facit integros homines, timentes De-
 um & confidentes in eius misericordia per
 Christum.

ARGUMENT.

Totius hic picta est solidæ pietatis imago
 Que nos ad superos uita leuare queat
 Puro corde Deum cole, dilige, consule fratri,
 Hæc fidei summa est, hic pietatis apex

Psalmus Daniel

Qvis tua tēpla Deus, tua quis tentoria dignus
 Incolet, & montis stabit in arce tui?
 Integer

Narratio est.

Integer, & uita maculis non oblitus ullis,
 Non nisi iusta operans, nec nisi uera loquens.
 Qui non alterius famam detrectat honoris,
 Nec mala de socio cogitat ulla suo.
 Opprobrium qui uicino non ingerit, & qui
 Negligit assuetos improba facta sequi.
 Qui colit obsequio Domini præcepta colentes,
 Qui quod iurârit fallere nolit opus.
 Qui super usura sortem non auxit iniqua,
 Qui super infontem munera nulla capit.
 Quisquis adhæc animum facienda induxerit, ille
 Purus, & æterno tempore saluus erit.

Conserua me Domine. Psal. 16

Argumentum Viti Theod.

Est insignis prophæcia de Christo rege
 & eius regno seu Ecclesia. Item de abiecti-
 one sinagogæ & tota legis abrogatione,
 magnifica testimonia Actorum 2. 8. 13. ex eo
 allegant apostoli. Est autem mixtus psal-
 mus. Nam orationem & gratiarum actio-
 nē habet. Oratio est Christi humiliati, gratia
 rū actio Christi glorificati & triūphātis con-
 tra mortem & Sathanam. Ideo etiam titu-
 lum habet Aurei ornamenti.

Argumentum

A R G V M E N T.

Morte triumphata rediturum in corpora Christum

Si recta inspicias, hæc tibi uerba canunt.

Cultum legiferi tollendum Moseos omnem,

Sacra, cibos, mores, sabbata, festa, status.

Aureum ornamentum Dauid.

Cum mihi sit reliquæ misero spes nulla salutis*

Te sine, qui rerum maxima sceptrâ tenes.

Custodi tibi confisum, tua sola uocantem

Numina, seruatum me pater esse iube.

Nam mihi persuasi, Domino sic dicere ut ipsi

Auderem, Dominus tu mihi solus crîs.

Te propter duras potui tolerare labores,

Nam sine te requies non uenit ullam mihi.

Præcipui mea cura & maxima gaudia sancti,

Qui terras, & adhuc corpora uiua colunt.

Multa alij statuunt falsorum numina diuum,

Illorum statuas quas uenerentur habent.

Quorum ego quæ fusi libamina sanguinis ædunt,

Non sequar, aut laruis accipienda seram.

Præterea ipsorum nunquam mea lingua loquetur,

Nomina Lethæos, digna subire lacus.

Tu mihi diuitiæ, Deus es, tu larga bonorum

Copia, tu fluxas ante refundis opes.

Quam mea fors scælix cecidit bene, quâ mihi cornu

Copia, ceu patrias diuite fudit opes.

* Precatio, inua
me Deus, habet
autem additam
rationem. In te
enim solo spes
est auxilii con-
tra hæc mala.

Christus humi-
lis in forma ser-
ui.

Ecclesia pro-
pter quam Chri-
stus humiliatus
est.

Abrogatio Ie-
gis & omnium
cultuum legis. q
d. Querunt De-
um suis sacrifi-
ciis placare, sed
ego aliud sacri-
ficium exhibeo,
quod quia repu-
deant, repudê-
tur a me quocq.

Perpe=

- Gratiarū actio: Perpetuo Dominum laudabo & carmine dicam,
 Qui mihi & auxilium consiliūq; dedit.
 Insuper insomnes cogebat ducere noctes,
 In quibus affectus me erudiere mei.
- Fides qua tenta- Non secus ac uideā Dominum, sic semper eundem
 tiones seu affli- Cogitat hic animi candidus huius amor.
 ctio uincitur. Hunc mihi non adimunt noctes, non tempora lucis,
 Nam prope adest, partes adserit ipse meas.
 Ille mihi á dextra prope adest ne forte laborent.
 Hoc duce uis poterit nulla nocere mihi.
- Victoria mor- Ergo leticia perfusus gaudia sensi,
 tis & Igta resur- Quanta uoluptatum pectora plena solent.
 rectio Christi. Exiluit uelut aucta meæ noua gloria lingue,
 Et caro non dubia spe solidata mea est.
 Nam nec apud Stygias Plutonia regna paludes,
 Vlla animæ statues dura ferenda meæ,
- Nec dabis fan- Nec sancti fœdanda tui dabis ossa sepulchro,
 ctū tum uidere Quod carni ex aliqua parte nocere queat.
 corruptionem, At uitam quod ducit iter monstrabis, & omni
 hæc uidetur esse Leticia facies me tua iussa sequi.
 ppheta q̄ ter- Leticie stant ante tuos & gaudia uultus
 cio die resurre- Perpetuo, & dextræ gloria iuncta tue.
 cturus fuerit si- cut in actis di- canur.

Exaudi Deus iusticiam Psal. 17.

Argumentum Viti Theod.

Est simile argumentum cum psalmo duo decimo, orat enim contra pseudoprophetas & Hereticos, ac petit, ut Deus eum conseruet in sana doctrina, significat autem se propter uerbum fuisse in odio & accusatum tanquam hereticum, sicut hodie quoque uidemus ueram ecclesiã sustinere crimen hæreseos &c.

ARGUMENT.

Ignauimonachi, pepones & inertia terre
Pondera, degeneri dedita turba gula,
His digni precibus quibus exagitentur in horas,
Quos offensa Dei iudicis ira premit.

Oratio Davidis.

HAs precor ô placida tam iustas aure querelas,
Cuncta pater stetus percipe uerba mei,
Explorare uelis attentamente quid orem.
Non falso ex animo nostra querela uenit.
Iudice te stet iusta meæ sententia cause.
Et, quo cuncta soles lumine, recta uide.
Omnia nota mei tibi sunt sensa intima cordis,
Qui ne nocte quidem te sine solus eram.

Precatio, cui ad dit circumstan-
cias quod serio
oret & bene si-
bi conscius, hæc
exordii loco præ-
fatur donec ue-
niat ad principa-
le negocium.

Conflato

Conflato argentum me sicut in igne probasti,
 Scoria nec mendax ulla reperta tibi est.
 Quae loquar illa eadem sententia firma sequetur,
 Non erit à sensu dissona lingua meo.
 Omnia sectabar quaecunq; es uerba locutus,
 His me amuni uisensa, cor, ora, fidem.
 Ne quid in humanis operum caligine nugis
 Laberer, ausurus facta nefanda sequi.
 Insidiatorum per agrauilustra latronum,
 Tutus ab insidijs per tua uerba fui.
 Firma queso meos tua per uestigia gressus,
 Ne cadat in mediã lubrica planta uia.
 Auxilium ut ferres querula te uoce rogabam,
 Audi quas timido fundimus ore preces.
 Eia age mirentur populi, fac sentiat orbis,
 Qua uenia foueas, qua pietate tuos.
 Saluator tibi fidentum, sciat impius isthæc
 Spicula cui dextra sunt odiosa tuæ.
 Tam tua me uigili custodia lumine seruet,
 Quam seruari oculi pupula cara solet.
 Non secus ac suauis requiescam tutus in umbra,
 Si tua magna meum contegat ala caput.
 Protege me, uelutiq; tuis defende sub alijs,
 Impia dum miserum perdere turba studet.
 Insidiantur enim nec cessant quærere, qua nam
 Hanc animam perdant condicione, mali.

Principalis pro-
 positio precat o-
 nis ut seruet eũ
 contra impiam
 doctrinam.

Similis figura q̃
 Deus ecclesiam
 curet, sicut pu-
 pillam oculi.

Quando

Quandoquidem magnis inter se conuenit istis,
 Hoc opus, hinc audent multa superba loqui.
 Quo me cunq; pedes, quo me uia ducit, id unum
 Curant ut possim qualibet arte capi.
 Omnia prospiciunt circum, qua fraude dolisq; *
 Prostratum terræ me sine fine premant.
 Impius adsimilis raptori est iste leoni,
 Cui sæuam stimulat præda petita famem.
 Non secus ac catulus rapidi genus acre leonis,
 Qui pavidas captans insidet antra feras.
 Surge ser auxilium, uires prosterne superbi,
 Victoricem dextram sentiat esse tibi.
 Eripe me uitamq; meam de fauce maligni,
 Victorem gladium sentiat esse tibi.
 Adfere me dira manuum de gente tuarum,
 De genere hoc quod adhuc uita superstes habet.
 Qui sua uiuentes capiunt iam præmia, quorum
 Implesti uentres de ditione tua.
 Quos proles numerosa beat, qui deinde relinquunt
 Reliquias pueris diuitiasq; suis.
 Verum ego iusticia mentem comitante quietam,
 Accipiam uultus gaudia plena tui.
 Cumq; apparuerit species tua uera, quietus,
 Et satur & tota mente beatus ero.

E Diligam

ornas hic tua iusticia, & exuscitas in nouâ & æternam uitam post mortē.

Narratio qua exponit periculum q̄ est a pseu-
 doprophetis, et impia doctrina
 pertinet autem ad rationem p-
 positionis.

* Cōsilia eccle-
 się malignanti-
 um.

Repetit propo-
 sitionem utrūq;
 enim petit ut &
 ipse in sana do-
 ctina seruetur
 & impij docto-
 res pereant.

Vocat gēte ma-
 nuū domini cō-
 tra quos Domi-
 nus manum ex-
 tendit ad eos
 arripiendos &
 puniendos.

Illustris antithe-
 sis. Isti nihil que-
 runt quā bona
 præsentis uitæ.
 Mihi autem ma-
 ius est quod me

Diligam te Domine. Psal. 18.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio, quod per Deum in
uarijs periculis, quæ inimici, hostes, sedicio-
si concitarunt, sit seruatus. Ponitur hic psal-
mus & Reg. 22. Habet autem fere perpe-
tuam periculorum narrationem, nisi quæ asper-
git affectus, orationis & gratiarum actionis.

ARGUMENT.

*Carmen ab Isaida scriptum Daude quod olim
Cinctus ab hostili milite quando fuit
Cumq; manu Saulis premeretur, & esset ab illo
Iam liber, Domino sic modelatus, ait,*

Vincunt serui Domini Dauid, qui locutus est Domino
uerba cantici huius in die quo liberauit eum Domi-
nus de manu cunctorum inimicorum
eius, & de manu Saul.

Propositio gra-
ciarum actionis
laudabo Domi-
num qui me sæ-
pe mirabiliter
liberauit.

Prosequar, & merito, te semper amore fidelis
Mi Deus ô profugæ portus & aura rai.
Languida qui ualidis mea pectora uiribus aues,
Qui mihi speratæ petra salutis eras.
Saluus in aduersis quo defendente manebam,
Quo duce securus sicut in arce fui.
Mi Deus auxiliumq; meum cui fidere certum est,
Contra hostes clypeum præsidiale meos.

Quo mea nixa salus ceu cornu fortiter haeret
 Amplius hostiles nec timet insidias.
 Laudibus assiduus Dominum uenerabor, & hostis
 Qui noceat tanto uindice nullus erit,
 Nam fera me rapidæ tenuerunt uincula mortis,
 Et graues infernae terruit unda Stygis.
 Ditis & umbrarum circum me uincla ligârunt,
 Mors miserum laqueis uincijt atra suis
 Obrutus ærumnis, oppressus mole laborum,*
 Assidua Domini uoce precabor opem.
 Assiduo clamore Deum precor, ille querelas
 Audit, & in cassum non sinit ire, meas.
 Audit ab excelsis stellantis lumine templi,
 Inde meas prona suscipit aure preces,
 Intima concussæ tremuerunt uiscera terræ,*
 Commotis montes insonuere cauis.
 Ipsius à uultu tremuere, & ab ipsius ira*
 Omnia quæ tellus subtus & intus habet.
 Fumidus ipsius de naribus exijt aër,
 Omnia consumens ignis ab ore Dei.
 Carbones flamma succendebantur ab ipsa,
 Tam furor hic atrox, tam grauis ira fuit.
 Demisso ille humiles descendit ab æthere terras
 Sub pede diuino nubilus aër erat.
 Præpetis ascendit plumantia terga uolucris,
 Remigio alarum per sua regna uolans.

* Insignis sententia, in tributa-
 tione mea inuo-
 cavi Dominum et
 exaudiuit de tē-
 plo sancto suo
 uocē meam.

* Narrationem
 orditur.

* Hypotyposis
 magnæ et horrē-
 bilis tēpestatis
 cui cōparat pe-
 ricula q̄ a rege
 Saulo sibi impē-
 debant, uidetur
 autē alludere ad
 tempestatem in
 monte Sina quā
 omnes pphetæ
 uarie celebrâr.

Tonitru descri-
 ptio.

Fulguris descri-
 ptio.

Fulmen.

Descriptio nubū
 um caliginosa-
 rum.

Ventus.

Coelum tenebri
cofum.

Iam sine figura
dixit quae antea
figurata dixe-
rat.

Imbres.

Hic exponit tē-
pestatem, furo-
rem, odiū, & po-
tentiam Saulis.

* Non per sedi-
tionem insidia-
tus sum regno
Saulis, sicut sus-
picabatur, sed
diuinitus ad re-
gnum uocatus
sum.

Obsepsit tenebris sua castra, & nubibus atris
Cinxit, quas pluuio condidit imbre graues.

Ipsius ad uultus splendorem cærulea nubes
Transijt & subito tempore nulla fuit,

Transijt, & densis fulsit sine nubibus aër,
Transijt & mista grandine, flamma uorax.

Desuper intonuit, totumq; exterruit orbem
Fulminibus, mista grandine flamma uorax.

Contorsit dextra sua tela, & plurima sparsit,
Fulgure uiuentum terruit omne genus.

Præcipientes toto ceciderunt æthere nymbi,
Terra dehiscens uidit aperta sinus.

Nam timuere tuum te corripiente furorem,
Iste tui terror spiritus oris erat.

Misit ab excelsi retrahens me uertice coeli,
Et dextra è magnis eripiebat aquis.

Hostibus eripuit ui præpollentibus omni,
Et qui me forti plus potuere manu.

Qui me suppressere meis in rebus iniquis.
Perfugium Dominus se dedit ipse mihi.

In loca me duxit spaciota, & ab hoste receptum
Eripuit, nec enim non fauet ipse mihi.

* Ille uices operum reddet quæ iusta peregi,
Reddet ut hæc non est sanguinolenta manus.

Præceptis etenim Domini constanter inherens,
Impius ante Deum qui precor esse queam?

Ipsius

Ipsius obseruabam animo præscripta fideli,
 Certus ubiq; ab eo tradita iussa sequi.
 Simplicis ipsi adero uitæ candore, nec unquam
 Sponte, quod offendat, commemorasse uelim.
 Atq; ideo si iustus ero, mihi iusta rependet*
 Præmia, si puras uiderit esse manus.
 Sanctus es ad sanctum, iustus reputabere iusto,
 Cumq; nocente nihil, non es & ipse nocens.
 Qui sunt mundicia insignes, his mundus & ipse es,
 Verum qui malus est, huic es & ipse malus.
 Tu saluas humiles, miseris solatia præstas,
 Ne sibi confidant corda superba domas.
 Tu uiuo nostram succendes igne lucernam,
 Vertisti in lucem noctis opaca meæ.
 Te duce in hostiles turmas sine clade ruemus,
 Vincemus ualida quælibet arma manu.
 Te duce pinnatos muros capiemus, & urbes,
 Fossarum obiectas transfiliemus aquas.
 Omnibus in factis Deus integer, omnia uerbo*
 Quæ facit, emuncto sicut ab igne, facit.
 Ipse uelut clypeo tutatur ab hostibus omnes
 Quos fidei certos nouerit esse suæ.
 Nam quis adhuc alius Deus? quis fortior illo?
 Si Deus est, ut & est, quis nisi noster erit?
 Ipse est ille Deus, qui me uirtutibus auctum
 Roborat, & dubias non sinit ire uias.

*In presenti est
 commodior sen-
 tētia .q. d. quia
 scis me innocen-
 tem, ideo libe-
 rasti me. Hanc
 sententiam com-
 probat bella ra-
 tione, qua Deū
 descripsit. Cum
 sancto sanctus
 eris, Deus san-
 ctus et iustus est
 ideo innocen-
 tes liberat. Ma-
 los autem male
 attingit, fidenti-
 bus in ipsum est
 misericors, non
 fidentib. est gra-
 uis uindex &c.

Hic aliud peri-
 culum uideur
 significare, q̄ a
 uicinis gentibus
 fuit.

ἐπι φόνου
 * inligne

Ipse docet leuibus cursu contendere ceruis,
 Ipse meos statuit per iuga summa pedes.
 Erudit ille meam quæcunq; in prælia dextram,
 Ille docet certa mittere tela manu.

Per te certa tuæ possedimus arma salutis,
 Quod uires habeo, dextra caussa tua est,

Et quoties aliquo casu me affligis acerbo,
 Ex imo toties rursus ad alta leuas.

Omnia quæ graderer strauisti planauiarum
 Semita, ne nostros lubricet uda pedes.

Persequar & duce te fugientes adsequar hostes,
 Nec refrat donec funditus interimam.

Verberibus cedam duris, nec inde resurgent,
 Concidet ante meos turba profana pedes.

Tu dabis optatas obeunda in prælia uires,
 Tu dabis hostiles uincere posse minas.

Tu facis ut fugiant, ut sic extinguere possim,
 Qui sine causa odio desipuere mei.

Vociferabuntur nec erit qui saluet, ad ipsum
 Clamabunt toto pectore, surdus erit.

Pulueris in morem quem dissipat aura peribunt,
 Turba erit abiecto uilior ista luto.

*Eripe me populo qui nil nisi iurgia querit,
 Ut caput euectis gentibus esse queam.

Ignotus quondam populus mihi, seruiet olim,
 Ignotus populus seruiet iste mihi.

Bona sententia
 Deus affligit sed
 non deserit.

* Pericula sedi-
 tionum in suo
 populo com-
 memorat, ex q-
 bus sit liberatus
 uidetur autē re-
 spicere ad aliam
 maiorem & spi-
 ritualem defecti-
 onem in popu-
 lo futuram tem-
 pore Euangelii
 ideo uocat ahe-
 nigenam turbā
 quod quāq; sint
 filii Abrahæ se-
 cundum carnē,
 in fide Abrahæ
 nō persistant;

Auribus

Auribus accipient placidis & iussa capeſſent,
Verum erit & mendax aduena turba mihi.

Conſenuere alieniginæ, turba aduena, nati,
Claudicat in uinclis aduena turba ſuis.

At uiuit Dominus noſtræ datur ille ſalutis,
Cui ſit in æternos gloria ſumma dies.

Qui mihi uindictam uictos largitur in hoſtes,
Et populos coget ſubdere colla mihi.

Hoſtibus ereptum qui me in ſublimia ponit,
Nunc quoq; ab infidis eruet ille uiris.

Ergo tuas laudes tua nomina gentibus ædam,*
Virtutes dicent ſecula cuncta tuas.

Qui tam donatuo confers ſœlicia regi,
Regiaq; inſigni ſceptra ſalute beas,

Qui ſic magnifico Chriſtum Dauida decoras
Nomine, quæq; illi poſthuma proles erit:

Cœli enarrant gloriam Dei. Pſal. 19.

Argumentum Viti Theod.

Eſt inſignis pſalmus qui primo lætiſſimã
propheciam habet de Euangelio in totum
mundum ſpargendo per apoſtolos, deinde
illuſtre encomium Euangelij ſubiicit, in ſi-
ne eſt oratio addita, qua petit primum ue-
niã ſicubi à uerbo declinauit. Deinde petit
gubernationẽ ut in uerbo ad finẽ uſq; ſeruet

E 4 Argument.

*Paulus ad Ro.
citat de Euãg.
inter gentes an-
nunciato.

Epilogus grati-
arum actionis.

Chriſtũ adiecti-
ue uocat unctũ
nam reges unge-
bantur.

ARGUMENT.

Vox Euangelij tam late exhibit in omnes
 Quam late terras maximus orbis habet.
 Hæc tuba non unquam, non usquam tanta silebit
 Quam notat hic certis psalteria Musa notis.

Vincenti Psalmus David.

Narratio, sed
 poeta Iudeorū
 sententiam secu-
 tus est. Nam q̄
 dicit cœli enar-
 rant gloriā Dei,
 significat simpli-
 cter, q̄ in cœlis
 hoc est, passim p̄
 omnes populos
 gloria Dei in
 Euāgelio prædi-
 cetur, sicut ipse
 propheta se ex-
 ponit & probat
 psal. cœli an-
 nunciant iustici-
 am eius & expo-
 nit se omnes gē-
 tes uident glori-
 am eius.
 * Omnibus in
 locis & tempo-
 re omni euan-
 gelion prædica-
 tur.

Quam sit et admiranda Dei q̄q; inclita uirtus,
 Gloria si nō diu quantā sit ista uides
 Aspice conuexo nutantem pondere mundum,
 Aspice stelliferæ nobile molis opus.
 Ipsa tibi ingentis spaciōsa uolumina cœli,
 Narrabunt Domini facta stupenda sui.
 Maxima stellantis dicet tibi fabrica mundi,
 Talia quæ fecit quantā sit ista manus.
 * Vsq; adeo sunt nota opera omnipotētis, ut isthæc
 Nox non ulla roget, non roget ulla dies.
 Tempora quin potius sibi succedentia certis
 Facta Dei, uicibus, non peritura notent.
 Indicat hæc roseos reuehens Aurora iugales,
 Succedens eadem nunciat orta dies.
 Hesperus occiduas hæc monstrat iturus in undas,
 Vt miracula etiam nox sciat ista sequens.
 Atq; ita perpetuo uariantibus ordine rebus,
 Ista Dei uirtus tanta latere nequit.

Nulla

Nulla sub ingenti tam gens est Barbara caelo.
 Quo non fama aliquo uenerit ista modo.
 Proprietas linguae tam nullius ulla remota est,
 Quae non audierit talia facta loqui.
 Tam diuina agiles monstrat miracula caeli,
 Tam sonus ipsorum per loca nulla tacet.
 Ipsorum terras exiuit amussis in omnes
 Orbis in extremos ædita uerba sinus.
 Regia latiuago posuit tentoria soli,
 In quibus & radijs sydera cuncta suis.
 E quibus ipse uelut thalami de limine sponsus
 Exit, & in populo pectora lata facit.
 Nec secus exultat quam fortis & impiger heros,
 Aemula cui cursu conficienda uia est.
 Ille quidem primo caeli consurgit ab ortu,
 Mox & occiduas præcipitatur aquas.
 Interea medium curru ferit igneus orbem,
 Nunc cadit, & pronò uertice spectat humum.
 Et nihil ille suo non attigit igne perurens,
 Nemo est qui flammam illius effugiat.
 Lex Domini immaculata animas refrigerat aegras
 Indoctorum animas erudit atque polit.
 Aequa Dei mandata animos & corda serenant.
 Illustrant oculos lucida iussa Dei.
 Mundicie res plena Deum timuisse, nec ullo
 Tempore in æternos interitura dies.

Hic exponit se
 quod loquatur de
 prædicatione apo-
 stolorum.

Comparat Euā-
 gelion, Solum illu-
 strant & percur-
 renti omnes mū-
 di partes, uocat
 autem sponsum
 quod Christus per
 uerbum suū ge-
 nerat ecclesiā.

Insigne euange-
 lii encomiū quod
 uere doceat, cō-
 soletur, erigat.

Id est, uerbum
est eorum, non
fallit eo fidētes:

Nil nisi quod uerum est decernit, & omnia iust
Iudicis officio, quæ facit, ipse facit.

Omni nobilitate auro, meliora lapillis
Quos legit è uiridi decolor Indus aqua.
Nèue quis obrisum præciosius æstimet, anteit
Quascunq; immensus continet orbis opes.

Mellibus Hyblæis gustu plus dulcia, uincunt,
Quæ stillante fauo nectara stipat apis.

Cautior euasi donec uersabar in ipsis,
Namq; ea qui seruat, præmia multa feret.

Quis nouisse potest quoties labatur & erret?
Exime, quas nequeo cernere, quæ so notas.

Præterea rogo, custodi me à gente superba,
Ne mihi sit dominus cum uolet hostis atrox.

Sic tibi mundus ero, sic immaculatus habebor,
Nec potero magni criminis esse nocens.

Quæ loquitur mea lingua, & adhuc quæcunq; locuta est
O utinam possint uerba placere tibi.

Sit tibi grata precor meditatio pectoris huius
Mi Deus o uita uita salusq; mea.

Exaudiet te Dominus Psal. 20:

Argumentum Viti Theod.

Est precatio pro salute Magistratus, ut Deus
eū gubernet et defēdat cōtra omnia pericula
Habet

Habet in fine insignē antithesin: isti in curribus & equis, hos in nomine Domini.

A R G V M E N T.

His precibus possunt hac debent uoce iuari
Munia qui rerum publica cunq; gerunt.
Rebus ut humana maioribus arte grauatis
Ipsis dignetur fautor adesse Deus.

Vincenti Psalmus David.

Quando erit in dubijs tibi fors cōtraria rebus,
Et metuet casus anxia uita graues.
Audiat omnipotens te uota precesq; ferentem,
Tunc te magna Dei nominis umbra tegat.
Mittat ab excelso tibi et auxilietur olympo,
Eq; sacra certam sede Sionis opem.
Cuncta animo repetat memori tua munera, & ipsi
Grata Deo dextræ sint holocausta tuæ.
Omnia quæ cupies tibi in omnibus annuat horis,
Consiliumq; animi compleat omne tui.
Quam paries pleno memorabimus ore salutem,
Ponentes nostro fixa tropæa Deo.
Ipsius in laudem uictricia signa feremus,
Ille tuas saxit pondus habere preces.
Nunc adeo iubeor certo obseruasse, quod unctum.
Omnipotens nunquàm deseret ipse suum.

Votum est ut
Dominus fortis
net & tueatur
regem.

Promittit gra-
tias agimus.

Ipse

Ipse quidem cœlo residens exaudiet ipsum.

Tota salus ab eo, non aliunde uenit.

Antithesis.

Confidunt in equis alij, bigisq; rotarum,

Hæreat in nostro spes rata nostra Deo.

Hi siquidem uicti cecidere hostilibus armis,

At nos erecti pectora celsa sumus.

*Regem uocat
Deum cuius or-
dinatione reges
& imperia con-
seruantur*

Nunc ades auxilium præstans Deus, audiat & rex

Cum nos sollicita uoce petemus opem.

Domine in uirtute tua. Psal. 21.

Argumentum Viti Theod.

*Est prophæcia de Christo & eius regno,
Nec potest intelligi de Dauide, quia mani-
feste dicit, uicturū eū in perpetuum, & posi-
tum eum ad benedictionem ut benedicat
alij, sicut dicitur Genes. 13. Addita aut pro-
phæciã de defectiõne Synagogę & interitu.*

ARGVMENT.

Regia laturum sed sceptrâ perhennia Christum

Et quibus æquari gloria nulla queat.

Huius & horrendis delendos uiribus hostes

Regius hoc uates carmine præmonuit.

Vincenii

Vincenti Psalmus Dauid.

Narratio est:

Adiutus uirtute tuæ Deus optime dextræ
 Gaudet & ex animo rex tua facta canit.
 Ipsius implèsti uota omnia, quæq; petebat
 Omnia te large distribuyente tulit.
 Ipsi præueniens etenim bona cuncta dedisti,
 Obrisi cingens æris honore caput.
 Si roget ut plures possit superesse per annos,
 Ipsius innumeros tu facis esse dies.
 Omnibus illa tuæ præfert decora inclita fanæ,
 Tu facis hunc summo laudis honori coli.
 Ipsius æternos benedici nomen in annos,
 Gaudebit uultus letus amore tui.
 Confidens etenim Domino rex sperat in ipso,
 Perpetuo constans in bonitate Dei.
 Omnes dextra tuos tua perscrutabitur hostes,*
 Incidet in tales inuida turba manus.
 Ipsos tu statues uelut ardente igne caninum,
 Tempore quo uultus effluet ira tui.
 Ipse suos certe Domini furor opprimet hostes,
 Sic premet, ut totos deuoret ignis edax.
 Ipsorum non esse fines nec uiuere fructus,
 Nulla his uenturæ semina prolis erunt.
 Intendère malum quoniam tibi, nec potuerunt
 Perficere incepti præmeditata sui.

Sententia hebraica est, ponis eum in benedictionibus in perpetuum id aptius intelligitur actiue, ut alii per eum benedicatur, quæ passiuè.

* De Synagoga interitu altera propheticæ pars.

A iustis

A iustis separabis eos ceu fragmina dorſi,
Dirige in hos neruū ſpicula recta tui.

Addit notum ut
aperentur ista:

Surge tuæ uirtute potens, & robore dextræ,
Nos tua dicemus facta stupenda Deus.

Deus Deus meus respice. Psal. 22.

Argumentum. Viti Theod.

Est propheta de Christi passione, morte, resurrectione, & regno post mortē ac ecclesiā, ſingulare autem est q̄ ita manifeste prædicat, uulnera pedū ac manuū, ludibria iudeorum & blasphemias uoces sortem diuidendarum uestium &c. titulū sic fere exponit de cerua, id est Christo, passuro sub ſinē legis, cum Aurora Euangelii oriretur.

ARGUMENT.

Ceu coram uideat sic explicat omnia Christi
Passuri lachrymas, uulnera, probra, crucem.
Quem non hæc moueant lachrymosæ uerba querela
Durius hunc saxo pectus habere putem.

Vincenti Psalmus Dauid de cerua Auroræ.

Querela q̄ nō
respiciatur a
Deo.

MI Deus, ô animæ spes unica et ultima nostræ,
Omnia qui rerum iura salutis habes.

Cit

Cur Deus abiectum me ita tempore deseris isto,
 Quo tibi precipue respiciendus eram?
 Quam te non mea uerba mouēt, quam fletus ab ipso
 Omnis abest, ferres ut mihi dexter opem.
 Aucupor integros lachrymistua numina soles,
 Auerfa querulas abnuis aure preces.
 Nocte uigil multis tacitas ululatus aurās
 Sollicito, requies nec uenit ulla mihi.
 Tu tamen ille Deus, Deus & sanctissimus idem es.
 Cuius Iudæo laus in honore uiget.
 In tua sperabant maiores numina nostri,
 Auxilium sensit spes animosa tuum.
 Rebus in afflictis illi te in uota uocabant,
 Non poterat iunctos deseruisse tibi,
 Spe certa propriam tibi commiserat salutem,
 Nec tibi confidens est pudefacta domus.
 Reptilis ipse autem merito, & sine nomine uermis
 Bruti non hominis pectus habere ferar.
 Opprobriū triuiale hominū, quem despicit omnis,
 Qui quota uel mediæ nomina plebis habet.
 Qui me cunq; uident ceu pondus inutile terre,
 Rugas ceu naso rhinocerotes agunt.
 Ora, sed exertis ringuntur hiantia linguis,
 Turba, minax ronchis, docta mouere caput.
 Hic aliquis, Dominū iam nunc eat, inquit, ad ipsum,
 Si modo quæ merito damna queratur habet.

Liberet

Amplificat que-
 relā collatione
 alii cum orarent
 exaudiri sunt, tu
 me nō exaudis.

Narratio quæ
 continet cōme-
 morationē cala-
 mitatū, ac pri-
 mum cōmemo-
 rat Blasphemias
 uocesq;

Liberet ille suum si sic, ut iactat, amatur,
Dilectum ærumnis liberet ille suum.

Confirmat se
contra illa ludi-
bria, scio me tibi
curæ esse quan-
tumuis uidear a
te negligi.

Me tamen ipsæ meæ duxti genitricis ab aluo,
Te per, adhuc sugens ubera, nixus eram.
Aeditus in lucem tibi adhæsi protinus uni,
Tu Deus ex utero matris es ipse mihi.

Ne procul hinc abeas ne longe abcesseris autem,
Nam prope sunt quæ me dura pericla manent.
Non procul hinc absunt curæ seuq; labores,
Sed nec adest misero qui ferat ullus opem.

Pergit narrare
calamitates fu-
as.

Turba uelut miserum uitulorum circuit ingens,
Præualidi cingunt ad latus omne boues.
Ora ad aperta in me & rictus habuere patentes,
Ut leo qui prædam corripit ore fremens.

Magnitudo af-
flictionum,

Sicut aqua effusus diffluxi totus, & intra
Me meæ sunt luxata omnibus ossa locis.
Non secus ac æstu radiorum cera liquefcens,
Diffluxit robur pectoris omne mei.

Sic mihi quæ fuerat uirtus exaruit omnis
Ut proiecta nihil testa liquoris habens.
Nescia lingua loqui sitibundis faucibus hæsit,
Et meamortifero puluere membra tegis.

Circum nam uenêre canes, me plurima circum
Foeta malis, falsi prodiga, turba stetit.

Mortifero fodere manus mihi uulnere utraq;
Peruia sunt pedibus uulnera facta meis.

Omnia

PSALTERIUM.

Omnia dinumerare quæas in me ossa, sed ipsi
 Spectantes gaudent me mala tanta pati.
 Partiti secuere meos sese inter amictus,
 Et mea sortito subdita uestis erat.
 Tu solita ne differ opem, neu longius absis
 Mi Deus afflicto, nam potes, affer opem.
 Darogo in hanc uitam ne seuiat hosticus ensis,
 Ne canis hanc animam deuoret ille ferox.
 Erue me rapido frendentis ab ore leonis,
 Vnica cornigeræ cornua frange feræ.
 Vera laude meis tua nomina fratribus ædam,
 Agnoscer laudes concio tota tuas.
 Carminibus celebrate Deum quicumq; timetis,
 Qui de cunq; tua sunt Iacobe domo.
 Omne quod à magno genus Israële profectum est,
 Ipsius ad dextra facta stupenda tremat.
 Exilium non auxilio contempsit egentis,
 Nec retro uultus abdidit ora sui.
 Quin potius iustis precibus se in uota uocanti,
 Nequaquam surdis auribus esse tulit.
 Me celebrante tuis ecclesia magna sonabit,
 Concio plena tuis laudibus omnis erit.
 Vota Deo mea persoluam, spectantibus ipsis,
 Quos domini uacuos non finit esse timor.
 Da quod edant humiles, epulis saturentur opimis,
 Qui mites animos, qui pia corda gerunt.

Narrationi sub
 iicit precationē
 uehemētissimis
 affectibus abū-
 dantem.

Hic incipit pro
 phetia de Chrī
 sto glorioso, li-
 berato a dolorē
 bus mortis &
 regnāte p̄ Euan-
 gelion in mūdo.

Nomus cultus
 Ecclesie, abro-
 gatis cultibus le-
 gis.

Ecclesia ex diuisi-
 bus & paup-
 ribus.

F Tollit

Tollite laudantes quicumq; requiritis ipsam,
 Perpetuos uiuant pectora uestra dies.
 Omnibus hæc totum uulgetur fama per orbem,
 Vnius ut Domini tradita iussa colant.
 Vnius ut Domini uenerandum numen adorent,
 Quæ gentes terræ climata cunq; colunt.
 Ipsius est etenim regni sine fine potestas,
 Ipse habet in cunctis gentibus imperium.
 Et qui diuitijs partis utuntur, adorent
 Ipsum qui terræ pinguiæ quæq; uorant.
 Et qui foeda situ confecti corpora sordent,
 Quiq; animæ uitam non finit esse suæ.
 Natio uenturo de semine seruiat ipsi,
 Virtutes Domini secula cuncta scient.
 Posteritas uentura Dei præconia laudum
 Concinet, & populis commemoranda dabit.
 Iusticia ipsius in toto cantabitur orbe,
 Ipse quòd hoc tantum fecerit autor opus.

Novus cultus.

Non nostra aut
operū iusticia.

Dominus regit me. Psal. 23.

Argumentum Viti Theod.

Est mire suavis et elegans psal. in quo prædicat beneficia & pro ñs gratias agit, quibus Deus ecclesiã suã cumulat, q̄ eã sicut pastor ouẽ, uerbo pascit, cõsolat, gubernat ac tuet.

Argua

ARGUMENT.

Dona Dei agnoscens & sacri munera uerbi
 Ambulat, & recta ducitur ille uia
 Non secus hunc, ac pastor ouem, si fors an aberret,
 In sua restituit pascua uera Deus.

Psalmus David.

N ulla petendarum mihi deerit copia rerum,	Narratio
Pascit ut innocuas me Deus inter oues.	
Per loca me statuit uiridantibus herbida pratis,	Pascit
Ducit & ad riuos lene fluentis aque.	
Collapsas animi uires mihi reddit, & ipsam	Legificat.
Iustificat ducit per loca tuta uia.	Docet & gubernat
Ipsius ut uideam uerarum nomina laudum.	
Hoc duce tam foelix hæc mihi trita uia est.	Defendit in periculis.
Sive per obscuras umbris loca condita ualles	
Semita sit pedibus conficienda meis.	
Non metuan, quia te duce, nulla pericla nocebunt,	
Me baculi seruat uirga timenda tui,	Quod antea pascua dixit nunc mensam uocat
Diuitis apponis mihi splendida fercula cœnæ,	
Vt doleat spectans talia liuor edax.	
Balsameo caput unxisti mihi pingue liquore,	
Vbere sudisti pocula plena mero.	Insignis consolatio, & hæc deus ecclesie & mēbris eius perpetua cōsuetudo
Quā tua me clemens pietas, & cura sequentur,	
Donec in hoc aliquis corpore sanguis erit.	
Ipse quidem Domini sublimia templa tenebo,	
Cultor & huic longo tempore fidus ero.	

Domini est terra, Psal. 24.

Argumentum Viti Theod.

Est prophēcia de regno Christi seu ecclesia per totum Mundum sparsa, quam describit certis notis, quod habeat sanā doctrinam, cor purificatum fidæ, & uitæ innocentiam. Habet autem grauem adhortationē in fine sicut secundus Psalmus.

ARGUMENT.

Immortale Dei regnum fore predicat orbi

EX Euangelicæ uocis honore tubæ.

Si quis ad historiam tamē hæc trahat, ille probabit

Forte Iebusæa de regione cani.

Psalmus Dauid.

Narratio Deus est Deus non Iudeorum tantum sed & gentium.

IN manibus Domini terra est, et quicquid in ipsa est, Ipsius & quisquis rura colonus arat.

Maxima nā stabilem super æquora condidit ipsam.

In rapido iaciens robora prima mari.

Hanc super & fluuios, super edificauit & amnes.

Omnia qui uarijs flexibus arua secant.

Quis iuga conscendet diuini altissima montis?

Ipsius oraclo quis loca sacra colet?

Integer & uitæ maculis non oblitus ullis,

Nec falsum spirans, nec nisi uera loquens.

*Ecclesię descripio.

Verbum fide retinens. Nam doctrinā significat

HANC

Hunc domini pietas, & gracia larga fouebit,

Saluus hic, ille Dei munere iustus erit.

Hoc genus est hominū q̄ & æstimat, inuenit ipsum,

Qui uultus cupidi sunt Iacobe tui.

Tollite claustra fores, æterni absistite uectes,

Laudis ut introeat rex decus omne ferens.

Rex nouus iste quis est, quem gloria tanta coronet?

Armorum, Dominus, militiæq̄ potens.

Pandite claustra fores rigidæ date limina portæ,

Vt laudum introeat rex genus omne ferens.

Quis rex iste, quis est cui sint ea nomina laudum?

Virtutum Dominus rex decus illud habet.

Ad te Domine leuaui. Psal. 25.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio in qua orat ut Deus eum gubernet uerbo, peccata condonet, & ab omnibus periculis quæ ab hostibus Ecclesiæ Impendent liberet. Ostendit autem eleganter affectus orantium in uera fide, qui nunc se ipsos consolantur, nunc se cohortantur, nunc iterum adorationem redeunt &c.

ARGVMENT.

Expedit ingenti succensum pectus amore

Ex uerbo ueram discere posse fidem.

F 3 Ne

Adhortatio ad reges et principes mudi, ut uerbo cedant & id amplectantur.

Hæc interrogatio significat mundum nolle cedere re Euangelio.

Ne cadat afflictum, ne debilitetur in ullis
Cladibus :ô quantum est dogmata uera sequi.

Psalmus Dauid.

Patheticum ex-
ordium.

Summe parens rerum magni faber unice mundi,
Ad te sunt animæ uota leuata meæ.
Spes mea, ne sine confundi, ne perfidus hostis,
Sacrilego casus rideat ore meos.

Sententia qua
se excitat.

Nam tibi fidentium nemo confunditur unquam,
Impius at contra scandalon ipse sibi est.

Propositio p̄ca
tionis, ut gub̄er
net eum uerbo.

Pande uias mihi quæ so tuas, mihi semita constet,
Proxima quæ legis ducit ad acta tuæ.
Erudiens tua uera fides mea corda gubernet,
Mi Deus, in totum spes mea facte diem.

Subiicit p̄p̄tio
ni rationē a po-
testate bene-
ficis & miseri-
cordia dei, qua
una debet niti
omnis oratio.

Nunc animum solitæ subeat pietatis imago,
Quæ tua primæuo semper ab orbe fuit.
Ne mea respicias fatuæ peccata iuuentæ,
Sed misereri opus hoc sis memor esse tuum.
Cumq; nihil bonitate tua præstantius usquam
Extet, & huc semper sit tua larga manus

Predicat mise-
ricordiam Dei
ut ita se excitet
ad fortius oran-
dum.

Iustus & excellens dominus per lubrica lapsos
Erigit, & recta nos docet ire uia.
Erudit extorres, & per rectissima ducit,
Quos humiles dubijs passibus ire uidet.
Omnibus in factis pius est pater, atque benignus,
His qui sancta piæ foedera pacis amant.

per

Per te, perq; tuum cunctis uenerabile nomen,
Da ueniam erratis, sunt quia magna, meis.

Ecquis erit Dominum metuat qui pectore toto?

Illius electam diriget ipse uiam,

Affluet huic foecunda bonarum copia rerum,

Huius posteritas orbis habebit opes.

Consilia his arcana Dei sunt cognita solis,

Illius iratam qui timuere manum.

His agnosce dedit sua foedera qualia nunquam,

Nec caro nec sanguis foedera nota tenent.

Mente Deum uigili obseruans non flectar ab illo,

Vt de casse meos liberet ipse pedes.

Respice nunc meme, & miserere, indigna ferentis*

Supplicis afflicti respice uota tui.

Anxietas miserum conturbat plurima pectus,

Nunc age tam rebus trifibus affer opem.

Respice quos patior casus durosq; labores,

Atq; animi dele uulnera cuncta mei.

Aspice qua multis petar undiq; ab hostibus unus.

Vtq; premant odio non faciente modum.

Eripe me his inuicte malis, ne numine sisum

Vincere me pudeat non potuisse tuo.

Simplicis hanc animam uitae pater optime serua,

Cuius tota tua pendent ab arce salus.

Gentis ut adserues Israëlitidos oro

Semina, & à populo cuncta pericla fuges.

Postq; pdicauit
misericordiam
Dei, addit nunc
ad hortationem
ad pietatem ple
nam maximis p
missionibus.

Arcana uocat,
doctrinā remis
sionis peccato
rum quā nō no
runt securi et p
sumptuosi sed i
mentes Deum.

* Tercia pars
pccationis ut li
beret a pericu
lis.

Significat hanc
orationē prin
ce ad ecclesiā.

Iudica me Domine. Psal. 26.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio Ecclesię contra falsos fratres,
& Ecclesiam impiorum, damnātium Euan-
gelion tanq̄ heresin, & uarie calumniāciū
pios. Achabet insignem descriptionem Ec-
clesię piorū & impiorū, quid utraq̄ faciat.

A R G V M E N T.

Mundus hypocrisios tantum nunc peste laborat
Ut sint, qui uerum, turba pusilla, uident.
Innumeros qui falsa docent testatur, & orat
Ne se corripiat debita pœnamalis.

Psalmus Dauid.

Precatio cōtra
aduersarios, op-
ponit autem in-
nocentiam suā
calumniis ad-
uersariorum.

Iudicio mea uita tuo Deus unice constet,
Candida si, qualis debuit esse, fuit.
Confidens Domino uitam securus agebam,
Nec stabiles lapsum destituere pedes.
Excute quęso mei pater intima uiscera cordis
Affectus omnes qua ratione seram.
Semper enim præsens tua me clementia firmat,
Et tua me uere uiuere uerba docent.
Haud unquam uitam cum uana loquentibus egi,
Odi cuncta uiros qui simulanter agunt.
Consilia & coetus mihi displicuere malorum,
Impia conantis nullius hospes ero.

Cōmendat in
ecclesia fiducia
misericordię,
odiu falsę do-
ctrinę, & studiū
uēbi.

Innocentius

Innocuus pietate manus ceu fonte lauabo,

Obseruans aræ cornua sancta tuæ.

Vt sitibunda tuas mea laudes audiat auris,

Vt quæcunq; facis facta stupenda canam.

Tecta tuæ ueneranda domus ego semper amauî,

In quibus est laudis gloria fixa tuæ.

Ne precor hanc animam cum peccatoribus aufer,

Nec quibus est fusi sanguinis alta sitis.

In manibus quorum scelus est & fraudis abunde,

Quorum falsa nocens munera crimen habent.

Ipsæ autem innocuæ traducam tempora uitæ,

Eripe me uitijs, & miserere mei.

Semper amans recti, semper sine crimine uixi,

In populo laudes eloquar ipse tuas.

Redit ad pre-
cationem & accu-
sat aduersarios.

In hebreo est:
Ego in integri-
tate incedo. Id
ad uerbū et do-
ctrinam referē-
dum &c.

Dominus illuminatio. Psal. 27.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis Psalmus, prior pars habet
graciarum actionem, pro liberatione præte-
rita. Secunda pars, est oratio in qua petit, ut
in uerbo Dei seruetur, & defendatur ab insi-
dijs aduersariorum. Habet autem admix-
tas multas illustres cōsolationes. Qualis illa
est: pater & mater dereliquerunt me, Domi-
nus autem assumpsit me &c.

F 5 Argu.

ARGUMENT.

Tot plagas animi iam passus, & anxiam uitæ
 Vulnera, quæ sancta pro pietate tulit.
 Hostibus insultat, mundum contemnit, & ipsi
 Corda uouet soli fidere docti Deo.

Psalmus David.

Gratiarum actio
 in qua recitat præ
 terita beneficia.

Qui patrijs totum radijs illuminat orbem,
 Qui lux est mundi lucis origo Deus.

Ille meas tenebras in lucem uertit, & auras
 Dispulit inferna pestilitate graues.
 Tota mente meæ curam gerit ille salutis,
 Quem metuam? cuius sit grauis ira mihi?
 Ille meæ, uirtus, decus, aura, potentia, uitæ est?
 Ad cuius trepident pectora nostra minas?
 Irruet hostis atrox me contra, ut corpore in isto,
 Quicquid inest uiui sanguinis omne trahat.
 Irruet, affliget, curis ingentibus anget,
 Sed uelut impingens corruet ante diem.
 Quid mihi si positis moueant fera prælia castris,
 Nullus in hoc gelidus pectore sanguis erit.
 Et licet innumeris legionibus arma capeffant.
 Hæc erit in tacito spes mihi clausa sinu.
 Vnius à domino uoti damnabor, & esse,
 Nil moror, ipsius ut templa beata colam.
 Ipsius ut tanquam nitida contempler in aula,
 Donec erunt uitæ stamina firma meæ.

Precatio, ut De
 us in templo, hoc
 est, in uerbo &
 cultu suo sequatur.

Occulit

Occulit siquidem gelidamē sicut in umbra,
 Cum premerent animam tempora dura meam.
 Et uelut occultum sua sub tentoria ducit,
 Culmina deinde meum tollit ad alta caput.
 Hostibus ipse meis dominabor & altior ibo
 Hoc duce, qui circum tot mihi damna ferant.
 Ipsius ante aras nostra cadet hostia dextra,
 Plurima quæ laudum iubila plena sonet.
 Huic arguta nouos referent psalteria cantus,
 Huic modulata frequens carmina psalmus erunt.
 Audi uerba Deus timida te uoce uocantis,
 Hic rogo ne duris auribus esse uelis.
 Dete sæpe meo uerba hæc in corde loquebar,
 Sit faciem cunctis cura uidere meam.
 Ipse tuam quero faciem pater optime rerum,
 Vnica te solum cura uidere mihi est.
 Nunc illos ne auerte tuos neue occule uultus,
 Nèue tuo famulo durior esse uelis.
 Te sine non alia est ratio quæ seruet, egentem
 Auxilio, sine te non uenit ulla salus.
 Quare age seruatum toties ne desere seruum,
 Vna salus rebus cœlifer alte meis.
 Et quoniam proprij me deseruere parentes,
 Colligis exilij membra relicta mei.
 Pande uias quas ingrediar, me semita ducat
 Recta per hostiles, te præeunte manus.

Ratio cur id pe-
 tar. Quia quer-
 bum habent, ha-
 bent primā cō-
 solationem con-
 tra omnia mala.

Pollicetur pro
 beneficio grati-
 cultum.

Petit ut porro
 etiā sic guberne-
 tur.

Sentētia est, tua
 uox & manda-
 tum tuum est ut
 omnes querant
 tuā faciem hoc
 est, a te expec-
 tent et orent li-
 berationem. Id
 ego facio, quero
 faciem tuā &c.

Alia ratio peti-
 tionis a necessi-
 rare, ideo oro.
 Quia sine te nul-
 la est salus.

Obsecro

Altera pars ora
tionis cōtra im
pios doctores,
qui persequun-
tur bonos,

Obsecro ludibrijs ne me permitte malorum,

Opprobrio falsis testibus esse ueta.

Plurima nam mendax contra me turba coorta est,

Qui nisi quod uanū est nil didicere loqui.

Credo equidem me posse frui bonitate piorum,

Qua locus est uiuis uitāq; morte carens.

Insigne

Quisquis es, à Domino totus pendeto, tibiq;

ἐπιφώνημα
expecta Domi-
num, fortis est.

Sic animo consta fortis ut esse queas.

Ille tibi uires roburq; in corpora mittet,

Tantum perge Deo fidere, saluus eris

Ad te Domine clamabo. Psal. 28.

Argumentum Viti Theod.

Apparet hunc Psalmum à Dauide Scri-
ptum, cum perclitaretur propter regnum
ad q̄ diuinitus erat uocatus per Samuelē.
Est enim precatio in qua petit defensionem
contra hostes, qui aperte nihil moliebatur,
sed insidijs agebant omnia, sicut Saul initio
faciebat.

ARGUMENT.

In Saulem & Sauli similes est ista precatio

Qui blandas linguas pectora praua gerunt.

Hic precibus se uos contra nos utimur hostes

Qui lingua pacem pectore bella ferunt.

Psal.

Psalmus David.

Spes mea summe Deum tibi uota precesq; ferentē

Propositiō, De
us audi me.

Respice, nec fias ad mea uerba tacens.

Ratio, quia abs-
que te si sit, pe-
rii.

Ne si forte preces pater auersere rogantis,

Sim uelut in foueam qui uiolenter eunt.

Audi quæso preces quo tempore cunq; precabor,

Extendamq; humiles ad tua templa manus.

Ne me cum reprobis puni, qui blanda loquuntur,

Consilia, at tacite pectora praua gerunt.

Iā explicat pre-
cationē quō ue-
lit audiri.

Tu meritis horum damunera digna, nec ipsos

Respice, mercedem, quam meruere, ferant.

Facta etenim neglexerunt diuina uolentes,

Trudet ad ima illos, non super alta uehet.

Putant mea te-
meritate fieri q̄
tu iussisti.

Gloria, laus, & honor tibi sit pater optime diuū,

Qui facili nostras accipis aure preces.

Graciarū actio.

Pectoris ipse mei Deus est certissima uirtus,

Eximium est robur pectoris ipse mei,

Epiphonemati-
ca sunt hæc.

Hoc ego ceu clypeo nixus ferar obuius hosti,

Hoc etenim uictrix dextera facta mea est.

Pectoris atq; animi fixa est spes omnis in ipso.

Ipsius in laudes carmina nostra fluent.

Ille etiam uires & robur subdidit ipsis,

In quibus & Christum roborat ipse suum.

Christum, id est
me quem iussit
ungi in regem.

Nunc populum serua qui te colit unicus hæres,

Atq; tue curam posteritatis habe.

Orat pro tota
republica.

Pasce

Orat. p tota re-
publica.

*Pasce tuum populum, tibi pectora fida gubernas.
Cuncta pater tecum tempora donec erunt.*

Afferte Domino. Psal. 29.

Argumentum Viti Theod

Est propheta de regno Christi q̄ per
Euangelion erat parandum. Est autem to-
tus Psalmus allegoricus, sicut prophete quo
que similibus allegorijs hæc mystoria inuo-
luerunt.

ARGVMENT.

*Vox Euangelij totū spargenda per orbem
Hic quoq; Iessæo dicitur esse seni,
Admonet ut quoscunq; homines mirantur honores,
Ante Deum discant uilius esse nihil.*

Psalmus David.

Exordii Iose-
ponit adhortati-
onem ut oēs se-
parent ad obe-
diendū euāgelio.

Hic agite huc adferre deo decora omnia laudis
Quos alijs uirtus ante superba tulit.
Et decus & laudem Domino date nomine digna
Ipsius, atq; ipsum quæ decuisse queant.
Huic & adorantes in sancto adsistite templo,
Accipiat ueras regia sancta preces.

Narratio, euā-
gelion uulgatur
in totū orbem.

*Vox Domini super exit aquas, cui gloria soli est.
Intonat ipse super flumina magna Deus.*

Vox

- Vox Domini uirtute potens, uox magna decensq;
 Omnia confringens, omnia concutiens
- Vox Domini cedros confringens, franget et ipse
 Voce cedros Libani concutiente Deus.
- Nec secus ac uitulos facit exiluisse, potentis
 Voce Dei trepidas concutiente cedros,
 Precipue Libanū ingentem commouit, et Hermon
 Vnius ut cornu quale fuisse ferunt.
- Vox Domini flammās disrumpit & excutit ignes,
 Desertum Domini uox trepidare facit
- Vox domini loca commouit deserta Cadessi,
 Qua loca Sinaici uerticis astra petunt.
- Magna Dei trepidas mouere tonitrua ceruas,
 Et fœtus grauidas parturire nouos.
- Verba Dei uastas nudarunt arbore syluas
 Amplius & solitas non habuere comas.
- Ipsi in templo domini dicentur honores,
 Dicetur summo gloria summa Deo.
- Diluuium Dominus sedet ut graue præparet orbi,
 Aeterni Dominus nomina regis habet.
- Ille suo uires populo dabit, omnibus illo
 Dante saluti feræ commoda pacis erunt.
- Exulta=

Significat fructus uerbi q̄ arguit peccati oēs & postea erigit iterum.

Hic Sinagogam significat.

Vis uerbi pene trans.

Hic gētes significat ad quas etiā am affertur Euangelion.

Hic cultus dei in nouo testamēto.

Diluuium hoc iherū est uel ad Baptismum uel totū Euangeliū referre. Nā Petrus quoq; Baptismum cum diluio confert.

Exaltabo te Domine. Psal. 30.

Argumentum. Viti Theod.

Est gratiarum actio quod liberatus sit
uel à morbo pestifero, uel à tentationibus
in quibus quidam mortis gustus est. Habet
aut̄ insignem cōmendationē misericordię
Dei & cōsolationē q̄ Deus etsi affligit suos
tamē iterū liberet, sicut dicit: Momētanea
est ira eius, & uolūtas eius est ut uiuamus.
Vesperī adest fletus, mane exultatio &c.

ARGUMENT.

*Liber ab ærumnis quibus anxius ante fuisset,
Salua, Deo grates, pectora letus, agit.
Cernis ut exultet, quantisq; affectibus intus
Spiritus erumpat per sua uerba foras.*

Psalmus & canticum dedicationis domus David.

Gratiarū actio:

IN tua perpetuas attollam nomina laudes,
Mi Deus, et caussa est cur ita semper agam.
Nam me mortifera tanquam de sorde leuatum,
Lucida iussisti tollere ad astra caput.

Ratio in qua cō
memorat bene-
ficiū,

Inde nec insultare meos mihi passus es hostes,
Gaudiane de me quali acunq; ferant.

Mi Deus ingenti sanasti uulnere læsum,
 Cum peferem tua uis ut mihi ferret opem.
 Ad Styga delapsus reuocasti ad lumina uitæ,
 Nunc quoq; quod uiuo, muneris omne tui est.
 Ne morerer tua seruauit me dextera uiuum,
 Frigidus effossa ne sepelirer humo.
 O igitur Domino præconia dicite laudum,
 Quorum certa Dei pendet ab arce salus.
 Quamq; potestis ei dignas persoluite grates.
 Ipsius ut memores nomina sancta canant.
 Ipsius ira breuis cito præterit, exit in ictu,
 Quam cito consumpta fulgura nube solent.
 Quos amat his uitam tribuit, duce uiuitur illo,
 Cum morerer uitam reddidit ille mihi.
 Vespertina graues traxere crepuscula fletus,
 Immoderata nouum gaudia mane tulit.
 Cum fors aspiceret lætæ me candida uultu,
 Perpetuam rebar posse manere loco.
 Nam tua sancta mihi stabiliiit scepra uoluntas,
 Quæ duce te firmi culminis instar habent.
 Mox uero ut placidi uertisti lumina uultus,
 Turbato attonitus pectore totus eram.
 At te confugiam supplex, tua numina poscam,
 Ante thronum ueniet nostra querela tuum.
 Quid tibi contulerint? quid uæ utilitatis habebunt,
 Si mea quis rapidæ corpora mandet humi?

Hortatur ad
gratiarum actio
nē alios quoq;.

Ratio adhorta-
tionis.

Probat rationē
suo exemplo.

Precatio.

Ratio p̄cationis
ad gloriam tuā
pertinet si me
serues.

Anne tuum sterilis celebrabit pulvis honorem?
 Nū ne tuam dicent ossa sepulta fidem?
 Nunc precor exaudi pater, & miserere precantis,
 Rebus in afflictis, nam potes, affer opem.
 Tu iucunda meum uertisti in gaudia luctum,
 Mutata est læto mæsta querela choro.
 Tu mea ferali spoliasti corpora sacco,
 Cinxerunt nostrum gaudia uera latus.
 Ut mea lingua tuas canat omni tempore laudes,
 Nec sileant nomen carmina nostra tuum.
 Perpetuo tuâ facta canam, tibi maxime rerum,
 Et merito, grates hic & ubiq; feram.

Redit ad gratia-
 rum ac̄tionem.

In te domine speraui. Psal. 31.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio, sed in qua uarij affectus cer-
 nuntur nunc laudantium deum, nunc iterū
 trepidantium & orantium ad deum, nunc
 adhortantiū alios quoq; ad fidem &c. Hęc
 uarietas magnā consolationē habet. Osten-
 dit enim ne sanctos quidem semper eadem
 esse animi firmitudine contra mala.

ARGUMENT.

Quos agat affectus duris uita anxia rebus
 Quas eadem grates libera facta ferat.

Hoc

Hoc tibi psalmographus depinxit carmine uates
Cuius ut agnoscas munera, discere sequi.

Vincenti Psalmus David:

Cuius ab humanis non est effabile nomen
Vocibus, ò rerum spes, uia, uita, salus.

In te præsidium statui mihi, tota salutis
Spes est in manibus condita nostra tuis.

Ne sine, ut incutiant aliquem mihi adacta pudorem
Scandala, sed solita me tueare fide.

Huc age flecte tuas, quibus omnia percipis, aures,
Et cito fer, supplex quam tuus ambit, opem.

Sis mihi in auxilium tanquam fortissima rupes,
Quamuis armorum frangere nulla queat.

Sis uice muritæ quam nemo euerterit arcis,
Illa domus nostræ cura salutis erit.

Tu siquidem turris fortissima, tu mea rupes,
Tu mihi dux igitur, tu mihi rector eris.

Que posuere mali de retibus erue captum,
Plus alijs longe roboris unus habes.

Accipere hanc animam manibus digneris amicis,
Et commendatam fer precor esse tibi.

Nam tua me pietas & ab hoste & peste redemit,
Vno te, poterit uerius esse nihil.

Odi qui magicas uitam coluere per artes,
Omnis at in domino spes mihi fixa manet.

Precatio:

Ratio precationis te solum habeo adiutorem.

Gratiarum actio pro liberatione

Cum me letifica facias pietate beatum,
 Qui potero laudis non memor esse tuæ?
 Hæc mihi gaudia erūt propria, hæc mihi uota mane
 Later ut ex animi dexteritate tui. (bunt.
 Nam mea perculsi sanasti uulnera cordis,
 Depulit ærumnas & tua dextra meas.
 Nec me passus eras includi hostilibus armis,
 Lata uia est pedibus, te duce, facta meis.
 Respice me, miserere pater, pius esto roganti,
 Nam miser ærumnis opprimor immodicis.
 Assiduo facies contabuit anxia luctu,
 Sunt sua nunc animæ uulnera facta meæ.
 Comminuit miserum pungens angustia uentrem,
 Amisit uires anxia uita suas.
 Languit assiduis consumpta doloribus ætas,
 Et mea me uirtus deflua deseruit.
 Delicta euertunt mea me, corda ægra fathiscunt,
 Nec succus miseris ossibus ullus inest.
 Omnibus opprobriū contemnor ab hostibus, et sum
 Factus uicinis fabula foeda meis.
 Digressum foribus noti fugere, nec egro,
 Vllus amicorum ferre uolebat opem.
 Non est ulla mei ratio super amplius ullis,
 Ac si me fati uincula dura ligent.
 Ceu nunquam fuerim me obliuiscuntur amici,
 Creditus abiectæ sum uelut umbra rei.

Redit ad prece-
sionem.

Narratio in qua
commemorat
afflictiones &
pericula.

Vide hic quo-
modo sancti in
mundo habean-
tur.

Nam mala fama meas multorum perculit aures,

Et quacunq; solet parte uenire timor.

Dum male consultant qua me ratione trucident,

Qua capiant animam conditione meam.

Nostratamen soli tibi spes constanter adheret,

Nam mihi te præter quis Deus esse potest?

In manibus mea uita tuis & tempora uite,

Eripe ab hostili me pater almæ manu.

In me sparge tui radios & lumina uultus,

Esse tua saluum pro pietate sine.

Nèue pudefiam fragilis discrimine uite,

Totus enim de te pendeo teq; sequor.

Impia turba suo confusa pudore feratur,

Mutescat Stygios impius ante lacus.

Mendaces sileant de iusto falsa loquentes,

Dum fastu nimio turgida corda gerunt.

Quàm bona seruasti te magna timentibus, & quàm

Sunt ea secreta condita claue tibi.

Iam mundo spectante tuis bona quanta dedisti,

Submittunt fidei qui sua corde tuæ.

Occule sub latebris ipsos, ne turba malorum

Irruat, & captis iura superba ferat.

Ipsos ceutacito tuguri sub culmine condes,

Ne mala, iurgatrix lingua, mouere queat.

Atq; hymnis & laude Deus dignissimus omni est,

Qui mihi munita dexter in urbe fuit.

Repetit precationem & ostendit exemplum quod nos in similibus periculis sequi debemus.

Imprecatio contra hostes.

ἐπιφώνημα in quo predicat Dei bonitatem ut iterum adgraciarum actionem accedat.

Graciarum actio.

Ecce affectus
sanctorum in tē-
sationibus.

Adhortatio ad
Ecclesiā ut in
periculis sint cō-
stantes & expe-
ctent liberatio-
nem.

Cum fugerem præceps, & spes iam nulla subesset,

Mens fuit abiectum me procul esse tibi.

Audisti tamen, & precibus rata uota dedisti,

Abs te cum querula uoce precarer opem.

Diligite o animæ Dominum, pia pectora, sanctæ,

Is seruat, fidei quos pia cura tenet.

Ille superborum factis sua iusta rependit

Præmia, fastosos destruit ille uiros.

Este uiri constanti animo, qui nomen amantis

Ipsius, hic uobis fortia corda dabit.

Beati quorum remissæ. Psal. 32.

Argumentum Viti Theod.

Hic psalmus habet doctrinam insignem
de iustificatione, q̄ iusti & beati simus, non
alia re, q̄ si peccata quæ habemus omnes, nō
imputentur, tegantur, remittantur. Hoc est
non iustificamur operibus, aut legē, sed sola
fide quæ apprehendit misericordiam Dei
quā in Christo declarauit, sicut Christus di-
cit: Qui credit in me nō uidebit mortē in-
æternum, Item qui crediderit et Baptisatus
fuerit saluus erit.

ARGUMENT.

Quæ uis peccati, quæ sit natura reatus,
Ianua quæ ueniæ quo referenda modo.

Hic

Hic docet & sanctos peccati lege teneri,
 Quæ tamen admittant crimina cuncta tegi.

David erudiens.

Fœlix cui peccata Deus patrata remisit,
 Cuius ut inuolucro crimina tecta latent.
 Fœlix cui Dominus uitium non imputat ullum,
 Cuius aperta nihil pectora fraudis habent.
 Certe ego cum iam dudum animo oblectante tacerẽ
 Nec praua admissum mente faterer opus.
 Osibus exhaustis corpus contabuit ægrum,
 Dum gemitu assiduo pectora moesta fremunt.
 Me siquidem tua dextra premit noctesq; diesq;
 Nullus in hoc ultra corpore sanguis inest.
 Sicut ab æstiuis arefcit solibus humor,
 Sic mea nil succi membra fœuentis habent.
 Propterea commissa palàm peccata fatebor,
 Nec mea ceu ducta crimina nube tegam.
 Et tibi præcipue statui pater ista fateri,
 Spes uenire misero si qua uenire queat.
 Hæc ego dum meditor, tu crimina cuncta tulisti,
 Mox per te scelerum gracia facta mihi est.
 Hac super orabunt omnes tua numina sancti,
 Tempore quo possint commoda ferre preces.
 Quod mala si ueniant tanq̃ mare fluctibus undans,
 Nullum his diluuium, nulla nocebit hyems.

Propositio, Beatus est cui remissa sunt peccata.

Ratio ppositio nis sumpta a propria experiẽctia non potui esse quieto animo priusq̃ credere remissionẽ peccatorum. Sicut Paul. Ro. quinto, iustificati fide pacem habemus apud Deũ.

Alia ratio ab exemplo iocius ecclesie, expende autem quid sit sanctos orare remissionem peccatorum.

Tu mihi præsidium, tua me protectio seruet,
 Ut tibi seruatus carmina grata canam.

Firmabo ratione animum tibi, certa docebo

Signa pedum qua tu progrediare uia.

Prospiciam tibi ut attento tua lumine seruem

Omnia, ut ex nutu stet tua uita meo.

Ne similes fiat is equis brutis uè caballis,

Bruta etenim cum sint hæc, ratione carent.

Horum tu breuibus constringens ora lupatis,

Noluerint forsân si tua iussa sequi.

Impius ærumâs multas patietur, at ille

Qui didicit Domino fidere, saluus erit.

In Domino gaudete pij, nam gloria uestra est,

Qui geritis recta pectora plena fide.

Adhortatio, ut
 oēs accipiāt mi
 sericordiam &
 credant remissi
 onē peccatorū,
 nam qui non ac
 cipiant hos cō-
 parat brutis.

Epiphonema
 qui addit exhor
 tationem ad agē
 das gratias tam
 misericordie deo

Exultate iusti. Psal. 33.

Argumentum Viti Theod

Est insignis gratiarum actio, in qua com
 memorat beneficia Dei, quod uerbum dat,
 quod bonos defendit, malos punit, quod
 omnia cōdidit mirabiliter &c. pertinent au
 tem hæc ad consolandos nos, ut cum scia
 mus, tam potentem Deū nos habere, tanto
 certiozem in ipsum spem ponamus.

Arguē

ARGUMENT.

Letari iubet, & meritas persolvere grates
 Nomina iustificæ qui pietatis amant.
 Saluat enim seruatq; suos, nec deserit unquam
 Quantumuis miseros perfidus hostis agat.

Concipite ergo animis noua gaudia, tollite mē
 Qui colitis pura simplicitate Deū. (tes

Propositio lau-
 date omnes me
 cum dominū, co-
 pta ostendit af-
 fectum gaudii.

Quorum nam fidei sunt pectora dedita rectæ,
 Hos pia laudandum laus decet ante Deum.

Ipsius ad citharam fidibus cantate sonoris,
 Ipsius & laudes musica nabilia sonent.

Dulcisonos illi decachordi extendite neruos,
 Dicite carminibus iubila plena nouis.

Recta etenim semper Deus est, & uera locutus,
 Et quæcunq; facit, facta probanda facit.

Narratio bene-
 ficiorum dei.

Iudicat, & iusta considerat omnia lance,
 Iusticiæ cunctis æqua ferentis amans.

Immensum Domini pietas est nota per orbem,
 Tota suas illi terra fatetur opes.

Beneficentia

Verbo cuncta Deus cœli quoq; condidit orbem,
 Oris & afflatu sidera pulchra sui.

Potentia.

Inclusas pelagi uelut utre coercuit undas,
 Cuius adhuc nulli scire profunda dedit.

Tuta Deū metuat proiectæ machina terræ,
 Hūc timeat quisquis terrea regna colit.

Interferit ad-
 hortationem.

Quod uolet ipse etenim factū est quo tempore dixit,

Hic si quando uolet iussa peracta tenet.

Impedit confi-
sua tyrānorum.

Consilia auersæ quæ gentes sepe probarunt

Dissipat, & fraudi non sinit esse locum.

Quæ statuit Dominus rata sunt, & sine carebunt.

Consilia in summos non abolenda dies.

ἐπιφάνεια

Fœlicem populum, cui se Deus ipse colendum

Obtulit, & cuius se dedit esse Deum.

Fœlicem populum quem sic elegit, ut hæres,

Ipsius æternus nominis esse queat.

Pergit in narra-
tione.

Excelsi Dominus de summo cardine coeli,

Intento humanas lumine spectat opes.

Prospicit humano cunctos è semine natos,

Cuncta sui spectans de regione throni.

Ipse regit mentes illorum & pectora firmat,

Cuncta opera illorum, quæ regit ipse, uidet.

Insignis antithe-
sis, qua fiducia
humanorum p-
sidiorum dam-
nat & p̄dicat ti-
morem D̄i.

Non iuuat armatum numerosa potentia regem,

Non redimit fortem uis generosa uirum.

Fallet equus dominum quem uincere posse putabat,

Immodico quoniam robore fultus erat.

Qui Dominum metuūt, hos respicit ipse, nec unquā

Deserit, hostili nec sinit arte premi.

Qui pia diuinæ bonitatis munera querunt,

Horum animas certa sepe salute beat.

Hos prædura famis per tempore pascit egentes,

Ne miseros rapiat mortis auaræ manus.

Et nunc

Et nunc ad Dominum directa est nostra uoluntas,

Fortia qui nostræ scuta salutis habet.

Pectora concipiunt noua gaudia nostra per ipsum,

Spes rata in ipsius nomine nostra manet.

Nunc tua nos bonitas diuûm pater optime seruet,

In te sperantes ut tua turba sumus.

Redit ad gratiarum actionē.

Claudit Psalmū precatione.

Benedicam Dominum. Psal. 34.

Argumentum Viti Theod.

Est idem argumentum cum præcedenti Psalmo, quem Dauid composuit cum periclitaretur apud Abimelech 1. Samuelis 21. Habet autem intertextos adhortationes suauissimas, & amplissimas consolationes, quod etsi affligantur sancti, tamē Deo curæ sint &c. Est omnino psal. pulcherrimus.

ARGUMENT.

Quòd Deus orantûm uoces exaudiat omni

Tempore, uiuendi quæ uia prima, docet,

Omnes affligi ueræ pietatis amantes

Donec in hac uitâ morbida membra trahant.

Psalmus

Psalmus David quando mutauit faciem suam coram Abimelech qui expulit eum & ipse abiit.

Propositio gratiarum actionis:

Dicite perpetuas Domino mea carmina laudes,
 Tam iustum nullo tempore cesset opus.
 Nostra Deo laudem nunquam non ora loquetur,
 Huic mea non unquam lingua iacebit iners.
 Gloria nostræ animæ Deus est, hunc ergo loquetur,
 Exul, ut hæc spectans gaudia certa ferat.

Hortatur alios quoque ad gratiarum actionem.

Perpetuas Domino mecum nunc dicite laudes,
 Tollamusque simul nomina magna Dei.
 Sollicito Dominum querenti pectore, faustum
 Annuit, & placidum se dedit ipse mihi.

Narratio in qua exponit causam cur uelit deo gratias agere.

Annuit aure mihi placida, mox abstulit omnes
 Terrores animo qui nocuere meo.
 Gaudebunt quicumque Deo constanter adherent,
 Nec facies horum quo pudefiat erit.

De se loquitur David.

Exul hic ad Dominum clamans, auditus ab ipso est,
 Quem simul ærumnis omnibus eripuit.

Insignis consolatio, quæ Angeli sint custodes pi-
 orum, secundo Reg. ca. sexto.

Qui Dominum metuunt ceu castris circuit illos,
 Peruigil & saluos angelus esse facit.
 Scire libet Dominus quam sit bonitate suauis,
 Huc sensus omnes uertite, scire licet.
 Fœlicem quicumque illi confidit, & audet
 Sperare à Domino, quare leuetur, opem,

Adhortationes suauissimas consolationibus ornatas.

Sanctorum ex animo Dominum pia turba timete,
 Nulla ita dispositis copia deesse potest.

Esurient

Esurient dites, opulenti rebus egebunt,

Quærentes dominum copia diues alet.

Huc agite ô pueri mea uerba audite fideles,

Pectora ut erudiam uestra timore Dei.

Qui cupis innocuæ traducere tempora uitæ,

Pacataq; bonos mente uidere dies.

Si tibi cura tuæ, ne deerret ad improba, linguæ,

Oraq; ne possint uerba dolosa loqui.

Quæ bona sunt facito, fuge quæ mala cūq; uidentur,

Maxima quæ sita commoda pacis habe.

Ipsè Deum iustos oculis pater aspicit æquis,

Ipsorumq; pia percipit aure preces.

Ipsè suos uultus intendit in impia agentes,

De terra ipsorum nomina ut eiciat.

Ad Dominum fudere preces, audiuit, & ultro

Axilium iustis, quod petiere, tulit.

Corde prope est Dominus fractis, animosq; iacētes

Erigit, & miseros ad meliora leuat.

Multa uiro semper ueniunt incommoda iusto,

Hoc duce cuncta tamen per mala saluus erit.

Omnia sic famuli custodiet ossa fidelis,

Vt ne uel minimum de tot abesse uelit.

Impius aduersa quauis ratione peribit,

Qui iustum oderunt plurima damna ferent.

Liberat ipse animas dominus de morte suorum,

Quiq; illi fident, hos mala nulla prement.

Docet timorem
Dei.

Iusti affliguntur

Sic Christus, ca-
pili capitis ue-
stri numerati
sunt, quanq̄ ui-
deri potest sub-
indicasse resur-
rectionē carnis.

Iudica

Iudica Domine. Psal. 35.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio contra eos, qui præter meritum, bonos oderunt & calumniantur, & tamen simulant pacem & amiciciam. Huiusmodi homines in aulis plerumq; sunt.

ARGUMENT.

Quam fidei noceat uesana calumnia uerbo
 Carmine in hoc, uatis iusta querela, monet.
 Regnet ut hæc regum seuisſima peſtis in aulis,
 Saulis ab exemplo condidit iſta tibi.

Pſalmus Dauid.

Propoſitio p̄ca-
 tionis quam af-
 fectus tam copi-
 oſam facit.

AD te confugio, tua numina pronus adoro
 Summe parens, animi ſuſcipe uota mei.
 Obruor ærumnis, euerto fraude malorum,
 Auxiliam miſeroni tua dextra ſerat.
 Quære age conantes me perdere crimine caſſant,
 Perde ſuis technis, & nocuiſſe ueta.
 Corripe tela manu, ſcutum cape, tollere in enſem,
 Ut manus hoſtilis te feriente cadat:
 Condita uictrici deprome haſtilia dextra,
 Hoſtibus ut poſſis obuius ire meis.
 Dic animæ pater auxiliij præſentis egenti,
 Certa ſalus ex me debet adeſſe tibi.

Deficient

Deficient ignominia, pudor obruet ipsos,
Insidias vitæ qui posuere meæ.

Per sua collapsi retro malefacta redibunt,
Turbamalum capiti quæ meditata meo est.

Fiant ut paleæ quas quælibet aura moratur,
Et Domini miseros angelus exagitet.

Ipsorum uia sit tenebris obducta profundis,
Fallat & impressos lubrica facta pedes.

Ales ab excelso iuuenis delapsus olympo,
His aliquo requiem non sinat esse loco.

Nam neq; tale aliquid, sive am fecere, merenti,
Occultatam animæ retia tensa meæ.

Turbetur subito per non præuisatumultu,
Intereat laqueo captus ab ipse suo,

Hic animus uero capiet noua gaudia ab ipso,
Cuius letifica est plena salute manus.

Quæ mihi sunt, plenis affectibus intima dicent,
Summe Deum, similis quis queat esse tibi?

Qui facis afflictum robusti obtundere uires
Atq; hostes inopem uincere posse suos.

Aduersum testes me producuntur iniqui,
Qui, quæ non didici, dicere facta iubent.

Pro bonitate mea mihi facta indigna rependunt,
Aerumnas animæ deliquiumq; meæ.

Ipsi autem quando sibi fata aduersa ferebant,
Vestitus sacco summa regente fui.

Per angelos etiam
punit Deus.

Hic narrat peti
sulum.

Ipse tuli longis ieiunia cruda diebus,
 Et tacitas fudi nocte dieq; preces.
 Non secus ex illis ac si mihi proximus esset,
 Non secus ac frater forte fuisset, eram.
 Sicut mater eram natū quæ luget ademptum,
 Pullaq; in atrato corpore uestis erat.

Sic remuneratur
 piorum hominum
 merita mundus.

Claudos nocat
 sicut tertio Re.
 ca. decimo quar-
 to.

Redit ad pre-
 cationem in qua
 subinde repetit
 innocentiam suam
 & aduersario-
 rum iniustam
 delitatem.

Cōtra ego cū premerer, cum sorte grauarer iniqui
 Letantes aliquem uix habuere modum.
 Conuenere homines claudi studioq; maligni
 In me, quo timui tempore tale nihil.
 Hi mea discerpunt uelut intima uiscera, nec dum
 Seuitiæ finem friuola pestis habet.
 Assentatores, & turba obnoxia uentri,
 Dentibus infrendent in mea damna suis.
 Quam pater ista diu tandem te ferre iuuabit?
 Quo me deiectum tempore restitues:
 Eripe me tanti de colluione tumultus,
 Esuriens auido ne uoret ore leo.
 Per populos tua facta canam, coetūq; frequenti,
 Materiam laudis commemorabo tuæ.
 Nulla ferent de me noua gaudia, qui sine causâ
 Callidi, ut in fontem persequerentur, erant.
 Neue oculo nutante malū mihi deinde minentur,
 Qui causas odij non habuere sui.
 Nam nil pacificum, sed friuola uerba loquuntur,
 Verba quibus iustos per loca cuncta premant.

In me lata uagis diducunt rictibus ora,
 Vah ea dicentes lumina nostra uident.
 Aspicias hæc supreme parens ne desere moestum,
 Ne fileas, ne absis longius inde mihi.
 Surge & in auxilium causæ expergiscere nostræ,
 Iudicij tu dux optimus huius eris.
 In manibus mea uita tuis, tu discute index,
 Iusticiæ dicar subditius esse tuæ.
 Ne mea, læticiæ, mala, sint noua caussa malignis,
 Et pia ne credant uota peracta sibi.
 Ne uè putent miserum coctu oppressisse nefando,
 Nec se materiam cladis habere meæ.
 Præmia perfidiæ pudor & confusio turbent
 Omnes, ex animo quos mala nostra iuuant.
 Cunctas illorum obscurent mala nomina laudes,
 De me quos nimium gloria falsa leuat.
 Perpetua uero scælices laude ferantur,
 Iusticiæ fautrix turba comesq; meæ.
 Hi Domino laudes per secula cuncta loquentur,
 Qui famulo pacem iusserit esse suo.
 Nec mea summe parens, tua nomina, lingua silebit.
 Iusticiæ memorans inclita facta tuæ.

H

Dixit

Graciarū actio

Dixit iniustus. Psal. 36.

Argumentum Viti Theod.

Consolatur pios contra furorem impiorum ac belle pingit impios quales sint. In fine etiam orationē adiicit, ut Deus in uerbo contra impios, & ipsorum insidias ac technas seruet.

ARGUMENT.

Qua ratione quibus possis cognoscere signis
Hereticum, & quisquis dogmata falsa serit.
Tum iustis adhibet solatio, deinde precatur,
Tutus ut à tantis pestibus esse queat.

Vincenti Psalmus David serui Domini.

Narratio est, in
qua Impiorum
studia describit
Sicut Securi.

Arrogantes, &
in alios contu-
meliosi.

Mendaces.
Incorrigibiles.

Intenti ad nocē-
dum.

Saepe graues imo gemitus de pectore duxi,
Quod sit egens meritis impius ante Deum.
Quod non signa Dei praeseferat ulla timoris,
Per mala blanditus quae facit, ipse sibi.
Donec digna odio quae perpetrat esse probentur,
Dum sibi plus nimio per sua facta placet.
Fruola uaniloquo mendacia gutture iactat,
Nec fieri melior, nec bonus esse studet.
In proprio semper menditatur iniqua cubili,
Ambulat iniustum, per mala tutus, iter,
At caelum

At coelum bonitate tua sanctissime plenum est,
 Nuncia sunt fidei nubila regna tuae.
 Iusticiae rata iussa tuae, ceu saxea, constant
 Culmina, ceu montes quos tua dextra tenet.
 Immense tua iudicia assimilantur abyssso,
 Tu saluas hominem, tu pecus omne Deus
 Quam pietas preciosa tua est, dum semine natos,
 Humano dextrae protegit umbratuae.
 Pascentes tibi erunt saturi pinguedine multa,
 Quam tribuere domus dona opulenta tuae.
 Hos tu potabis fluuio quem semper inundat,
 Ista uoluptatis copia plena tuae.
 Te penes est etenim uitae fons ille salubris,
 Cui sua uitales uena scaturit aquas.
 Nobis inde tui donatis luminis aura,
 Fas etiam uerum cernere lumen erit.
 Dexter & auxilio te cognoscentibus esto,
 Et qui plena pie pectora pacis habent.
 Ne ueniat nostrae male suadae superbia menti,
 Ne premat infidi me uiolenta manus.
 Illic praua etenim ceciderunt facta patantes,
 Et bene quo starent non habuere locum.

Opponit nunc
 consolationem
 q̄ dei auxilium
 fit infinitum, po
 tens, certum, &
 legum, quo eccle
 siam contra ma
 los tuetur

Claudit preca
 tione.

Noli æmulari in. Psal. 37.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis consolatio contra scandalum quo non unquam peccati offenduntur, cum uident se quasi à Deo negligi, impios autem foelices esse & florere. Hortatur igitur psalmus ad patientiam, ne ideo deiciamur de statu animi, aut impiorum exemplo peccemus. Videtur autem creberrimas repetitiones adhortationum, & consolationum, quibus spiritus ostendit, quam natura simus proni ad uindictam. Quare opus est ut hoc patientiæ preceptum assiduo inculcetur.

ARGUMENT.

Vt patiente oculo uideas florere malignos,

Raptari affligi per mala multa pios.

Disce pati : superando omnis fortuna ferendo est:

Fide Deo, sordes eluet illa tuas.

Psalmus David.

Propositio ne
stomacheris quia
impii sunt foelices.

Ne Iqua sit, ut sunt innumera, tibi uisa malorum
Improbis, ira commouere caue.

Squibus est odio uirtus uitiumque probatur,
Soderis, aut illis detrahe quicquid agent.

Ratio, propositio-
nis, quia breui
peribunt.

Non modo florentes, cito succidentur, ut herbae,
Quas metit incurua rustica falce manus.

Gran

Gramina ut exiguis flaccescunt uista pruinis,
 Sic & iniquorum defluet omnis honor.
 Crede Deo, confide Deo, spes omnis ab illo
 Sit tua, quæq; habitas in regione mane.
 Nec te circum agitet totum uagus error in orbem,
 Quem dat cunq; Deus sub lare tutus eris.
 Nec tibi defuerit quicquam, modo noueris illi
 Credere: credentem nutriet ipsa fides.
 In Domino oblectare, & in hoc tua gaudia quære,
 Ille quod optaris, conferet omne tibi.
 Illi quicquid ages, & te permitte regendum,
 Sic te non poterit poenituisse tui.
 Si speraris in hunc, si te commiseris illi,
 Optimus in cunctis dux erit ille tibi.
 Iusticiæ dabit ille tuæ fulgere decorem,
 Sicut quæ rutilo lampades igne micant.
 Virtutis fideiq; tuæ producet honorem,
 Ut medium clari sideris aura diem.
 Illius expecta quæ sit mens, quæq; uoluntas.
 Te melius rebus consulet ille tuis.
 Nec te commoueat uia fortunata malorum,
 Vita nec inflati conscelerata uiri.
 Ira animæ mors est, iram fuge, mitte furorem,
 Ne male commotus tu quoq; fors an agas.
 Nam cito de uiuis extirpabuntur iniqui,
 Fidentium Domino pars bona fortis erit.

Repetit propo-
 sitionem affir-
 matiue.

Ratio a certa
 spe auxilii uide-
 tur autē primo
 munire contra
 hoc scandalum
 q̄ impii sunt ce-
 lebres & oppri-
 munt pios suo
 splendore.

Etiam si impii
 in sua impietate
 sunt scelices, ta-
 mē noli eos imi-
 tari, sic Dauid
 agit Deo graci-
 as q̄ per Abigu-
 la reuocatur ne
 occideret Naba-
 len cum tota fa-
 milia.

Perbre

Per breue tempus adhuc & non erit impius ultra,
 Quæretur nec erit quo fuit ante loco.

Totius exulibus cædet possessio terræ,
 Perpetuæq; bonis gaudia pacis erunt.

Impius insultans iusto mala multa minatur,
 Quem frendens auido rodere dente cupit.

Consolatur etiã
 contra potenci-
 am impiorum q̃
 non solum nõ le-
 dēt pios, sed sibi
 ipsi erūt exicio

At Deus irridet ludibria uana mouentem,
 Illius exitium non procul esse uidens.

Impius exacti distringit acumina ferri,
 Arcubus imponens tela parata suis.

Vt gladio interimat iustum feriatq; sagittis,
 Quorum recta nihil pectora fraudis habent.

Sed sua confodiet proprio præcordia ferro,
 Ante suos arcus spicula fracta cadent.

Consolatur etiã
 contra opes &
 fortunam impio-
 rum,

Vnius angusta est melior possessio iusti,
 Quàm sunt diuitiæ quas malus omnis habet.

Brachia frangent enim Dominus robusta malorum,
 At bonus huic fidens hoc duce saluus erit.

Tempora iustorum Dominus cognouit, & illos
 Hæredes regni deputat esse sui.

Turbida non illos confundere tempora possunt,
 Non etiam poterit perdere dira fames.

Tempore quo preciosa malos annona uorabit,
 Affluet & iustis copia diues erit.

Floreat & bona possideat licet omnia terræ,
 Impius, in uentos ut leuis umbra fluat.

Namq;

Namq; hostes Domini propere, ceu furus, in aurae
 Diffugient, nec ab his pars erit ulla super.
 Impius accumulatur quæ nunquam debita soluit,
 Larga manus iusti semper & æqua bonis.
 Illius hæredem numero referuntur amici,
 Ut teneant lati diuitia regna soli.
 Equibus eijciet maledictos partibus omnes,
 Nec sinet electæ sortis habere locum.
 Ipse uiri iusti uestigia dirigit, illi
 Quæ pede sit iusti semita trita placet.
 Hunc, si forte uia cecidit, non abijcit, imo
 Exhibita lapsum subleuat ipse manu.
 Et puer ipse sui quondam, & iuuenilibus annis
 Integer, & nunc me curua senectæ premit.
 Nunquam ab eo uidi desertum tempore iustum,
 Ipsius aut aliquo semen egere cibo.
 Assidue miseretur enim, & bona plurima confert,
 Et genus ubertas ipsius alma fouet.
 Desere quæ mala sunt, pete quæ bona, semp habebis
 Optima uiuendi commoda, semper eris.
 Iusta Deus nam semper amat, nam diligit æquum,
 Nec quoscunq; probat deseruisse potest.
 Perpetuo ipse suo custodit tempore sanctos,
 Cum tota impietas stirpe maligna perit.
 Perpetuo terras habitabit tempore iustus,
 Hic hæres Domini nempe futurus erit.

Alia consolatio
 satis bella, impiis
 etiam abundant
 bonis, tamē nō
 utuntur iis bene
 ideo necesse est
 eos perire. Cur
 igitur hoc inui-
 des q̄ ipsis ex
 iuo &c.

Pii habent re-
 missiōem pec-
 catorum-

A sua experien-
 cia.

Hortatur p̄ci-
 pue ad constan-
 tiā in bono ope-
 re, ne defange-
 mur p̄pter affli-
 ctiones nostras
 aut imitemur im-
 pios.

Labe carens ex ore fluet sapientia iusti,
 Linguaq; curabit nil nisi uera loqui.
 Ille gerit legem Domini sub corde sepultam,
 Illi sub pedibus lubrica nulla uia est.
 Impius obseruans iustum, execratur & odit,
 Quemq; odit, huic uitam præripuisse studet.
 Sed Deus è manibus crudelibus eripit ipsum,
 Nec finit iniusto iudicis ore premi.
 Expecta Dominum, perq; illius impiger omnes,
 Quas tibi præscripsit, no ueris ire uias.
 Ille bonis adeo te prouehet omnibus auctum,
 Vt tibi terrenæ possideantur opes.
 Donec ab humanis eradicentur iniqui
 Rebus, & eueniat læta uidere tibi.
 Ipse uirum uidi florentem rebus iniquum,
 Floret ut in pingui uiuida laurus humo.
 Præterij, nec erat uir hic amplius, occidit, ipsum
 Quæsiui, nec erat uel breuis umbra super.
 Dilige quæ bona sunt, rectum cole, iusta require,
 Hæc faciens, alma pace beatus eris.
 Sed bona desipiens qui negliget ista peribit,
 Vna breuis ueniens auferet hora malos.
 Iustis à Domino spes pendet & aura salutis,
 Ille suis duro tempore robur erit.
 Hos Deus eripiet quando opprimet impius, & cum
 Inijcient sæuas impia fata manus,

Ab exemplis
 Abitophel Ab-
 salon & simili-
 um.

*His mala, defensore Deo, non ulla nocebunt,
Semper enim Dominum spem posuere suam.*

Domine ne in furore. Psal. 38.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio contra peccata & malam conscientiam, proponit autem insignem doctrinam & exemplum, quod in ipso sensu irę & iudicij Dei sit retinenda spes misericordię et ad orationem confugiendum, titulus est ad reminiscendum, quoniam & peccati sui & misericordię Dei reminiscitur.

A R G V M E N T.

Ardet & incensas magno calet igne medullas

Dum caro, dum querit spiritus eger opem.

Conscia mens uicij uere dolet, ut bene speres

Te moneat pietas officiosa Dei.

Psalms David ad reminiscendum.

Quamuis immodica uiciorum mole grauatam, Proposito precationis.
Hoc uenia dignum uix queat esse caput.

Ne tamen, ô magni Deus autor & arbiter orbis,

Ne precor irata corripe tela manu.

Ne tuus, omne nefas, iustus furor opprimat, ausum,

Crimina ne pœna uindice nostra preme.

Nam

Narratio in
qua commemorat
afflictiones suas
et graphice de-
pingit tentatio-
nes peccati seu
conscientiæ.

INTUS PA-
VORES.

Nam quæ tu irata misisti spicula dextra.

Ossibus hæserunt intus adacta meis.

Illa etiam qua me tua magna potentia punit,

Per mala iam dudum cognita plaga mihi est.

Nulla meo pars est in corpore sana, quod iræ

Non possum trepidans fulmina ferre tue.

Membris nulla quies, nulla est pax ossibus ægris,

Tam mea flagitijs uita onerata grauat.

Sarcina nam caput hoc suppressit iniqua malorum,

Iamq; sua totum mole laborat onus.

Plaga cicatricum computruit alta malorum.

Quæ sunt stulticia uulnera facta mea.

Tristibus immodice curis affligor in horas,

Nec mihi læta dies, nec mihi grata uenit.

Intima consumptis arefcunt ossa medullis,

In tota est sanum carne uidere nihil.

Hei quàm sum nimio contritus membra dolore,

Dum requies animo non uenit ulla meo,

Ipse uides mea uota pater, mea pectora nosti,

Nec gemitus ratio te latet ulla mei.

Lugubre contremuit cor in imo pectore, uirtus

Omnis abit, uires interiere mee.

Languida sublato caligant lumina uisu,

Et pro luce, graui nocte sepulta iacent.

Longe aberant a me quando affligebor amici,

Et plagæ stabant è regione mee.

FORIS
PUGNAB:

Interca

Interea misero laqueos & retia tendunt,
 Insidias capiti qui posuere meo.
 Et qui me oppressum cupiunt mendacia texunt,
 Quorum animi nullo tempore fraude uacant.
 Ipse uiro surdo similis, cui nulla per aurem
 Vox eat, & presso gutture mutus eram.
 Tanquam surdus ero qui nesciat auribus uti,
 Et qui non habeat quo queat ore loqui.
 In te spero equidem, mea spes tibi semper adhesit,
 Quæ sine te non est ulla relicta mihi.
 Pro me summe pater tu respondebis, & hosti
 Eripies uires consiliumq; meo.
 Nam metuo ne forte meis letentur iniqui
 Cladibus, & de me gaudia plena ferant.
 Quod si forte loco mihi spes titubauerit, hinc, quæ
 Magnifice de me uerba loquantur, erunt.
 Nam dura ut paterer sum factus & omnia ferrem,
 Et meus est omni parte dolere dolor.
 Confiteor siquidem uitæ delicta nocentis,
 Factaq; sollicitum me scelerata premunt.
 Sed uiuunt magnisq; mei sunt uiribus hostes,
 Quiq; odio immeritum me petiere, ualent.
 Qui benefacta malis pensant mea, sponte resistunt,
 Quod nisi quæ fuerint optima, nulla sequar.
 Ne me quæso igitur pater optime desere, nèue
 Longius hinc absis quam me a causa ferat,
 Auxili

Repetit prepo-
sitionem.

Vide conditio-
nē piorū sic Pau-
lus quos prede-
stinauit, eos etiā
predefiniuit con-
formes fieri ima-
gini filii Dei.

Conclusio

*Auxilium propera, ser opem cito, redde salutem
Mi Deus, o miserum spes rata, certa salus.*

Dixi custodiam uias meas. Psal. 39.

Argumentum Viti Theod.

Proponit duplex scandalum, suam calamitatem & impiorum foelicitatē, ac se confirmat contra utrunq;. Deinde orat ut primum Deus à tali securitate, qualis in impijs est, eum seruet. Deinde, ut liberet à peccatis & peccatorum pœnis. Nomen Iedithum in titulo, est nomen cantoris .i. Paral. 25. putant igitur ab eo decantatū esse hunc psal:

ARGUMENT.

Dum uidet iniustos rebus florere secundis

Iustos indigna conditione premi.

Vincla suæ petit apponi retinacia lingue,

Ne Blasphema queat qualiacunq; loqui.

Vincenti Psalmus Dauid ipsi Iedithum:

Narratio, impii sunt fortunati et securi, sed non offendat.

I Amdudum statui tota ut ratione cauerem,
Ne mea lingua nefas æderet ausa loqui.
Garrula mordaci constringam guttura freno,
Impius obseruans dum mea uerba notat.

Contina

Conticui, & ne uera quidem nec recta loquebar,

Verum ea caussa mihi plena doloris erat.

Incaluere mei penitissima uiscera cordis,

Dum meditor sensus flamma fuere mei.

Lingua stupens igitur uelut hæc in uerba soluta est,

Et quæ nulla prius uox modo multa fuit.

Da mihi nosse meæ quæ sint stata tempora uitæ,

Et quando ultima sint fata futura mihi.

Colligere ut possim quid in hoc mihi desit agenti,

Corpore, quando illo deficiente cadam?

Ipsameos annos angusto sine coerces,

Mensuram hos palmi dixeris esse dies.

Hoc breue, te coram momenti est nullius, æuum:

Vix est quod totum uiuitur una dies.

Hei mihi quam sunt uana hominū spes, uota, labores

Quam status est fallax, quam nihil omnis homo.

Nāqd agat? uelut umbra uagatur, obambulat, errat

Motibus insanis omnia miscet agens.

Congregat, ignarus cui congreget, omnia raptim

Congestas alijs inde relinquit opes.

Nunc tamē o genitor quid me expectare iubebis?

Tota est in manibus spes mea fixa tuis.

Eripe me uitijs, & habenti crimina uitæ,

Ludibrium stultis ne precor esse sine.

Tota meæ uirtus obmutuit arida linguæ,

Nec potui quicquam, te prohibente, loqui.

Contra, ego sum
afflictus.

Prima pars pre-
tionis, prohibe
ne ita securus uā
uam sicut impiū
qui nullam aliā
uitam sperant.

Hoc impiū non
credunt.

Altera pars pre-
cationis contra
peccata et tenta-
tiones conscien-
tæ.

Verte

Verte tuas à me plagas, tu a uerbera differ,
Exanimum dextra me facit ira tua.

Vera contritio

Cuius tu delicta, manu ceu uindice, punis,
Huic subito forma defluit omnis honor.

Huic membra assidua pereunt a rentia tabe,
Ceu uestes tineæ comminuisse solent.

ἐπιφώνημα
παιδης
κού.

Tam nihili, tan uanus homo est, quicumq; sub ista
Corpore mortali nunc agit, egit, aget.

Exaudi quas fundo preces, attende querelis,

Repetit p̄catio-
nem.

Neue tace, lachrimis sed moueare meis,

Sim licet ante tuos peregrinus & aduena uultus,
Sicut erant qui me progenuere patres.

Adfere me, uires si sorte resumere possim,

Quàm prius hinc abeam, nullus & esse queam.

Expectans expectaui. Psal. 40.

Argumentum Viti Theod.

Pertinet psalmus ad personā Christi, in
tío habet graciārū actionē pro liberatione,
deinde propheciam de abrogatione legis, et
inuulgatione Euangelij ac Christi beneficio
q̄ impleuerit legem, & sua merita per Euan-
gelion ecclesię offerat & donet. Postremo
precatio Christi est addita, portantis pecca-
ta mūdi et pro ijs in suo corpore satisfaciētis.

Argu

ARGUMENT.

Vox est terribilem Christi patientis agona,

Huius enim uates hic gerit ipse typum.

Hinc quicumq; suis querunt solatia curis,

Præclarum exemplum quod meditentur habent.

Vincenti Psalmus David.

Anxius expectans noctesq; diesq; morabar,

Numina præsentis plena favore Dei.

Vidit, & afflictum miseratus ab arce paterna,

Noluit has nullum pondus habere preces.

Audite & querula clamorem uocis anhelum,

Et properam misero ferre parabat opem.

Idem me ille lacus traxit de sorde profundi,

Qui grauis assiduo perstrepat unda sono.

Eruit è cœno graue olenti, & stercore fœdo,

Restituitq; meos in loca firma pedes.

Ille meum direxit iter gressumq; regebat,

Ne caderem, dubia nescius ire uia.

Condidit ille noui mihi carminis argumentum,

In laudem nostri, non triuiale, Dei.

Talia complures meditati facta uidebunt,

Et metuent, & spe pectora plena ferent.

Fœlicem qui corde Deo consiluit, & audet

Spes omnes Domino credere uelle suas.

Quem fugit insano tumefacta superbia fastu,

Et quos mendaces friuola lingua facit.

Gratiarū actio
in qua comme-
morat beneficiū
Dei.

Hic factus est
passio & omnis
peccatorū munda-
di.

Vult considera-
ri suū exemplū.

Epiphonema.

Accusat synago-
gā & dignitate
suorum operum
nixos.

Multa

- Prophetia** Multa & magna quidem tua summa potentia nobis
 Praeslitit, & pietas haec tua sine caret.
 Erga nos tua magna fides, tua summa uoluntas,
 Nullius exemplum, quo referatur, habet.
 Quae si cuncta uolens tua facta expromere coner,
 Omnia uanus erit uelle referre labor.
- Abrogatio cultuum legis** Victimam nulla tibi cordi est, libamina nulla,
 Nulla holocausta tibi, nulla piacla placent.
Nonus cultus, amplecti uerbu. Surdam dextra mihi tantum tua uellicat aurem,
 Et mea nunc uerbo est auris aperta tuo.
 Ergo age dicebam ueniam nunc ipse profecto,
 Scripta liber de me quae fateatur habet.
- Christus implet Legem.** Scilicet ut faciam quae tu rectissima ducas,
 Summa uoluntatis debuit esse meae.
 Visceribus siquidem tua lex est indita nostris,
 Cordis & in medio uiua reposita mei.
- Hanc impletionem legis Euan gelion predicat et nobis offert.** Iusticiae in magno referam tua nomina coetu,
 Tu nosti, quoniam non taciturus eram.
 Iusticiae mihi notatae, non fama sepulta est,
 Non mihi nec pietas, nec tua tecta salus.
 Non summum tacuisse tuae bonitatis honorem,
 In magno populis agmine uisus eram.
- Precatio,** Tu genitor supremi tui miserebere serui,
 Tu custos misero ne capiatur eris.
- Ratio.** Nam mala me pessum, numero sine, multa dederunt,
 Et mea me nimium pessima causa premit.

Obruor inuisa scelerum ceu nube meorum,
 Ut nullum uideant lumina nostra diem.
 Et capitis potero citius numerare capillos,
 Quàm mala quæ me nunc nocte dieq; premunt.

Sua uocat peccata, quia ea a nobis in Christum sunt translata & per Christum expiata.

Languida confusi liquerunt pectora sensus,
 Attoniti uirtus mortua cordis abit.
 Eripe me his inuictis malis, hac mole laborum
 Exue ferre citam neue moreris opem.

Maledicit Synagoga.

Occupet illorum pudor & confusio uultus,
 Qui uitam cupiunt eripuisse mihi.
 Res horum retro ruat, in peiusq; feratur,
 Qui mihi sunt hostes, & mala multa uolunt.

Benedicit ecclesie fidelium.

Vasta sit illorum strages, turbentur & errent,
 Qui dicunt mihi: Sic accipiendus eras.
 Gaudia suscipiant animis letiq; triumphent,
 Qui tua quærentes numina sancta colunt.

Repetit Precationem.

Quiq; probant quas & quantas operere salutes,
 Hi tua magnifica nomina laude ferant.
 Ipse equidem sum pauper, egens, abiectus, et exul,
 Sis precor auxilio, nam potes esse, mihi.

Te sine nulla salus, sine te mihi nemo redemptor,
 Mi Deus, optatam ne remoreris opem.

I Beatus

Beatus qui intelligit. Psal. 41.

Argumentum Viti Theod.

Pertinet hic quoque psalmus ad personam Christi orantis pro liberatione contra consilia Synagogæ. habet autem manifestam prophetiã de resurrectione Christi. Et hic iterum fatetur se peccatorem quia se in nostrum locum constituit & pro peccatis nostris satisfecit. citatur, Iohannis decimo tertio capite, de Christo. Non igitur debet ad Dauidem transferri, sicut imperiti Iudæi delirant.

ARGUMENT.

Hic quoque; uox eadem queritur se fraude suorum,
 Vnius infanda proditione capi.
 Anxius hinc subita duræ formidine mortis,
 Orat ut hanc causam iudicet ipse Deus.

Vincenti Psalmus Dauid.

Adhortatio est qua munit animos contra scãdam infirmitatis et crucis, est. n. plane idem cum illo Christi, beatus qui in me non offenditur. Hic autem explicat quod sit beatus dicit,

Fœlix ille, uirum duris qui in rebus egentem
 Sustinet, & meritis officijsque leuat.
 Illum si qua graui mala sors afflauerit austro,
 Et rota fortunæ deuia perdiderit.
 Illum restituet Dominus, memor omnibus ipsum
 Pauperibus clausas non habuisse manus

Huic

Huic Dominus tribuet longæque tempora uitæ,
Terrenas illo dante tenebit opes.

Illius haud unquam dominabitur hostis auarus,
Omnia sed uiuus per mala uictor erit.

Ille ubi decumbens premet ægra cubilia luctu,
Confestim Domini restituetur ope.

Tu Deus huic uires sic et suarobora reddis,
Ut stratum ipse suum quo uolet omne ferat.

Hinc ego sæpe meo gemitum de pectore ducens,
Heu miserere, inquam, qui potes ista mei,

Redde anime requiem speranti, redde salutem,
Quæ peccasse tibi fassa, precatur opem.

Qui me odere palam, de me sic sæpe loquuntur:
Quando erit ut possit perditus iste mori?

Quando erit ut uiuos inter sua nomina perdat,
Nec sit posteritas ipsius ulla memor?

Et siue introeat siue egrediatur ad auras,
Semper amat de me uerba scelestæ loqui.

In mea concursant inimici damna, minantes
Consilijs miserum perdere posse suis.

De me sæpe truces hostili more loquuntur,
Surgere iam deinceps, qui iacet, iste nequit.

Ille etiam quem toto animo constanter amabam,
Qui mihi plus alijs uisus amicus erat.

Cui mensæ socium tribui communis honorem,
Ille tulit partes deseruisse meas.

Precatio:

Ratio in qua cõ
memorat afflictõ
nes animæ &
corporis:

Phariseorũ con
ficia cõtra Chri
stum.

Iudg proditoris
scelus.

Repetit precati
onem.

Ille mihi insidias posuit quibus implicet, ut sit
 Que premat innocuum noxia pœna caput.
 At tu nunc miserere animi mala tanta ferentis,
 Qui solus miserum restituïsse potes.
 Restitue ergo precor, spem redde salutis ademptæ,
 Hostibus ut possim reddere iusta meis.
 Hoc erit exemplo quòd adhuc tuearis inermem,
 Si nihil insultet qui fuit ante minax.
 Quòd si simplicitas meruit mea, tolle iacentem
 Perpetuo & uultus me statue ante tuos.
 Laudibus æternos Deus Israël in annos,
 Innumeris merito concelebrandus erit.

Resurrectio
significatur. Nā
sunt indicatiua
ista, tu tollis iacē
tem & colloca-
bis me ante fact
em tuam.

Quæadmodū desiderat. Psal. 42.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio contra tristitiam spiritus que
 tum solet oriri, cum pijs antea satis afflictis
 etiam insultant impij tanq̃ à Deo desertis
 sicut Iudei Christo in cruce, orat igitur ut
 Deus faciem suam ostendat & contra hanc
 tristitiam uerbo suo soletur, habet autem
 additas suaues consolationes.

ARGUMENT.

Quo desyderio Dominum suspiret, & intus
 Ardeat, hinc cerui sumpta figura docet.

Tristitia

Tristitiæ spestris tenebrosa afflictus in hora,
Solari uerbo uiuificante cupit.

Vincenti erudiens canticum filiorum Corah:

VT uagus absentes aspirat ceruus ad undas,
Ut cursu nimio languida membra leuat.
Omnibus impatiensq; iugis & uallibus errat,
Arida ut inuento pectora fonte riget.
Sic sicut hic animus uiuum, sua gaudia fontem,
Sic mea uiuentem mens sicut agra Deum.
Quando erit ut ueniam & uultus ferar ante beatos,
Ante creatoris numina sancta Dei?
Quæ manant lachrymæ mihi nocte dieq; profuse,
Sæpe meo fiunt lentus in ore cibus.
Dum mihi non cessant sic insultare superbi,
Nunc Deus ille tuus qui medeatur, ubi est?
Hæc mecum reputans, anima uelut exuor ipsa,
Quæ tunc in curas effluit agra meas.
Quam uellem ex animo, coetu comitante bonorum,
Limina diuinæ læta subire domus.
Quam cuperem lætas audire & reddere uoces,
Quæ celebri plausu carmina læta canant.
Quam turbæ comes esse uelim festiua ferentis
Iubila, quæ soli est turba dicata Deo.
Cur sic mœsta iaces anima ô mea? corda tumultu,
Quid mea conturbas anxia facta nouo?

Aptissima simi-
litudine pingit
affectum suum,
Narrat. n. tenta-
tiones & postea
petit liberatio-
nem.

Erigit se spe mi-
sericordiæ diuine

Quin potius confide Deo, namq; ille salutem
 Reddet, & hoc grates nomine rur sus agam;
 Quam sit nunc deiecta animi uis anxia nostri,
 Omnia qui genitor conspicias, ipse uides,
 Propterea memor ipse tui, tua numina uotis
 Suspiro patriæ de regione meæ.

Descriptio
 Iudææ.

Quam rapidus multa fecundat Iordanis unda,
 Qua colles Hermon despicit exiguos.

Vicissitudines
 afflictionum.

Vasta uaroga alia ex alia uelut ædita fertur
 Murmura dum fluctus insonuere tui.

Sed me ceu toto grassantibus aëre nymbis,
 Tempestatis agens obruit unda tuæ
 Nulla dies pietate Dei uacat, ipsius ergo
 In laudes omni carmina nocte canam.

Illuræ omnes iustis precibus uenerabor in horas,
 Qui Deus est uitæ præsidiumq; meæ.

Conquerar, o nostræ rupes & petra salutis
 Mi pater oblitus cur potes esse mei?

Tristior & solito cur sum deiectior, hostis
 Dum miserum, dextram te retrahente, premit

Ossa penetranti ceu uulnerer intima ferro,
 Sic audita dolent auribus ista meis.

Dum mihi non cessat male sanus dicere liuor:
 Nunc Deus illæ tuæ cura salutis ubi est?

Consolatio.

Cur nunc deprimeris nuper generosa animi uis,
 Quæ te sic tristem deprimit anxietas?

Perfer

Perfer & obdura Domino confisus, ab illo
 Iam ueniet certo reddita sine salus.
 Namq; ille est iterum grata mihi mente canendus,
 Qui Deus est uita præsidiumq; mea.

Indica me Deus. Psal. 43.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio plane eodem argumento cū
 superiore. Ac fieri potest, q̄ in exilio cū ab
 urbe & templo abesset propter Absalona
 hi psalmi à Dauide decantati sint.

ARGUMENT.

Proxima quam series hæc rem quoq; tractat eandē,
 Vix etiam uerbis dissona, Musa breuis.
 Optat adire domum Domini duce lumine uerbi,
 Quo bene solari pectora mœsta queant.

Ad fere me, causamq; meā rege, maxime diuū
 Quæ sine te nullū pondus habere potest.

Precatio :

Eripe me uitamq; meam de gente profana,
 Longe abeat quisquis nomina fraudis amat.

Robore tu siquidem, tu me uirtutibus auges,

Cur, quod uiuificas ipse, repellis opus?

Cur mea tabificus consumit pectora mœror,

Dum miserum tantis cladibus hostis agit?

Me tua uera fides & lux purissima ducant,

Ad sedem & montis culmina sancta tui.

Verbum uocat
 lucem & uerita
 tem, quia conso
 lanur & docet.

*Ingrediar supplexq; tuam prouoluar ad aram ,
Leticie constans ô Deus aura mee .*

*Ingrediar laudesq; tuas tua nomina dicam ,
Arguta resonans carmina multa lyra .*

Consolatio .

*Quid luges, fractusq; iaces animæ optime quondam?
Quid mea conturbas pectora mille modis?*

*Erigere ad Dominum qui te tibi reddet, ut illi
Quas iterum grates debeo letus agam .*

Deus auribus nostris. Psal. 44.

Argumentum Viti Theod.

*Est precatio ecclesię contra furorem tyrã
norum persequentium eam, ad hunc enim
modum citat hunc psalmũ Paulus Rom. 8.
Ac recte hodie oratur non tantum contra
eos qui uerbũ oderunt & persequuntur, sed
contra Turcã quoq; . initio habet commu-
nem orationem, præteritarũ liberationem,
deinde subiicit querelam de dissimili sui tẽ-
poris fortuna, ac orat ut propter uerbi hono-
rem uelit iuare.*

ARGUMENT.

*Totius hæc populi credentis iusta querela est
Se nimis indigna conditione premi.*

Spiritus

Spiritus aduersus carnem gemit æger, ab illa
Sæpe etiam sanctus esse pericla solent.

Vincenti erudieus canticum filiorum Corah.

Conditor omnipotens magni Deus arbiter æui,
Qui sine principio, qui sine fine manes.

Fama uetus nostras de te peruenit aures.

Quam nobis nostri præcinuere patres.

Qualia ab antiquis patrâris facta diebus,

In quibus ipsorum cognita uita fuit.

Tu pater eiectis stabilisti gentibus ipsos,

Vertisti ualida barbarâ regna manu.

Nam sibi nec gladio patriam peperere cruento,

Laus nec in ipsorum uiribus ulla fuit.

Quin potius tua dextra potens, tua maxima uirtus

Hoc dedit, hinc illis gloria parta fuit.

Victores uenere tui sub lumine uultus,

Namq; oculis illi complacuerunt tuis.

Tu siquidem rex ille Deus quo dante salutem,

Accipiunt gentes quas Iacobus habet.

Te duce deuictos bello delebimus hostes,

Sub pedibus nostris castra inimica cadent.

Per tua sternemus numerosas nomina gentes,

Quæ se audebunt opposuisse tibi.

Nulla meo siquidem mihi spes affulsit ab arcu,

Nec gladio, tanquam uindice, tutus eram.

Narratio in
qua cõmemorat
beneficia Dei,
neteribus tem-
poribus ædita.
Facit autem id
duplicẽ ob cau-
sam ut & ad orã-
dum sit fortior
& magis urgeat
Deum.

Hęc tua benefi-
cia nos quoq;
in similem spem
uocant.

Quin potius duce te nostros superauimus hostes,
 Quos pudet inuictas non habuisse manus.
 Ergo tuas omni peragemus tempore laudes,
 Quæ te non celebret non erit ulla dies

Narrationi sub
 iicit querelâ, sed
 nihil tale nobis-
 cum facis.

Commemorat
 presentes cala-
 mitates.

Hoc est, gentes
 nō nicissim dāt
 poenas suę cru-
 delitatis.

* Aspergit semi-
 na argumētōrū
 orationi secutu-
 rg, ac cōmoda:

Amplificatio in
 dignitatis, reti-
 nemus cultū &
 uerbum tuum et
 uiam non in-
 uis nos.

Cur tamen abiectos nunc deseris optime uindex?
 Sic nostri in dubijs immemor esse potes?
 Non uires iterum præstas, non robur in hostem,
 Prælianostratua deseruere manus.

Terga coegisti sæuo dare turpiter hosti,
 Qualibus heu facti præda pudenda sumus.
 Mactandis similes ouibus nos esse uolebas,
 Ludibrio sparsos gentibus esse iubes.

Indignis uenum nulla pro merce dedisti,
 Auctio de nobis nulla parata fuit.

* Ludibrio nos omnis habet uicinia turpi,
 Proxima gens in nos probra nefanda iacit.

Nostra profanata subsannāt nomina gentes,
 Per populos facti fabula fœda sumus.

Turba sumus populis ignominiosa propinquis,
 Nostra uerecundus contegit ora pudor.

Propterea quod probra serunt & iurgia miscent,
 Vindictam è nobis qui sibi cunq; petunt.

Cuncta hæc perpetimur, nec te obliuiscimur unq;
 Nec tua de nobis fœdera crimen habent.

Non est uersa retro nostri meditatio cordis,
 Nec nisi quam dederas, nouimus ire uia.

In loca contritos repulisti fœda draconum,
Luce carens nostrum circuit umbra ca put.

Si nos ulla Dei caperent obliuia nostri,
Demus & externo thura precesq; Deo.

Num Deus inquirat super hoc & puniat ausos,
Omnia qui nostri cordis operta uidet.

Aerumnas siquidem patimur te propter atroces,
Cladibus assiduis tradita turba sumus.

Sicut oues crudi quas ad conspecta macelli,
Carnificis maecat sanguinolenta manus.

Quin exurge pater, quin expergiscere tandem,
Cur ceu perpetua stertere nocte uoles?

Perpetuo ne nos affligi hostilibus armis,
Nec miseris pressos cladibus esse sine.

Cur faciem auertis? quid adhuc tua lumina condis?
Nec te tristitiæ, nec mala nostra mouent?

Nostra quidem depressa animæ uis languida marcet
Mersaq; ceu fœdo puluere uita iacet.

Surge ser auxilium deiectis, adserere uictos,
Si quod es, id uere diceris esse, pius.

Propter te occi
dimur tota die.

Precatio.

Eructauit cor meum. Psal. 45.

Argumentum Viti Theod.

Est prophœcia de regno Christi quæ pingit
tanq; sponsum habentem sponsam ecclesi-
am ex

am ex reliquijs Iudeorum, ad quam accedunt gentes, manifesti hic loci sunt: Regnū Christi consistere in uerbo. Nam labia prædicat & sceptrum. Item Synagogam abolendam quod ad cultus legis attinet, & gentes uocandas. Item quod Christus sit Deus quia præcipit eum adorandum esse. titulus significat esse ἐπιδαλάμιου desponso Christo cui dedit nomen: De lilijs, sic enim solent Iudæi.

ARGUMENT.

Præcinit hic regnaturum super omnia Christum
Cuius in hoc Salomon carmine signa gerit.
Hic uelut è thalamo uenienti ecclesia Christo
Iungitur, & sponso dat pia sponsa manus:
Vincenti canticum amorum erudiens filiorum
Corah de liliis.

Propositio seu
Argumentum
psal. de Messia
s. u. Christo can-
nam.

Descriptio Re-
gis. habent autē
hæc omnia iucū
dist. allegoriam
regni Christi.

PER noua fert animus laudandum dicere regem
Carmina, quæ è nostro pectore dictat amor
Nunc mea quæ meditor tam prompte lingua loquetur,
Quam solet accelerans ducere scriba manu.
O prælate alijs, ô formosissime rerum,
Quam diffusa tuo gracia ab ore fluit.
Innumeris igitur tua pectora dotibus auget,
Ipse, tue ductus laudis amore, Deus.

Cinge

Cinge tuum gladio femur orte potentibus heros,	Arma.
Ut tua preniteat gloria laude noua.	
Cuncta tuo decori contingant prospera, tanto	Succellus.
Ornatus fidei lumine dexter ades.	
Iusticia ueroq; & mansuetudine cinctus,	
Ceu proprijs uictor curribus inuehitor.	
Quæ tu cum facies tua te miranda docebit	
Dextra, quæ populis facta stupenda dabis.	Vis uerbi.
Omnia dura tuæ possunt penetrare sagittæ,	
Hæ ferient hostis corda superba tui.	
Regna potens armis uictoricibus omnia sternes,	
Turba inimicorum sub tua tela cadent.	Administratio
Stabit in æternum tuami Deus inclyta sedes,	luris.
Recta manent regni scepra ferenda tui.	
Iusticiæ quia semper amans rectiq; fuisti,	
Odisti iniustum qui sequerentur opus.	
Te Deus unguentis uoluit redolentibus unctum,	Dona & Virtutes.
Plus quàm de socijs quemlibet esse tuis.	
Latificos omnis spirat tua uestis odores,	
Quales de liquido cortice myrrha fluens.	
Quales uel casia molles, uel iam noua stacte,	
Cuius ab expressa gutta parente fluit.	
Sicubi te profers & eburna palatia linqvis,	Arces.
Lumine sunt uultus omnia læta tui.	
In quibus oblectant te natæ sanguine regum,	Familia.
Dum tibi magnifice suppetit omnis honor.	
	Adstia

- Sponsa ecclesia.** Adstitit ad dextram coniunx tibi regia, cuius
 Ex auro mundus principe totus erat.
- Adhortatio ut obmissa lege & Mose Christum amplectatur Synagoga.** Hęc manifeste significat abrogationē legis.
- Christus Deus.** Ausculta atq; aurem præbe mihi recta monenti
 Filia, & hęc animo uerba reponere tuo.
 Excidat ex animo stirpis tibi tota paternæ,
 Ultra nec populi cura sit ulla tui.
 Sic etenim regi forma præstante placebis,
 Quem tuus agnatis ignibus uret amor.
 Ille etenim Dominus tuus est quem semper adores,
 Et cui iusta animo supplice uota feras.
- Vocatio gentiū ad fidē Christi.** **Quas opulenta Tyrus cunq; est habitura puellas,**
 Antetuos ponent munerum multa pedes.
 * Filiā exponit ecclesiā gentium natā ex Synagoga & reliquiis. hęc dicit, interne ornatam esse, quia gentiū ecclesia non habet istam speciē cultuū eternā quā habuit Synagoga, sed cultus eius est fides & oratio quæ interna & cordis sunt.
- Antetuos stabunt uultus, qui plurima possunt De populo, & soluent debita uota tibi.**
 Hęc regina feret uarios induta colores,
 * Culta quoq; interior filia regis erit.
- Ducenda ad regem Phrygijs in uestibus ibit,**
 Aurea cui uarium fibula neccat opus.
- Innuptæ comites aderunt & ponent sequentur,**
 Harum orex ueniet proxima quæq; tibi.
- Carminibusq; & leticia ducentur ouantes,**
 Intra magnificæ regia tecta domus.
- Pro patribus regina tuis tibi diua relictis,**
 Infinita tuæ nomina prolis erunt.
- Inde tuo statues reges de sanguine natos,**
 Qui tibi terrarum regia sceptrata ferant.

*Ipsæ tuas laudes totum celebrabo per orbem,
Donec summa aliquod secula tempus erūt.
Ergo tibi omnigenæ dicent præconia gentes,
Donec in hoc ibunt limite solis equi.*

*Erangelii fru-
ctus.*

Deus noster refugium. Psal. 46.

Argumentum Viti Theod.

*Est Consolatio & Graciarum actio probe-
nificijs Dei seruantis mirabiliter suam eccle-
siam contra omnes Sathanæ & Mundi im-
petus. in fine grauitet hortatur ad hæc ope-
ra Dei cognoscenda & ad graciarum acti-
onem.*

ARGUMENT.

Cum uariis totum circumdaret hostis Iudam

Ipsæ Deo tutus prospiciente fuit.

Et nos in media tuti statione latronum

Hæc Domino grates legere referre decet.

*Vincenti canticum filiorum Corah
de luenta.*

Robur et auxiliū est nobis Deus ipse repertus,
Per mala quæ passi pernicioſa sumus.

Non igitur formido iterum nos ulla tenebit,

Terra licet proprio cedat abacta loco.

*Læta uox exul-
tantis cordis ob
presentiam Dei
est autem Enthi-
mema primo
minorē post cō-
clusionē ponit*

Alta

Amplificatio pe-
riculorum quæ
ad amplificatio-
nē auxilii facit.

Alta licet magni uoluantur in æquora montes,
Sæuior irati fluctuet unda maris.

Omnia licet subitis cumuletur fluctibus æquor,
Culmina præcuius summa furore tremant.

Qui iusto ueniunt modici de flumine riuu,
Sacra Deo dulci mœnia roro leuant.

Flumina lætificant habitacula sacra tonanti,
In quibus ipse sedens interiora tenet.

Viribus iccirco non deturbabitur ullis,
Nam Deus ipsius mane tuetur opes.

αὐτῶν τῶν
contra gentes q̄
Deum hunc nō
habent, etiam si
multum conētur
peribunt.

Multa fremunt gentes, regna incuruata tremiscunt,
Ipsius ad uocem tabuit omne solum.

Auxilio nobis Deus est fortissimus omni
Tempore, qui Deus est magne Iacobe tibi.

Exhortatio ut
ecclesia agnos-
cat hanc Dei be-
nignitatem.

Huc agite, ite, Dei spectantes facta per orbem,
Tam cito qui totum tam loca uasta dedit.

Hic si quando uolet bellum de gentibus aufert,
Vsq; sub extremas, ultima regna, plagas.

Præualidos arcus & acutas conterit hastas,
Currus & celeres concremat igne rotas.

Desinite, & solum esse Deum me discite, cunctis
Gentibus, & cunctis terribilem populis.

Causa Deo cura nostra est uirtute potenti,
Auxilio nobis est Deus omnipotens.

Omnes

Omnes populi plaudite. Psal. 47.

Argumentum Viti Theod.

Est propheta de regno Christi per Euāgelion cōstitueudo. Ac meminit cultus noui testamenti ut Deum per predicationem uerbi laudent, quod uerbum etiam principes gentium sint amplexuri & futuri populus Dei Abraham. Quare manifestus hic error Iudæorum deprehenditur, qui de arca in domū domini deportata exponunt.

ARGUMENT.

Qua sit ouans pompa rex ascensurus in altum
Christus, & in cœlum compositurus iter.
Hic rex non armis, uerbo tamen omnia uincet,
Ut ueterem strarunt Hierichunta tubæ.

Vincenti Psalmus filiorum Corah.

A Edite festiuo populi noua gaudia plausu,
Lætāq; gratifica iubila uoce sonent.
Regnat enim Dominus sublimis et omnia terrens,
Qua terrarum aliquid sydara cunq; uident.
Subiecit populos nobis non ante fideles,
Sub pedibus nostris plurima regna dedit.
Hæredes regni statuit nos, gloria magni
Qui sumus Isacidae, cuius amicus erat.

Propositio,
Gaudere.

Narratio, quæ
exponit causam
propositionis, qd
Christus in mū-
do p̄ Euangeliō
potēter regnet,

K Carmine

*Carmine iubileo Deus est euectus in altum,
In sua terribilis nubila uoce tubæ.*

*Dicite nunc pœana Deo, nunc dicite laudes,
Ferte Deo regi carmina, ferte Deo.*

Rex etenim Deus est terræ omnia regna gubernans,

Hebraice est
psallite sapien-
ter. Sicut Pau-
lus iubet, recte
secari uerbum
Dei.

Abraham filius
Thare, gen. Xi.

*Huic canite excultos, quo decet ore, modos,
Imperium Deus in gentes rex obtinet, idem*

Qui Deus in sanctæ sedis honore sedet.

Summisere Deo terræ sua regna tyranni,

Magnanimum Thariden quem coluisse ferunt.

Nam super & proceres, & maxima nomina terræ

Altior, haud ulli sceptrâ tenenda tenet.

Magnus Dominus. Psal. 48.

Argumentum Viti Theod.

Est plane idem argumentum cum psalmo quadragesimo sexto. Cōmemorat .n. beneficia quæ Deus præstitit suo populo, cum Hierosolimam seu ecclesiam & cultum suum defendit & seruauit contra hostium uarios impetus, hæc exempla nos quoq; consolantur, futurum ut ecclesiam suam seruet Deus.

Argu

A R G V M E N T.

Seruarat Solimas cinctas hostilibus armis

Et bellum à chara repulit urbe Deus.

Nos quoq; seruabit quos cinxit iniqua tyrannus,

Si simus, quales nos decet esse pij.

Canticum Psalmi filiorum Corah. (nove est,

Gratiarū actio,
cui inseruit de-
scriptionē loci.

Magnus, & eximio dominus cumulāus ho-

Qua sita sunt nostro moenia sacra Deo.

Pulchra situ regio, rupes per ancena Sionis,

Illā decus terræ totius esse potest.

Cuius Parrhasiæ quod sidera prospicit ursæ,

Sacra, latus, magni moenia regis habet.

Cuius in eximijs notus Deus a dibus aula.

Tecta salutifera protegit ista manu.

Conuenere simul reges, atq; ista uidentes

In non proposita præteriere uia.

Talia mirati postquam tam magna fuerunt,

Ipsorum pavidus perculit ossa stupor.

Perculsi stupuere metu, sensere dolores,

Quales parturiens ferre puella solet.

Tu uada sulcantes Neptuni cærule naues,

Conteris imbriferi sæpe fragore Noti.

Omnia quæ nostris audiuius auribus olim,

Hæc & in hac oculis uidimus urbe Dei.

Hæc & in urbe Dei sancta conspeximus ipsi,

Hanc & in æternos diriget ipse dies.

Commemorat be-
neficium libera-
tionis.

Collatio cū uete-
ribus miraculis.

Redit ad gratiarum actionem.

Exhortatio sub iecta gratiarum actioni, in qua hortatur non solum ad gratiarum actionem erga Deum, sed ut singuli pro suo modo Ecclesiam adiuvent. Nam qui dum hunc locum sic reddunt, solliciti custodite muros eius, & exaltate palatium eius. Sed alii eo referunt cognoscant Dei presentiam sic euentis Hierusalem & pro eo gratias agant.

Te Deus expetimus, tibi clementissime soli,
In medio templi soluimus ora tui.

Vt tua maiestas, sic & tua cognita laus est,
Finem ubi cunq; aliquem maximus orbis habet.
Iusticiam dextra, ceu cornu diuite, spargis,
Nanque cunq; facis, non nisi iusta facis.

Exultet, letoq; Sion se uertice tollat,
Iusticia exiliat letus Iuda tua.

Cingite circum ipsam coetu ueniente Siona,
Et numero turres illius exigite.

Ipsius attento cognoscite pectore muros,
Quam sint & celsae, tecta superba, domus.
Omnia ut haec memori fama referantur, & olim
Possit posteritas hic & ubiq; loqui.

Quod fuerit nobis Deus hic, & solus, & omni
Tempore, quod sit adhuc noster & ipse Deus.

Hic nos a primis seros deducet ad annos,
Qualiter institui prima iuuenta solet.

Audice haec omnes. Psal. 49,

Argumentum Viti Theod.

Est idem argumentum cum Psalmo trigesimo septimo, consolatur enim contra scandalum hoc, quod impij florent, pii autem affliguntur, habet psalmus certum locum de resurrectione piorum ad uitam aeternam.

Argu

ARGVMENT.

Degeneres luxus, & opum perstringit auaros,
 Numina qui pluti nil nisi cæca colunt.
 Ergo Deo soli confidere summa bonorum est.
 Spes in diuitijs ponere, summa mali.

Vincenti Psalmus filiorum Corah.

Precipite hæc omnes animis atq; auribus æquis,
 Quicumq; incolitis terrea regna uiri.
 Tam de plebe sati quam nobilitate superbi,
 Seu uos paupertas, seu comitantur opes,
 Verba loquar uobis animo à sapiente profecta,
 Nec fatui cordis quæ meditabor erunt.
 Abdita deductis ænigmata uersibus ædam,
 Scitaq; non uano pectore uerba loquar.
 Cur met uam fato rerum deprehensus iniquo,
 Si mea turbinibus fluctuet iccta ratis.
 Sunt qui diuitijs, nimijs nitantur, & audent
 Credere perpetuas quas uenerantur opes.
 Dum tamen hinc auro fratrem non liberet ullus,
 Nec precij quisquam placet honore Deum.
 Et nimis est animæ preciosa redemptio, ut ipsum
 Perficere haud ullo tempore possit homo.
 Complures etiam si uiuere detur in annos,
 Nec uideat uiuo facta sepulchra sibi.

Exordium in quo
 facit attētos au-
 ditores.

Propositio ni-
 hil moneor foeli-
 citate meorū ad
 uersariorum &
 meis calamitati-
 bus, subicit aut
 rationem, quia
 quantumuis isti a-
 būdant opibus,
 tamen morien-
 tur tandem.

Interitu pereunt sapiens & stultus eodem,

Nec refert posito funere præstet uter.

Aliud in commo-
dum impiorum,
quod opes non
secum auferent.

Omnia at ista manus rapient heredis auaræ,

Quæ bona uiuentes constituere sibi.

Repetit primâ
rationem.

Nec quicquam referent secum, sed cuncta relinquēt.

Atq; inopes Stygij principis arua petent.

Stent licet immenso fundata palatia cultu,

Ducturæ finem non uideantur opes.

Magnificas habitent ædes, & magna relinquunt

Nomina, posteritas quæ meminisse queat.

At non mortales hac in dititione manebunt,

Sed simili brutis conditione cadent.

Stulticiæ illorum talis uia, talibus actis,

A sera inueniunt posteritate decus.

Tercia ratio,
Impii in morte
manebunt.

Sicut oues, nigri recubant ad limina Ditis,

Commoda carniuoræ pabula mortis erunt.

Nunc
αὐτὸθεσίη

At iusti reprobæ ducent de gente triumphos,

Quàm subito exorta temporæ lucis erunt.

addit q̄ pii af-
flicti liberabun-
tur primo ab
istis afflictioni-
bus.

Illorum decus & uirtus & forma peribunt,

Et domus inferni regia Ditis erit.

Secundo, etiam
contra mortem
habebūt p̄sidiâ,
nam loquitur de
resurrectione
ad uitâ eternâ;

Ne uero accipiet Deus & solabitur ægrum,

Nec fera Persephones regna uidere sinet.

Ne mireris, opes si quem cumulasse uidebis,

Cui uelut ex pleno gloria fonte fluat.

Nam secum moriens nul auferet, ære cassum

Gloria tantarum nulla sequetur opum.

Huius enim tantum vitæ quasita uoluptas,
Ipsius est animo grata & amica quies.

Tu quoq; si requie tete oblectaueris ista,

Hoc isti fatuo nomine gratus eris.

Scilicet ipsius ut patrum mala facta sequaris,

In quibus est uerum luminis esse nihil.

Quisquis laude fuit præstans & honoribus auctus,

Dona nec apposita taliamente tulit.

Per simimilis pecori est, & egenti pectore bruto,

Quæ manus exitio mortis auara dedit.

ἐπιφώνημα
Opes etiam exi-
cio sunt nisi ac-
cedat animus pi-
us & Dei timor.

Deus Deorum Dominus. Psal. 50.

Argumentum Viti Theod.

Est prophæcia de inuulgando Euange-
lio & abolenda lege, cum sacrificijs & omni-
bus cultibus. Habet autem grauissimas ad-
hortationes & comminationes, ut post-
habita lege & iusticia legis, misericordiam
amplectantur in Christo exhibitam. Quod
ad titulum attinet, Assaph unus ex canto-
ribus fuit. Primo Paralipom. capite deci-
mo quinto & decimo sexto.

K 4

Argu-

ARGUMENT.

Quæ sacra uera Deo placeant, quis cultus, ut omnes
Impia prætextu religionis agant.
Reddere uota Deo non ista monastica, uerum
Quæ sint sola Deo persoluenda, docet.

Psalmus Asaph.

Facit attētos de
us loquetur er-
go accipite uer-
bum eius.

Definit locū id
uēbū ex Hiern
salē orietur, nō
et sinai & deser-
to sicut lex.

Vt liberet a
morte et pecca-
to.

Adhortatio ut
uēbū euangeliū
& gratuitā mi-
sericordiam plu-
ris faciant q̄ le-
gem & Moſen.

* Id est, ubiq̄ p̄
dicabitur iusti-
fiā fidei.

Rex superum princeps fortissimus ille Deorū,
Incipiet tandem uerba tremenda loqui.

Cuncta ut conueniant terrarum regna uocabit,

Regia qua fines utraq; solis habet.

Magnifica clara fulgebit ab arce Sionis,

Et decor, & facies, & noua forma Dei.

Et uirtute potens & maiestate uerendus

Adueniet, deinceps nec taciturnus erit.

Omnia uastatrix ante ipsum flamma cremabit,

Ipsē etiam ualido turbine cinctus erit.

Excelsō è solio cœlum terrasq; uocabit,

Vt populi causam iudicet ipse sui.

Conueniant quicunq; colunt mea fœdera sancti

Plus quàm sacrificæ conditionis opus.

* Ipsius ingentes cœli præconia dicent,

Vt nihil hoc gentes iustius esse sciant.

* Huc age uerte tuas mea gens, dū colloquor, aures

Quæ loquar, Israël percipe uerba, tibi.

* Obiurgatio Synagogæ urgentis & mordicus retinentis
sacrificia & legem contra uerbum graciæ.

Con *

Contestabor enim tecum Deus ipse Deorum,
 Quòd tibi qui nunc sum sic Deus esse ferar.
 Non sacra arguerim quæ tot mihi dona per aras
 Sanguine fumantes, exhibuisse soles.
 Nam tua mea coram toties holocausta feruntur,
 Quorum nec ratio est ulla probanda mihi.
 Ne mihi mactaris uibrantes cornua tauros,
 Sanguinis hircorum nausea facta mihi est.
 Omnia enim totis mea sunt animalia syluis,
 Pastag; per montes millia cuncta gregum.
 Omnes cognoui uolucres per inane uolantes,
 Omnis & agrestis bestia nota mihi est.
 Quod si me queat ulla fames apprehendere, tecum
 Nil opus indicio nominis huius erit.
 Nam mihi multiplicis deseruit machina mundi,
 Quicquid & hæc extra, quicquid & intus habet.
 Nunquid carne aliqua taurorum uescar opima?
 Poculane hircorum sanguine plena bibam?
 Sacrifica Domino merita præconia laudis,
 * Ne uoti possis immemor esse tui.
 Hæc faciens in rebus opem me tristibus ora,
 Ipse feram, quo me magnificare queas.
 Non ita cum reprobis Deus, ad quos ista loquetur,
 Impie cur profers fœderis acta mei.
 * Sic habemus uotū Baptismi unicū, ac nota, quod inter cultus
 numerat inuocationē, ea quoque testatur, sicut gratiarū actio
 gratuitā misericordiā, non dignitatē aut meritū nostrum.

Manifeste sen-
 tentiæ de abro-
 gatione legis &
 contra propria
 merita & iusti-
 clam operum co-
 ram Deo, nam
 sacrificia non
 uult sine fiducia
 misericordiæ in
 Christo.

Hic exponit
 quos cultus ue-
 re requirat. Nā
 sacrificia certā
 temporis erant
 & pertinebant ad
 externam reip.
 formā in hoc po-
 pulo retinendā
 donec nascere-
 tur Christus.

Qui hunc cultū
nō p̄stāt, hī est
habēt uerbū me
um, estī uocātur
populus meus
et filii Abrahæ,
tamen non agno
scant. atquæ
hic addit gra
uiss. insectatio
nē Iudeorū. Si
milē illi Ro. ii.
Tu q̄ Iudæus es.

Quid de lege mea declamas ore profano?
Non hoc officij debuit esse tui.

Cum tamen & mores & leges oderis æquas
Et uerbi officium negligis omne mei.

Fœdera sacrilegis cum furibus icta subisti,
Crimine adulterij perdit a uita tua est.

Ore loquebaris spurcissima uerba pudendo,
Lingua tua immodica prædita fraude fuit.

Aduersus fratrem frater mala multa locutus,
Cui quacunq; potes parte nocere, noces.

Talia cuncta uidens tacui, cum forte putares
Me similem fieri posse profane tibi.

Comminatio :

Sed te iusta manet pro tali pœna reatu,
Ante oculos statuam premia digna tuos.

Talia nunc saltem cognoscite uerba profani,
Qui uestri oblitum creditis esse Deum.

Ne forte iratus rapiam cum nulla super sit
Certa salus, uobis nec ferat ullus opem.

A quocunq; mibi mactabitur hostia laudis,
Huic mea magnifice est gloria culta satis.

Atq; hæc ipsa uia est per quam uestigia ducam
Illius, ut saluus possit adesse, Deo.

Epitogus qui
summā psalmi
cōplectitur, qui
sacrificat laudē
non hostias, ille
honorat me &
hec uia est ordi
nata, qua osten
do salutem Do
mini.

Misere

Miserere mei Deus. Psal. 51.

Argumentum Viti Theod.

Insignis oratio, pro remissione peccatorum. Confirmat autem superiorem psal-
mum, nam cum rogat remissionem pecca-
torum, significat eam gratuitam & solius
misericordiae Dei esse. Idem significat cum
promittit sacrificium laudis, grauissime au-
tem docet de magnitudine & causa peccati,
ac nostra infirmitate contra peccatum.

ARGUMENT.

Quae sit origo mali, quae uis, quae damna parentum
Intulerint, stulta poma resecta manu.
Ad ueniam reditus pateat quis & unde paretur,
Pectoris hic pura simplicitate docet.

Vincenti Psalmus Dauid, cum uenisset ad
eum Nathan propheta postquam
ingressus fuerat ad
Bathsabam.

Summe pater, qui sceptrum tenes altissima rerum
Cuius & hoc tantum dextera claudit opus.
Cuius magna preces clementia nullius unquam
Reppulit, haud falsa uoce rogantis opem.
Respice me nimia peccati mole grauatum,
Mole, sed immensum pondus habente premi.

Nota, solam mise-
ricordiam Dei
sibi proponit
propter quam orat.

Propositio

Et

Et nunc illa tuæ subeat miseratio menti,
 Quæ tibi fidentes sæpe leuare soles.
 Nunc opus esse tuum misereri quæso memento,
 Quando hic heu nimium quod misereris habes.

Ratio non a sua
 dignitate aut
 meritis, sed ab
 indignitate mi-
 serere, quia pec-
 caui.

Nam miser agnosco patrata crimina culpæ,
 Quæ cruciant animum nocte dieq; meum.
 Quicquid id est, tibi peccatum est micissime soli.
 Ah pudet, & certe quale sit ipse uides.
 Cur ego sustinui tales offendere uultus,
 Qualibus est uerum mitius esse nihil?
 Cur tua non ueritus præsentia numina: cur te
 Peccator toties aspiciente fui?
 Scilicet ut constet, uel iniquo iudice, uerum
 Quicquid adhuc usquam lingua locuta tua est:
 Ut uincas quicumq; in se confidet, & audet
 Te uelut intenta lite mouere reum.
 Nam peruersa hominum ratio te iudicat, & se
 Damnandæ maculæ credit habere nihil.
 Ergo age se miserum miserere fatentis, & ægrum,
 Quos nisi tu, morbis, nemo leuare queat.
 Namq; quid addubites? totum me foeta malorum
 Vita relegatum corporis huius habet?
 Nec nouus hic dolor est primū hoc mihi uirus adhæ
 Tēpore quo matris iam rude pondus erā. (sit,
 Vsq; adeo nihil est in me quod dicere possis,
 Naturæ uitium non rapuisse meæ.

Peccatū nobis
 ingeneratur.

Sed quia tu uerax, quia ueri es amator & equi,

Illius & merito nomen & huius habes.

Nota mihi pietate tua sapientia facta est,

Abdita quæ semper corda superba latet.

Me pater hyssopi si dulci asperseris herba,

Sicut lustrali flumine mundus ero.

Lauaris heu nimia foedam putredine mentem,

Iam mihi qui certet cum niue candor erit.

Quod si forte meas dignabere uocibus aures,

Delicias animi quæ peperisse queant.

Iam contrita nouo reparaueris ossa uigore,

Nullus in hoc iterum pectore languor erit.

Nunc auerte tuos illos, quibus omnia, uultus

Cernis, & aut recreas, aut uelut igne quatis.

Nunc illos auerte precor, ne crimina cernant,

Ne uideant animæ uulnera tanta meæ.

Interea resouens mea uulnera, dele quod in me

Congestum sceleris perfidus hostis habet.

Mortifera immundi contagia pectoris aufer,

Et pueri dotes cordis habere iube.

Rectus in hoc habitet mihi corpore spiritus, illum

Tu pater à ueteri conditione noua.

Heu mihi si facie miserum auersante repellas,

Nec liceat uultus ante sterisse tuos.

Quod te ne facias per te precor, altera non est,

Quæ faciat nostras causa ualere preces.

Secunda ratio
tū uerbum pro
mittit miseri-
cordiā ergo mi-
serere, nam uer-
tas & sapientia
sunt fiducia mi-
sericordiæ & co-
gnitio miseri-
cordiæ dei gra-
tuitæ per Chris-
tum.

Urget petiti-
onem, & amplifi-
cat, legitima cor,
remittit peccatū
da purum cor,
da spiritū certū
et nouum &c.

Rectū uocat pu-
re innitētem mi-
sericordiæ Det.

Sed

Sed neq; me fugiat fotor tuus ille bonorum,
 Qui nisi cum sanctis spiritus esse nequit.
 Quo sine nulla salus animæ suæ crimina fassæ,
 Quo si destituar munere, nullus ero.
 Eia age, securæ ne subtrahæ gaudia mentis,
 Saluificumq; tuæ redde salutis opus.
 Spiritus adsit agens & liber in omniamecum,
 Hoc me perpetuum robur habere sine.

Graciarū actio Hoc doctore uias per me sciet impius omneis,
 quam facit dup- Per quas iusticiæ est summa petenda tuæ.
 plicem, q̄ mise- Tunc sua peccator noscens malefacta superbus,
 ricordia dei p̄- A te nunc humili uoce rogabit opem.
 dicare & de ea
 etiā alios doce
 re uelit.

* Redit ad p̄ca- Erue me meritæ de pœna mortis, & ultra
 tionem. Sanguinis effusi ne reus esse ferar.
 Sic mea iusticiamq; tuam laudesq; sonabit,
 Quamuis nulla satis lingua referre queat.
 Tu dabis eloquio uenam meliore fluentem,
 Laxato grauius tu dabis ore loqui.
 Ut tua per cunctas præconia dicere gentes,
 Ut possim laudis nuncius esse tuæ,

cu' tibi oris. Nam neq; thure dato positas placaris ad aras,
 Pre- Victima nec structo te mouet ulla rogo.
 dicabo mise- Te tamen hoc ipso ueneratus honore fuisssem,
 ricordia tuâ nã Si uelles ista relligione coli.
 alia sacra seu cul-
 tus non curas.

Nunc tibi nulla magis cordi sunt sacra, nec ullum
 Gratius est anima se cruciante sacrum.
 Nec tu despicias afflicti munera cordis,
 Commoda quod sine te nulla quietis habet.
 Nunc age syderei summo de uertice cœli,
 Placata miseram fronte Siona uide.
 Vt laceras iterum Solymas sua moenia cingant,
 Nec tibi delectæ concidat urbis honor.
 Tunc tibi sacra pio pro munere iusta dabuntur,
 Quæ tu sola probas, quæ tibi sola placent.
 Tunc tibi gaudebunt pingues holocausta per aras,
 Et uitulos templis imposuisse tuis.

Oratiam pro to-
 ta ecclesia ut eã
 Deus in cogni-
 tione pecca-
 ti & fiducia mi-
 sericordiæ ser-
 uet hæc enim sa-
 cra deo sola gra-
 ta esse.

Quid gloriaris. Psal. 52.

Argumentum Viti Theod.

Habet hic psalmus grauissimam insecta-
 tionem & cõminationem contra tyrannos
 & ecclesię hostes, consolatur aut̃ pios quoq;
 quod Deus eos sit seruaturus. historia quam
 titulus allegat est. 1. Samuelis, 21.

ARGUMENT.

Prodidit insontem pastor Dauidæ Doëgus,
 Sed frustra quoniam stant rata iussa Dei.

sic

Sic hodie infamant oracula sancta prophani,
Sed frustra, quoniam, qui dedit, ista tenet.

Vincēti Psalmus Dauid erudiens, cum uenisset Doçg Aedimetis, & annunciaffet Saul atq; dixisset ei, uenit Dauid ad Domum Abimelech.

Insectatio.

IMprobe crudeli quid in impietate superbis,
Fortia qui multum iura potentis habes?
Confisus bonitate Dei quid talia iactas,
Quorum lux ueniam non feret ulla tibi?
Perniciem tua lingua nocens meditatur, acutum
Ceum ferrum, ueri nescia, fraudis amans.
Pessima quæq; bonis præfers mendacia ueris,
Nec tibi iusticia est, nec tibi nota fides.

Comminatio.

Quare etiam te lingua nocens Deus atteret, ut iam
Non uideare aliquo posse manere loco.
Eruet ab radice tuæ sata robora stirpis,
Et super in uiuis nec tibi nomen erit.

Consolatio bonorum,

Talia deinde pij spectantes facta stupebunt,
Cumq; leui risu talia uerba dabunt:
Ecce uirum spreuisse Dei uim roboris ausum,
Sed confisum opibus diuitijsq; suis.
Quiq; uidebatur sibi plurima posse, quod esset
Perniciei sola dexteritate potens.

Insignis collatio.

Ipse autem similis uiridanti semper oliuæ,
Quæ sit diuinæ pars quotacunq; domus.

Perpetua

Perpetua in bonitate Dei spem semper habebō,

Nec mihi spes istas finiet ulla dies.

Perpetuo meritas referam tibi tempore grates,

Gratias Iactos

Nam mihi tu magni muneris auctor eras.

Tutor inde tui degam sub nominis umbra,

Quod, quisquis bonus est laudat, honorat, amat.

Dixit insipiens. Psal. 53.

Argumentum Viti Theod.

Quod ad argumentum attinet, est plane idem psalmus cum quarto decimo. Habet autem titulum alium, nec sane inter interpretes de eo conuenit, quidam existimant uocabulum מַחֲלֵה עַל מַחֲלֵה significare, quod in choro alterius sit decantatus, sed Abenezra putat esse initium carminis, secundum cuius numeros hunc Psalmum cecinerunt. Alij instrumenti nomen esse putant.

ARGUMENT.

Absq; fide quecunq; facis, facis omnia frustra,

Quantumuis bona sint que facis absq; fide.

Hec toties tibi psalmographi uox magna reclamat,

Nec tamen hec audis Romule surde, caue.

L Vincen

Vincenti canitum David erudiens in mahelath:

Gravis humana
naturæ infecta-
tio.

Hoc est humana
natura si sit sine
sp. ritu sancto,
nec timeat Deum
nec fidit deo nec
nelle aut cupere
potest que Deus
iult & cupit.

Præcipue accu-
sat doctores le-
gis.

Minatur impiis
doctoribus que p
fanam doctrinã
his naturæ malis
nō medentur.

VSq; adeo quosdam rabies agit impia, ut ausint
Dicere, qui uideat, non superesse Deum.

Execrabilibus perierunt cladibus omnes,
Prodiga quos miseri uita laboris habet.
Omnipotens humiles prospexit ab æthere terras,

Humanumq; sua uidit ab arce genus.
Ex tot an inueniat sapientem millibus unum,

Qui curet superos & putet esse Deum.
At retro stolidis abierunt passibus omnes,

Pestis enim miseris omnibus una fuit.
Non fuit ex illis quem posses dicere iustum,

Qui bene uixisset non fuit unus homo.
Num sapient aliquando mali qui sanguine uiuunt,

Et populi comedunt corpus & ossa mei?
Dummodo quod rodant uentri non desit alendo,

Turba creatorem negligit ista suum.
Hic ubi non opus est trepidant, ubi nulla necesse est,

Esse pericla animæ, certa pericla putant.
Ossa etenim Dominus dispergit iniqua ferentium

Munera, quæ ueræ nil pietatis habent.
Hos pudor offendet, Dominus quos damnat, & odit.

A quibus auersa est luminis aura Dei.
Quis genus Israël saluum dabit atq; reducet,

Dispersos populos ad tua templa Sion?

Cum Deus exilium conuerterit ipse suorum,
 Lætitia fient omnia plena noua.

Tunc genus Israël gaudebit, & uocia ducent
 Qui de stirpe tuæ sunt Iacobe domus.

Consolatio, Christi
 cum uenerit,
 per Euangelion
 suam medicinam
 faciet.

Deus in nomine tuo. Psal. 54.

Argumentum Viti Theod.

Historia quam titulus ostendit est .i. Sa-
 muel. 23 & 27. Est autem oratio, ut liberet
 Deus à periculo in quod per prodicionem
 coniectus erat, achabet insignes consolatio-
 nes, quæ in similibus periculis nos erigunt,
 futurum ut liberemur, & hostes ecclesiæ
 pereant.

ARGUMENT.

Prodiderant miserum Sauli Dauidam Siphitæ,

Sed frustra probitas uindictæ tuta Deo est.

Hos petit ulcisci, quæ nunc & quanta Siphitæ,

Tot mala committunt puniat ista Deus.

L 2 Vincenti

Vincenti in melodiis erudiens psalmus David, cum uent-
rent Ziphai & dicerent ad Saul, nonne David abscondit
se apud uos?

Propositiō, orat
autem in fiducia
nominis & po-
tentiae Dei.

Omnipotens pro laude tui me nominis agrum
Conserua, & misero nā potes, affer opē,
Adjere me uirtute tua, dextraq; potenti,
Et timidas audi, percipe, sume preces.

Narrat pericu-
lum.

Quando alienigenae quaerunt me perdere gentes,
Que tua non ulla numina parte colunt.

Cōsolatio, Deus
exaudiuit me.

En Deus auxilio subijt mihi, sustinet idem,
Ne pereant animae robora tota meae.

Hostibus ille meis, in me malefacta, rependet,
Et solita perdet pectora uana fide.

Graciarū actio.

Tunc tibi grata feram munuscula mente benigna,
Nominis & laudes de bonitate tui.

Tu quia de cunctis me cladibus eruis, ut iam
Risum de uicto prorsus ab hoste feram.

Exaudi Deus orationē. Psal. 55.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio in persona Christi contra Syna-
gogam, & proditorem Iudam. Recte autē
usurpatur contra falsos fratres, qui ecclesiae
plurimum eo ipso nocent, quod cum eam
extreme oderint, tamen odium illud regunt
simulatis officijs.

Argu

ARGUMENT.

Ore aliud præfert, aliud sub pectore condit,
 Quorundam leuium callida uafricies.
 Has agit pestes hos execratur, ad horum
 Quod rogo myriadas tempora nostra ferunt?

Vincenti in melodiis erudiens canticū David.

Qui tua supplicibus uenerantes numina uotis,
 Audis ætherea mitis ab arce pater.

Propositio pre-
 cationis.

Supplicis exaudi te uerba rogantia serui,
 Nunc animum moueat mœsta querela tuum.

Aspice quàm gemitu fundam lamenta profuso,
 In ueras lachrymas quàm tibi totus eam.

Narrat pericu-
 lum & afflictio-
 nes quas pati-
 tur.

Vsq; adeo insultant hostes urgente tumultu,
 Sic furit in clades impia turbameas.

Nam mihi crimen atrox quærunt obtrudere, nec me
 Præ genuino odio uiuere posse ferunt.

Intima concussi tremuerunt uiscera cordis,
 Et mea ne moriar concutit ossa timor.

Nunc animum metus, & sæuus circumuenit horror,
 Nunc mea letalis pectora terror habet.

O mihi nunc uolucres aliquis connecteret alas,
 Qualibus in uentos ire columba solet.

Protinus euadam qua me non ulla sequentes
 Defrat humano semita trita pede.

Votum, quod elegit
 ter pingit affec-
 tum animi cõ-
 clui malis.

In deserta abeam seuarum lustra ferarum,
 Grata domus profugo tristis eremus erit.
 Ocyus effugerem, si forte euadere possim,
 Has tempestatis me ferientis aquas.

Imprecatio con-
 tra hostes ut cō-
 silia eorum im-
 pediantur.

Scinde age, & infames istorum contere linguas,
 Vrbs quia flagitijs disidet ipsa sibi.
 Qualibus illa dies noctesq; repleta laborat,
 Et labor, & tota regnat in urbe dolor.

In medio dolus & uana mendacia linguæ,
 Omnis inhumana fraude platea scatet.

Amplificatio ca-
 lamitatis, pa-
 cior hęc a popu-
 lo meo & a di-
 scipulo cōmuni
 ministerio mecū
 soniūdo.

Quod si structa mihi sit ab hoste calunnia, fors san-
 Quæ non commerui crimina, ferre queam.

Si mihi se extulerit supra caput impius osor,
 Vitarem celeri iussa superba fuga.

At tu fide comes duris mihi cognite rebus,
 O rarum nostræ pignus amicitie.

Tu fidei mecum sanctæ secreta subisti,
 Relligio nostri pectoris una fuit.

Quo cum sancta domus diuinæ limina adibam,
 Vnaq; læticiæ caussa duobus erat.

Imprecatio:

Mors audas uiolenta manus extendat in ipsos,
 Ad Stygias uiui destituantur aquas.

Nam domus ipsorum uitij est plena nefandis,
 Factio in ipsorum sede maligna sedet.

Consolatio

Ipse Deo mea fata querar, mea tristia dicam,
 Ille, ut ferre potest, sic feret unus opem.

Mane querar, seræ lugebo ad tempora lucis,
 Effugient medium nec mea uota diem.
 Audiet, & gemitus & uerba rogantia, pronis,
 (Certa fides causæ est) auribus accipiet.
 Is mihi pacificam præstabit ab hoste quietem,
 Qui mihi tot studuit noxius esse modis.
 Audiet, & studia aduersi mala deprimet hostis,
 Solus in immota conditione manens.
 Nulla quidem spes est mutari posse malignos,
 Qui Dominum toties irreuerenter habent.
 Iniecere manus in amantes sædera pacis,
 Pacta profanarunt relligiosa Dei.
 Ore ferunt pacem butyro quod mollius esset,
 Sæua tamen tacito pectore bella mouent.
 Lenia uerba oleo quouis magis, ore loquuntur,
 Illa tamen gladij fortis acumen habent.
 Res curasq; tuas Domino committe potenti,
 Is tua, teq; ipsum, cuncta tenere potest.
 Ipse loco faciet stabili consistere iustum,
 Et bona lætificæ pacis habere dabit.
 Tu pater effuso gaudentes sanguine tandem,
 In mortis foueam præcipitanter ages.
 Dimidiæ non illi attingent tempora uitæ,
 Sed mihi spes in te fixa tenaxq; manet.

Addit in fine In
 festationē hostiū
 et cōminatōnē.

Insignis doctri-
 na in omnibus pe-
 riculis & tenta-
 tionibus utilis.

Miserere mei Deus. Psal. 56.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio pro liberatione ex periculo, in quo fuit, cū exularet. 1. Sam. 21. Vocat autē Dauid se mutam columbam, quæ tantū gemitu ostendit dolorem suum. Nam inter ceteros non fuit ei tutum loqui.

ARGUMENT.

Sceptra palestini cum quæreret aduena regis,
 Exul adhuc querula concinit ista chely.
 Hac nos uoce graues contra licet ire tyrannos,
 Qui uerbum Domini qualibet arte premunt.

Vincenti Aureum ornamentum Dauid de columba muta, inter alienigenas, cum apprehenderent eum Philistiici in Gath.

Propositio pre-
 cationis.

Narratio peri-
 culorum.

Summe parens rerū, miserum me respice, cuius
 Pectora crudeli pressa sub hoste iacent.
 Fortiter insistent, nunquam me affligere cessant,
 Qui calcant animæ colla subacta meæ
 Quoq; magis doleam plures grassantur in unum,
 Qui capiti intentant tela cruenta meo.
 At mea dum nimio sunt corda subacta timori
 spes opis, & ueniæ tu mihi certa uenis.

In uer

In uerbo Domini mihi gloria uera manebit,
 Vni fixa Deo spes mea semper erit.
 Quæ mihi donec erit, sicut non fracta manebat,
 Non hominum metuum prælia, robur, opes.
 Artibus asiduis mea uerba euertere tentant,
 Nil nisi conantur posse nocere mihi.
 Insidijs coëunt mea dum uestigia seruent,
 Ut uitæ abrumpant languida fila meæ.
 Seruantur quòd iniqua patrent, quos ipse sub imas
 Inferni iratus præcipitabis aquas.
 Fac libeat numerare fugas quas passus aberro,
 In uacuo lachrymas codice scribe meas.
 Illarum numerus tibi iam constabit, & harum
 Qui mihi quàm uellem nunc quoq; maior adest.
 Tunc hostes mihi terga dabunt cum te ipse uocabo,
 Tunc mihi, cognoscam, quòd Deus esse uelis.
 Laus mea sermo Dei Domini mea gloria uerbum,
 Hac spe non metuum quid mihi faxit homo.
 Ad te uota Deus mihi sunt concepta, quod isthæc
 Laudibus æternis omnia plena feram.
 Tu quia crudeli seruasti à morte redemptum,
 Ne caderent nostri per loca fluxa pedes.
 Ut mihi & ante Deum liceat defigere gressus,
 In qua uiuentùm gloria luce sita est.

Consolor me quod
 non mea cupiditate,
 sed Deo uocante
 Rex sum.

Repetit precationem.
 Inignis consolatio
 quod Deus suorum
 lachrymas numeret,
 ergo non erunt
 impii perpetuo
 impetres.

L 3 Misere

Miserere mei Deus. Psal. 57.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio nō dissimilis præcedenti in alio
periculo Dauidis, q̄ est. 1. Samuel. 21. et 24

ARGUMENT.

Speluncæ latebris cum delituiſſet Odolle
Iniusta queritur ſe ratione peti.
Sic male qui regum nos inſectantur in aulis
Vlcifci his lachrimis poſſumus ante Deum.

Vinceni aureum ornamentum Dauid ne periret, cum fu-
geret a facie Saul in ſpeluncam.

Propoſitio.
Conſolatur ſe p̄
ſeritis benefi-
cis.

Refpice fidentem tibi mi Deus, eſto benignus
Cui ſine te non eſt qui ferat ullus opem.
Cuius & alarum defendi ſpero ſub umbra,
Donec ſors abeat cladis acerba meæ.
Ante tuos uultus queror ô altiffime rerum,
Qui mea reſtituis priſtina dona mihi.
Mittit opem cæloq; uidens opprobria tollit,
Quæ mihi, me perimens, intulit hoſtis atrox.
Mittit opem, fidei memor & pietatis auitæ,
Quæ ſua nature munera ſolus habet.
*Inter anhelantes iaceo ceu præda leones,
Præda uoraturis dilanianda feris,

* Narratio peri-
culi q̄ fatiſ tra-
gice pingit a-
ptis ſimilitudi-
nibus.

Omnia

Omnes humano geniti de sanguine flammis
 Assimiles, dentes seu fera tela gerunt.
 Mobilibus linguas gladijs conferre licebit,
 Vulnere tam feriunt quos uoluere graui.
 Exaltare Deus super alta uolumina cœli,
 Laus tua terrarum transeat alta plagas.
 Tensa meis pedibus componunt retia, quorum
 Fraude per insidias me uolare queant.
 Qua graditurus eram foueam fodere, sed ipsi
 Sunt capti proprio, quem statuere specu.
 Corda parata Deus mea sunt, mea prœpta uoluntas,
 Ut psallam laudes, ut tua facta canam.
 Nunc exurge mee decus & pars maxima uite.
 O lyra psalmographi gloria magna tui.
 Exurgam matura noui sub lumina solis,
 Tempore quo surget diua pudoricolor.
 Per populos tua facta canam, per regna, pre urbes,
 Nec laudem tellus nesciat ulla tuam.
 Nam tua stelliferum bonitas transcendit olympum,
 Subdita sunt fidei nubila regna tuæ.
 Exaltare Deus super alta uolumina cœli,
 Laus tua terrarum transeat alta plagas.

Gratiarũ actio
 p liberatione.

Si uere

Si uere utiq; iusticiam. Psal. 58.

Argumentum Viti Theod.

Titulus ostendit esse idem argumentum cum superioribus psalmis. Orat enim contra Saulem, & eos qui ipsum incitabant contra Dauidem, tanquam contra sediciosum. Habet hic Psalmus tres partes, Narrationē, seu Obiurgationem uehementē aduersariorum, Imprecationem & Consolationem.

ARGUMENT.

*Errorem quicumq; audet defendere apertum
Et nunquam iustis desinit esse minax.
Torrenti similem uano fractæq; sagittæ,
Et flammæ impositis sentibus, esse docet*

Vincenti aurei ornamentum Dauidis, ne perires.

Vehemens obiurgatio quod factis criminibus incitarent Saulem. Hoc est, peruersi sunt, discesserunt a Deo et Verbo eius.

N Vm precor ô geniti mortali è stirpe, iuuabit,
Vos quoq; tandē aliquo tēpore iusta loqui.
Nil minus, imo animis uersatis iniqua malignis,
Designant uestre frivola facta manus,
Defluxere mali retro pessumq; abierunt,
A primo uitæ tempore quisq; sue.

Defluxerunt

Defluxere retro mendacia uana loquenes,

A primo exortus tempore quisq; sui.

Horum persimilis furor est serpentibus atris,

Tale sub infido pectore uirus habent.

Corde uenenatum reserentes aspida ficto,

Qui clausas aures, ne capiat, habet.

Incantatoris ne uoces audiat, aures

Obstruit, instantis ne cadat arte magi.

Illorum dentes pater excute, frange molares,

Queis bona carniuori rodere cuncta solent.

Maxillas audas sæuorum frange leonum,

Bestia cur miseris dira trucidet oues?

Liquantur uelut unda fluens, sua spicula tendant,

Nec tamen attingant quem uoluere scopum.

Cornua tollentis limacis more liquefant,

Que breue ceu gemino pollice tentat iter.

Sicut abortiuum pereant, quod lumina solis

Nesciit, & uisum corrui ante diem.

Quam prius in rhannum spine consurgere uestre

Posint, de medio has aufret ira grauis.

Vernantes, & adhuc in primo flore comantes

Diripiet rapidi turbinis ira rubos.

At pius ista uidens uindictæ præmia iustæ,

Gaudia prostrato uictor ab hoste feret.

Isse suas plantas reproborum in sanguine tinget,

Quant; aliqui cupiant ultio maior erit.

Illustris Similitudo.

Imprecatio.

Bellæ Similitudines.

Consolatio.

Tunc

Tunc dicent homines, sua sunt rata præmia iusto,
Certe & adhuc iudex regnat in orbe Deus.

Eripe me de inimicis. Psal. 59.

Argumentum Viti Theod.

Argumentum ostendit titulus, & historia extat .i. Reg. 19. Orat enim cōtra Saulem, & eius cōplices ne possint innocenti nocere quidam transferunt hanc orationem in personam Christi, orantis contra impiam Synagogam, ac sane similis euentus secutus est Dauidis & Christi hostes, utriq; enim perierunt. Est uehementissima oratio, ideo habet tot repetitiones.

ARGVMENT.

Historiã spectas? Saulis notat ipsa furorem,
Mystica uox Christi rectius esse potest.
Iudeos Christo infidos fore semper, & horum
spargendum toto semen in orbe canit.

Vincenti aureum ornamentum Dauidis ne periret, cum Saul misisset, ut custodirent domum & ipsum interficerent.

Propositio præcatoris.

Cum sint qui studeant unū me perdere multi
Mi Deus, illorum destrue consilia.
Eripe me hac de clade malorum, & ab hostibus istis
Qui mihi nescio quo damna furore parant,

Ne

Ne noceant fuso qui tantum sanguine gaudent,

Et quibus hoc tantum displicet, esse bonos.

Insidias mihi nanq; parant quibus occuper, & sunt Narrat periculum.

Contra me fortes in statione uiri.

Non quia peccarim quicquam quod læserit ipsos,

Sed quoniam culpa pectora nostra uacent.

Tale nihil merui quo me peruertere tentant,

Inq; meam properant currere perniciem.

Surge age in occursum uenias mihi, & aspice quãtis Repetit propositi-

Molibus oppugnent insidijsq; petant.

Nunc tu exercituum Deus inuictissime regna

Orbis terrarum uisere cuncta uelis.

Tu Deus Israël ne sis pius omnibus istis,

Qui, nisi quæ mala sunt, nulla probare queunt.

Vespertina retro fugiant sub tempore lucis,

Mutua deblaterent murmura more canum.

Vrbis eant magnæ uicos & moenia circum,

Nec profugis aliqua detur in urbe locus.

Ceu gladijs etenim labijs ita uerba loquuntur,

Hæc qui, dicentes, audiat ecquis erit?

Atqui ludibrio tibi erunt, tu deniq; gentes

Despicias tellus quas uaga cunq; tenet.

Quòd si forte meis sit maior uiribus hostis,

Tu mihi præsidium, tu mihi ductor eris.

Summa Dei pietas me præuenit, hoc duce uidi

Cernere deuicto quicquid in hoste libet.

Nec

Nec subito extinguas populum, ne obliuia ducant,
 Quin tua sit poenas sumere dextra potens.
 Quin disperge uagos, errent sine maxime rector,
 Quo duce me terror nullius hostis habet.
 Nil nisi iniqua docent, nisi tantum uana loquuntur,
 Nec sua mutari facta superba uolunt.
 Tantum crebra suis iactant maledicta propinquis,
 Concio fallentes nectere docta dolos.
 Perge age perde tui reprobos feruoris in æstu,
 Ne mala sex aliquo digna sit ista loco.
 Ut dominum uideant Israëlidos oræ,
 Preterea terræ totius esse Deum.

Hoc accidit ex- **V**esperere retro abeant humiles, & in urbe uagentur,
 tinēo Saule. **E**t tanquam iaciant murmura rauca, canes.
 Nam regnū fa- **D**iscursent epulas ultro citroq; petentes,
 milizæ Saul ere- **N**ec miseram possint exaturare famem.
 ptum est, et tota **T**unc se digna ferent uacui ieiunia uentres,
 posteritas eius **P**roq; cibo miseri murmura uana ferent.
 extincta.

Graciarū actio. **A**t mihi carmen erit tua magna potentia, dicam
 Maxima uirtutis nomina mane tuæ.
Quo uelut arce salus mea custodita quieuit,
 Quo mea quassa malis tempore uita fuit.
Perpetuo tua facta canam, laudesq; tacebunt,
 Da liceat per te, tempora nulla tuas.
Tu siquidem mihi sola salus, te uenit ab ipso,
 Si qua habet hæc pietas pectora, si qua fides.

Deus repulisti nos. Psal. 60.

Argumentum Viti Theod.

Historia cuius titulus meminit &c. 1.
Paral. 18. & .2. Reg. 8. Est autem psalmus
graciarum actio, quod Deus regnum sub
Saule afflictum, multis uictorijs, presertim
autem, uerbo & cultu suo iterum restituit
& ornauit. Quare in titulo regnum tam bel-
le excultum, rosæ nomine appellat.

ARGUMENT.

Quod bona pax, quod religio beet inclyta regnum.

Publica res quod tot floreat aucta bonis.

Pectore & ore refert grates, nos ista canemus,

Carmina pro salua religione, Deo.

Vincenti aureum ornamentū Dauidis, de Rosa testimo-
nii, ad erudiendum, cum belligeraretur contra Mesopota-
miam & Syros de Zoba cum Ioab reuersus percussisset
Edom in ualle Salis duodecim milia.

Qui uelut abiectos nos, & male grata parēti

Pignora, reppuleras à bonitate tua.

Qui nobis iratus eras pater inclyte diuum,

Qui tam dispersos passus es esse diu.

Redde tuam nobis pietatem, redde salutem,

Quæ sine te nobis nuper adempta fuit.

*Querimonia de
peccatis, cala-
mitatibus pub-
cui addit preca-
tionem.*

M Maxima

*Graciarū actio
in qua cōmemo-
rat presentia be-
neficia. Signum
seu Vexillū, ar-
cā federis appel-
lat, quæ sub Sau-
le neglecta fue-
rat .i. para. xiiii

Arca restituta.

Verbū redditiū.

Victoriæ.

Ad gratiarum
act onem perti-
net, quod causā
uictoriarū osten-
dit. Hec omnia
inquit habeo nō
mea uirtute, sed
ope Dei mei.
Precatio.

Maxima qui stabilis mouisti pondera terre,
Cuius erat manibus pars bona fracta tuis.

Restitue afflictæ languentia uiscera molis,

Quæ iacet heu nimium uiribus iccta tuis.

Sæpe tuo clades populo & fera bella tulisti,

Quæ dederas nobis uina pauoris erant.

*At noua te ueritis rursus uexilla dedisti,

Quæ sibi non uana parte tulere fide.

Vt nunc ergo tibi chari seruentur amici,

Vi dextræ nobis auxiliare tuæ.

Ex adyto Deus est diuina uoce loquutus,

Quæ mihi leticiæ uox noua signa dedit.

Nunc Sichime diuisa caput mihi subdet, & omnem

Vallem Suchotis metiar arte noua.

Noster erit Galaad, possessio nostra Manasses,

Mox Euphrain sceptri pars erit ipse mei.

Dux & doctor erit mihi ad omnia fortis Iudas

Subditus imperij nomine Maob erit.

Ipsa tributa dabit palmarum diues Idume,

Nostra Palaestina regia gentis erit.

Sed quis erit qui me munitam ducat in urbem.

Ec quis Idumææ ducet ad arua plagæ.

Tu ne pater qui nos sic auersaris egenos?

Nec comes armatis in fera bella uenis?

Auxilium dubijs in rebus egentibus adfer,

Humanū auxilium nil rationis habet.

Diuino

Diuino auxilio freti rem deinde geremus,
Iniciet nostris hostibus ille fugam.

Exaudi Deus depre. Psal. 61.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio pro rege & regno, ut & cultum Dei retineat, & regnum nullis nouis mutationibus perturbetur.

ARGUMENT.

Orat ut à populo ipse suo Deus arceat hostes
Ut regem meritis augeat atq; fide
Publica, disidijs ne res laceretur, & erret
Ipsius à uera relligione fides.

Vincenti in melodiiis David.

Precatio

Summe Deum qui templa tenes flammantia eccli,
Esse tamen presens hic & ubiq; potes.
Audi quos gemitus imo de pectore fundo,
Inclina ad timidæ corda benigna preces.
Clamor ab extremis terrarum finibus hic est
Aeditus, ad sedis limina celsa tuæ.
Anxia dum nimia formidine corda tremiscunt,
Dum mea terricilis circuit ossa pauor.
Ardua ad æthereæ deduc me culmina rupis
Scandere non alia quam ratione queam.

Sic uocat locum
cultus.

Spes quia non alia est nisi tu mihi, quo duce semper
Ceu turri infesto tutus ab hoste fui,
Ingrediar tua perpetuo tentoria, fidam
Dum me magna humeri contegat umbratui.
Tu Deus audisti mea uota, & posteritatem
Histribuis qui te tempus in omne timent.
Tu dabis in terram longaeuum uiuere regem
Ut suus ex anno quolibet annus eat.
Ille Deo coram per secula cuncta sedebit,
Fac pietas ipsum dirigat atq; fides,
Sic tua cantando celeberrima nomina reddam,
Ut mea perpetuo tempore uota seram.

Hic exponit qd
scriptura appel
let uota, laudare
scilicet dominū.

Nonne Deo subiecta. Psal. 61.

Argumentum Viti Theod.

Habet psalmus duas partes prior insi-
gnem consolationem & exemplum habet
q̄ imitemur in periculis ne sinamus nobis
executi fiduciam & spem opis diuinę. Altera
habet adhortationē, ut abiecta fiducia car-
naliū p̄sidiōrū, quę in certa, imo nihil sunt
uerā fiduciā amplectamur, quā Dei omni-
potentia & bonitas omnib. promittit, uide-
tur aut̄ peculiariter notare potentes aulicos
qui demētati p̄sēti fortuna, sine ullo metu
ea abutuntur ad opprimendos bonos.

Argus

ARGUMENT.

Vis uarios dubiæ casus euadere uitæ,
 Vis bene munitus uiuere, fide Deo.
 Fallitur humanis si quis confidere rebus
 Nititur, ut psaltis mystica scripta docent.

Vincenti pro Idithun Psalmus Dauid.

ET merito quid enim nõ hunc trãquilla moretur
A quo anima hæc propriæ iura salutis habet:
 Ceu taciturna sedens hunc respicit, hunc expectat,
 Qui mihi seruator, qui mihi certa salus.

Consolatio, ego
 me consolor si-
 ducia diuini au-
 xilii contra ho-
 stes meos rã po-
 tentes.

Sortes ipse meas uelut arx munita tuetur,
 Propter & hoc lapsu nec grauiore cadam.
 Quo tandem usq; uiro uos non pudet esse molestos,
 Cuius adhuc omnes quæritis exitium?

Obiurgat eos, p-
 pter studiũ no-
 cendi.

Ceu murum fragilem, ceu fulsi fragmina septi,
 Quæ uix relliquias iam tenuere suas.
 Deicere hunc uero labor est hic maximus illis,
 Et uelut ex alto trudere ad ima loco,
 Illis sola placent mendacia, laudibus ora
 Plena ferunt, odij pectora uirus habent.

Aulica uita.

Ipse utiq; expectabo Deum tacitusq; morabor:
 Nam mea nunc ista pendet ab arce salus.

Redit ad conso-
 lationem.

Cert saluus Deus est mihi, robur & ardua rupes,
 Consistam, lapsu nec grauiore cadam.

In Domino mea certa salus, mea gloria certa est,
Petra inuicta, ualens spes mea sola Deus.

Hortatur alios
quoq; ad similitē
fiduciā in Deū.

Erigite ad Dominum spes uestras, fidite in illo,
O populi quotquot maximus orbis habet.

Antithesis, sicut
spes in Deū cer-
ta est, ita fiducia
czynalium Præ-
fidiorum fallit.

Hoc coram uestros animos effundite, & alti
Pectoris affectus, spes rata nostra Deus.

Vana est uita hominum, uana ludibria gentes,
Et nil quo ualeant utilitatis habent.

Si trutinæ dubio ponantur in orbe bilancis,
Tum genus hoc leuius, quàm nihil esset, erit.

Non animos fallat quæcunq; iniuria uestros,
Quos sibi uis adigit fidere, fallit, opum.

Omnia sectari uanissima parcite rerum,
Nec uos commoueat diuitis aura lucri.

Si fluxu rerum uos copia diues inundet,
Diuitias prono parcite corde sequi.

Ἐπιφώνημα
grauissimum.

Vox audita mihi sæpe est diuina loquentis,
Virtutem summi roboris esse Deo.

Et tibi semper adest pietas, qui digna rependis
Pro factis, genitor, munera cuiq; suis.

Deus Deus meus. Psal. 63.

Argumentum Viti Theod.

Totus Psalmus est querimonia, quod
absit à populo & cultu Dei in Iherusalem.

Ac

Ac cōparat eleganter terrā destitutā uerbo
& cultu Dei, loco deserto & carente aquis. in
fine accusat aduersarios, ac minatur eis qui
huius mali causa erant. Recte oratur ab ijs
qui per tyrannos impediuntur quo minus
possint uerbum Dei habere.

ARGUMENT.

Explicat immodicos afflicti pectoris æstus,
Nempe Dei uerbo se cupientis ali.
Sic Saulem fugiens per inhospita tristis eremi,
Tam querula uates uoce rogabat opem.
Psalmus David cum esset in deserto Iudæ.

Omnipotens, rerū sator unice, conditor orbis, Querimonia
Quē, nisi te, uenerer q̄s Deus esse queat?
Te sequar in primis, ipsum te ante omnia queram
Sive eat in tenebras, siue erit orta dies.
Te uelut ægra siti mea mens desyderat, ad te
Est mea suspirans languida facta caro.
Donec in his lateo terris arentis eremi,
Quas neq; fons aliquis, nec rigat imber aquæ.
Sic uelut in templo te contemplabar; ut essem
Virtutem atq; tuas cernere dignus opes.
Nanq; tuam duco bonitatem hac luce priorem,
Ergo canam laudes pectore & ore tuas.

Cupio esse Hie-
rosolymis, ubi
est cultus tuus,
ubi predicatur
uerbum tuum et
oratur.

Hęc uidentur
magis esse opta
et tua, utinam in
cēplo tuo te be-
nedicam & tol-
lam manus me-
as.

Ὡς δὲ.
consolatur se.

Minatur aduer-
sariis.

Restituar regno
quantūuis nunc
miser & exul.

Te mea lingua canet dum spiritus hos reget artus,
Ex tollam palmas laudis amore tuæ.
Exatiam hanc animam precor, ut pinguedine multa,
Ut mea sit laudi lingua soluta tuæ.
Nocte memor de te somno fugiente loquebar,
Luce uigil de te lingua loquuta mea est.
Tu mihi saluator, tua me reget alma uoluntas,
Me totum auxilij proteget umbra tui.
Te mea suspirat, tibi mens mea semper adhæret,
Me tua perpetua dextera fulcit ope.
Illi autem insidijs quærunt me, ut perdere possint,
Sub terram uiui præcipitanter eant.
In gladios recident, et amara morte peribunt,
Atq; auidis fient præda parata lupis.
Rex pietate Dei fretus gaudebit in ipsa,
Illius adiurans nomina letus erit.
Os Deus obstruxit mendacia uerba loquentum,
Vanus adulator desijt esse loquax.

Exaudi Deus orationē, Psal. 64.

Argumentum Viti Theod.

Est elegans oratio instituta contra uiru-
lenta consilia hostium, quos pij & ecclesia
semper in mundo habent.

Argua

ARGVMENT.

Perfidiam expertus, tum facta inimica suorum
 Saulitarum humili uoce precatur opem.
 Sic & nos orare decet constanter in hostes,
 Qui nusquam nobis non inimica struunt.

Vincenti Psalmus Danid.

Propositio.

A Vdi summe parēs mea uerba, hāc p̄cipe uocē,
 Qua queror insidias hostis adesse mihi.
 Cuius ad insultus tantos mea pectora muni,
 Nec mea mens trepido uicta timore cadat.
 Ne me corripiat deprensū turbam alorum,
 Fac aliquo tutum posse latere loco.
 Qui tanquam gladios, linguas acuerē dolosas,
 Quorum sunt grauibus tela parata dolis.
 Ut uel ab insidijs feriant quē perdere querunt,
 Qui neq; peccatum, qui neq; crimen habet.
 Latiferas iaciunt neruo stridente sagittas,
 Et capiti intentant absq; timore meo.
 Consilia inter se agitant obnoxia fraudi,
 Et nisi perfidiæ non habitura locum.
 Nam mihi componunt laqueos, & retia nectunt,
 Quæ nullos hominum posse uidere putant.
 Insidias toto meditantur pectore, quantum
 Fraudibus inuentis quisq; ualere potest.
 * Sed Deus & celeres in noxia corda sagittas
 Diriget, & subito uulnere percutiet.

Narratio, in
 qua cōmemorat
 periculum & e-
 gregie pingit ad
 uersarios.

* Comminatio,
 malum consiliū
 erit consultori
 pessimum.

M 9 Ipsis

Iphis exitium sua friuola lingua parauit,
 Omnibus ut fierent risus & opprobrium.
 Omnes ista homines spectantes facta stupebant.
 Iam non inmemores hoc opus esse Dei.
 At qui iustus erit Domino confidet, & ipsi
 Nitens perpetuo tempore letus erit.
 Et quorum directa Deo sunt pectora uiuent,
 Hæc his perpetuæ gloria laudis erit.

Consolatio pio
 rum.

Te decet hymnus. Psal. 65.

Argumentum Viti Theod.

Est suauissimus psalmus, Primi uersus ha-
 bent gratiarum actionem. Deinde orat pro
 remissione peccatorum, pro conseruatione
 uerbi, & pro exauditione. Postremo cōme-
 morat beneficia Dei politica, q̄ donet pacē,
 & benedicat agro, ita ut totus annus sit quasi
 corona ex beneficijs dei connexa. Quidam
 psalmū hunc allegorice accipiunt de regno
 Christi & nouo testamento propter duos
 uersus: Omnis caro ad te uenit & tu es spes
 omniū finiū terræ, & eorum qui remoti de-
 gunt in Insulis. Non enim huiusmodi pro-
 pheciæ raræ sunt inuolutæ allegorijis.

Argu

ARGUMENT.

Qui populo sua uerba suo dedit, ipse tuetur,
 Dat pacem, & frugum tempora larga, Deus.
 Quas quotus agnoscit quibus auget dotibus annum?
 Quas canit hic, satis his nullus Homerus erit.

Vincenti psalmus & canticum David.

Nos tua, mundi opifex, cœlestia iussa manentes, **Gratiarū actio:**
 Spectamus tacito pectore quicquid agis.

Interea ferimus tibi debita munera laudum,

Quem decet in sancta laude Sione coli.

Nos tibi uota pio persoluimus omnia ritu,

Et querulas pleno fundimus ore preces,

Et quoniam precibus sacras placaris ad aras,

Ad tua templa pater confluet omnis homo.

Nos tibi plus nimio deliquimus, eia age fassos,

Respice da ueniam, pande salutis iter.

Fœlicem quem tu delegeris, & tibi charum

Feceris ut tecum limina sancta colat.

Ille domus bonitate tuæ satiabitur, idem

Ibit ouans templi de ditione tui.

Iusticia nobis respondes mira fideli,

O Deus, ô mea spes, gloria, uita, salus.

Spes hominum quicumq; habitât regna ultima terræ

Et procul in uasto littora sparsa mari.

Qui ualidos magno fundauit robore montes,

Virtutis propriæ uiribus omnipotens.

Oratio, p remissionem peccatorum.
 Pro cultu & uerbo Dei.

Verbū respōdē
 di recte hic ex-
 ponitur p exau-
 dire ut sit sentē-
 tia, respōde no-
 bis seu exaudi
 nos secundū ad
 mirabile iustici-
 am tuam.

Qui

Qui fera latisoni compefcit murmura ponti,
Et fremitus uasti quos iacet unda maris.

Qui premit infanos populo frendente tumultus,
Agmina qui nutu feditiofa fugat.

Vt timeant quicunq; habitant extrema locorum,
Dum tua mirantes figna ftupenda uident,

Te duce læta uia eft loca per quecunq; meantur,
Siue aurora rubes, Hefpere fiue cadis.

Pro commoda
tempeftate.

Climata latiuagæ tu respicis omnia terre,
Quam iugi irriguam fonte uirere facis.

Quam facis omnigena rerum ditione beatam,
Dulce tuum uarijs flumen abundat aquis.

Pro abundantia
annona.

Sic lætæ fegetes, fic pinguia culta uirefcunt,
Per te fic fructus parturit omnis ager.

Frugiferos riguo potas afpergine fulcos,
Gleba tuo cultu nulla iacebit iners.

Imbribus humectans arentia uiscera terre,
Per te larga fuas copia fundit opes.

Quadridum uarijs locupletas dotibus annum,
Quas datus è plenis nubibus humor alit.

Sic tua diftillant pingues uestigia succos,
Et toties pedibus femita trita tuis.

Pfal. utitur uer
bo coronas ut fi
gnificet iftā con
tinuā uarietatē
q; fingult men
fes, nouos fuos
fructus terra ma
riq; habeant p
uices.

Deserti loca, dura prius, cultiffima fient.

Fructiferi montes iam fua dona ferent.

In numeri per prata greges uiridantia pafcent,

Obfita planicies frugibus omnis erit.

Tunc

Tunc iucunda nouo sustollent iubila plausu
Tunc tibi mortales carnia lata canent.

Iubilate Deo omnis. Psal. 66.

Argumentum Viti Theod.

Est Gratiarum actio, quod Deus populum
& ecclesiam suam, etsi affligi sinit, tamen nō
deserat, sed suo tempore potenti manu libe-
ret. Sicut in mari rubro liberauit à tyranno
pharaone.

ARGUMENT.

Sæpe suo populo mediæ iam mortis in hora
Adfuit auxilio non remorante Deus.
Sic & adhuc à morte suos, & ab artibus hostis
Seruat, ut exemplis omnia plena docent.

Lætitie noua signa Deo date, tollite plausus
Qui uarie cultam cunq; tenetis humum.

Ipsius assiduo celebrantes nomina cantu,

Gratifica soli psallite uoce Deo.

Dicite terribili meritas super omnia laudes,

Dicite terribilis facta stupenda Dei.

* Hostes uana tui præsumunt omnia, nec sunt

Robora cum cæta hominum uiribus æ qua tuis.

Omnia

Exordium in &
horatur ad gra-
ciarum actiōē.

* Narratio in
qua commemo-
rat bñficia Dei
ppter quæ sit lau-
dandus.

Omnia te magnæ uenerentur climata terræ,
 Laude tui resonet nominis omne solum.
 Huc agite ô cunctæ spectatum accurrite gentes,
 Quæ Deus in cunctis quantaq; rebus agat.
 * Humida qui magni desiccât marmora ponti,
 Mobile qui certum per mare sternit iter.
 Hic facit ut siccis pedibus maria alta terantur,
 Innumerâ hinc nostrum gaudia pectus habent.
 Illius est nullum sortita potentia finem,
 Ille uidet quicquid maximus orbis habet.
 Ille humiles alto prospectat ab æthere terras,
 Surgere qui possit nemo rebellis erit.
 Nostro grata Deo populi date munera laudum,
 Gratifica soli psallite uoce Deo.
 Ille animæ uitam nostræ dedit, ille tuetur,
 Ne titubent, nostros sustinet ille pedes.
 * Sicut ad examen nos nostraq; facta probasti,
 Qualiter artifices æra probare solent.
 Impuleris licet inclusos nos sicut in arcem,
 Nostra licet multa corpora mole graues.

* Commemorat liberationem factam in rubro mari, cum qua confert sui temporis singularia beneficia.

* Etiam pericula amplificat, ut tanto ad gratiarum actionem sint excitatiores.

In capita impositos tulimus quos ipse iubebas,
 Per medias flammās iuimus & per aquas,
 Tu tamen in multa terram nos dote beatam
 Eductos, placida uiuere pace iubes.
 Ergo tui ingrediar sanctissima limina templi,
 Votaq; persoluam persolūenda tibi.
 Quorum me damnent labiorum uerba meorum,
 Tempore quo rebus sors fuit atrameis.
 Pingua persoluam sacras holocausta per aras,
 Cede tibi agnorum multa rubebit humus.
 Præterea faciam uitulis & bobus opimis,
 Et cadet ante aras hostia multa tuas.
 * Huc Domini quoscunq; tenet timor ullus adeste,
 Vestraq; sit uerbis auris aperta meis.
 Narrabo quæcunq; Deus mihi fecerit, & quæ
 Sint ab eo uitæ dona tributa meæ.
 Vocem meam quoties ipsum in mea uota uocaui,
 Visus erat toties maximus esse mihi.
 Si tamen inueniar mihi conscius esse malorum,
 Amplius haud nostras audiet ille preces.

Sic uocat figura
 te extrema pericula.

Redit ad gratiarum actionem.

* Publicis beneficiis subiicit suum exemplum quomodo natiue sit adiutus a Deo & liberatus.

Nunc

Nunc tamen exaudi miserū me, & uerba precantis
 Respice, ne fanuli reiſce uota tui,
 Gloria ſumme tibi, tibi laus Deus optime ſoli,
 Qui ucuas noſtras non ſinis eſſe preces.
 Qui miſerum pietate tua dignaris, & auges,
 Verba nec auerſo lumine noſtra uides.

Deus miſereatur noſtri. Pſal. 67.

Argumentum Viti Theod.

Eſt precatio pro uerbo Euangelij. In eo enim uere oſtenditur nobis facies Dei, hoc eſt, Chriſtus & ipſa Dei miſericordia. Habet autem manifeſtam propheciam, quod Gentes ſint populus Dei futuræ, & pars regni Chriſti. Neque enim eas inuitat ad circumciſionē aut legem, ſed ſimpliciter ad fidem & graciaram actionem.

ARGUMENT.

Imperium Chriſti uates canit eſſe futurum
 Quod comitabuntur gracia, pax, & amor.
 Vocem Euangelij procul in gentes abiturum
 Non modo Iudææ regna per arcta domus.

Sic

Oratio profusa
sua uerbi.

Indicare & re-
gere est uerbo
urgere peccata
& pmittere re-
missionē peccato-
rū ac sic libera-
re ab hostibus
morte peccato.

Sit pius & faueat nobis Deus, annuat idem
Luminas nos uultus posse uidere sui.

Ipsius ut totum sit semita nota per orbem,
Quamq; sit in cunctis gentibus alta salus.

Omnes te populi laudent, tibi seruiat orbis,
Omnia sint laudis climata plena tuæ.

Omnes exultent populi tibi, iubila dicant,
Terrarum iudex tu quia iustus eras.

Iusticia quia cuncta regas, modereris & orbem,
Et quicumq; in eo quæ loca cunq; colunt.

Omnes te populi laudent tibi seruiat orbis,
Omnia sint laudis climata plena tuæ.

Sit pius & faueat nobis Deus, ut sua tellus
Largiflua uberibus semina fundat agris.

Exhibeat nobis solitæ pietatis honorem,
Quem nostrum merito dicimus esse Deum.

Omnia sic ipsum terrarum extrema timebunt,
Quem stupet, & mundi machina tota tremit.

Exurgat Deus. Psal. 68.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis prophæcia de regno Christi
& Christo, in qua belle describit regem, seu
caput regni, Christū, q̄ resurrecturus sit ascē-
surus ad cœlos, daturus spiritū, et dona Spiri-
tus. S. Apostolos & Prophetas, qui per uer-
bum

N bum

bū Sathanam conculcaturi et Christo regnū paraturi sint. Addit etiam de Synagogæ interitu, et abrogatione legis ac cultuū eius. Ac hortatur ad graciaram actionem & diligētē orationē ut Deus hæc dona conseruet.

Vincenti psalmus & canticum Dauid

Patheticum exordium, in quo male precatur synagoga & hostibus Evangelii, & contra precatur bene ecclesie credencium.

Propositiō.

Molliter uehitur non sicut in Synai.

D Extra ubi cōsurgens se mouerit alta tonātis
Mox capiat celerem turba inimica fugā.
Agmina mox fugiant retro dispersa malorum,

Nec sacri uultus fulmina tanta ferant.
Ut faciles uacuum sparguntur in aëra fumi,
Sic disperge hostes conditor alme tuos.

Fusilis appositos ut cera liquescit ad ignes,
Sic pereat peccans impius ante Deum.

Delicijs at plena habeant sua gaudia iusti,
Antè Deum iusti gaudia certa ferant.

Grata Deo iussis diffundite carmina linguis,
Ipsius ut sacrum nomen ad astra ferant.

Exæquate uiam uenienti è sedibus altis,
Qui placidos infert in sua regna pedes.
Sicut enim Dominus uere est, ita iure uocatur,

* Leticie nobis causa sit ante Deum.

Qui uiduus curat charisq; parentibus orbos,
Ipse habitat sedis templa beata sua.

* Narratio in qua primū describit ex factis caput regni Christum ac non obscure eum Deum esse predicat, siquidē diuina opera ei tribuit.

Ipse

Ipse domos steriles fecundis foetibus implet,
 Victorum domito carcere, uincla leuans.
 Hunc qui despiciunt huic qui parere recusant,
 His habitanda dabunt arida rura locum.
 Cum Deus ante tuū populū gradereris, & omne
 Vasta peragrare, quicquid eremus habet.
 a Omnia tunc magnæ tremuerunt uiscera terræ,
 Tunc madidus subitis imbribus aer erat.
 Nam Deus ille aderat cuius præsentia rupis
 Sinaidos celsa legit in arce locum.
 Qui Deus Israël, ut est, sic iure uocatur.
 Cuius ad aspectum cuncta creata tremunt.
 Languida facta tua est genitor possessio & aret,
 b Mitte salutare quæ medeantur aquas.
 Vt tua fructiferas habitent animalia terras,
 Pasce tuæ miseros dexteritatis ope.
 c Ipse suum uerbum Dominus dabit omnia fient
 Regna Euangelij lumine plena noui.
 Ipsi inter sese reges quibus agmina parent
 d Bellica amicitiaæ foedera percutient.
 Post hæc ipsa domus habitatrix inclytæ magnæ
 Aequa lance nouas adnumerabit opes.
 e Cum tamen extremas inter recubabitis oras,
 Et loca quæ limes claudit utrinq; suos.
 Tunc erit argento celeris tincta ala columbæ,
 Aurea tunc placidæ penna uolucris erit.

a Secundo describit aduentū eius facit aut̄ insignē collationem legis in Synai & euāgelij in Syō uulgati.

b Indicatū de bebāt esse, nunc nō uenis cū talē tempestate, sed gratā Euangelij pluuiā mittis.

c Hic exponit pluuiā debebāt autē præsentia esse nō futura.

d Reges sūt apostoli seruentes ecclesiæ.

e Quia ecclesia per uerbū m. litrat cōtra mūdū et Sathanā comparat eā exercitui castrametā tū in aperto campū ubi arma fulget sicut pennæ colūbarū in sole.

Sententia est, si dominus huic exercitui, id est ecclesie dat suos duces id est Apostolos, tunc etiam si nox, id est afflictio sit, tamen habebunt lucem & solatium suum.

* Addit collationem & ecclesiam sic instructam uerbo, profert potentiam & opibus mundi.

* Prophecia de Synagoga abiecta, propter inobedientiam erga euangelionem.

> Sicut antea comparauit reuelationem Euangelii cum reuelatione legis in Synai. Ita propter maiestatem hinc etiam comparat cum ea ascensionem Christi ad celos cuius fructus numerat, deuictam Sathanam ac mortem & ministerium Euangelii cum dono spiritus sancti.

Hanc super omnipotens cum reges proferet, ora
 Vel sub nocte, feret candidiora niue.
 Mons Domini multa rerum ubertate redundans,
 Altus & eximia fertilitate potens.
 * Vestra quid erigitis præcelsi culmina montes?
 Ante alios ipsi mons placet iste Deo.
 Hoc in monte domum sibi legit ut esset in illa
 Perpetuo, nec enim desinit esse Deus.
 * Quis Deus inuehitur quot nam sint millia curruum,
 Aut quot myriades, quis numerare queat?
 Ipsis inuehitur Deus in loca sacra profectus,
 Quæ ceu Sinaidos culmina rupis habent.
 Ascendisti etenim Deus hinc effectus in altum,
 Captiuos tecum uictor ab hoste uehens.
 Pro populis etiam tibi sunt data dona receptis,
 His etiam qui te non habuere Deum.
 Ut tua perpetua maneat domus inclita in æuum,
 Ut tua in hoc maneant nomina sancta loco.
 Perpetuo Domini celebremus tempore laudes,
 Quæ nobis adhibet frena salutis erunt.
 Nam Deus hic nobis Deus est uitæ atque salutis,
 Et Dominus per quem mors quoque uicta fugit.
 * Vulneribus tamen affliget caput hostis acerbis,
 Qui male suscepta nescit abire uia.

Rursus ab uberibus referam, Deus inquit opimis
 Ex rapida uasti concauitate maris.
 Ut tuus hostili rubeat pes sanguine tinctus,
 Et canibus fiat sanguis & escatus.
 Quanta tui fuerit Deus excellentia gressus,
 Vidimus, ô regum maxime summe Deum,
 Præcedunt placida tibi carmina uoce canentes,
 Post hos qui manibus musica pleetra mouent.
 Tympana quos inter pulsantes rauca puellæ
 Dulcia multiplici iubila uoce canunt.
 Tota Deo resonet meritas Ecclesia laudes,
 Fontis ubi Israël nobilis unda fluit.
 Illic Ben Iame puer dominaberis illis,
 Deq; tua proceres fortis Iûda tribu.
 Et qui magnanimi Sebulonis sceptragubernant,
 Naphtalidos qui sunt de ditione domus.
 Te tuus ingenti Deus auctum robore fecit
 Fac Deus in nobis quod facis, esse ratum.
 Propter clara tui Solymorum nomina templi,
 Constituent reges munera multa tibi.
 Argue condensa residens in arundine monstrum,
 Præualidos terræ disijce, pelle, fuga.
 Qui ualido trucibus non cedunt robore tauris,
 Qui tanquam uituli luxuriare solent.

Hic inferit descriptionem pō
 pæ quæ iterum
 pingit ecclesiam
 qualis sit, ibi .n.
 gratias agunt et
 laudant Deum
 oēs. Quidam in
 ministerio sunt
 ad docendū, cō-
 folandum, exci-
 tandum.

Paulus.

Iacob. Iudas :

Petrus.

Andreas .

Philippus, .

Oratio ecclesia

Gentes.

Orat contra Si-
 nagogam .

* Quidam malunt hic proprium uocabulum . Dixit dominus restitutam
 xBafan, ut sit sententia, loco abiectæ Synagogæ gentes assumam . Nam
 Bafan fuit in finibus Iudeg. Nō uolo cōtētus esse finibus terræ Canaā alii
 appellatiue reddūr, ex pinguib. restitūā .i. ex Synagoga reliquias saluabo.

Qui sibi diuitias summum posuere beatum,
 Gentes dele, quibus bella nefanda placent,
 Vocatio gētiū. Aegypti procures uenient, tu a numina reges
 Aethiopum multa religione colent.
 Gratiarū actio. Ferte Deo reges terrarum cantica laudum,
 Omnia terrarum psallite regna Deo.
 Qui cælo Dominus primæ uæ ab origine rerum
 Insidet, huc illuc per sua regna uolans.
 Predicatio eman
 gelii. Emitte uocem cum uoce tonitrua mittet,
 Fortia diuinæ fulmina uocis erunt.
 Illius æterno summum date robur honori.
 Illius Israel gloria sceptræ regit.
 Illius in cunctas gentes est summa potestas,
 Qui facit in sanctis facta stupenda suis.
 Hic super Israel Deus est, hic robora mittet,
 Multa suo populo, laus tibi summa Deus.

Saluum me fac. Psal. 69.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio Christi in cruce & doloribus mor-
 tis positi propter nostra peccata. Orat autē
 liberationem propter totam ecclesiam, sicut
 dicit: Non confundantur propter me hi qui
 te expectant &c. Synagogam autem exe-
 cratur & abiicit: Quia autem singularis pro-
 phetia est, fecit titulū psal. de lilijis seu rosas.

Argu

ARGUMENT.

Ceu Christus metuens obeunda uulnera mortis.

Vatidico psaltes hæc pius ore canit.

Qua de morte locus non est expressior alter,

Vt prædicta satis fel et aceta docent.

Vincenti de Liliis David.

O Deus huc saluator ades damna ultima passo
 Omnibus auxilio qui potes esse, ueni.

Precatio seu
 propositio.

Serua me miserum quem subruit unda malorum,

Tam grauis ut uitæ certa pericla ferat.

Immersus iaceo cœni sub mole profundi,

Non aliquem fundum tristis abyssus habet.

Narratio, in
 qua commemorat
 afflictiones.

Deueni immensum pelagi prouectus in altum,

Sæua meum feriens obruit unda caput.

Dum queror assiduo fessus clamore fatigor,

Vix aliquid possunt guttura rauca loqui.

Lumina destituunt ad te spectantia donec

Auxilium expectant unde uenire solet.

Plures sunt etenim qui me execrantur inique,

Sylua pilos capitis quàm gerat alta mei.

Qui mi i sunt hostes non ullo crimine læsi,

Horum est facta potens in mea damna manus.

Quam nunquam eripui ceu prædam soluere cogit,

Falsaq; delicti pœna erat ista mei.

Stulticie tu cuncta meæ discrimina nosti,

Et mea facta oculos non latuere tuos.

Hic nostra pec-
 cata Christus in
 se transfert.

Repetit precationem.

Ratio ex causa calamitatis ducta. Dum tu quo iurari obsequer, et gloriam tuam assero, in hoc mala incidit, ergo iurata.

Hi sunt Scribæ, Pharisei, Pontifices.

Subinde inter narrandum ad precationem redit.

Ne sine confundi, ne quis pudor occupet illos

Me propter, qui te spem posuere suam.

Arbiter armorum Deus Israël et author,

Ne sine confundi qui tua iussa manent.

Te propter siquidem sum multa opprobria passus,

Et mea diffamis contegit ora pudor.

Iudicor esse meis alienus fratribus, et nec

Vt faciem nossent, sustinere, meam.

Sacra domus miranda tuæ quia semper amabam,

Hic ego zelotes, et sine fine, fui.

Quæq; in te iaciunt hostes opprobria duxi,

In me iacti, animo nec paciente tuli.

Arida miscebam multo ieiunia fletu,

Atq; hæc est probro res quoq; uersa mihi.

Cum mea contegerem deformi corpora sacco,

Fabula mox, de qua colloquerentur, eram.

Vana loquebantur de me quam plurima coetus,

Qui loca portarum publica adire solent.

Ebria quiq; olidis depotant uina tabernis,

De me fingentes carmina foedac anunt.

Verum ego continuis precibus tibi uota ferebam,

Tempore quo rebar posse placere tibi.

Pro pietate tua ser opem non digna ferenti

Mi Deus, et querulas accipe quæso preces.

Eripe me obscæni de uasto gurgite limi,

Ne miser urgentes obruar inter aquas.

Liber ut oforum laqueos contemnere possim,
 Ne ferat exitium dira uorago mihi.
 Ne me latifluis tempestas obruat undis,
 Ne caput infaustum sorbeat alta palus.
 Ne! super inclusum puteus claudatur abyssi,
 Et premat inferno corpora mersa lacu.
 Exaudi quia summa tua bonitasq; fidesq;,
 Respice me, pietas nam tua sine caret.
 Neu uultus auerte tuos à uoce precantis,
 Nanq; mea est multis anxia uita malis.
 Exaudi, fer opem cito, dum premit hostis & urget,
 Nunc animam uindex adsere ab hoste meam.
 Ipsa inimicorum moueant te opprobria, ut ista
 Me conseruatum conditione uelis.
 Tu probra quæ patior, mea tu omnia scandala nosti,
 Quæ mihi turba nocens fecerit, ipse uides,
 Tot mihi probrosæ perfringunt pectora uoces,
 Quæ mihi præcipui causa doloris erant.
 Talia quærebam miserantem incommoda rerum,
 Quem mea mouissent uulnera nullus erat.
 Circumspectabam qui solaretur egenum,
 Hoc quoq; qui uellet sumere, nemo fuit.
 Quin mihi quæ dederat famis ægro in tēpore duræ,
 Mistra uenenatis fellibus esca fuit.
 Et mea mordaci turbarunt pocula aceto,
 Arerent nimia cum mea labra siti.

Hunc modum
 orandi oēs pii se
 quuntur ut pro-
 pter misericor-
 diam & bonita-
 tem Dei se exau-
 diri petant.

Post expositam
calamitatē uerti-
tur ad synagogā
& extrema ma-
la ei imprecatur
spiritualia &
corporalia ut
sint sine uerbo
& cultu, sine po-
steritate & omni
genere malorum
exerceantur.

Redit ad Preca-
tionem & addit
graciarū actio-
nē cultū scilicet
noui testamenti
abrogatis culti-
bus legis.

In laqueos cibus ipsorum uertatur, ut inde
Scandala te pœnas retribuente ferant.
Lumina ne uideant ipsorum nube tegantur
Perpetua, lumbis ilia fracta trahant.
Flumina tota tui super hos effunde furoris,
Conterat arreptos pectoris ira tui.
Horum omni careant deserta palatia cultu,
Dignetur uacuas nemo habitare domos.
A te percussum quia plus affligere querunt,
Vulneribusq; tuis addere plura student.
Fac precor adiciāt sceleri scelus, ut sacra nunquam
Iusticiæ possint tecta subire tuæ.
Non sint innumero meritorum præmia uitæ,
Scriptaq; cum iustis nomina nulla ferant.
Exul ego, & nimius turbat mea pectora mœror,
Virtutis uideam dona beata tuæ
Ipse Deo dicam noua carmina, & esse fatebor,
Qui sit magnifico dignus honore coli.
Omnibus & uitulis & bobus cornibus auctis,
Officium Domino gratius illud erit,
Ista uident humiles & toto pectore gaudent
Perpetuo uiuent pectora nixa Deo.
Nam Deus auxilio iuuat atq; exaudit egentes,
Captiuus solitus dexter adesse suis.
Illum laude ferant coelum mare sydera, tellus,
Quicquid & hæc extra est, quicquid et intus habet,
Nam

Nam Deus ætherea saluabit ab arce Sionem.

Vrbes restituet fortis iudatus.

Rursus & hic habitent homines, & iugera terræ

Hereditum proprio pingua iure colant.

Atq; ea posteritas per secula longa tenebit,

Horum, quos dominum uiuit amare Deum.

Ecclesiæ creden-
tis in Christum
promissio.

Deus in adiutorium. Psal. 70.

Argumentum Viti Theod.

Est plane idem argumentum cum præce-
denti psalmo orat enim contra Synagogam
infidelem & pro ecclesia.

ARGVMENT.

Orat ab insidijs defendi posse malorum,

Qui tot, & infesti sunt sine fine bonis.

Tota ardens odijs quia turba Caynica, nostras

In cladem & uitam nocte dieq; furit.

VT quibus inuoluor clades euadere possim,

Tu mihi festinan mi Deus asser opem.

Illorum in famis turbet confusio uultus,

Insidias uitæ qui posuere meæ.

Retro abeant, uelox ignominia opprimat omnes,

Qui nisi nil optant plurima damna mihi.

Retro

Retro abeant pudor occupet inuidiosus euntes,
 Qui mihi succlamant: hoc erat illud habet.
 Iubila letantes animos testantia fundent,
 Quorum sunt soli dedita corda tibi.
 Hi uerba assiduis gratantia uocibus ædent,
 Gloria, laus, & honor, sit tibi summe Deum,
 Et nunc exilio nunc paupertate maligna
 Pressus, in hostiles sum data præda manus.
 Festinam Deus affer opem, ne forte moreris
 Tu mihi nam Deus es, tu mihi certa salus.

In te Domine spera. Psal. 71.

Argumentum Viti Theod.

Caret Psalmus titulo, fortasse, quod sit
 oratio tocius ecclesiæ omnium temporum
 pro conseruatione uerbi & liberatione à ty-
 rannis & persecutoribus, quos ecclesia sem-
 per passa est, maxime autem in postremis
 temporibus quæ sunt uere ecclesiæ senium.
 propterea quod Spiritus & alia dona sunt
 rariora quàm fuere in primitiua ecclesia &
 sub Prophetis.

Argu.

ARGUMENT.

Rebus in afflictis Dominum sibi adesse precatur,
 Et quam non habeat, ferre salutis opem.
 Hæc tamen ipsa potest ecclesia uoce precari,
 Præcipue hoc ipso tempore penè senex,

O Pater, ô hominum diuinûq; æterna potestas,
 Fidere cui possim te sine nulla uia est.
 Denigret ne fœda meam confusio uitam,
 Eripe ab hostili per tua iura manu.
 Audi humiles inclinata precor, aure querelas,
 Et famuli serua pectora fessa tui.
 Tu mihi ceu rupes fortissima cuius in arcem
 Confugere, & muro tutior esse queam.
 Nunc quoq; seruari tibi me spes optima uenit,
 O arx præsidij non capienda mei.
 Eripe me manibus patrantis pessima turbæ,
 Ne forte in laqueos impius hostis agat.
 Te moror, in te uno summa expectatio nostra est
 Donec ad hos uenit prima iuuenta dies.
 In te nitor adhuc ab eo quo tempore primum
 Aluus, me puero, matris aperta fuit.
 Te duce me genitrix uit alibus ædedit auris,
 Ergo agor ingenti laudis amore tuæ.
 Prodigio similem multi me sæpe uocabant,
 In te nixa tamen spes mihi fortis erat.

Prior pars psal-
 nihil est nisi, pre-
 catio quæ uarie
 pro affectu mē-
 tis exponit in-
 ter textis alicu-
 bi caulis &c.

Insignes uocem
 fidei.

Ecclesia in mū-
 do ceu prodigi-
 um.

Laude

Laude tua mealingua loquax atq; ora redundant,

Nulla dies careat laudis honore tue,

Cum mea subrepens tardabit membra senectus,

Ne rogo proiectum deseruisse uelis.

Cum mihi decrescant effæto in corpore uires,

Tunc ego sum curæ pars quotacunq; tuæ.

Consultant siquidem de me qui sæpe minantur

Insidias structas in caput esse meum.

Non secus ac si tu me abieceris omnia tentant.

Dum possint aliqua parte nocere mihi.

Horum aliquis, non ergo sequi conabimur, inquit,

Quem nemo eripiat, uincere posse leue est.

Huc ades auxilio ser opem, ne forte moreris,

Viribus hostiles destituantur opes.

Omnibus opprobrio fiant, & fabula uulgo,

Qui mala non merito tot scelerata struunt.

Ipse animum tolerans patienter ad omnia sistant.

Et semper mecum laus tua maior erit.

Iusticiæ decus omne tuæ mealingua loquetur,

Et sine quæ numero dona salutis habes.

Incipiant narrare Dei quam magna potestas,

Quanta sit haud ullam uis habitura parem.

Quam tibi fidentes animosis iustus in omnes

Non meus hic animus desinet esse memor.

Doctior excessi per te iuuenilibus annis,

Et tua tempus ad hoc facta stupenda loquor.

Quin

Senectus est ec-
clesia ultimorū
temporū.

Pericula ecclē-
siæ a tyrannis.

Imprecatio con-
tra hostes ecclē-
siæ.

Alterapars psal-
mi gratiarum ac-
tio, in qua ostē-
dit cultū noui
testamēti p̄dica-
tionē scilicet mi-
sericordiæ Dei.

Quin mea cum senium cana niue tempora sparget,
Tunc me neglectum ne patiare rogo.

Donec uenturis memorem tua robor a seclis,

Notaq; sit dextræ uis generosa tuæ

Iusticiæ exelsi tua sydera pulsat Olympi,

Magne parem possit quis reperire tibi?

Qui tot & æruminis qui me & tot cladibus offers,

Rursus & in uitam mortua membra leuas

Atq; iterum ex ima reuocatum reddis abyssso,

Et facis ostenso sole uidere diem.

Extollisq; iterum, & magnum facis esse uideri,

Solatus placida tristia corda manu.

Ergo ego nunc laudum præconia magna tuarum,

Pectine cum fidibus non reticente cano.

Te citharæ, te nostra canent psalteria magnæ,

O Israelis maxime gentis honor.

Laudibus ipsa tuis gestit mea lingua canendis,

Et quæ debetur uita redempta tibi.

Iusticiæ mea corda tuæ meditantur honorem,

Nec sine laude tua præterit ulla dies.

Vt pudefacti omnes referant sua scandala secum,

Qui bene nil de me quod meditentur habent.

Ecclesia duratura usq; ad finem Mundi.

Vide ecclesiæ fortunam, istæ perpetuæ sunt uices, affligi & iterum liberari.

DEUS

Deus iudicium tuum. Psal. 72.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis prophécia de regno Christi, & ipso Christo, quod sit Deus, quia dicit: timebunt eum quamdiu Sol & Luna erit. Item: Omnes Reges adorabunt eum, quod in regno eius condonabuntur peccata. Inundabit iusticia & afflicti liberabuntur. Hęc beneficia magnifice prædicat. Dicit quoq; de cruce, quod qui in tali regno sunt, isti patietur suos hostes & occidentur. Sed consolatur hic quoq; preciosam talem mortem, nõ ignominiosam aut malam esse in conspectu Christi. In fine addit de cultu ecclesie, de prædicatione beneficij Christi.

ARGUMENT.

*Christidos hic etiam fidei regnum esse futurum,
Spargendum toto quod sit in orbe, canit.
Tollendum ueterem Mosæa piacula, cultum,
Dogmata sic ritus, instituenda noui.*

Orditur ppheciam a uoto, uocat autem Christum regem & filium regis Dauidis propter promissionem.

Salamoni.

Qui uirtute tua rerum moderaris habenas,
Iusticiaq; regis quicquid ubiq; regis.

Quæ

Quæ tua sunt pmitte tuo moderamina regi,
 Iusticiam natum regis habere sine.
 Legibus ut populum proprium tibi iudicet æquis,
 Præsit & exulibus cum bonitate tuis.
 Extollant populo pacis noua foedera montes,
 Colles iusticiæ dona beata ferant.
 Consulat exulibus, reget arbiter æquus egentes,
 Amplius haud ullis fraudibus hostis aget.
 Vindice nanq; cadet destructa calumnia ab illo,
 Amplius artificem non habitura suum.
 Omnes te metuent gentes dum lumina solis,
 Cornua dum lunæ se uariantis erunt.
 Sicut in expositum uellus cœlo æditus imber,
 Defluet, ut pluuiæ quæ loca sicca rigant.
 Ipsijs unanimes flore bunt tempore iusti,
 Illa salutiferæ tempora pacis erunt.
 Pax erit hæc iustis totum diuturna per orbem,
 Donec erunt lunæ cornua nulla super.
 Littoribus regno contraria littora iunget,
 Orbita qua terræ, qua patet unda maris.
 Hinc ubi foelices sæcundat Iordanis agros
 Terrarum ad fines proferet imperium.
 Accola latiuagæ ante ipsum procumbet eremi,
 Turba inimica dabunt oscula pulueribus.
 Littora cuncta maris, maris intima regna tenentes
 Innumeri reges munera multa dabunt.

Iam describit
 regnum q̄ sit fu-
 turum æternum
 regnū, & in quo
 sit remissio pec-
 catorum et gra-
 tia.

Alludit ad histo-
 riam Gideonis
 Iudic. sexto.

Vocatio Gēnīs

* Gentes nō cir
 e ſcientur, non
 alia legis opera
 facient. Hoc fa-
 cient adorabūt
 & ſeruiet ei
 psalmus ii.

Fortunati Arabum reges, regesq; Sabæi,
 Debita de patria gente tributa ſerent.
 * Hunc & adorabunt reges & ſeruiet illi,
 Quicquid ubiq; hominum maxima terra creat.
 Eruct ille inopes depreſſos mole laborum,
 Et quibus auxiliij ſpes rata nulla fuit.
 Exulis atq; inopis miſerebitur, ipſe ſalutem
 Conſeret & miſeris auxiliator erit.
 Illorum inſontes animas à fraude maligna
 Ducet & expoſitos non ſinet eſſe dolis.
 Ipſorum innocuo ſuſus de corpore ſanguis
 Ante ipſum precij nobilis inſtar erit.
 Viuet, & ex Arabum ſeret aurea munera gazis,
 Perpetuo querulas audiet ipſe preces.
 Copia naſcetur frumenti in montibus altis,
 Illius, ut libani, concutientur opes.
 Illius incipient florere per oppida fructus.
 Vt noua aquæ primo gramina uere uirent.
 Illius æternum manet indelebile nomen,
 Sole ſub æternum hoc nobile nomen erit.
 Hoc gentes nomen ſe longe extendet in omnes,
 Perpetuo hoc notum tempore nomen erit.
 Cuncta per hoc nomen ſœlicia ſecula fient,
 Hoc gentes omnes nomen honore colent.
 Dignus es æterno Deus Iſraëlis honore,
 Qui, quæcunq; facis, facta ſtupenda facis.

Ipfius

*Ipsius eterno nomen celebretur honore,
Ipsius est omni gloria digna loco.*

Epiphonemas

*Finiunt orationes Davidis
filij Isai.*

Quam bonus Israel. Psal. 73.

Argumentum Viti Theod.

Est idem argumentum cum psalmo tricesimo septimo. Continet enim insignē doctrinam ne Scandalo isto communi offendantur quod pii affliguntur in hac uita. Impii autem florent & fœlices sunt. Sed ut nos solemur uerbo in nostris calamitatibus & expectemus in patientia uindictam, quam Deus suo tempore de impijs sumet.

ARGUMENT.

*Erudit aduersus Pharisei scandala mundi,
Que mentes hominum sepe mouere solent.
Cum uideant florere malos, & crescere rebus,
Cladibus afflictos omnibus esse pios.*

Psalms Aisaph.

*Qui nisi q̄ rectū est faciūt nihil, et sub aperto
Pectore nil fictæ simplicitatis habent.*

Propositio,
Deus etiam affligit
suos sine, tamen
eos non deserit.
Prius autē quā
hanc p̄positionē
probat, instituit
narrationem in
qua exponit sc̄a
dalum de impio
rū successu, quo
sententia ista a p̄
pheta proposita
uideretur euerā.

Hos amat, his bonus est Deus, hos uirtutibus auget
 Quo genus & uitam cunq; sub axe trahunt
 Ipse quidem pedibus titubassem pene uacillans,
 Et uia qua stabam lubrica facta fuit.
 Namq; uidens stolidos animo indignante ferebam,
 Impia tam pulchra nomina pace frui.
 Nam nec atrox duræ mortis metus iminet illis,
 Nec stabiles forti fors rotat ulla manu.
 Sicut enim scopulis obeuntibus insita turris,
 Illorum nulla ui quatiuntur opes.
 Non hos, ut reliquos homines, dea luminis expertis,
 Deijcit, aut fugiens terga uidere iubet.
 Non hos ærumnæq; graues duriq; labores,
 Non hos pauperie tristia fata premunt.
 Illorum ergo suas immensa superbia laudes
 Inuenit, & tales friuola cuncta decent.
 Diuitijs tumidi primos uenantur honores,
 Et sibi quæ libeant cuncta licere putant.
 Iam quoq; turpis inest stolido iactantia fastus,
 Ut linguæ nequeant ponere frena suæ.
 Omnia contemnunt præter sua facta, suoq;
 Omnia iudicio discutienda putant.
 Omnia sicut agunt, sic & uiolenta loquuntur,
 Sæpe etiam superos, lingua superba petit.

Vanilo

Vaniloquo summum tetigerunt gutture coelum,
 Garrula per totam lingua uagatur humum.
 Talibus accedunt igitur pars maxima uulgi,
 Quos apud optatis exatiantur aquis.
 Dicere nec metuunt: quis enim sciat hæc Deus? an sit
 Mens aliqua excelsi, quæ sciat ista, Dei?
 Hæc est illa suæ contemptrix turba salutis,
 Hæc est illa suo gens malefida Deo.
 Hos fortuna fauens in sede locauit honorum,
 His et opes parent, et fauor omnis adest.
 Ergo ego sum frustra cor crimine purus ab omni:
 Quid iuuat incestas non habuisse manus?
 Cur ego continuo tot sum mala passus? et in me
 Tam cito plagarum seuijt omne genus?
 Certe ego nam fateor, cernens bona fata malorum,
 Talia dicentes penè secutus eram.
 * Sed ne sic genus electum spreuisse uiderer,
 Nullaq; pars populi dicerer esse tui.
 Sollicito uarios uolebau pectore motus,
 Sic caperent sensus talia facta mei.

* Hic se erigit contra Scandalum ac proponit illustrem
 sententiã de tota ecclesia, quæ etiam afflictã est & uarie pa-
 nitur. Qui inquit ex euentu huius uitæ uolet iudicare is ne-
 cesse est damnet omnes filios Dei & totam ecclesiam
 quia enim affliguntur, uidentur a Deo deserti. Sed falsum
 est iudiciũ hoc quod ex euentu seu specie externa sumitur.

Occupatio
 quæ eleganter
 pingit scãdalũ.
 Animi enim cũ
 p impatientiam
 franguntur & uident
 suã calamitãtẽ,
 malorum aut successum
 sollicitantur ad im-
 pietatem & sentiunt
 se Deo nõ esse curã.

Ratio ex hoc
scandalo nō po-
test se expedire
sed uerbum Dei
ostendit, futurū
ut et pii tandem
liberentur et im-
pii pereant. Atq;
hic incipit, pro-
positionē probare
quod pii Deo cu-
re sint siquidem
liberantur et im-
pii pereunt.

* Insignis com-
paratio.

Antequam ex-
periuntur hæc
pii uarie tentan-
tur.

Ysignes conso-
lationes contra
hoc scandalum
quod et si pii af-
flicti sint tamen
in hoc sunt uere

Domini mundi, quod habent Deum amicum & defensorem, Ergo ue-
rū est propositio, bonus est Deus Israelis his qui recto sunt corde &c.

Reddides

Sed mihi difficiles tulit hæc agitatio curas,

Et labor inquirens irritus ista fuit.

Donec operta Dei mysteria mente subirem,

Exitus istorum quis foret inde notans.

Tu siquidem illorum uestigia lubrica ponis,

Et uelut immisso turbine sternis humi.

Quam cito pretereunt, quam desolantur in horas,

Quam pereunt subito deficientq; metu.

* Ut uaga monstrifera uanescent somnia noctis,

Lumina cum fugiens deserit arcta sopor.

Sic Deus istorum laruas & inania tolles

Monstra nec in uiuis amplius esse sines.

Sed nunc triste mihi est cor acerbo uulnere fixum,

Inguinaq; expunctis renibus agra dolent.

Stultus enim insipiens & acuti pectoris expers

Ipse fui, & uultus ut pecus ante tuos.

Sed tamen à te abij nunquam, tibi semper adhaesi,

Neue aliò recidam, me tua dextra tenet.

Consilij directa tui me semita ducit,

Assumptumq; nouo prorsus honore beas.

Concilio intuleris superum cæloq; locaris,

Quem sequar in cælo, te sine, nullus erit.

Reddideris terra terras donaueris omnes,
 Quem sequar in terris, te sine, nullus erit,
 Nunc mea defectis, caro uiribus agra fatiscit,
 Nec sua consuetum pectora robur habet.
 Robur & auxilium Deus est mihi pectoris huius,
 Hac ego perpetuo parte beatus ero.
 Nam quicumq; abeunt à te longeq; recedunt,
 Illorum tenebris obruta uita perit.
 Qui te cunq; negant, & qui tua signa relinquunt,
 Confusos proprijs sensibus esse facis.
 Sed mihi conducens Domino est hæsisse uoluptas,
 Et soli utilitas fidere magna Deo.
 Vt tua per cunctas narrem miracula gentes,
 O Deus, & laudis nomina summa tuæ.

αὐτῶν τοῦ θεοῦ.

Vt quid Deus repulisti. Psal. 74.

Argumentum Viti Theod.

Est prophetica oratio, pro populo Dei, & templo seu cultu contra gentes, quæ populū captiuū abducturæ & templum prophana turæ erant. Sicut per Chaldæos & postea per Anthiochum factum est.

ARGUMENT.

Contra hostem qui templa Dei uertebat, & urbem,
 Caldæum dicas Antiochumue licet.

O 4

His

His precibus nos crudeles utemur in hostes,
Præcipue laruas impia Romatuas.

Erudiens canticum Asaph.

Propositio.

SUmme parens rerū, quid nos ita clade repulsos
Assidua, perimi destituiq; sinis?
Perpetuo ne tuæ furor in nos seuiet iræ,
Cum simus fidei credita turba tuæ.

Amplificat pro
positionem, su-
mus tuus popu-
lus, apud nos est
domus tua.

Pascua non alio tua qui pastore tenemus,
Grex tuus, & uultus pascimur ante tuos
Respice quæso tui memor ad discrimina coctus,
Quem tu sic proprie iusseris esse tuum.
Quos uelut hæredum statuisti in sorte redemptos,
Per loca quæ celsi culta Sionis amas.
Conculca pedibus diros atrocibus hostes.
Contere & ex alto deijce ad ima loco.

Narratio in
qua exponit ca-
lamitatē

Cuncta profanarunt magni sacraria templi,
Rugist ante aras impia turba tua s.
Constituere tuas uictricia signa per urbes,
Altaq; sacrilega raptatrophæa manu.
Non secus ac densæ cædentes robora sylue,
Frondea lignifeca brachia falcæ metunt,
Illi sculpturas omnes, tabulataq; ferro,
Deijciunt sacræ tam preciosa domus.
Sacra tua absument uictricibus omnia flammis,
Limina conspurcant nominis alta tui.

Confitu

Constituere animo secum semel omnia raptim
 Perdere, & in prædam uertere nostra suam.
 Hi cunctas rapidis consumunt ignibus urbes,
 In quibus officijs sunt loca sacra tuis.
 Aedita signa olim non amplius ulla uidemus,
 Amplius est nobis nemo propheta super.
 Non super est aliquis qui uerum dicere possit,
 Qui, quæ nos deceant, recta uidere queat.
 Quo tamen usq; isthæc conuicia scæda feremus?
 Quàm ue erit ista diu pestis inulta tibi?
 Tempore quàm longo tibi assphemabit iniquus?
 Qui tua spurcidiæ nomina uoce notat?
 Cur manus auersa est nobis tua quid uè remota
 E placido nobis est tua dextra sinu.
 Sed tamen ipse mihi Deus es, pater, arbiter, & rex,
 Ex quo sunt uitæ tempora cœpta mea,
 Qui uaga quicquid habent terrarum regna salutis,
 Hoc opus omne tuum est, hoc tua dextra facit,
 Tu uirtute tua findis uada cærule ponti,
 Te uictore draco concidit inter aquas.
 Tu capita elidis magnorum grandia cete,
 Victus eremicolis unde sit atq; cibus.
 Tu liquidos rumpis fontes, tu flumina siccas,
 Est tua clara dies, nox tenebrosa tua est.
 Tu lucem statuis, tu magni lumina solis,
 Sub noctem condi, mane redire iubes.

Signa populi
 dei sunt Prophe
 tæ & uerbum id
 in illis turbis eti
 am interuisse cõ
 queritur.

Hic redit ad præ
 tionem.

Subiicit queri
 moniæ longam
 commemoratio
 nem ueterum be
 neficiorum et om
 nipotentia Dei
 ut se excitet hoc
 modo ad spem au
 xilii firmiter retinendam.

Miraculum in ma
 ri rubro contra
 Aegyptios quod
 spoliis populus
 locupletatus est.

Omnes tu certo concludis limite fines,
Quos mare, quos terræ, quos leuis aër habet.

Hic se excitat
ad fortius oran
dū, & additra
tiones, tua glo
ria periclitatur
in nostra calami
tate, sumus enim
populus tuus cui
promissisti tuam
opem &c.

Tu facis æstiuu torrentia tempora solis,
Seruit & hyberni syderis hora tibi.

* Ergo age crudelis reminiscere probra tyranni,
In tua quæ demens nomina turba iacit.

Ne dederis lanianda feris tua uiscera, nèue
Bestia consumat turturis ossa tuæ.

Nèue tui prorsus populi obliuiscere coetus,
Qui uel in exiliq gens tibi fida sumus.

Hoc in oratione
apertissimū est ur
gere promissio
nes Dei,

Respice nobiscum quod quondam fœdus inisti,
Nam loca deuastans cuncta tyrannis habet.

Passæ extrema domus, desolatae q; ruinis,
Vastatæ speciem nunc regionis habent.

Ne patiare inopem confundi, nam tua laus est
Exulibus grato semper in ore tuis.

Surge pater causamq; tuam defende, memento,
Opprobrij quo te despicit hostis iners.

Ne precor hostilem Deus obliuiscere uocem,
Qua malus insultat nocte dieq; tibi.

Nam magis atq; magis sæui accreuerunt tumultus,
Nec finem hostilis fastus habere potest.

Confia

Confitebimur tibi. Psal. 75.

Argumentum Viti Theod.

Hunc psalmum recte exponunt in persona Christi, ut sit propheta de regno Christi iudicante per uerbum in mundo, & seruante ecclesiam suam, synagogam autem cum omnibus Euangelij hostibus perdente. Atque hanc sententiam confirmant secundus & ultimus uersus secundum equitatem iudicabo, & confringam omnia cornua impiorum, hæc solus Christus per uerbum Euangelij facit,

ARGUMENT.

*Nos solatur agens in hypocrisin arma malorum,
Qui sua que iactant dogmata uera putant.
Edocet esse Deum qui uere iudicet omnem
Perfidiam, quæ nos lædere cunq; potest.*

Vincenti psalmus & canticum Asaph
ne periret.

Laudibus efferimus meritis te maxime diuum,
Laudibus efferimus te Deus alme tuis.
Et quoniam nostris prope sunt tua numina uotis
Narrantur dextra facta stupenda tue.
Tunc ubi tempus erit placitum mihi, tunc ego uero
Iudicio cunctis munera iusta feram.

Orditur a gratiarum actione.

Narratio de inuulgato in mundo euangelio.

Terra

Terra liquefacta est & terræ regna colentes,
Ipse suis stabilem sedibus esse dedi.

Obiurgat securã
Synagogam &
Tyrannos.

Sæpe ego dicebam stultis, iam uana sequutis,
Stulticiam uobis ponere tempus erat.

Et quos impietas perdit sua, ponite fastus,
In uestrum ueniant cornua nulla caput.

Cornua ne nimium uobis excelsa leuentur,
Desinite audacter uerba superba loqui.

Nam uirtus quæ uera homines extollere possit,
Non uenit ex ortu frugifer Eure tuo,

Non etiam tepido uitalis ab orbe Fauoni,
Sed neq; de uastis soliuagisq; locis.

Sed Deus est iudex, qui, cum libet, abijcit illum
At Styga, cum uolet, hunc in loca celsa leuat.

Sustinet ille manu plenum cratera Lyæo,
Nulla meraca magis uina fuisse ferunt.

* Ex illo cuicumq; uolet sua uina propinat,
Illius, at feces impiaturba bibet.

Ipse autem æternas persoluam carmine laudes,
Illi qui Deus est magne Iacobe tibi.

Omnia confringam reproborum, cornua ut ex hoc
Cornua iustorum surgere celsa queant.

Rectius est ut
hec exponantur
recitatiue. Noli
te loqui collo p-
fractio, quod ne-
q; ab ortu neq;
ab occidite nec
a deserto malum
imminet. Quin
hoc credite Deũ
esse iudicẽ nec
ppetuo passurũ
uestrã securitatẽ

* Ecclesia etiam
affligitur, sed Im-
pii in afflictione
pererunt.

Notus

Notus in Iudæa Deus. Psal. 76.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarū actio pro duplici dono Dei,
quod dat ecclesię et populo suo uerbū et pa-
cem, dum defendit contra uim tyrānorum.

ARGUMENT.

Conseruata canit Solymææ mœnia gentis
Quamuis innumero milite cincta forent.
Sic etiam ipsius est defensa Ecclesia dextra,
Hæresium licet hanc cingat iniqua manus.

Vincenti in melodiis psalmus & canticum Asaph.

Notus Iudei Deus in regionibus orbis,
Semper in Israel nobile nomen habet.
In Solymis nanq; ipse sibi tentoria fixit,
Huic domus est rupes quam colit alta Sion.
Illic horribiles clypeos arcusq; rebelles.
Fregit & irata bellica telam manu.
Terribiles alijs reges tua gloria uincit,
Prædatrix cedit subdita turba tibi.
Omnia terrarum cedunt altissime regum
Nomina, non secus ac præda relicta, tibi.
Succubere tibi quantumuis ante feroces,
Non secus ac somno, languida membra, graues.

Primum benefe-
cium, donū Ver-
bi et cultus Dei.

Alterum donū
pax & defensio
contra iniuriam
hostium.

Dura

Dura prius fortes committere bella sueti,
Mox tibi uictrices supposuere manus.

Elegans & uere
prophetica am-
plificatio. Vno
uerbo fugas ira-
tum hostem.

Dixeris ira aliquid commotior, ilicet ibunt,
Voce tua in nihilum currus, & acer equus,
Quis tua sustineat met uendi fulmina uultus,
Cum tua terribiles traxerit iras minas?

De summo intonuit tua uox iustissima caelo,
Territa conticuit numine terra tuo.

Quando ad iudicium Deus exurgebat, ut ipso
Quo uoluit miseris tempore ferret opem.

Namque quod humanis moueare affectibus iras,
Debetur merito gracia multa tibi.

Verum quae reliqua est & uindex iras malorum,
Non habet exacti temporis illa modum.

Epiphonema
quo hortatur to-
tam Ecclesiam
ad graciarium
actonem.

Si qua Deo forsitan uouistis, reddite uota,
Soluite terribili munera iusta Deo.

Qui magnos animos adimit uiresque superbis
Quem regum terrae maxima sceptrata timent.

Voce mea ad Dominum. Psal. 77.

Argumentum Viti Theod.

Est doctrina & consolatio insignis, quo-
modo animi tristibus cogitationibus & a-
lijs incommodis oppressi se debeant erigere.
ut primum orer, deinde se erigant recordatiōe
mirabi

mirabiliū operū Dei. Hoc qui nō faciūt & solicite oculos in presētia incōmoda defigūt dolorem frustra dolori addunt.

ARGUMENT.

Cum subit ira Dei mentem sua uulnera faſam.

Talia sic trepidans, signa pauoris agit.

Hac tamen ipse pios solatur imagine uates.

Vt toto incipiant fidere corde Deo.

Ante Deū supplex lachrimosa uoce precabor

Auersus precibus non erit ille meis

Tempore fortuna quo me insectante premebar,

Quem peterem portus proximus ille fuit.

Nocte manum tota nunquam tibi tendere cesso,

Nec mea fert aliqua dextra quiete frui.

Non est hæc animæ qui uulnera curet egentis,

Consolatrices nam fugit ipsa manus.

a Sensibus attonitis & tota mente tremisco,

Cum subeunt animo facta stupenda Dei.

b Spiritus exangui sub pectore deficit æger,

Conatus quoties sum tibi pauca loqui.

Non finis in dulcē solui mea lumina somnum,

Non potis est aliquid territa lingua loqui.

c Prisca reuoluebam repetito tempora sensu,

Quiq; tot annorum præteriere dies.

Narratio in qua, pponit suū exemplū q̄ in afflictione et doloribus animi, oratione utatur

a Aptior sentētia est. Cum animo perturbor tū recordor dei, eū moerore afficitur anima mea tū q̄relas facto.

b Explicat uim & magnitudinē dolorum animi.

c Hic exponit cuiusmodi sint ille cogitationes q̄ somnum non admittunt.

Nocte

Nocte meos repeto memori sub pectore cantus.

Cumq; meo tacitus plurima corde loquor.

Ergo ne nos Dominus per secula cuncta relinquet?

Ergo ne non ultra mitis & æquus erit?

Nunquid in æternum pietas defecit ab ipso,

Nunquid promissis non stat, ut ante, suis?

An ne sit oblitus misereri? nunquid ab ira

Amplius, immensa, nil pietatis habet?

Hæc meditans mecum dicebam sæpe, sed hæc est

Conditio carnis, quam queror, ægra meæ.

Hæc est diuinæ uolens mutatio dextræ,

Omnia quæ uicibus temperat ipsa suis.

Ergo memor tua facta Deus mirabor ab annis

Antiquis, quorum gloria magna tua est.

Omnia per manuum meditabor facta tuarum,

Virtutesq; tuas hic & ubiq; loquar.

In sancto posuere tuæ uestigia plantæ

Quis tibi par proprijs uiribus esse queat.

Tu Deus es qui summa facis miracula solus,

Per quæ te notum gentibus esse facis.

Tu uirtute tua fortis, tu robore dextræ

Soluisti populi uincula dura tui.

Vincla Deus rupit quondam durissima natis,

Nempe & Iosephi, nempe Iacobe tuis.

Mare rubrum. Territa conspexere Deus te flumina aquarum.

Te præsentem tremens omnis abyssus erat

Fuderunt

Reprehendit
propheta suas que
relas, quibus ani-
mus magis per-
turbatur, & se
erigit fiducia po-
tētis dextrę Dei
quā Deus uariis
modis in populo
suo ostendit.

Epiphonema
sanctę sunt uia-
tue, tua consilia
sunt sancta et abs-
condita, atq; ita
ingreditur nar-
rationem nouā
mirabilium quę
Deus in populo
suo fecit.

Tempeſtas qua
perit Pharao.

Fuderunt pluuias grauidæ, ceu flumina, nubes,
 Continuis tellus imbribus uada fuit.
 Horrida colliſe mouere tonitruanubes,
 Rupere aëreas fulgura crebra plagas.
 Vox tonitrus metuenda tui circumuolat orbem,
 Quem uidet æthereæ machina tota domus.
 Illuſtrant humiles tua flammea fulgura terras,
 Contremuit tellus mota timore tui.
 Tu Deus immenſi tranſis uada cerula ponti,
 Tu pedibus calcas flumina magna tuis.
 Nectanen ulla pedum ueſtigia uiſa tuorum,
 Nulla uicæ ſuperant ſigna relicta tue.
 Sicut oues per Aaronem Moſenq; potentes,
 Ducebas populi caſtra recepta tui.

Attendite popule. Pſal. 78.

Argumentum Viti Theod.

Totus pſalmus eſt Narratio, in qua commemorat perpetuam Dei beneficentiam, ac populi peccata & maliciã. Hortatur igitur cõmemoratione pœnarũ populi, ad timorem Dei, & obedientiã erga legẽ, & cõmemoratione beneficentiæ, hortatur ad fiduciam in Deum. Atq; hic pſalmus clare docet, quomodo Sacræ hiftoriæ ſint tractandę, nempe ut ad fidem & timorẽ Dei referantur.

P Argu

ARGUMENT.

Instruit exemplis usq; Israëlīs ab ortu
 Fidere saluanti per mala cuncta Deo.
 Sicut enim saluat quos comperit esse fideles,
 Sic reprobos ira uindice semper agit.

Erudiens canticum Asaph.

Exordiū habet
 locū attentionis.

Accipite hæc animis, & pectore discite toto
 Quæ loquar, ô populi concio tota mei.
 Hic patulas dictis adhibete fidelibus aures,

Propositio.

Quæ meditor uobis, non sine teste, loqui.
 Temporis agredior memorare insignia prisca
 Facta, quibus credi possit adesse fides.

Rectius, ne caute
 temus filius eorū

Omnia quæ nostras fando uenere per aures,
 Et nobis nostri quæ retulere patres.
 Quæq; per ipsorum non sunt occulta nepotes,
 Quorum est hæc etiam conscia posteritas.

Lex data popu
 lo in Syna.

Hi merita Domini uirtutes laude ferebant
 Quæ gessit forti facta stupenda manu.
 Decretum statuens Iacobo grande reliquit,
 Legem Israelē iussit habere suam.

Vult pietatē p
 pagari in poste-
 ritatem;

Quæ proauos iussit nostros mandare futuris,
 Duret ut in tota hæc posteritate fides.
 Ut nati natorum & qui nascantur ab illis,
 Talia perpetuo tempore facta sciant.

Dehinc ut & ipsorum si quando adoleuerit ætas,
 Narrarent pueris hæc quoq; facta suis.

In solo

In solo ut spes tota Deo consisteret ipsis,
 Ipsius ut possent iussa uerenda sequi.
 Ne patribus fierent similes gens uana, rebellis,
 Perfida, nec iussam docta tenere fidam.
 Gens quæ claustra sui nõ munijt intima cordis,
 Cuius erat fallax spiritus ante Deum.
 Quales posteritas Ephraimi, bella sueti,
 Et gerere armata tela cruenta manu.
 Hi tamen euersi sub iniqui tempora belli,
 Perfidie poenas persoluere suæ.
 Nam neq; diuinæ seruârunt fœdera pacis,
 Tradita nec Domini iussa tulere sequi.
 Ipsius immemores operum quæ fecerat ipsis,
 Quæ uidere oculis mira peracta suis.
 Ipsorum proauis miracula multa peregit,
 Quæ uagus Aegypti Nilus inundat agros,
 Ostia quæ spectat stagnare Tanitica pontus,
 Qui nostras alio scindit ab orbe plagas.
 Aequoreas diuisit aquas, mediumq; per æquor,
 Duxit, ut errantes sicca per arua, suos.
 Illos aëriam iussit præcedere nubem,
 Cum facerent claræ tempore lucis iter.
 Illos luciferam iussit præcedere flammam,
 Cum facerent nigræ tempore noctis iter.
 In uasta rigidas rupes confregit eremo,
 Vberibus potans, quas petra fudit, aquis.

Fides & obedientia coniunguntur.

* Ephraim ante reges habet ret populus tenuit imperiũ & fuit tum quoq; tabernaculũ in Silo, sed & tabernaculum & imperiũ translata sunt in alias tribus propter peccata Ephraim.

Aegypti miracula,
 Iam hebrei Zoan uocant regionem pharaonis Aegypti metropolim.

E siccis faciles deduxit rupibus undas,
 Fluxerunt rapidæ fluminis instar aquæ.
 Sic meritum tamen ingrati mala plurima contra
 Patrantes, iussam non tonuere fidem.
 Ausi etiam tentare Deum, nec pectore fido,
 Poscebant uitæ plura alimenta suæ.
 Tunc Dominum contra sunt friuola multa locuti,
 Præcipue audaci talia uerba sono:
 An ne cibos pastuq; paret Deus ubere mensam,
 Humana nunquam per loca culta manu?
 Duxerit undantes sicco de marmore riuos,
 Vberibus torrens fluxerit unda uadis.
 An ne igitur panem populo dabit? an ne parabit
 Quas placidæ largas carnis edanus opes?
 Ista uidens Deus, ista suis postquam auribus hausit,
 Iam nimium candens ipsius ira fuit.
 Mox in stirpe Iacob flamma exardescere cœpit,
 Ira per Israel grandis oborta fuit,
 Nam neq; crediderant Domino, nec totius ipsum
 Mittere sperabant posse salutis opus.
 Ipse per ærias mandauit nubibus arces,
 Iussit & ætherias sponte patere fores.
 Et pluit immensos super ipsos manna per imbres,
 E cœlis populo tritica missa dedit.
 Cœlestem grauidis panem de nubibus actum,
 Mortalis cupida fauce comedit homo.

Exod. decimo
sexto.

Num. uigesimo
secundo.

Nubila

Nubila commouit Nabathæi flatibus Euri,
 Attulit hinc pluuias humidus Auster aquas.
 Tum pluuio largas demisit ab æthere carnes,
 Grana quod immensi pulueris esse solent.
 Pennigerarum auium fuit innumerabilis imber,
 Vix numero uasti certet arena maris.
 Tam populosa locus nullus per castra uacabat,
 Cui non alituum copia plena foret.
 Nec pasti tenuere modum, permiserat ipsis
 Nanq; uoluptates exatiare suas.
 Quas postq̄ explessent, & adhuc fruarentur edētes
 Dulcis adhuc udo naret in ore cibus.
 Ira Dei grauis aprendit nil tale timentes,
 Et tulit infesta corpora lecta manu.
 Eximios populi iusta succidit in ira,
 Castra necis uacuum uix habuere locum.
 Sed neq; sic fugere suis offendere factis,
 Qui pia facta ipsis contulit ista, Deū.
 Horum igitur sine honore dies cōsumpsit, & annos
 Inclusos breuibus finibus esse dedit.
 Cum tamen afficeret pœnis crudelibus ipsos,
 Nec sineret iustis cædibus esse modum.
 Protinus iratum conuertebantur ad ipsum,
 Mane requirentes, quem repulere, Deum.
 Tum memores agnoscebant, quia petra salutis
 Esset, & ipsorum libera uita Deus.

Calamitas facit
ut orient.

Ore quidem blandi, linguis mendacibus, ipsi,
 Corde procul recto, mollia uerba dabant.
 Nec tamen aut pacto stabant nec fœderis icti
 Seruabant uera simplicitate fidem.
 Ipse autem pius & miserator sæpe ferebat
 Se scelere offendi, perfidia q; peti.
 Ignoscebat enim reprobis, nec funditus ulla
 Excindi potuit conditione pati.
 Sæpe etiam auertit iusta moderatior iram,
 Nec tumido bili libera frena dedit.
 Nam memor attendit, quia sint caro, sicut in auribus
 Ventus qui præter, non rediturus, eat.
 Tempore quàm longo deserta per auia nunquam
 Subdere se domino sustinuerè suo?
 Ad subitum quoties ipsum mouere furorem,
 Per loca non hominum, non ope culta bouum.
 Auerfis quoties tentarunt mentibus ipsium,
 Ore laceffentes non sapiente Deum.
 Ipsius obliti dextræ uis quanta fuisset,
 Tempore quo reduces uictor ab hoste tulit.
 Quanta per Aegyptum signa ostentârit aquosam
 Pascua qua Taneos maxime Nile rigas.
 Vertit in horrendum cum flumina tota cruorem,
 Possent ut inde aliquam nemo leuare sitim.
 Muscarû omne genus quando his immisit, ut ipsos,
 Insaturabilibus morsibus exederent.

Intulit

Nostra misera
 conditio Deum
 cõmouet ut igno-
 scat precanti-
 bus.

Intulit ut ranas, pluuio uelut imbre, palustres,
 Quæ popularentur quicquid ubiq; foret.
 Ipsorum foedo dedit omnia germina bruchos,
 Agrorum cultus dira locusta tulit.
 Botriferas rapido prostrauit grandine uites,
 Fructiferas moros missa pruina tulit.
 Cum pecora ipsorum penetranti fulmine strauit,
 Et raperent tota fulgura seua greges.
 Quando in eos metuenda sui tormenta furoris
 Intulit irati cætera signa Dei.
 Et miseris passim cacodemonas incursantes,
 Et misera plenas anxietate minas.
 Quando iræ dabat ipse suæ cursumq; uiamq;
 Et meritis nusquam cædibus abstinuit.
 Cum dedit ipsorum rapturæ animalia pesti
 Omnia, nec quidquam pertulit esse super.
 Primitias Aegipte tuas hominumq; ferarumq;
 Abstulit antiqui culta per arua Chami,
 Sicut oues populum migrantem duxit & ibant
 More gregis forti per loca uasta manu.
 Duxit ab infesto securos hoste, nec ullus
 His metus hostilis, nec pavor ullus erat.
 Verum hostes tanquam fugientia castra secutos,
 Iussa Deo uindex obruit unda maris,
 Inde suum populum sacra sibi duxit in oram
 Montē hunc, quem propria condidit ipse manu.

Chā noe filius.

Terra canaan

Gentibus expulsis qui terram hanc ante tenebant,
 Hæredes ipsam iussit habere suos.
 Quam ceu funiculis dimensam partibus æquis
 Distribuit, totis ut coleretur agris,
 Quæq; prius coluere aliæ tentoria gentes,
 Israëlitas iussit habere tribus.
 Post tamen hæc iterum excelsi mouere furorem,
 Tentantes Dominum, per mala facta, suum.
 Proinus auerso sunt facti corda rebelles,
 Sicut, & ipsorum sæpe fuere patres.
 Auerſi à Domino toties abiere retrorsum:
 Tanquam arcus tantum qui solet esse minax.
 Illius ah quoties irritauere furorem,
 Cum lucos colerent, per iuga celsa, sacros.
 Cum statuas facerent & muta idola pararent,
 Quæ sibi ceu proprios constituere Deos.
 Vidit & ingentem Deus his exarsit in iram,
 Hinc fuit Israel maxima plaga tibi.
 Nam tua proiecit uehementer nomina & odit,
 Testatus capiti damna futura tuo.
 Tunc sibi sacra olim Syloia templa reliquit,
 Cultaq; præſenti limina sæpe Deo.
 Transtulit ipsorum uirtutem & robur ad hostem,
 Summus & infesto splendor in hoste stetit.
 Tradidit & populum gladio, atq; excanduit ira
 Hæredis populi per mala facta sui.

Ignibus

Ignibus immisis perijt con sumpta iuuentus,

Et de uirginibus nulla querela fuit.

Hostili gladio ceciderunt sacra ferentes,

Qui uiduas posset plangere nemo fuit.

Et ueluti somno Deus experrectus ab alto est,

Fortis ut exclamans qui mera uina bibit.

Ipse suis manibus cædens hostilia terga,

Opprobrium cunctis gentibus esse dedit.

Impia proiecit tentoria fortis Ioseph,

Et fuit tribui non Ephraime tuæ.

At genus Israeligenæ sibi legit Iudæ.

Et iuga quæ summi celsa Sionis amat.

Illic extruxit uelut alta palatia quorum

Tempore perpetuo tecta superba colat.

Non secus ac terram cui fundamenta locarit,

Extremo finem non habitura die.

Et sibi dilectum Dauidem elegit, & ipsum

Ex ouium caulis ad sua sacra tulit.

A fœtis uterosq; ferentibus abstulit illum,

Pasceret ut populum dux Iacobe tuum.

Sicut & acceptum non falso pectore paut,

Et uera duxit cum ratione gregem.

P 5 Deus

Tabernaculum
translatum in
Hierusalem.

Deus uenerunt gentes. Psal. 79.

Argumentum Viti Theod.

Est idem argumentum cum psalmo .74.
Vider futuram uastitatem templi & populi
per Chaldeos, & orat pro auxilio.

ARGUMENT.

Excidium spectans urbi temploq; futurum,
His Dominum precibus flectere nisus erat.
Nos quoq; lucifugos uerbi flectemus in hostes
Hæc, quo nulla queunt tela ferire magis.

Psalmus Asaph.

Summe Deum, cui sancta suos ecclesia cultus
Debet, & acceptas quas tibi seruat opes.
In tua uenerunt externæ muneræ gentes,
Templa profanantes nominis alta tui,
Gens fera pacifera turbatrix nata quieti,
In tua sacrilego milite iura ruit.
Diruit excisas deiectis mœnibus urbes,
Structa prius, cumuli diruta saxa iacent.
Cœliuagas uolucres, proiecta cadauera pascunt,
Corpora que sanctis fida fuere tuis.
Dentibus omnigenum laniantur membra ferarum,
Que fuerant populi pars quota uiua tui.

Innocentius

Querimonia de
uastitate populi
per Assyrios &
chaldæos facta.

Innocuo uacuas implerunt sanguine fossas,
 Quasita sunt urbis moenia sancta tue.
 Sicut aqua fuso fluxerunt sanguine riu,
 Putris adhuc multa caede madescit humus.
 Foeda per ingentes iacuerunt funera campos,
 Exanimis nemo, qui sepeliret, erat.
 Finitimæ rident gentes mala nostra, nec ullo
 Tempore non læti uulnera nostra uident.
 Vicinis ignominia sumus undiq; nostris,
 Et leuibus facti fabula digna iocis.
 Heu pater afflictæ spes unica & ultima plebis
 An tua sperandum non habet ira modum?
 Quam nos ista diu premet indignatio? quamq;
 Ardens ista tui flamma furoris erit?
 Quin potius gentes alias atq; impia puni
 Pectora, quæ nomen non didicere tuum,
 Hinc auerte tuos aliena in regna furores,
 Quæ tua non aliqua numina uoce uocant.
 Nam populo possessa tuo bona cuncta uorarunt.
 Et desolatas diripuere domos.
 Ne rogo ne noceat nobis, quia plurima fontes
 Nos uitia arguerint, & malefacta premunt.
 Quæ tu dum reputas, nolis meminisse priorum,
 Sed cito ser miseris, nos miseratus, opem.
 Festinam ser opem miseris, quia prorsus inanes
 Auxilijsq; inopes indiga turba sumus.

Precatio. in
 qua obserua q-
 modo misericor
 diã apprehendat,
 & petat ppter
 nomen Dei libe
 rationem. Asp-
 git aut affectus.
 Nos sumus tuus
 populus, illi gen-
 tes sunt.

Remitte pec-
 cata atq; hic di-
 sce, quia calam-
 tates plerūq; sūt
 pœnæ peccato-
 rum, simul pro
 remissioe pecca-
 torū orandū esse
 cum pro libera-
 tione oramus

Eia

Eia ades, auxilioq; iuua, quos nulla salutis
Te sine spes reficit, nec ratio ulla leuat.

Respice nos per eam, uariae quae nescia sortis
Nominis est uere gloria summa tui.

Nō, ppter meri-
ta aut dignitatē
nostrā sed, ppter
nomen tuū quia
es misericors.

Supplicibus placare tuis, audiq; benignus
Quas tibi sollicito fundimus ore preces.

Amplificat p-
cationē Blasphē
mant te gentes
si nos non uindi-
cas.

Cur aliquis nobis dicat de gente profana,
Quis Deus est horum? siq; sit ullus, ubi est?

Eia age, summe pater, reprobas ulciscere gentes,
Vindictam uideant lumina nostra tuam.

Effuso de plebe tua pro sanguine poenas
Exige, supplicium uindice sume manu.

Hostibus ut fiat tua nota potentia nostris,
Et discant istam pertinuisse manum.

Vinctorum gemitus audi, lachrimasq; uideto,
Et fer in aspectus illa uenire tuos.

Reliquias miseræ religatas eripe morti
Robore quo tecum cuncta creata trahis.

Neue impune ferant tot dicta opprobria, in ipsos
Ter quater hostiles illa refunde sinus.

Vt tibi, non nobis sese exprobrasse maligni,
Sed sibi, lugubri conditione, sciant.

At nos et populus tuus, et tibi debita soli,
Per tua, grex ouium, pascula sparsa sumus.

Gratiarū actio:

Nos tua magne pater præconia magna canemus,
Mobile dum fixo sydere tempus erit,

Qui

Qui regis Israel intende. Psal. 80.

Argumentum Viti Theod.

Est elegans precatio, eiusdem argumenti cū præcedenti psalmo. Orat enim ut Deus contra uicinas gentes regnum Israel defendat, quod in titulo appellat nomine liliorum. In psalmo autem bellissime comparat Viti, à Deo translatae ex Aegypto in Canaan, & ex culta per Verbum, & à nobis recte oratur, contra hostes ecclesiæ.

ARGUMENT.

Orat ut hostiles auertat ab urbe tumultus,
 Finitimis cincta gentibus assidue.
 Nos quoq; finitimos sic execrabimur hostes,
 Qui nunquam nobis non noua bella mouent.

Vincendi delitiis testimonium, & psalmus Asaphi.

Isrælis ades gregis ô fidiissime pastor,
 Aures contingat nostra querela tuas.
 Qui tanquam cauas ouium custodis Ioseph.
 Qui calcas Cherubin terga, uidende ueni.
 Qui stas ante Ephraim, q; Benjamin, atq; Manassen,
 Vtere nunc dextræ ui potiore tue.
 Auxilium lature ueni mala plurima passis,
 Tot pater afflictis cladibus asser opem.

*Propositio.

Defende populum tuum, est autē insignis fidei uox q; populum gregi, & Deum pastori, comparat.

Hæ Tribus sequebantur in expeditione arcæ numeri secundo.

Ad

Ad nos uerte tui radiantia lumina uultus,
 Pignora iam nobis certa salutis erunt.
 O exercituum rector Deus armipotentum,
 Vota ne non populi suscipis ulla tui?
 Num ne tui precibus populi placabere nunquam,
 In nos iste furor quam diuturnus erit?

Narratio calamitatis, sumus omnibus uicinis nostris prede.

Pascis in exhausto tetri nos plane doloris,
 Iam dudum lachrymis ebria turba sumus.
 Iam sua de nobis uicini uirgia miscent,
 Ceu uilem populum nos ferus hostis habet.

Elegantissima figura.

Ad nos uerte tui radiantia lumina uultus,
 Pignora iam nobis certa salutis erunt.
 Quae tibi ab Aegypto translata est diuine uitae,
 Et tibi quae quondam tempore chara fuit.
 Hanc tu deiectis plantasti gentibus, illi
 Fecisti in placidis sedibus esse locum.

Hoc est usque ad montem lybanum propagatum est regnum.

Hanc tu latuagis radicibus extendisti,
 Quaeque sata est, uix hanc iam sua terra capit.
 Illius excelsi montes uelantur ab umbra,
 Contegit ingentes palmitis aura cedros.
 Illius extensus pertingit ad aequora palmes,
 Qua uidet Herculeum Sidonis unda Tyrum.
 Malleoli rapidas flumini extenduntur ad undas,
 Quem nunc Euphraten proxima turba uocat.
 Cur igitur ualidam potuisti excindere sepe
 Illius, et nudam profutuisse feris.

Nam

Nam male uastata est à prætereuntibus ipsam

Omnibus, ut prædæ cuiq; relicta fuit.

Ipsius est populatus aper syluestris honorem,

Hanc fera depasta totius omnis agri.

O Deus armipotens placido nos respice uultu,

Hanc uitem è cælo, uise, tuere, uide.

Instaura hanc tua quam plantauit dextera uitem,

Quem statuis, ualeat filius esse tibi.

Ignem quod exustum cunq; est & clade recisum,

Disperat uultus asperitate tui.

Conseruet tua dextera uirum quem fecit, & ipsum,

Adserere robustum quem facis ipse tibi.

Sic nunquam tua linquemus sanctissima cunctis

Numina, da uitam uiuere posse diu.

Sic tua perpetuis celebrabimus orgia uotis,

Et memor omnis erit nominis hora tui.

O Deus armipotens placido nos respice uultu,

Pignora iam nobis certa salutis erunt.

Redit ad præca-
tionem.

Collectiua hæc
sunt, totum enim
populum appel-
lat uirum & fi-
lium.

Exultate Deo adiutori. Psal. 81.

Argumentum Viti Theod.

Hic psalmus in festo tabernaculorū can-
ti est solitus, quod festum institutum est ad
retinendam memoriam expeditionis ex Ae-
gipto. Transit igitur propheta ad insignē
doctrinam

doctrinam primi præcepti, ut in illum unū
Deum fidant, qui eos ex Aegypto eduxit &
caueant ab idolatria, ac addit promissiones
& cōminationes quales sunt etiam in primo
præcepto.

ARGUMENT.

*Festa tabernarum celebrans uotiuā quotannis,
Hoc uetus Israel carmine lætus erat.
Qua populū monuit, quod nos imitabimur, æquū est
Et uerba, & Domini iussa tremenda sequi.*

Vincenti in Githith Asaph.

Exhortatio ad
graciarum actio-
nem,

Fundite læta Deo festiuo carmina plausu,
Quo sine uis nobis nulla relicta fuit.
Tympana pulsa sonent, date carmina, dicite psal-
Blanda chelis reboet, nabra sonora canāt. (mos
Clangite noctu age dum sunt noua cornua læta,
Clangite ductilibus carmina læta tubis.

*Ratio in qua Festi tabernarum celebrantibus annua nobis
cōmemorat be- Nullus læticiæ debet abesse modus.
neficiū propter * Hic solennis enim mos Israelis habetur,
quod festū insti- Hoc solenne Dei ius Iacobe tui.
tutum erat.

Adhuc loquitur
de populo Israel
Hebræis .n. fre-
quens est muta-
re personam.

Hoc tibi testatum quondam Iosephe reliquit,
Fatalem Aegipti cum sequerere locum.
Illic audiui peregrinæ uerba loquelæ,
Non intellecta est barbara lingua mihi.

ipse

Ipsē suos humeros ab iniquo pondere uertit,

Abstulit à furno calcfaciente manus.

Temporibus duris cum me in tua uota uocares,

Auxiliumq; tibi præsidiūq; tuli.

Exaudiui etiā quo te, mala, tempore pessum

Tempestatas medijs penē dedisset aquis.

Huc ades Israel, hęc audi uerba loquentis,

Mi popule, æternum testificanda tibi.

Non erit inter te Deus aduena, non alienos

Peruersa diuos relligione coles.

Ipsē ego sum Deus ille tuus qui te optima duxi

In loca, & Aegypti de regione tuli.

Quōm potes os aperi late, diducito rictus,

Dote mea pleno plenius illud erit.

Sed meā nec populus meus audit uerba, nec aures

Exhibet Israel, sed fugit, odit, abit.

Ergo sua tales & in impietate reliqui,

Et sum consilijs passus abire suis.

Quōd si me populus meus audiat, & mihi tris

Gressibus Israel forsitan ire uolet,

Hosibus ipsorum mox frena ferocibus addam.

Multaq; iam uictis millia uicta dabo.

Et tunc qui Dominum sine causa odere rebelles,

Exciderent spesbus turba profana suis.

Illi duxissent foelicia tempora uitæ,

Si meā legissent mollia iussa sequi.

Doctrina primæ
præcepti

Alienos Deos ta
ceas me prædi-
ces.

Cōminatō ob
primum præce
ptum uiolatum.

Promissio pri-
mi præcepti.

Q

Uos

Illos triticeæ pauissem farre medullæ,
Melleq; syluestris quod dare petra solet.

Deus stetit in synagoga. Psal. 82.

Argumentum Viti Theod.

Est seuera obiurgatio eorū qui in magistratu positi, non faciunt officiū suum. Sed abutuntur potencia ad oppressionem pauperum, & opibus ad luxum suum. Addit autem comminationem grauem, futurum ut tales pereāt. Quod magistratus Deos uocat, ideo fit, quia magistratus sunt diuina ordinatione cōstituti, Ro. 13. & uindicta dei dicitur quam magistratus secundum officium suum exercet.

A R G V M E N T.

Qui miseros uiduasq; premūt, hac uoce, tyrannos,
Increpat hoc ipsos arguit ore duces.
Cæcos esse docet, morituros esse minatur,
Solatur uerbis pectora mœsta pijs.

Psalms Asaph.

PRæsident in medio cœtu Deus ipse potentū,
Et iudex alios iudicat ante deos.

Quo

Quo tandem usq; malas leges, & iniqua feretis,
 Iudicia, & reprobos dicitis esse bonos?
 Iudicijs inopes defendite, suscipite orbos,
 Adserite oppressos, iustificare pios.
 Reddite pauperibus ius, eripite insuper ipsos,
 Si quos in uinclis impius hostis habet.
 At nihil hi nec percipiunt, nec lumine cernunt,
 In tenebris cæci tam petulanter eunt.
 Ut neq; sit mirum si fundamenta uacillent,
 Atq; eti. in terræ fortia fulcra cadant.
 * Sæpe ego dicebam, quoniam dii scilicet estis,
 Omnes excelso pignora chara patri.
 Vos tamen ut reliquos homines fatalia ducent
 Tempora, & ut reges uos quoq; parca feret.
 * Omnipotens exurge, tuo rege numine terram.
 In cunctis hæres gentibus unus eris.

Deus quis similis erit tibi. Psal. 83.

Argumentum Viti Theod.

Est plane idem argumentum cum psalmo 80. Orat pro populo. Contra uicinas gentes diripientes populum.

ARGUMENT.

Finitimi Solymas urbem cinxere tyranni,
 Hostibus in medijs salua erat ipsa tamen.

Q. *

sed

Obiurgatio.

Magistratus boni officium.

Quia non faciunt officium, omnia perturbantur, sed alii malis hæc sententiam, fundamenta terræ id est ipsi principe perturbant quia non faciunt officium.

* Comminatio, & poena neglecti officii.

* Insignis clausula. Ut Deus gubernet corda & resp. secundum psalmum. Nisi dominus custodierit ciuitatem &c.

*Sed Deus & nostras defendet ab hostibus urbes.
Sitali nobis uocerogatus erit.*

Canticum & psalmus Asaph.

Propositio :

Narratio periculorum.

Consistant contra absconditos nos hoc est contra eos quos mundus non uidet quod sint tuus populus sed odit & damnat.

NE te contineas pater, o altissime rerum,
Ne rogo cunctando tardior esse uelis.
Ecce etenim rabidos mouet impia turbatumultus.
Qui tibi sunt hostes, qui tua facta negant.
Hic capita extollunt magno sublimia fastu,
Iudicij ignari iusticiaeque tuae.
Fraude dolisque tuos captant atque artibus iisdem,
Qui cultu fidei delituere tuae.
Horum aliquis, quod adhuc istos non perdimus? inquit,
Quid populum hunc patimur tam superesse diu?
Possumus Israel delere tyrannida, ne sit
Amplius in terra nominis huius honor.
Sic etenim statuere animis, & summa uoluptas,
Ipsis te contra foedus inire fuit.
Nam qui palmiferae tentoria seruat Idumes,
Ismael populus qui colit arua plage.
Quique suae retinent Agareni nomina matris,
Qui Gebalitani iugera ruris arant.
Qui Moab deserta habitant Ammoniaque arua,
Quique Amalechitae proxima regna tenent.
Rura Palaestinae quos diuitis incluta pascent,
Et quos Herculeae moenia lata Tyri.

His

His etiam Assyrij se coniungere coloni,
 Laturi auxilium Lothe uetuste tuis.
 Quod Madianitis olim, contingat & illis,
 Fac Sisaræ timidi tristia fata ferant,
 Quod Iabinus erat torrentem ad Chisonis undam,
 Hoc quoq; sint isti per sua facta tibi.
 Illi etenim ueteris periere in sinibus Endor,
 Ceu fimus, & putri stercore iacta solo.
 Ipsorum fac esse duces, Seba quod fuit olim,
 Quod Salmuna potens, quodq; Seæba fuit.
 Quod fuit Orebus, quod erat quicumq; tyrann,
 Gessere in populum bella nefanda tuum.
 Constituunt quicumq; tuas habitare per urbes,
 Seq; loco heredum nomine req; gerunt.
 Fac Deus ut, secum titubans ceu turbo, rotentur,
 Ut sint ceu stipule quas leuis aura rapit.
 Ut uirides quæ sparsa uorant incendia syluas,
 Ut uaga quæ montes urere flamma solet.
 Tali hos tempestate tua Deus affice poena.
 Sic rapido terre fulminis igne tui.
 Imple ludibrijs ignominiâq; superbos,
 Ut discant memores nominis esse tui,
 Erubeant, conturbentur sine fine, nec usquam
 Consistant, sua sit poena perire malis.
 Tunc Deus agnoscent quia tu sis solus, & idem
 Summus, & in toto maximus orbe Deus.

Filii Loth Moab
 & Ammon ex
 incestu nati.

Redit ad præ-
 cationē ut Deus
 perdat hostes &
 cōmemorat ue-
 teres uictorias.

Insignes figure
 quæ mnanantur
 impijs extr. ma
 omnia.

Epiphonema:

Quam dilecta tabernacula. Psal. 84.

Argumentum Viti Theod.

Habet psalmus duas partes, Primo enim agit gratias pro uerbo Dei, templo & cultu, ac commemorat quantum sit bonum hæc habere. Deinde precatur ut Deus hæc conseruare uelit.

ARGUMENT.

Laude ministerium uerbi uehit, optat ab imo
Pectore se socium muneris esse pij.
Psalmus hic hortatur potius linguamus honores,
Quam nos auersos huic patiamur agi.

Vincenti in Gith psalmus filiorum Chore.

Quam iucunda tui mihi sunt habitacula tēpli,
O Deus armorum militiæq; potens.
Spiritus hic ea iam dudum desyderat ager,
Deficiensq; domus languet amore tuæ.
Tam mihi sunt animo quæ tu colis atria, tam sunt
Consilij curæ tecta beata tui.
Corporis ægramei caro, & intima uiscera cordis
Gaudent uiuentis numine plena Dei.
* Ipse sibi inuenit placidam passerculus ædem,
Garrula se dignum struxit hirundo larem.

Quo

Propositio sum-
mum bonum est
habere uerbum.
* Insignis cōpa-
ratio, qd locus in
quo uerbum est
sit ceu nidus in
quo fideles, ceu
pulos suos, ex-
glucis ecclesia.

Quo pullos ceu tuta suos in tecta reponant,
 Amplexu ut foueant pignora chara suo.
 O aras, o templa deus tua, maxime mi rex,
 Mi Deus, o animæ depereuntis amor.
 Fœlices nimum quibus obtigit ista uoluptas.
 Tecta domus possint ut coluisse tue.
 Hi tibi perpetuas iucundo carmine grates,
 Hi resonant laudes per tua templa tuas.
 Fœlices quicumq; tuo sunt munere fortes,
 Qui proprias figunt in sua corda uias.
 Ibunt per lachrymis uallem fletuq; repletam.
 Et fontem facient qui modo fletus erat.
 *O Deus armipotens hanc uocem supplicis audi,
 Audi Iacobææ stirpis origo Deus.
 *Respice qui clypeo seruas nos fortius omni,
 Ab faciem Christi respice quæso tui.
 Suauior una dies tua templa beata colenti,
 Quàm fuerint alibi te sine mille dies.
 Esse tui malim custos ad limina templi,
 Quàm colere auratis tecta superba tholis.
 Verus enim nobis sol est scutumq; fidele,
 Dante Deo, uirtus, gratia, fama, uenit.
 Non his omne bonum, non ulla opulencia decriit,
 Qui uitam pura simplicitate gerunt.
 O pater omnipotens quoties erit ille beatus,
 Cui sua spes in te condita firma manet.

Ἐπιφώνημα
 με.

Fontes uocat
 loca in quibus
 uerbum & cul-
 tus Dei uiget &
 significat hoc lo-
 co doctores se-
 rentes uerbum.
 *Etiã bñdictiōn
 bus inuenitur do-
 ctor. Ibunt de uī
 ctoria in uictō-
 riã apparebitq;
 Deus in Zion.
 *Precatio ut cō
 seruet hęc Deus
 & redit ad am-
 plificandam ma-
 gnitudinem be-
 neficis, ubi uer-
 bum Dei est.

Benedixisti domine terrā tuā. Psal. 85.

Argumentum Viti Theod.

Est nō dissimili argumento cum priore, precatur enim pro cōseruatione religionis & reip. Nam orat primo pro uerbo & fructu uerbi in populo, deinde pro rep. & fructibus agri. Quidam referunt psal- mum ad regnum Christi seu Euangelium. Eam sententiam si quis retinere uolet, allegorica erunt quæ de agro dicit.

ARGUMENT.

Cor Dominum metuens non sustinet illius iram,

Quin ueniam supplicet, & sine teste, roget.

Nam pius afflictus cum sentit uerbera, ad ipsum

Qui dedit, extemplo confugit, ambit opem.

Vincenti psalmus filiorum corah.

○ Mnipotēs rerū sator, & suprema potestas
Nunc tua terra iterū conciliata tibi est.

Ex Iacobo etenim captos & signa reducis,

Quæ tenuit tantum temporis hostis atrox.

Tu populo peccata tuo patrata remittis.

Et pietate nefas contegis omne tua.

Iræ cuncta tuæ procul hinc monumenta tulisti,

Nulla iterum nocui signa furoris habes.

Ad nos

* Precatio. Est autem Commodius si uerba hæc pro imperfectis exponas, ut. Domine qui benignus olim eras terræ tuæ & auertebas captiuitatē Iacob & cōsolare nos & c. Recitat. n. pręteritabeneficiadei erga populū, & orat, ut nunc quoq; uelit suis adesse.

Ad nos summe redi nostræ patrone salutis,
A miseris iræ fulmina uerte tuæ.

Perpetuone tuis Deus irascere, nec unquam
Candidior nobis hæc tua bilis erit?

Quin sine nos potius gratam tibi uiuere uitam,
Et dabis hinc populo gaudia summa tuo.

Nunc nobis ostende tuæ bonitatis honorem,
Cordaq; cœlesti nostra salute foue.

Quod loquitur Deus hoc tantum me audire iuuabit,
Pacis, quæ Dominus uerba loquetur, erunt.

* Ille suo pacem populo sanctisq; loquetur,
Ne sint stulticiæ subdita turba leui.

Et saluos statuet qui numina sancta uerentur,
Ipsius, ut nostro constet in orbe decus.

* Lene tuens, fidei, pietas uenit obuia sanctæ.
Oscula pax tribuit mutua iusticiæ.

Vera fides, ceu planta, solo sua germina profert,
Iusticia è cœlo prospicit alta suo.

* Præterea Deus autor erit bonitatis, ut auctos
Multiplici fructus germine terra ferat.

Iusticia ante ipsum non tardis passibus ibit,
Nec tacito notum sub pede carpet iter.

Qs Inclina

Hoc optatiuū esse debet, utinā audiam dominū loqui pacem populo suo. Orat enim ut mittat uerbum.

* Id est ut uerbo erecti non peccent impacientia aut desperatione.

* Hi sunt fructus uerbi in piis.

* Politica comoda.

Inclina Domine aurē tuam. Psal. 87.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio, ut liberetur ex periculis sicut etiam titulus ostendit. Nititur autem oratio hæc tota nō aliquibus suis meritis sed misericordia & bonitate Dei. Quare at texit in signe epiphonema, quod nō sit alius Deus similis misericordia & bonitate, & orat ut in hac fiducia, quam uerbum prædicat, seruetur. Addit etiam graciaram actionem, tanquam iam sit exauditus.

ARGUMENT.

Ex animo est orare Deum res magna, nec illi
Vllus eo cultus gratior esse potest.
Innumeris Dauida uides erroribus actum
In medijs orat semper at ille malis.

Oratio Dauid:

MAxime, quē Dñm nobis solū esse fatemur,
Huc age uerte aures ad mea uerba piās.
Exaudi gemitus tristi de corde profectos,
Ne uacuas uoces exulis esse sine.
Cura sit hanc animam tibi conseruare fidelem,
Sanctus enim pura sum bonitate tibi.
O utinam famulum uera dignere salute,
Qui sine te nullum, cui bene fidat, habet.

Sis

Propositio
precatōnis ex
audi me, frequēs
autem reperiō
ostendit uehe-
menciam affe-
ctus.

Sis pius & propior tua me clementia seruet,

Qui nullo tibi non tempore uota fero.

Læticia perfunde meam Deus unice uitam,

Hæret ab arbitrio mens mea tota tuo.

Tu siquidem bonus es, cunctis tua gratia aperta est.

Quite cunq; pia cum ratione uocant.

Præbe meis iterum placatas uocibus aures,

Nec sine nil precibus ponderis esse meis.

Ad tua confugio peruersis numina rebus,

Nanq; audis humili quæ tibi uoce queror.

Nemo tibi diuûm similis, nec talia quisquam

Designare potest, qualia solus agis.

Ergo omnes uenient gentes quas cunq; creasti,

Nomen adorantes laude & honore tuum.

Quod magnus miranda geras, quod maximus idem

Sis Deus, & solus si: sine fine Deus.

Me tua maxime dux, duc per uestigia, ne sim

Ignarus ueræ, quæ mihi eunda uia est.

Intima fac nostri lætentur uiscera cordis,

Vt metuant uero nomen amore tuum.

Per solvam meritas uero tibi pectore grates,

Perpetuo plenus laudis amore tuæ.

Magna tua est in me bonitas, qui morte grauatum,

Me uelut è Stygio reddis ad astra lacu.

In me flagitijs insurrexere superbi,

Mi Deus, optantes illaqueare, suis,

Vides causam
cur oret quia
Deus est bonus.

Epiphonemæ
admiratur &
predicat sui Deū
bonitatem & dicit
futurū ut ad
talē Deū abiectis
idolis, omnes gē
tes confugiant.

Subiicit hū
quocq; petitiu-
culiam, ut serue-
tur in uerbo &
timore Dei.

Gratiarum
actio.

Redit ad præ-
cationem & cō-
memorat pericu-
la in quibus sita

Turba

Turbameam quærunť, robusti, peſſima uitam,
 Nec quid habent penſi, nec tua ſceptra timent.
 At nunc tu pius & promptus miſereſcere, lentus
 Vindieta, uero maxime, ſumme fide.
 Reſpice me miſerum, da fortia pectora ſeruo,
 Danato ſanulæ tempora ſalua tuæ.
 Aede aliquod mecum ſignum bonitatis, ut illo
 Fraus uiſo, ſubito uicta pudore cadat.
 Protinus agnoſcent, quia tu me iuueris, & ſis
 Solatus ſanuli pectora mœſta tui.

Hoc ſignũ eſt
 ipſa liberatio,
 quam Deus con-
 tra impiorũ co-
 gitationes facit.

Fundamenta eius in mōtib. Pſal. 87:

Argumentum Viti Theod.

Eſt prophecia de eccleſia noui testamen-
 ti, quod ſit futura ceu ciuitas quæ totum or-
 bem impleat, in qua naſcantur Aethiopes,
 Aegyptiũ, Babylonũ, Tyriũ, Paſtini, &
 omnium linguarum homines. Naſcantur
 autem per uerbum Euangelij, quo remittũ-
 tur peccata, purificantur corda fide, & dona-
 tur uita æterna. Et quod unicus cultus erit,
 canere & prædicare gloriam & miſericor-
 diam Dei per Euangelium.

ARG V2

ARGUMENT.

Quæ sua sit regi iungenda ecclesia Christo,
 More prophetarum secla futura canit.
 Quæ sit contractura homines diuersa loquentes,
 Regni sit spacium cuius & orbis idem.

Psalms & Canticum filiorum Corah.

TECTA SIONÆ & Dominus probat inelyta rupis
 Plusquàm cūcta tribus magne Iacobe tuæ
 Ipsa etenim sanctis fundata in montibus, omnem
 Gentis ab excelsa despicit arce locum.
 In te magnificis resonant oracula dictis,
 O urbs excelsi relligiosa Dei.
 Aegypti memor omnis ero, Babylona rependam,
 Nomen ut incipiant noscere uelle meum.
 Ecce Palestini, Tyrij, uetus Aethiopum gens,
 Omnes natales hic habuere suos.
 De sancta in toto narrabitur orbe Sione,
 Aeditus hic in ea, natus & ille fuit.
 Et quia condiderit tantam celsissimus arcem,
 Quanta per omne æuum condita nulla fuit.
 Vulgari faciet Dominus per regna, per urbes.
 Quosdam natales hic habuisse suos.
 Cantores in te discent cantare uicissim,
 Sicut in alternis carmina læta choris.

Narratio &
 Deus amet eccle
 siã & defendat
 & fortunet.

Cultus, præ
 dicatio Euange
 lii.

Vocatio gen
 cium.

Omnes regene
 rãtur per Boan
 geitũ & unian
 tur ecclesiæ.

Solus Dominus
 sic edificat eccle
 siam.

Vox laudis in
 tabernaculis iu
 storum.

Domine

Domine Deus salutis meæ. Psal. 88.

Argumentum Viti Theo.

Est precario cōtra tentationes cōsciētiæ: quæ ex desperatione, & mortis, ac iræ Dei sensu, oriuntur. Sicut huius generis aliquot psalmi supra sunt positi. Belle autem urget ad gloriam Dei pertinere, ne in talibus tentationibus relinquatur animi, quia liberati gratias agūt Deo & eum prædicant. E cōtra in tentationibus derelicti, blaphemant Deum.

ARGUMENT.

*Extremis afflucta malis pia turba precatur,
Dicere & hoc Christum possumus ore loqui.
Hic illos agit affectus quibus anxia mens est,
Dum timet irati tela tremenda Dei.*

Psalmus & Canticum filiorum Corah tinenti, De in-
firmitate afflicti erudiens Canticum Heman Esraite.

Propositio.

O Cui sola meæ cura est subiecta salutis.
Quādo ego nō uultus cōqueror ante tuos?
Noctes atq; dies ueneror tua numina supplex
Accipe placata supplicis aure preces.

Narratio in
qua exponit suā
calamitatē quā
comparat mor-
ti, inferno, flucti-
bus marinis &c.

Totus enim luctus & lachrymis consumor acerbis,
Nec procul infernis est mea uita locis.
Sicut ad infernas quibus est uia facta paludes,
Censeor, & uirtus quem sua deseruit.

Præstia

Præstiterat potuisse mori, quo liber ab ista
 Anxificæ vitæ conditione forem,
 Quales qui sub humo dudum iacuere sepulti,
 Quos vitæ è medio sustulit atra dies.
 Quorū nec memor es, quos nec pater amplius audis,
 Qui procul à dextra procubuerè tua.
 Immanis putei detrusus ad infima mergor,
 Obruor & tenebris, & premor ima petens.
 Iratua incubuit misero mihi plena furoris,
 Me tua ceu totis fluctibus unda premit.
 Nulla reliquisti misero solatia, amici
 Ausugere procul, nemo propinquus adest.
 Turpem ignominiam tu me ipsis esse dedisti,
 Claudor in obscuro carcere, cassus ope.
 Afflicti mœrore oculi soluuntur iniquo,
 Languida nil udi lumina roris habent.
 Te tamen assiduis precibus, te uoce uocabam,
 Sustollens humiles ad tua templa manus.
 Nunquid tu facies miracula lumine cassis?
 Surget ne in laudes turba sepulta tuas?
 Num ne tua in tacitis bonitas narrabitur urnis?
 Num tua in extrema perditione fides?
 Nunquid in audaces tenebræ tua facta loquentur?
 Num tua Lethæis iura ferentur aquis?
 Te tamen ipse frequens pater in mea uota uocauit.
 Nulla meas ad te non uidet hora preces.

Narrationi sub-
 iicit ratione, ad
 gloriam tuā per-
 tinet liberare
 afflictos, quia
 tum predicatur
 misericordia &
 bonitas tua.

Redit ad præ-
 cationem.

Cur Deus hos gemitus surda uelut aure repellis ?

Cur mea non aliquo lumine uota uides ?

Exul, & ægra trahens uix corporis ossa caduci,

Defleo contemptus damna pudenda mei.

Hic explicat si-
ne figura calami
satem suam.

Nempe tuam uarijs plenam terroribus iram,

Tam dubitante animo quam patiente tuli.

Me tuus affligit furor, & premit arida terror,

Pectora, quæ nimia mole grauata iacent.

Urgent me grauibus ueluti cingentibus undis,

Quæ mala nec finem nec reperere modum.

Esse aliquem sineres qui solaretur egenum,

Speratam misero qui mihi ferret opem.

Nunc procul esse omnes fecisti, qui mea possent

Auxiliatrici damna leuare manu.

Nullus amicus adest, procul hinc abiere propinqui,

Non secus ac omnes nox tenebrosa tegat.

Misericordias Domini. Psal. 89.

Argumentum Viii Theod.

Est propheta de regno Christi in cœlis,
quod consistat prædicatione Euangelij, in
quo annunciatur misericordia Dei & bene-
dictio promissa Dauidi & patribus. No-
ta autem quod urget promissionem de se-
mine Dauidis usque in sæculum. Nam ea
non

non pertinet ad corporale regnum David. Sed ad Christi regnum, & ecclesiam. Nam Iudaicū & corporale regnum iam dudum cessavit, & tamen uerum est quod dicit Angelus Luce .ii. Dabit ei dominus Deus thronum David patris sui & regnabit super domum Iacob in secula, hoc fœdus magnifice prædicat psalmus. Quia autem futurum erat, ut propter peccata populus legis, in externo regno Davidis, captiuitatibus & alijs incommodis uarie exerceretur, orat psalmus ut Dominus in talibus malis populum suum non omnino abiciat & manifestam propheciam de talibus malis ponit & pro auxilio orat.

ARGUMENT.

Hæc quoq; de Christi rata sunt præsagia regno,

Cuius sit finem nulla datura dies.

De Christo data Davidi promissa reposeens

Vastari queritur, Pectora mœsta leuat.

Erudiens canticum Ethan Ezrahitæ:

Quam sit inexhausti bonitas diuina fauoris,
Quanta sit æqualem nō habitura fides.

Huc ades Vranie mansuro carmine dicam,

Ut sciat hæc ætas posteritasq; legat.

Propositio
psalmi Misericordiam Domini cantabo.

R. Quis

Narratio esse factū foedus cū Dauidē qđ Chriſtus ſit naſciturus ex familia eius, & inchoaturus nouum ſpirituale & æternum regnum.

Cœli

Sicut pſalmo decimo nono ubiq; predicabitur tua miſericordia, excurrit autem hic in locum cōmunē & pleno ore predicat Dei potentiam, & miſericordiam tam uarię declaratā in ſuo populo & per totum mundum.

Alludit ad Aegypti miracula.

Quis dubitabit enim quin duratura per æuū

Sit tua, perpetua cum bonitate, fides &

Cum mihi dilecto manſurum foedus iniui,

Iurans Iſaïdæ non reuocanda meo.

Nunquam ſumma tuæ ſtirpis monumenta peribunt,

Aeternoq; tuum tempore ſemen erit.

Continuos tribuam tibi ſceptra ferenda per annos,

Summa dies regni eſt nulla futura tui.

Ingentes tua teſtantur miracula cœli.

O Deus, & ſummam concio ſancta fidem.

Quis uel in excelsi te nubibus æquet olympi?

Cœleſtum ſimilis quis, queat eſſe tibi?

Sanctorum in populo, magnus Deus, omnia circū

Terribili quatiens adſita regna manu.

Quis tibi conferri poterit Deus armipotentum,

Quo ſuperūm nemo fortior eſſe poteſt?

Quem pietas, & ſancta fides, & amabile uerum

Conſtipant, lateri proxima facta tuo.

Tu maris elati, tumidæ dominaberis undæ,

Imperio cedunt fluctus & unda tuo.

Conteris elatum, ceu duro Marte peremptum,

Robuſta ſpargens hoſtica regna manu.

Cœlorum terræq; potens tua regna gubernas,

Nanq; ea ſunt manibus cuncta creata tuis.

Tu ualidum certis fixiſti partibus orbem,

Te Boreas Dominum ſentit, & aura Noti.

Te Thabor occiduis uenerabitur altus ab oris,

A radijs Hermon, aurea Diua, tuis.

Omnia tu ualida perfringes robore dextra,

Conferri possunt brachia nulla tuis.

Iusticie dator, & iudex æquissime rerum,

Ante tuos adstant paxq; fidesq; pedes.

* Felitem ò populum tibi iubila grata ferentem,

Pro tuus his claro lumine uultus erit.

Blanda tui letos hos nominis aura fouebit,

Iusticiamq; ferent semper ad astra tuam.

Nam sua quæ præstant soli tibi robora debent,

Quorum uirtutis gloria solus eras.

Nostra uolens extolle potenti cornua dextra,

Concipiant uires pectora nostra nouas.

Te quia ceu clypeo nostros deuincimus hostes,

Sancte Israël's rex gregis huius ades,

Tu Deus oraculum quod clara uoce dedisti,

In sanctis olim cœtibus, illud erat.

Auroras

Wædos

Gratulatur ec-
clesiæ tale re-
gnum, tam potē
tis Dei.

Insignis sentē
tia gloria forti-
tudinis eorū tu-
es. Sicut Chri-
stus dicit confi-
dere, ego uici mū-
dum.

* Redit ad institutam narrationem de promissione Dauidi facta, quæ etsi continet promissiones regni corporalis, tamen potiora sunt ad Christum & eius spirituale regnum referenda. Sicut epistola ad hebræos capite primo ad Christum refert uerba hæc, Ego ero ei in patrē & ipse erit mihi in filium, quæ uerba de salomone dicuntur primo Reg. sep. primo Paral. uigesimo secūdo. In Christo enim plene & uere sunt implera, qui natus est ex semine Dauid & Salomonis, & sedet super solium Dauid gubernans populum suum, ecclesiam, uerbo.

R. 2

Auxilia

Auxiliatorem statui qui maximus esset,
 Selectum è tota quem mihi gente tuli.
 Nam mihi morigerum inuentum Dauidæ regem
 Per fufum sacro chrismate conftitui.
 Vt mea dextra potens ipsum tueatur, & olim
 Omnibus inuictus uiribus effe queat.
 Non illum gladius non opprimit hostis acerbus,
 Me siquidem semper uindice tutus erit.
 Quicumq; instituent ipsum subuertere, perdam,
 Percutiamq; ipsi qui male cunq; uolunt.
 Is me uoce uocans Dominumq; patremq; uocabit,
 Illi ego perpetuæ petra salutis ero.
 Finiet Oceano regnum ripamq; tenebit,
 Fluminis, Euphraten quem Syre uane uocat.
 Et pietas, & certa fides mea, diriget illum,
 Fortis & in nostro nomine uictor erit.
 Hunc ego constituam ceu primo tempore natum,
 Et summum cunctis regibus effe ducem.
 Perpetuo pietas mea conseruabitur ipsi,
 Illi fida meæ fœdera pacis erunt.
 Illius efficiam ne quis numerare nepotes,
 Neu longe possit posteritatis opes.
 Illius alta diu tam stabunt culmina regni,
 Quam currens aliquos proferet hora dies.
 Si tamen ipsius uenturi à stirpe minores
 Incipiant leges deseruisse meas.

Primogeniti
 succ debant in
 regno.

Hæc posteritas
 non est carnalis
 populus, sed ec-
 clesia credēciū.

Peccata populi
 non impediunt
 promissionē be-
 nedicti seminis.

Si mea

Si mea contemnunt animo mandata rebelli,

Et mihi proposita prorsus abire uia.

Iam scelera illorum concidam uindice uirga,

Et grauibus plagis facta nefanda premam.

Non tamen hæc pietas mea dissoluetur ab ipso,

Nec fidei fallam fœdera pacta meæ.

Nec repetam quodcunq; meo de gutture uerbum

Exijt, haud uanum quod loquor esse sinam.

Et nunc diuinæ per maiestatis honorem

Iurandi dederim cum pia iura semel.

Fallere Dauidem potero ne? per omnia uiuet

Ipsius ueniens secula posteritas.

Illius imperij solium sceptrumq; superbum,

Me coram magni syderis in star erit.

Hoc ipsi firmum, ceu candida luna, manebit,

Quæ cœlo rerum temperat una uices.

* Tu uero auersans indignatusq; repellis,

Vncti despiciens omnia uota tui.

* Querimonia de incommodis populi sancti, quæ passurus erat antequam impleretur promissio de Christo. Nam primum decem tribus Israel per assyrium abductæ sunt. Postea Iudæ tribus uarie direpta a uicinis, per Babylonos quoq; captiua abacta est. Ciuitas incensa, & templum euersum. Tandem Anthiochus & Romani etiã uarie afflixerunt Iudeos. Hæc sæpe dubitare fecerunt honos, an ne Deus seruaturus esset promissionem factam Dauidi. Sicut psalmus testatur. Quidam referunt hanc prophetiam ad postrema ecclesiæ tempora, quæ affligitur a tyrannis & pontificibus.

Hæc omnia nisi ad Christum referas, res arguit non esse uera, non corporale regnum plane concidit. Regnat autem Christus & regnabit per Euangelium usque ad consummationem seculi.

Nulla tibi est ratio cum seruo fœderis ic̄t,
 Illius in terran strata coronatibi est.
 Omnia rupisti muris loca cincta, nec ullum est
 Munitum quod non fregerit hostis opus.
 Hunc qui prætereunt, omnes prædantur ab ipso,
 Finitimis risum ludibriumq; suis,
 Ipsius infestos firmas & uiribus auges,
 Et latos, illi qui nocuere, facis.
 Certe aciem gladij retudisti, & cuncta tulisti
 Robora, nec bello, nos uelut ante, iuuas.
 Deiectum splendore suo non amplius ornas,
 Alta prius regni, gloria repit humi.
 Ante diem iuuenis præcidis tempora uitæ,
 Ipsum ludibrio gentibus esse finis.
 Quatenus ô genitor sic tete auertere perges?
 Quatenus hæc aliquem non habet ira modum?
 Sis memor humanæ quàm sit breuis orbita uitæ,
 Quàm sint ætatis tempora parua meæ.
 Cur frustra fecisse uoles genus omne animantum?
 Cur homines frustra constituisse uoles.
 Quis precor est cui non præcidant stamina parca?
 Quem non corripiat mortis auara manus?
 Heu ubi nunc pietas tua pristina, quam fore certam
 Dauidi summa paclus es ipse fide?
 Respice summe parens opprobria tanta tuorum,
 Quæ uelut in tacito comprimo multa sinu.

Quis

Querimonie
 subiicit preca-
 tionem ut exhi-
 beat Christum p-
 missum Dauidi,
 quatenus hoc fiat,
 frustra conditi
 sunt omnes homi-
 nes. solus enim
 Christus a mor-
 te liberat.

Quis nos afficiunt & te quoq; turba malorum,
 Quis uncti afficiunt omnia facta tui.
 Sit pater ò rerum tibi laus, tibi gloria soli,
 In rebus per te tempora donec erunt.

Domine refugium factus es. Psal. 90.

Argumentum Viti Theod.

Initio commemorat calamitatem totius generis humani, quod morti, & iræ dei sumus subiecti. Deinde ostendit horum malorum causam, peccatum. s. Originis quo natura nostra infecta est. Tandem orat in genere misericordiam ut Deus peccata ignoscat, iusticiam donet, & saluet.

ARGVMENT.

Mortem peccati pœnamq; ab origine duci,
 Carmina legiferi Moseos ista docent.
 Tam breue uiuendi spacium pœnam esse malorum,
 Sanctus in his precibus spiritus intus inest.

Oratio Mosi uiri Dei.

MAxime rex hoimq; parës rerumq; creator*
 Per quẽ qcqd̃ & est, & manet, omne manet

*Narratio. amplificat autẽ maiestatem diuinã ut eo maior fiat ira eius & calamitas nostra.

R 4 Cum

Cum mala nos premerent olim labentibus annis,
Perfugium nobis, sicut asylon, eras.

Tu Deus ante chaos, ante omnia corpora rerum,
Solus es, & finem non habiture, manes.

Quam prius aeris spectarent nubila montes,
Quam nouus innumeras funderet orbis opes.

Corpora qui per mis uiuentium obnoxia morti.
Post alios nasci, sicut & ante, iubes.

Mille tuæ si quis uitæ conferat annos,
Vix erit hoc totum temporis una dies.

Vix erit hesternæ quæ præterfluxerit hora,
Vix breue nocturni luminis instar erit.

Ceu nymbo quassante rapis, prosternis, & aufers,
Et raptos tanquam somnia uana facis.

Quam subito amittit solitum leuis herba uigorem,
Tam subito his mutat temporis ordo uices.

Nam quæ mane uiget rosa lenibus alta pruinis,
Arida uix primo uespere facta cadet.

Sic iræ seruore tuæ consumimur, & nos
Ante diem seruens opprimit iste furor.

Nostri auides delicta oculo uigilante, nec ullum
Occultum reliquis, te latuisse potest.

Iratum quoties te nobis fecimus ipsi,
Ceu nebulae nostri deperiere dies.

Tam nostri tacitis labuntur cursibus anni,
Quam cito, quæ loquimur, uerba perire solent.

Viuitur

Commemorat
calamitates no-
stras mortem &
uitam breuē ac
uariis molestiis
refertam.

Insignes simili-
tudines.

Causa istorum
incommodorū
Peccatum quod
Deus natura sua
odit & pro eo
has infligit pœ-
næ mortem .s.
cum aliis calami-
tātibus.

Viuitur humanos bis septem lustra per annos,

Vix recte ut ualeas lustra bis octo ferres.

Ex quibus eximios quos uluimus omne laborum,

Et genus & miseri fata doloris habent.

Tam cito desinimus, tam fors hæc nostracaduca est,

Tam cito ceu penna præpete uita fugit.

Cui grauis ira, tui, cui uis est nota furoris,

Qui pœnæ, quantum cuiq; timeris, agis.

Fac sine nos numerum nostrorum scire dierum,

Pectore ut ad sinus candidiore tibi.

Tandem quæso redi, quo scæuis usq; benignum

Nunc age te seruis reddere perge tuis.

Pectora nostra tuæ bonitatis dotibus imple,

Et peragent lætos tempora nostra dies.

Imbue laticia durissima tempora passos,

Pluribus affictos te patiente malis.

Fac nobis ostende tui decora inclyta facti,

Magnum te nostris omnibus esse, doce.

Nos si per irradiet Domini decor, ipsa salutis

Diuinæ nostros imbuet aura dies.

Ille opera absoluat quæ nos cunq; instituemus,

Omne ab eo nostrum perficiatur opus.

R. 5

Qui

Oratio ut præ-
mum Deus nos
seruet in ista co-
gnitiõe nostra-
rum calamitau,
ne securi stamus
& discedamus a
timore Dei :
Deinde ut cõtra
ista mala medicũ
nam faciat, igno-
scendo peccata
& donando in-
fliciam ac uita.
Atq; hæc pars
petitionis inclu-
dit precationem
de aduẽtu Chri-
sti.

Qui habitat in adiutorio altif. Psal. 91

Argumentum Viti Theod.

Hic psalmus docet fidem & est plenus consolationibus suauissimis, ut pii discant in omnibus periculis se deo curę esse, & diuinitus regi ac gubernari. Quidam existimant eum pertinere proprie ad historiam quę est. 2. reg. 24. de peste propter peccatū Dauidis immissa in populū, ut in tā subito malo & periculo haberent pii quo se cōsolarentur. Ia quei uenatoris sunt pestis immissa ab angelo grassatore. Qui allegoriam sequuntur accipiunt speciem pro genere, quod significent hęc, omne genus periculorū quibus pii expositi sunt.

ARGVMENT.

*Hic sunt uera pijs solatia tradita, quorum
In Dominum fidei pectora lumen habent.
Confidens Domino, patiatur ut omnia, tandem
Si constet firmo pectore, saluus erit.*

Propositio
Nullum pericu-
lū ei nocere po-
test qui sensit se-
des curę esse.

Quem pater omnipotēs dulci cōplectitur umbra,
Cui manus auxiliū quodlibet ista tulit.
Dicere hic audebit Domino, tu prima salutis
Spes mihi, tu requies, tu mihi robur eris.

In te

In te tota mei iacta est fiducia cordis,
 Te duce præualida sicut in arce moror.
 Hoc duce de laqueo, uitam uenantis, abibis,
 Tutus & è pœnis, uindice, liber eris.
 Is te ceu proprijs securum conteget alis,
 Obnubet uultus illius umbra tuos.
 Huius enim pietas immensa, & cura fidelis,
 Omnibus agminibus, grandinis instar, habent.
 Vt neq; nocturnos possis metuisse pauores,
 Quæq; uolant claro noxia tæli die.
 Non etiam obscuro grassantem nomine pestem,
 Non mala quæ media luce uenire solent.
 Millia multa tuæ sternentur fulmine dextræ.
 Et tua leto, animas mille, sinistra dabit.
 Non tamen ulla tibi feret hæc incommoda clades,
 Nulla, nocere manus quæ tibi possit, erit.
 * Tu uero aspicias quas turba det impia pœnas,
 Visaq; res oculis læta erit ista tuis.
 Nam sine te non est nostræ spes ulla salutis,
 Summe Deum, qui me nunc facis ista loqui.
 Quisquis es hunc summum si sis tibi nactus asylū,
 Omnia, crede mihi, per mala tutus eris.

Probat suo
 exemplo.

si. Angeli peste
 occidentis secū-
 do Reg. uigesi-
 mo quarto.

pro scuto &
 clypeo est ueri-
 tas eius.

Sententia est si
 mille ab uno la-
 tere & decē mil-
 lia ab altero late-
 re cadant tu ta-
 men in medio
 grassantis pestis
 eris tutus, quia
 Deus te curat.
 = Propter im-
 pios grassatur
 malum hoc.

* Hic exponit quod ante figurate dixit. Et uidetur tãtū hoc
 dicere, Deus te defender a peste die & noctu, ut pauor no-
 ctis, & pestis in tenebris idē sint, Itē sagittæ diei, &, malū
 meridianum. Hoc em̄ usitatū prophetis est, ut quod antea
 allegorice, dixerūt, postea sine allegoria simpliciter dicāt.

NON

Non pestis metuenda tibi est, non ulla profecto.

Quæ ueniat domui proxima plaga tuæ.

Mandatum angelicis de te dedit ille ministris,

Vt sint custodes per loca cuncta tui.

Vt te sustollant manibus quocunq; feraris,

Ne summos lædas per salebrosa pedes.

Aspida somniferam super, & uirtute leonem

Præ ualida fultum, uictor habebis iter.

Tu potes indomitos catulos calcare leonum,

Te contra igniuomo non ualet ore draco

Me siquidem, Deus, inquit, amat, bona largiar illi,

Omnia ut expediens per mala uictor eat.

Nam quia cognouit qua sim pietate, quibusq;

Viribus, haud ullis uiribus ille cadet.

Me uocat ille, mihi libet exaudire uocantem,

Robur in aduersis sentiet ille meum.

Cuncta mala auertens ab eo, bona cuncta tuebor

Ipsius, hinc clarum gloria nomen erit.

Hunc ego longæ uos faciam superesse per annos.

Illi plena meæ uita salutis erit.

Bonum

Locus de mi-
nisterio angelo-
rum.

Hæc etiam ui-
dentur allego-
rica esse. q. d.
Non nocebunt
tibi quæ tamen
sua natura nihil
possunt quæ no-
cere homini.
Causa, promissio-
num quod Deus
non potest deesse
his qui sperant
super misericor-
dia eius & fidu-
cia misericordie
orant pro libe-
ratione

Bonū est confiteri Domino. Psal. 92

Argumentum Viti Theod.

Est plena consolationis gratiarum actio
pro benignitate Dei, qui bonos & ecclesiam
seruat, malos autem, quantumuis floreāt,
perdit.

ARGUMENT.

Exultans animo diuini oracula uerbi,
Gaudet, & effertur cognita facta sibi.
Namq; fide nouisse Deum uerboq; uideri,
Cultus hic est ipsum maximus ante Deum.

Commoda res & pulchra Deū celebrare potē
Carminaq; excelsa psallere multa patri. (tē,

τάδος
merito predicā
tur Dei opera.

Vt tua summe pater bonitas memoretur ad ortum
Lucis, & ut noctu sit tua nota fides.

Vt tua cantemus dulci præconia nablo,
Et cithara chordis te resonante decem.

Totus enim ceu læticia rapiente fluebam,
Quando opera aspicio quæ tua dextra facit.

Totus adhuc contemplandis læabor in illis,
Quæ tam magna tuæ constituere manus.

*Narratio ope
rū Dei quod san
ctorū curā agē
malos autē odit
& perdit.

*Quam sunt magna Deus quæ tu facis omnia? quæ sūt
Intima consilij non penetranda tui?

Talia

Talia desipiens ignorat inertia, nec dium
 Pectore qui toto nil sapit, ista uidet.
 Impius in morem florescit inutilis herbae,
 Quo sceleratus homo floreat omnis habet.
 Scilicet ut totus uita euacuetur ab ista,
 Et reuocare ipsum secula nulla queant.
 Tu tamen ô superum rector celsissimus, orbis
 Maius in hac fabrica, te nihil esse potest.
 Ecce tui pereunt hostes Deus, ecce peribunt,
 Quorum dextra nocens, uita scelesti fuit.
 At mea tu firmans attolles cornua in altum,
 Sicut cornigeræ cornua sola feræ.
 Iam mihi per fusus succo fragrantis oliuæ,
 Iam uideor fuso nectare floridior.
 Gaudebunt mea cum spectabunt lumina poenas,
 Quas luet hostis atrox, qui mihi damna tulit.
 Læticia mea tunc saliet, quando audiet, auris
 Insidiatores interijisse meos.
 Iustus ut aëriæ florebit brachia palmæ,
 Crescet ut in Libani collibus alta cedrus.
 Inserti in Domini templo quicunq; uirescunt,
 Atria flore bunt per speciosa Dei.
 Quin etiam uiridem ducent in flore seneclam,
 Pinguis in ipsorum corpore succus erit.
 Ut sit nota Dei bonitas, nostræq; salutis.
 Gloria, cui prauis nullius ulla nota est.

Dominus

Ecclesiæ pro-
 missiones.

Etiam si mun-
 dus opprimere
 eum conabitur,
 tamen assurgit
 ut palma contra
 molem & late
 diffundet ramos
 benedictionis.

Dominus regnavit decorem. Psal. 93.

Argumentum Viti Theod.

Prophecia est de regno Christi per totū mundum, & de furore mundi. Conantis frustra hoc regnum abolere. Magnifice autem commendat doctrinam Euangelij qua regnum hoc constituitur quod & certa sit, & ornet ecclesiam sanctitate, sicut Christus dicit Ioh. 15. uos estis mundi propter sermonem quem dixi uobis.

ARGUMENT.

Sceptra triumphanti deberi maxima Christo,
 Quam late rerum tenditur omne genus.
 Huic tamen assurgent regno regna omnia mundi,
 Namq; hoc perpetuo stabit, at illa cadent.

Sceptra manu Dominus cōquassans regia forti,
 Et decus & pompas induit ipse sibi.
 Prævalidus multo succinctus robore uictor:
 Magnificos cultus induit ipse sibi.
 *Terrarum tantis fulciuit uiribus orbem,
 Amplius ut iam non ulla mouere queat.

Narratio Christi
 regnat per
 Euangelium.

*Significat hoc regnū nō in uno angulo Iudeg. s. sed in toto orbe esse. Germanica translatio sententiā melius reddit.

Iam sedes firmata tua inde ab origine rerum est.
 Qui sine principio es, qui sine fine manes.
 Insonuere procul fluij, sonuere procelle,
 Concita terrifragis fluctibus unda fremit.
 At strepitu inmani rupti maris omnibus oris,
 Fortior ex alto est qui regit ista Deus.
 Plena fide tua sunt oracula sancta, nec ulla est
 Quæ domui par sit facta decore tuæ.
 Perpetuos tua sancta domus durabit in annos,
 Extremum hinc referent secula nulla diem.

Deus ultionum Dominus. Psal. 94.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio contra ecclesie hostes, quos
 grauius accusat quod sua doctrina nihil
 aliud faciant, quàm ut excarnificent bo-
 nos, & occidant, ac minatur eis iudiciũ Dei
 cernentis ista scelera. Consoletur autem ec-
 clesiam, sic in mundo afflictam, futurum ut
 ipsa seruetur, hostes autẽ eius pereant. Quo-
 rum sedem, hoc est doctrinam & uiram nõ
 potest probare Deus.

ARG

ARGUMENT.

Qui falsos adhibent pietatis imagine cultus,
Interea iustis pessima quæq; struunt.
Hos contra precibus nunc utitur, optat ut omnes
Adstant uero, quod sit, ut esse queat.

VLtor ades scelerũ, scelerũ Deus ultor adesto,
Iam tandem miseris conspiciende ueni.

Terrarum iudex attollere, redde superbis

Digna, precor, factis quæ meruere suis.

Quo tandem usq; malis sic omnia prospera cedent?

Quo tandem usq; mali gaudia plena ferent?

Quam iactata diu per fastum uerba loquentur?

Qui quæcunq; gerunt, omnia iniqua gerunt

Heredem populum tibi, turba aliena, trucidant,

Audaci irrumpunt in tua regna manu.

Occidunt uiduas, rabiem nec in hospite sistunt,

Pupillos aliquo non prohibente necant.

Talia patranses secum meditantur, & audent

Dicere, nec sentit, nec uidet ista Deus.

O stupidi è populo tandẽ respiscite: quando hoc

O fatui tempus, quo sapiatis, erit?

Non ne audire putas aliquid qui condidit aurem?

Quiq; oculum finxit, nonne uidere queat?

Qui totas gentes castigat & erudit omnes

Arbitrio non uos arguat ille suo?

Propositio p̄ca-
tionis, ut Deus
hostes sup̄ eccle-
siae iudicet.

Narratio:

Doctrinã accu-
sat.

Tyrannidẽ ac-
cusat.

Securitatem ac-
cusat.

Minatur iudi-
cium dei, nolite
decipi deus ni-
det nostra sce-
lera.

Obiurgacioni
subiicit consola
tionē, qua eccle
siam afflictā eri
git.

Addit suū exem
plum tanq̄ pro
bationem con
solationis.

Bonitatem uo
cat uerbū quod
horatur ad pa
ciētiam & p̄mit
tit liberationē.

Onnipotens hominum sensus, & pectora nouis
Vana esse, & sanæ mentis habere nihil.

Fœlicem quem tu doccas cui pectora firmes
O genitor, legis cognitione tuæ.

Viuere quo possit tranquillus tempore duro,
Dum foueam reprobo debita fata parent.

Non etenim Deus abiciet quos diligit, & nec
Heredes regni deseret ipse sui.

Iudicium siquidem rursus redigetur ad æquum.

Huic aderunt comites qui pia quæq; probant.

Quis feret auxilium? quis mecum stabit, ut hostem
Non metuan? quis me qui tueatur erit?

Quod nisi me Dominus seruasset, ad alta silentium,
Hæc, loca, iam dudum uita sepulta foret.

Sed quoties animo mihi defecisse uidebar,
Huc toties pietas me tua restituit.

Cum nimio grauium curarum inuoluerer æstu,
Lenimen bonitas mi tua dulce fuit.

Num commune tibi est aliquid cum gente maligna,
Quæ solum dire p̄stilitatis habet?

Quæ solet afflictis falsas neçtere fraudes,
Et specie ueri scandala falsa loqui.

Concursant falso damnantes crimine iustum,
Nec pudet innocui sanguinis esse reos.

At Dominus mihi defensor, saluator & idem
Arcis & inuictæ, turris & instar erit.

Ne malis mala reddet, iniqua reppendet iniquis;

Præmia ab hoc factis iudice digna ferent.

Ilos disperdet Dominus quia multa patrârint

Impia, disperdet castra inimica Deus.

Venite exultemus Domino. Psal. 95.

Argumentum Viti Theod.

Est adhortatio, ut fide amplectamur christum & uerbum eius, quem dicit creatorem & doctorem nostrum esse, nosq; oues eius. Epistola ad hebræos magnifice hunc psalmum tractat. Additum autem est, sicut in adhortationibus solet, exemplū populi iudaici qui pœnas incredulitatis dedit, & ideo non potuit intrare terram Canaan, ita nos, si christum non audierimus, non intraturos æternam quietem.

ARGUMENT.

Hic Dominum populis Christum canit esse futurum,

Et testamenti tempora sancta noui.

Hic Deus est, cui nos decet exultare, quod ille est,

Promissum nobis quem sacra scripta docent.

S 2 Eia

Exordium orēt
quo inuitat ec-
clesiā ad gracia-
rum actionem et
laudes.

Eia agite ex animo domino exultemus ouantes.
Qui solus nostræ iura salutis habet.
Dulcia gratifico fundemus iubila cantu,
Aequent hymnisonum carmina blanda melos.
Ante ipsum gratos nos comparere decorum est,
Laudibus & meritis accumulare patrem.

Narratio in qua
describit nobis
Christum crea-
torem, Deum &
Doctore nostrū.

Magnus enim Dominus Deus est, rex maximus idē
Ille Deum, quot quot fabula uana canit.
Cuius in arbitrio sunt intima iuscula terræ,
Cubmina præcelsis montibus ille dedit.
Cœrula latiuagi fundauit marmora ponti,
Quicquid & hæc extra continet omne solum.

Est Deus noster Hunc ut adorantes igitur ueneremur adeste,
Suppliciter proni simus ut ante Deum.
Ante Deum qui nos tales, qui cuncta creauit,
Ut Deus ipse, quod est, noster, id esse uelit.

*Proposito, er-
go Dei et Creato-
ris uestri uerbū
humili animo
accipite.

Nos ipsi populus sua quem per pascua nutrit,
Et grex munifica quem regit ipse manu.
Ille quidem pastor uobis, modo iussa serentem
Ipsius & uoces audieritis erit.

*Duricie rigida ne cor constringite uestrum.
Sicut inexhausto per loca uasta situ.
Per loca quæ uestri me tentauere parentes,
Videruntq; manus facta stupenda mea.
Nam quia me toties explorauere rebelles,
Facta etiam dextra sustinere mea.

Additrationem
ab exemplo. Si
non credideritis
peribitis.

Hoc cum pertæsus lustris genus octo fuiffem,
 Errantes fenfi nec mea iuffa fequi.
 Iuravi tandem iratus, non ergo uidebunt
 Quæ tranquilla ipsis regna daturus eram.

Cantate Domino. Pſal. 96.

Argumentum Viti Theod.

Eſt idē argumentū cū præcedenti pſalmo.
 Eſt enim prophæcia de regno Chriſti ſpargē
 do in totū orbē & inter oēs gētes. Et hortatur
 ad graciariū actionē, quæ cōſiſtit in obla-
 tione munerū. Hoc eſt, ſicut ipſe exponit, in
 timore Dei, in adoratione & prædicatione
 nominis eius, q̄ Chriſtus ſit rex qui iudicet
 in iuſticia hoc eſt peccata condonet & iu-
 ſtificet.

ARGVMENT.

Prædicat regnaturum ſuper omnia Chriſtum,
 Dandum Euangelij gentibus eſſe diem.
 Hoc feret æternæ lætiſſima nuncia pacis,
 Quo duce per Chriſtum libera turba ſumus.

IN noua uocales diſſoluite carmina linguas,
 Et canite excelſo iubila grata Deo.

Quicumq; incolitis conuexa climata terræ

Laudibus assiduis, dicite, ferte Deum.

Dicite quam tribuit nobis sine fine salutem,

Laudibus his debet nulla uacare dies.

Ipsius in toto populi miracula cœtu,

Gentibus externis commemorate decus.

Magnus enim Deus est & laude celebrior omni,

Terribilisq; alios quoslibet ante Deos.

Nam statuæ, non uera Deum sunt nomina, uanis

Gentibus, at noster condidit astra Deus.

Ipsius ante oculos decus est, & splendor honoris,

Summaq; meiestas, robur & eximium.

O populi, cunctæq; tribus, date munera laudum,

Cedite uirtutes, & decus omne Deo.

Ipsi debetur soli omnipotentia iustam,

Ipsius hoc munus nominis esse potest.

Arripite ergo alacres tam munera digna potenti,

Ipsius & propere pergite adire fores.

Ferte preces Domino magni intra limina templi,

Terribilem metuant omnia regna Deum.

Gentibus euulgate, tribus narrate per omnes,

Solus habet rerum sceptrâ suprema Deus.

* Robore qui tanto terrarum condidit orbem,

Vt nequeat uirtus ulla mouere loco.

Legibus æquatis populos qui iudicat omnes,

Hunc merito Dominum cuncta creata uocant.

Conci

Ratio, oppositio-
nis quia est deus
qui stabile re-
gnū instituit cō-
tra peccatum &
Sathanam.

Repetit opposi-
tionem, & nota,
uult in hoc re-
gno non homi-
num sed dei no-
men & uires p-
dicari.

Hic exponit mu-
nera.

* Sicut psalmo
nonagesimo
tertio, Est autē
sententia q̄ re-
gnum hoc sit fir-
matum per totū
orbem.

Concipiant præfente Deo noua gaudia cœli,
 Leticia exiliat terra beata noua.
 Horrida commoti tollant se murmura ponti,
 Et quæcunq; in eo cœrula monstra natant.
 Rideat omnis ager, campi letentur ouantes,
 Et quæcunq; in eis gramina leta uirent.
 Leta triumphantes emittant iubila syluæ,
 Leticie pompam quælibet arbor agat.
 Nam uenit ecce Deus uenit hunc ut iudicet orbem,
 Iustum iudicium iudicis huius erit.
 Diriget æquatis terrarum legibus orbem,
 Et fida populos dexteritate reget.

Iudicium est do-
 ctrina Euangelii
 quæ est potestas dei
 ad salutem omni-
 credenti.

Dominus regnauit. Psal. 97.

Argumentum Viti Theod.

Est prophæcia de regno Christi, sicut prior
 psalmus, ostendit autem hic duplicem huius re-
 gni administrationem, piis est regnum, in
 nubibus, firmatum iusticia & iudicio, hoc
 est, & regnum fidei, remissionis peccatorum
 & defensionis. impiis autem est regnum ignis
 consumentis. Quare hortatur pios ad regnum
 hoc in sanctitate amplectendum & promit-
 tit in cruce liberationem.

ARGUMENT.

Quod gētes Christus regnū est habiturus in omnes,
 Psalmographi uatis sancta Thalia monet.
 Spiritus hoc regnum statuet, quod & ardua mundū
 Concutiet, uerbi ui dominante sui.

Narratio in qua
 describit regnū
 Christi q̄ credē
 tibus est regnū
 salutis. Nō cre-
 dentib. autē est
 regnū p̄ditionis

Fides est rerum
 non uisibilū.

Sicut psalmo
 decimo nono
 ubi q̄ annuncia-
 tur iusticia eius.

W. d. n.
 Euangeliū Ido-
 latrū pellit.

Summa manu Dominus cœpit moderamina rerū,
 Terreni exultent omnia regnaglobi.
 Omnis ab allapso quæ clauditur insula ponto
 Læta sit, & letos gaudeat ire dies.
 Nubibus & circum caligine septus opaca est,
 Ipsius ante thronum ius stat, & alma fides.
 Ignis edax ipsum præcedit, & omnia uastat,
 Quæ per circuitum perfidus hostis habet.
 Ipsius illuxere iacenti fulgura terræ,
 Vidit & expauit quicquid in orbe fuit.
 Ante Dei faciem montes fluxere liquentes,
 Non secus ac flammis addita cera solet.
 Nec mirum, Dominus quia condidit omnia solus,
 Et solus toto regnat in orbe Deus.
 Iusticiam ipsius cœli testantur, & omnes
 Cœtus, maiestas quanta sit ista uident.
 Erubeant qui uana colunt idola, suisq;
 Sculptilibus miseri numē inesse putant.
 Huic uni genua ò reliqui submittite diui
 O reliqui, tantum nomina uana Dei.

Audite

Audijt ista Sion & mox noua gaudia sensit,
Gentis Iudeæ concio læta fuit.

Nam quia iudicijs populos moderatus es æquis,
Lætiæ series omnibus una fuit.

Nam tua sceptrâ pater super omnia regna tulisti,
Subdita sunt p̄ceibus numina cuncta tuis,

Qui Dominum colitis uere & constanter amatis,
Omnia habete odio semina sæda mali.

Is sibi fidentes, animas custodit, ab omni
Hostili insultu liberat ille suos.

Prodita lux iusto est, & qui sunt pectore recto,
Lætiæ fructu non caruere suæ.

In Domino gaudete boni, memoresq; referte
Tam sancta grates pro pietate Deo.

Repetit causam
gaudii.

Adhortatio ad
regni huius sub-
ditos.

Significat crucẽ
& p̄mittit defõ-
sionem.

Epiphonema:

Cantate Domino, Psal. 98.

Argumentum Viti Theod.

Est suauissimus psalmus plane eodem ar-
gumento cum prioribus. Prædicat enim ui-
ctoriam Christi contra peccatum & Satha-
nam, qua nobis salutem peperit, & horra-
tur ad gratiarum actionem.

ARGVMENT.

De Christo deq; imperio quod proferet orbi,

Hic quoq; ferme eadem, quæ tulit ante, canit.

S 5 Exultas

Exultare Deo, letari, dicere grates,
Proq; data laudes ferre salute, monet.

Psalms.

Propositio:

CArmina leta nouis Domino cantate canocnis,
Cuius mira operum cuncta creata stupent.

Narratio, quod
regnū sit gracie
& ueritatis. Si-
cut patrib. pmi
sit Deus.

Multa salutari dextra admiranda peregit,
Ipsius immensum brachia robur habent.
Ipse suam Dominus notan dedit esse salutem,
Signaq; iusticie non adoperta suæ
Israëliacæ domui promissa reuoluens
Iusticie ccepit commemoruisse suæ.

Vt Domini uideant terrarum regna salutem,
Omnia quæ summa Phœbus ab arce uidet.

Repetit ppositi
onem & addit
suauia pathi.

Leta omnes ubicunq; Deo date iubila terræ,
Psallite carminibus, plaudite uoce, manu,
Dulcisona Dominum cithara laudate canentes,
Addite ad argutam uerba cantora chelim.
Clangite uoce tube resona, noua iubila regi
Tollite, det letos buccina rauca modos.
Difsona collisis mare murmura fluctibus a dat.
Ipsius & quicquid uasta lacuna tenet.
Totius exultent culta, inculta omnia terræ,
Quicquid & hæc rerum continet alma parens.
Flumina, ceu iunctis manibus, simul omnia plaudat.
Vnanimi montes carmina uoce sonet.

Nans

Nam uenit ut totum regat aquis legibus orbem,
 Arbitrio ut Dominus iudicet ipse suo.
 Iusticiam ipse suam terras diffundet in omnes,
 Et populos æqua conditione reget.

Repetit benefi-
 cium Euangelii.

Dominus regnauit. Psal. 99.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio pro regno uerbo &
 cultu in populo dei ac hortatur, non ad sa-
 crificia, sed ad gratiarum actionem. Non in
 commode transfertur ad regnum Euangelii
 in mundo, ut sit idem argumentum cum su-
 perioribus.

ARGUMENT.

In Dominum seruanda fides, hic laude colendus,
 Quamuis et gentes totaq; regna fremant.
 Nec populo Iudæa tuo qui sanctus agebat
 Nobis nota satis uerba propheta canit.

A Eternū omnipotens exercet in omnia regnū,
 Turba nouo populi mota furore fremūt
 Qui super alatā Cherub infidet omnia spectans,
 Commouit nutu terrea regna suo.
 Maximus excelsa regnatur in arce Sionis.
 In populos omnes maxima sceptrā gerit

Narratio q̄ cul-
 tū dei solus po-
 pulus Israel ha-
 bet et ideo gētes
 eum oderunt.

Nominis

Propositio qua
hortatur ad gra-
tiam actionē:

Nominis ergo tui magnifateantur honorem
Omnia, quo nullum sanctius esse potest:
Iudicium, uirtute potens rex, diligit æquum:
Tu bona cuncta, manu ceu famulante, tenes.
Nec nisi recta facis, nisi tantum iusta subornas,
Quam late imperium dux Iacobus habet.
Laudibus exaltate Deum super omnia nostrum,
Curuati sanctos ipsius ante pedes.

Magnū benefi-
cium q̄ huic po-
pulo dedit san-
ctos magistra-
tus & sacerdo-
tes.

A sacris fuerant Moses & clarus Aaron,
Et Samuel, summo nomina grata Deo.
Omnes hi dominum quoties in uota uocarunt.
Audiit, & pondus iussit habere preces.
Hos fuit affari solitus de nube columna,
Non etenim leges transilire datas.
Tu Deus illorum uoces & uerba tulisti,
Et pius audisti qualiacunq; forent.
His tua nota etiam fuit indulgentia, si qua
Consilia ipsorum displicuere tibi.

Repetit propo-
sitionem.

Magnificate Deum nostrum, simul ipsius altum
Nomen adorantes, magnificate Deum.
Nomen adorantes sanctum conscendite montem,
Ipsius est etenim sanctus & ipse Deus.

Iubila

Iubilare Deo omnis. Psal. 100.

Argumentum Viti Theod.

Est brevis sed suauissimus psalmus, simili argumēto cū superioribus. Hortatur enim ad graciārū actionem & prædicat Christum esse Deū, Creatorem, & Dominū nostrū de- mentē & æternę misericordię. Obseruabis autem in similibus psalmis, ubi ad gracia- rum actionem & cultus Noui Testamenti hortatur, significari occulte abrogationem cultuum legis.

ARGUMENT.

Christum laude noua uenerari, iubila Christo

Dicere leticię signa mouere iubet.

Nempe Euangelio uenię spes certa renascens,

Hoc stabilit regnum, quod sine fine manet.

OMnia qui magnę colitis loca peruia terre
Tollite uiuenti iubila clara Deo.

Letantes seruite Deo, cum stabitis autem

Tota alacris facies uestra sit ante Deum.

Hunc tamen esse Deum cognoscite, nempe creati

Ipsius, haud nostra de ratione sumus.

Propositiō nō
etiā gentes lau-
deat deum:

Narratio in qua
exponit causam
nempe bñficię
Christi in nos.

ipse

Ipse suum populum faciens nos, fecit ut essent.

Quas uelut indulgens pasceret autor oues.

Ipsius intrantes portas, ante omnia, grates

Dicite, laudantes nomen ubiq; Dei.

Nam bonus est Dominus, nec desinet esse quod audit,

Ipsius est finem non habitura fides.

Misericordiam & iudicium. Psal. 101.

Argumentum Viti Theod.

Est Oeconomicus psalmus, proponit enim Dauid suum exemplum, quomodo aulam suam constituerit, & quorum hominum opera utatur ad res agendas, sed exemplum eius docet, quantum odium hac diligentia & studio apud suos sibi conciliarit. Nominat autem hic precipua Aulicorum uicia quod sint peruersi, maledici, arrogantes, mendaces, indulgentes cupiditatibus.

ARGVMENT.

*Quales non liceat nec fas sit habere ministros
Regibus, exemplo prædicat ipse suo.*

*Quales præcipue regum uersantur in aulis,
Consilijs semper noxia turba bonis.*

Psalmus

Psalmus David.

CArminis huius erunt bonitas mihi pondus &
 Mi deus in primis te mea Musa canet (æquū
 Simplicis inconcussa uia uestigia carpan,
 Quando erit ut uenias, & mea cæpta inues?
 Perfecto mea tota domus mihi corde regetur,

In mentem ueniet res mala nulla mihi.
 Sectantem peruersa odi, nec aduniar illi,
 Secta comes lateri non erit ista meo.

Flagicijs animus fractus procul inde facesset,
 Nec leuis agnoscam facta maligna uiri.

Qui uolet absentum uerbis traducere uitam,
 Hunc ego, si possem, perdere certus ero.

Ora supercilijs turgentem inflata superbis,
 Non aliquid mecum sortis habere feram.

Obseruo si quos possim reperire fideles,
 Ut faciam partem sortis habere meæ.

Simplicis ingenuo uitæ candore probatus,
 Ille mihi ex omni parte minister erit.

Qui uarias falso concinnat pectore fraudes,
 Sit procul hinc, mecum non locus ullus erit.

At qui uana leui loquitur mendacia lingua,
 Ante oculos stabilis non erit ille meos.

Tempore cuncta breui ollam impia facta malorum
 Amplius omne scelus ne sit in urbe Dei.

Propositio seu
 summa psalmi,
 cantabo quomo
 do ego bonitate
 & iudicio admī
 nitro regnum
 meum.

Hęc. s. in autis
 sunt cōmuniſſi
 ma.

Hoc principum
 debebat esse stu
 dium.

Hoc est, non ha
 bebis successū.

Domine

Domine exaudi orationem. Psal. 102

Argumentum Viti Theod.

Est insignis psalmus in persona ecclesie
ueteris testamenti sentientis peccatū & iram
dei, ac ideo moerentis ac suspirantis regnum
christi, quod remissionem peccatorum ac li-
berationem a morte erat allaturum. Magni-
fice autem prædicat bonitatem dei audien-
tis afflictos, & miserentis.

ARGUMENT.

*Afflicti gemitus & suspirantis ad ipsum,
Qui redimat, fletu est plena querela pio:
Optat ut adueniat promissi gratia regni,
Peccati nimia mens pia mole grauis.*

*Oratio afflicti, cum moesto esset animo, & co-
ram Deo effunderet precationem
suam*

*Propositiō, Iuxta
nos per aduentū
sui ihesu.*

Respice summe parens consolatoris egentem
Hunc animū, & fletus accipe uerba mei.
Audi uerba, cruces animi testantia, pectus
O utinam moueat nostra querela tuum.
Ah ne auerte tuos à me mitissime uultus,
Ne uelut ignotum reijce quæso pater.

Quin

Quin potius dum dura premiūt me tempora fletus,

Exaudi, & misero, nam potes, affer opem.

Nam mea uita leues abijt ceu finus in auras,

Vsta, uelut torris, corporis ossa iacent.

Deiectu n est cor triste meum, ceu gramen, & aret,

Sumq; sere potus immemor atq; cibi.

Sic ego nam misere fletu consumor acerbo,

Vt sua deficiens uix trahat ossa cutis.

Factus Onocrotalo similis deserta colenti,

Instar soliuagæ nycticoracis eram.

Insomnes duco noctes ceu culmine tecti,

Quæ sedet, & socij nescia, mœret auis.

In me crebra ferox conuitia congerit hostis,

Risores iurant per mala nostra uiri.

Nam cinis est pro pane mihi, pro polline puluis:

Assiduo fletu pocula mista bibo.

In causa ira tua est atq; indignatio, nam me

Tollis, & elatum de ijcis inde loco.

Quos uiuo uelut umbra dies tenuantur in auras,

Et mea, ceu foenum, languit ægra caro.

Tu uero tu cuncta manes per tempora solus,

Nulla ætas poterit non memor esse tui.

Tu pater exurgens miserebere magne Sionis,

Tempus enim, cura iam quod egebat, adest.

Tempus ut accipiat solitam, te dante salutem,

Hanc rogo differri ne patiare diu.

Narratio in qua graphice de pingit dolores animi, quos sensus peccati & iræ Dei concitat

i. sumus deserti nec possumus quiescere:

Hic exponit causam dolorū.

Hic redit ad precationem & exponit quid uelit. Christū mitte

Illius arx etenim lapides atq; ædita rupes,
 Omnia supplicibus complacuerunt tuis.
 Inde etiam cunctæ metuent tua nomina gentes,
 Et tua principibus gloria terror erit.
 Nam Deus ædificat celsæ præclara Sionis
 Mœnia, & apparet magnus in arce sua.
 Exulis à precibus non est auersus egeni,
 Et prona miseros audiit aure loqui.
 Tam bona temporibus scribetur fama futuris,
 Digna sub æterna posteritate legi,
 Ut sciat hæc populus post secula longa futurus,
 Et magno tantum prædicet ore Deum.
 Prospicit ingentis sublimi è uertice cœli,
 Aspicit hæc pedibus subdita regna suis.
 Audiat ut gemitus Deus impia uincula passi,
 Liberet & mortis quos tulit atra manus.
 Ipsius ut laudes fateantur in arce Sionis.
 Et magnum Solymis nomen in urbe canant.
 Tunc ubi conuenient populi cœtusq; frequentes,
 Et regna ut dominum per loca quæq; colant,
 Omnia in hoc uitæ afflixit mea robora cursu,
 Esse dedit uitæ tempora pauca meæ.
 Mi Deus è medio ne me aufer tempore uitæ,
 Mors est ætati nulla futura tuæ.
 Tu pridem stabilis fundasti pondera terræ,
 Ante tuæ cœlos composuere manus.

Vocatio gen-
tium.

Certus de ex
audita oratione
excurrit in præ
dicationem mi-
sericordiæ.

Beneficiū Chri-
sti a morte libe-
rare.

Cultus qui pro
hoc bñficio red-
ditur Deo.

Redit ad præ-
cautionem,

*Ipsi mutata tandem statione peribunt,
 Si iubeas, uerum tu sine fine manes.
 Non secus ac uestis ueterascent omnia, postquam
 Verteris ut uestem, mox retro uersa, cadent.
 Tu similis tibi perpetuo, tu semper es idem,
 Deficient annis tempora nulla tuis.
 Et famulis nascenda tuis mansura propago est.
 Et genus hoc longo tempore perpes erit.*

Ecclesiast

Benedic anima mea Domino. Psal. 103

Argumentum Viti Theod.

*Est insignis psalmus in quo agit Deo gra-
 tias pro omnibus beneficijs. Spiritualibus
 & corporalibus, quod condonat peccata,
 quod uitā tuetur, quod cōsolatur, quod de-
 fendit, quod uerbū dat, quod ignoscit. In fi-
 ne addit propheciā de regno Christi, quod
 hęc in nouo testamāto per Apostolos in to-
 to orbe palam prædicabuntur.*

ARGUMENT.

*Grata Deo mens est quæ se debere fatetur,
 Quicquid habet, quicquid possidet, omne Deo.
 Vita, salus, spes, pax, requies, uis omnis ab illo est,
 Omnibus his gratus quis satis esse queat.*

T 2

Psalmus

Psalms David.

Propositio.

TOta age uis anime nostræ dissoluere, totam
Te, in Domini laudes, dissoluïsse decet.

Omnes hoc ægro quæ sunt in corpore uires,

Laudent immensi nomina sancta Dei.

Diuinas iterum toto cane pectore laudes,

Mens mea, quæ sedem corporis huius habes,

Et noli non esse memor quia rettulit olim,

Sed non pro meritis munera tanta tuis.

* Remissio pec-
catorum.

Narratio in
qua commemo-
rat bñficia pro
quibus gracias
agit.

* Vita.

Victus

Incolunitas

Defensio

Verbum

Ignoscentia

Hoc beneficiũ
ceteris ante fert
& copiosius pre-
dicat, quod non
secundum pecca-
ta nostra r tri-
buit nobis Deus
sed ignoscit.

* Qui tibi cuncta uolens peccata remittit, & idem
Qui tua præsentia uulnera sanat ope.

* Qui te seruat ab interitu, qui doctibus ornat
Mirificis uitæ tempora cuncta tuæ.

Qui larga satiare tuum bonitate palatum,
Et quæcunq; uoles munera ferre potest.

Qui reddit tibi more aquilæ iam debilis æuo
Acta iuuentutis tempora uerna tuæ.

Vindicat oppressos Deus, & non digna ferentes
Adferit, & saluis uiribus esse facit.

Ipse suas Mosen uoluit cognoscere leges,
Dextræ israel facta stupenda suæ.

Et pius & plenus Deus est bonitate, nec ira
Præcipiti, adueniam pronior esse solet,

Pauca nec in multis exercet iurgia rebus,
Longior haud illi causa furoris erit.

Non pro criminibus nobiscum agit ille peractis,
Nec mala pro nostris reddidit ulla malis.

Quam

Quàm superant humiles cœlestia sydera terras,
 Tam Domini bonitas extulit ista pios.
 Longius à nobis peccata is nostra remouit,
 Quàm sit ab occasu Diua pudoricolor.
 Vt pater errantes reuocat sua pignora natos,
 Sic pronam timidis fert miseratus opem.
 Nouit enim uili quàm simus origine ducti,
 Et nisi, quòd simus puluis & umbra, nihil,
 Est homo persimilis scœno per prata uirenti,
 Vt breuis in pingui quæ rosa floret agro.
 Quàm simul attigerint urentis flamina uenti,
 Aret, & exiguo uicta calore iacet.
 At Domini bonitas sine fine his certa manebit,
 Tam fidum ex animo qui timuere patrem.
 Ipsius immoto qui seruant scœdera pacto,
 Iussaq; sincera mente tulere sequi.
 *Ipse suum cœli solium stabiliiuit in arce,
 Omnipotens toto regnat in orbe Deus.
 Angelicæ mentes domino date munera laudum,
 Quos alios, uirtus nobilis, ante tulit.
 Omnia qui facitis quæ iusserit ipse, nec ullo
 Ipsi non estis tempore morigeri
 Arma Deum laudent, exercitus omnis adoret
 Militiæ, & sub eo quicquid ubiq; manet.
 Præcipuas Domino laudes afferte ministri,
 Qui placita ipsius iussaq; perficitis.

T 3

Cuncta

Gracia est su-
 per bonos tan-
 quam cœlum.

Causam bene-
 ficiorum tanto-
 rû ostēdit, quòd
 f. Deus mouetur
 ad misericordiã,
 non nostris me-
 ritis, quæ nulla
 sunt, sed quia su-
 mus calamito-
 si & miserî.

Pactû & iussa
 sunt, in Christû
 credere. Sicut
 uox de cœlo te-
 statur hunc audî
 te.

Apostoli:

Ecclesia.

* Prophecia,
 Euangeliû spar-
 gendû per apo-
 stolos in totum
 orbem.

*Cuncta creatorem fateantur facta potentem,
Per loca quæ regno subdita cunq; tenet.
Tu quoq; nunc animi uis tota & maxima nostri,
Tam facilem lauda, quo potes ore, Deum.*

Benedic anima mea Do. Psal. 104

Argumentum Viti Theod.

*Est gratiarum actio pro tota creatura, sic
sapienter condita ad usum hominis. Com-
memorat enim ordine miracula, cœli, ter-
ræ, & maris pro quibus agit gratias.*

ARGUMENT.

*Cuncta creaturarum memorat miracula rerum
Quas hoc uisibili fecit in orbe deus.
Tam bene quæ potuit sapientia nullius unquam
Exprimit hic, ipso sicut ab ore dei.*

Propositio lau-
dabo dominū.

Narratio quæ
habet enumera-
tionē creaturæ.
Lux:

VT domino laudē et præconia digna canamus,
Deprœpta ex animi pectore lingua sonet,
Mi deus eximio quàm magnus et altus honore es,
Quàm tua præcipuum gloria nacta decus.
Concolor immensi lux te splendoris amicit,
Quam uelut indutam tegmina uestis habes.

Tu ma

Tu magni extendis spacioſa uolumina cœli, Non ſecus ac pellis brachia fluxa noue.	Coelum.
Qui ſua mobilibus coenacula ponit in undis. Proq; ſuis nubes curribus eſſe facit.	Aquæ cœli. Nubes.
Qui rapidis pedibus quouis uelocior Euro, Quantumuis celeres, præuolat ante Notos.	
Qui flammas ignemq; tuos facis eſſe miniſtros, Ut ſint præcones uentus & aura tui.	Fulmina: Venti.
Terrarum ualidis fundaſti baſibus orbem, Qui proprio ſemper pondere firmus erit.	TERRA.
Aequoris hunc uaſto uelas, ceu ueste, profundo, Nubiſeros montes tranſiluifſtis aquæ.	Terra in medio mari tuta.
At ſimul increpites fugient, ſimul horrida mittas Fulmina, uoce tua præcipitante cadent.	
Eminuere loco montes planiſſima campi, Atq; inum ualles obtinuere locum.	
Præſcriptos fines non tranſgredientur, ut olim, Non iterum terræ contegerentur aquis.	
Fontibus è paruis tu maxima flumina ducis, Ut ſua montigenis uallibus unda fluat.	Fontes. Flumina.
Ex his ut potent totis animalia ſyluis, Poſſit ut aucta feris unda leuare ſitim.	Animalia terræ
Propter aquas uolucres ſibi grata cubilia figent, Carminaq; è ramis delicioſa canent.	Volatilia.
Nubibus humectas montes, tua munera tellus. Sentit, & eſt fructus dote beata tui.	Pluuia.

Pabula, Gramina producis iumentis pabula brutis,
 Atq; olera humana iussa uirere manu.
 Fruges Vt miser è culto uictum sibi comparet agro,
 Vinum, Quæq; hominum curas uina leuare solent,
 Oleum, Quoq; nitent facies succum foelicis oliuæ,
 Panis, Et panem, uires quo tueatur homo.
 Tu tua frondentis confortas robor a syluæ,
 Et Libani cedros quas tua dextra colit,
 In quibus ædificant nidos, sua regna, uolucres,
 Atq; aliæ, & ranis noxia semper auis.
 In montes pauida fugiunt & culmina damæ,
 Antra quibus nomen terra refossa dedit.
 Tu stata per dubiam signasti tempora lunam,
 Sol habet occasus tempora certa sui.
 Te tenebras ducente diem nox atra repellit,
 Tunc se sylua feris, tunc mouet omnis ager.
 Tunc leo prædæ auidus rugit, tum querit ab ipso
 Esuriens, rapido quod uoret ore, Deo.
 At simul explicuit roseas Aurora quadrigas,
 In sua quæq; abeunt auia lustra feræ.
 Ad sua tunc redeunt homines opera, atq; labores,
 Donec sera suum contrahat hora diem.
 Epiphonema in Quàm tua sunt uarijs opera exornata figuris,
 ter textit, Quàm deus eximio cuncta labore facis.
 Quàm tu summe Deum sapienter cuncta parasti,
 Plena iacens tellus est bonitate tua.

Hoc magnum, spacijsq; patens immanibus, æquor, MARE.

Reptilibus plenum est innumerabilibus.

Sunt illic uarijs animantia facta figuris,

Magnaq; monstra feræ, paruaq; monstra feræ.

Illic ueliferæ sulcant maria alta carinæ,

Quo tibi sunt cete ludere iussa loco.

Te pater expectant hæc omnia, te uenerantur,

Pabula ut expedias tempore cuiq; suo.

Si dabis accipient, dextram si extendis apertam,

Diuinæ sature iam bonitatis erunt.

At simul ut uultus auerteris ora benigni,

Consternata noui plena timoris erunt.

Natiui abstuleris uitalia munera flatus,

Mox subito interitu nil nisi puluis erunt.

At simul emittis flatum noua cuncta creantur,

Iam noua frons terræ, iam nouus orbis erit.

Aeternos Domini maestas duret in annos,

Lætetur factis, qui facit ipsa, suis.

Cuius ab obtutu tellus commota tremiscit,

Fumus contactis montibus exprimitur.

Hoc mihi quod uitæ reliquum uolet ipse relinqui,

Ipsius expensum laudibus omne feram.

Atq; utinam placeant illi mea carmina tantum,

Ex quo sunt animæ gaudia sola meæ.

* De terra pereat peccator & impius omnis,

Ex his dum reliquum nil superesse queat.

Pater uester in
oculis pascit ea,
Math. sexto.

Consternatio
creaturarum.

Claudit nar-
rationē epiphō-
nemate.

Votum.
* Qui abutitur
donis Dei &
non considerat
in creatura po-
tentiam & bo-
nitatem dei.

Eia nunc igitur toto cane pectore laudes,
Quas Domino debes fida Thalia tuo.

Cōfitemini Domino & in uo. Psal. 105.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio pro beneficijs popu-
lo israel exhibitis. Refert autem ea ad mise-
ricordiam Dei, & , promissionem patribus
factam. sicut Moses deuteronomij Capite
29. plane eodem modo hæc enumerat.

A R G V M E N T.

A ueteri repetens Abraamo cuncta recenset,
Usq; sub Aegypti regna relicta canens.
Quæ Deus illorum respectu fecerit, usq;
Dum Canaanitas sedibus eijcerent.

Propositio qua
hortatur ad gra-
tiarū actionem.

Officiosa Deo meritis date pectora grates
Qui petitis ueræ cunq; salutis opem.
Quo decet ipsius celebrantes nomina cultu,
Dicite pergentes facta stupenda Dei.
Concinite unanimes illi, date laudis honorem,
Dicite quæ semper, quantaq; solus agat.
Laude sua celebrate Deum, sint gaudia cunctis,
Qui Domini quæruni iussa paterna sequi.
Quærite, nec cessate, Deum, cognoscite uires
Ipsius, & uultus, quærite, amate pios.

Dicite

Dicite facta Dei memores quæ maxima fecit,

Quam fuerit iudex uerus ubiq; Deus.

Vos o præcipue magni proles Abraami,

Vos quoq; gentiles quos Iacobus habet.

Hunc nostrum merito Dominumq; Deumq; uocamus,

Terrarum ille potens omnia regna tenet.

*Fœderis ille sui non obliuiscitur unquam,

Quod pactum, ut duret secula mille, dedit.

Quod tecum uerbis Abraame fidelibus icit,

Quodq; tulit iurans Isace magne tibi.

Quodq; Iacobe tibi statuit pro lege sequendum,

Quodq; Israelem iussit habere ratum.

Cum tali ad nostros loqueretur uoce parentes,

Auspice me Canaan terra futura tua est.

Et loca mutant nunc hæc, nulla illa subirent,

Regnaq; non magna, proximiora, manu.

Nec cuiquam permisit eis illudere, & ipsos

Propter eos reges arguit atq; duces.

Præcipiens nolite meis damno esse prophetis.

Neue unctos libeat tangere sorte meos.

Inde famem terras diuturnam immisit in omnes,

Panis & annonæ sustulit omne genus.

Et tamen ante ipsos castum præmisit Ioseph,

Venditus in seruum non minus ille fuit.

Vincula captiuus tulit impia carceris atri,

Ferrataq; diu compede uinctus erat.

Narratio in qua historiã operum dei in populo Israel ab Abrahamo usq; ad possessionẽ terræ Canaan percurrit.

* promissio terræ Canaan.

Abraham,

Isaac:

Iacob in terra

Canaã hospites

Ioseph in Aegypto.

Donec

Donec facta Deus iusta ipsius esse probaret,

Et ueram factis iussit adesse fidem.

Misit & insontem solui rex iussit, ut esset

Liber, & eximio dignus honore coli.

Mox hunc ergo suæ domui præfecit, & omnem

Ipsius Aegyptum sub ditione dedit.

Præsit ut imperio populis ducibusq; magistrum

Præstet, & erudiat qua decet arte senes.

Iacob in Aeg- Post genus Israël Nilotica regna subiuit,

PTIO.

Venit in Aegypti ditia rura Iacob.

Quem Deus innumeris crescentem scetibus auxit,

Perq; suas sparsit millia multa tribus.

Diues ut Aegyptus iam non populosior esset,

Quæ populo ipsius non satis æqua fuit.

Quippe cor auertit Memphitica rura colentum,

Vt nostros odio prosequerentur auos.

Vt populum opprimerent indigna mole grauatum

Seruicij, inuidia conficiente dolos.

Moses Aaron.

Misit ut eriperet Mosen quem legit, & eius

Iussit Aaronem sortis habere locum.

Prodigia hi populis & signa horrenda tulerunt,

Qualia non tellus uiderat ante Chami.

Prodigia in
Aegypto narrat
sed non coordi-
dine quo facta
sunt.

8Cōtexit tenebris Aegyptum horrētibus omnem,

Iussa creatori paruit umbra suo.

1Omnia plena meri iam flumina sanguinis ibant:

Non aliquo uiuus piscis in anne fuit.

- 2 Iam loca terrestres implerant omnia ranæ,
 Fœdantes regum limina, fulcra, thoros.
- 3 Iussit, & omne genus uenere insecta, uenenisq̃.
 Omnia uastârunt germina læta suis.
- 4 Pro pluuia rapido commistos grandine nymbos.
 Ignea fertilibus fulmina misit agris.
- 6 Fregit pendentes ab adultis uitibus uuas.
 Iamq̃; locus uacuis ficibus omnis erat.
 Omnis ab ipsorum deleta est finibus arbor,
 Ligna breui miseris nulla fuere super.
- 7 Iussit, & agminibus densis uenere locustæ.
 Quis numero bruchos expediisse queat?
 Absumpserunt omnem florentis graminis herbam,
 Languit erosis fructibus omnis ager.
- 9 Cuncta per Aegyptû primogenita abstulit omnē,
 Omnia primitijs cassa fuere suis.
 Ipsosq̃; argentoq̃; graues eduxit & auro,
 Nullus in his quicquam qui quereretur erat.
 Læta erat Aegyptus quando egrederetur ab ipsa,
 Omnibus ipsorum nam timor unus erat.
 Ipsorum, extendit, tegeantur ut agmina, nubem
 Præuius ut noctu luceat ignis erat.
- Magna coturnicum cupidis data copia uenit,
 Aërio pauit millia multa cibo.
 Dissecuit rupem, dissecta fluxit aquæ uis,
 Aridaq̃; exortum per loca flumen erat.

Quintam ob-
 miltat ulcera uel
 carum in iumen-
 tis & homini-
 bus.

Iter & mira-
 cula deserti.

Nam

Refert omnia
ad promissionē
& misericordiā
nō ad merita po-
puli.

Nam uerbi fuit ipse sui memor, illius olim
Quod dederat iurans magne Abraamē tibi.
Atq; ideo eduxit populum noua gaudia agentem
Perq; triumphantes agmina leta manus.
Et dedit his alias expulsis gentibus oras,
Quas nostri heredes obtinuerunt patres.
Vt rata conseruent ipsius iussa, nec unquam
Ipsius aduersi legibus ire uelint.

Cōfitemini Domino quoniā. Psal. 106.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio, sicut enim supra be-
neficia Domini commemorauit, ita hic pec-
cata populi enumerat & pœnas, ut hoc mo-
do misericordia Dei amplificetur qui tam
malis & ingratis, tot beneficia, in exhaustæ
suæ bonitatis exhibuit. Habet autem con-
fessionem peccati, & orat, ut Deus promissę
& declaratæ tocies promissionis meminisse
uelit & populū suū porro etiam liberare.

ARGUMENT.

Ingratum sese agnoscens peccasse fatetur,
Et Domino populus non habuisse fidem.
Grates ergo refert quia non occiderit omnes,
Foederis ipse sui pollicitiq; memor.

Halleluia

Haleluia uel laudate Dominum.

CArminibus celebrate nouis, & dicite laudes, Propositio.

Qui colitis pura simplicitate Deum.

Nam bonus est, & in æternos non desinet annos

Esse sui tanta cum pietate memor.

De factis Domini quis digne differat unquam,

Quis merito laudes ipsius ore canat?

Fœlices qui seruat rationibus æqui,

Quod iustum est, omni tempore, perficiunt.

Digneris memor esse mei precor optime diuum.

Qua populo afficeris dexteritate tuo.

Pectora nostra tuæ meritis inuise salutis.

Vt leto afficiar gentis honore tuæ.

Omnia ut aspiciens lecti tibi munera cœtus.

Sim populo hæredi gratus & ipse tuo.

Improba maiorum deliquimus acta secuti,

Impia præsentem fecimus ante Deum.

Tot te prodigijs implentem Aegyptia regna.

Perseptum nostri non habuere patres.

Cunq; ipsos tanta cuperes bonitate iuari,

Officij, indociles non meminere tui.

Quin animos potius tibi contraxere rebelles,

Propter arenosi littora rubra maris.

Præstitit ipse tamen saluos & uiuere iussit.

Ipsius ut celebris nominis esset honor.

Orationem in-
terferit quæ cō-
fessionem habet
peccati ut inde
transiteat ad hi-
storiam peccato-
rum populi.

Narratio.

Exodi decimo
quarto.

Ipsius

Ipsius ut populis immensa potentia cunctis
 Semper, & in toto notior orbe foret.
 Arguit algosi fluctus & murmura ponti.
 Per medios fluctus arida facta uia est.
 Inde suos duxit per deuia regna profundi,
 Sicut inexcultæ per loca plana uie.
 Deq; manu eripuit crudelia bella minantis,
 Tutos hostili iussit abire manu.
 Castra inimicorum redeuntibus obruit undis,
 Agmine de tanto nec super unus erat.
 Tum uerbis habuere fidem, quæ dixerat ipsis,
 Tum laudes ipsi concinuere Deo.
 Mox oblita operum tantorum ingrata Deo gens,
 Consilia ipsius non tulit ulla sequi.
 Tunc animos subijt Dominum tentare uoluptas,
 Tentâruntq; Deum per loca senta situ.
 Ipse autem tribuit quæ uotis cunq; petebant,
 Corpora sed subita tabida morte tulit.
 Tunc quoq; iactantes ipsi conuicia Mosi,
 Parcere sacrificio non potuere seni.
 Tunc subito tellus patefacta uorauit hiatu,
 Qui magnum contra se opposuere ducent.
 Atq; ita coniuncti fratres Abirame Dathani,
 Vos sceleris pœnas persoluisse liquet.
 Mortifer in medijs exarsit cœtibus ignis,
 Impia consumpsit pectora flamma uorax.
Conflantes

Exo. li
decimosexto.

Numerorum
decimosexto

Conflantes gelidis Horebi in uallibus aurum,
 Quem colerent uitulum composuere bouem. Exodi xxxij.

Atq; ita quem Domino debebant reddere honorem,
 Gramina pascenti constituere boui.

Longa salutiferæ traxere obliuia dextræ,
 Mira per Aegyptum quæ modo tanta dabat.

Quæ modo Niliacæ miracula tanta per oram,
 Per mare quæ uastum signa stupenda dedit.

Et toties populum statuit delere rebellem,
 Ni prompta Moses mente tulisset opem. Exodi xxxiiij.

Hic namq; irati uultum stetit ante tonantis,
 Fecit & uultrices abstinuisse manus.

Inde solo cultam spreuerunt ubere terram,
 Et uerbis Domini non habuere fidem. Numeror. xij.

Improba turbatis sparserunt murmura castris,
 Spernentes, tanquam friuola, iussa Dei.

Extulit ille manū contra, ut disperderet illos,
 Per loca quæ nulla culta fuere manu.

Semen ut in gentes dispergeret omne profanas,
 Nec sineret certis hos habitare locis.

Turpia sculptilium coluere idola deorum,
 Ora nec à uetitis abstinuere cibis. Numeror. xxv

Nam sacra depasti sunt dijs oblata nefandis,
 Qui nil, nec uitæ, nec rationis, habent.

Talibus accensum factis mouere furorem,
 Hinc miseris magnæ pestis origo fuit.

Tum Pineas tanto sumens de crimine pœnas,
 Abstulit irata noxia membra manu.
 Protinus effugit tenues mala pestis in auras,
 Iusticiæ Pineas nomina pulchra tulit.

Numeron xx. Hinc ad aquas iterum cum iurgia seua mouerent
 Irati furias elicuere Dei.

Vsq; adeo ut pœnas, populi pro crimine, Mosen,
 Proq; suis uerbis persoluisse ferant.

Namq; animo offensus quædam est nõ recta locutus
 Quæ simul offenso displicuere Deo.

Hæc fuerunt tē-
 pora post Iosua
 sub iudicibus.

Non etiam populos uastarunt cladibus omnes,
 Quos Deus excidio iusserat ipse dari.

Gentibus immixti mores didicere profanos,
 Et quæ non decuit, facta nefanda, sequi.
 Falsa alienorum coluerunt numina diuū,
 Res ea peruersis exitiosa fuit.

Tum cacodæmonibus natos natasq; tulerunt,
 Mactantes propria pignora chara manu.
 Et multam innocui fuderunt sanguinis undam,
 In sua iam facti uiscera carnifices.

Quæ Canaanitum sacrarunt muner a laruis,
 Et polluta sacro sanguine terra fuit.

Idolatria.

Facta profanarunt se per sua pessima, prauos
 Per mores animas prostituere suas.

Tunc grauis in populum succensa est ira rebellem,
 Tunc sortem exosam coepit habere suam.

Gentio

Gentibus ergo ipsos subiecit, & esse tyrannos,

Qui iuga contemptis imposuere, tulit.

Hostibus ergo suis seruitium abiere coacti,

Et iuga sub domina dura tulere manu.

Sæpe quidem miserans respexit ab hoste receptos

Perfida gens retro est sæpe relapsa tamen.

Vidit erumnis positos miseratus, & aures

Placatas, querulis uocibus, applicuit.

Fœderis ergo sui memor, impia facta remisit,

Quod pius, & quoniam sit sine fine bonus.

Fecit ut & uenia dignandos esse putarent,

Qui captos tristi detinuere iugo.

Ad sere nos ò nostra salus, & collige sparsos,

Gentibus è medijs collige, redde, refer,

Vt tua gratifico celebrenus nomina cantu,

Vt resonent laudes carmina nostra tuas.

Laudetur totum Deus Israël in œuum,

Quisquis amat fieri talia, dicat amen.

Claudit narra-
tionē uoto. Eci-
am nunc Domi-
ne misericordiã
istam ostende.

Confitemini Domino. Psal. 107.

Argumentum Viti Theod.

Sicut præcedentes duo psalmi proprie sũt
graciarum actio pro beneficijs exhibitis po-
pulo Israel. Ita hic in genere cõplectitur oĩs
generis beneficia, quibus Deus iuuat egen-

V 2 res,

tes, captiuos, oppressos morbis, periclitantes in mari, fame, ex annonę difficultate, laborantes, uexatos à tyrannis etc. Quare generalis gracıarum actio est. Notabis autem quod diserte dicit, etiam illos diuinitus iuari qui propter peccata affliguntur, si modo sperent auxiliũ & id oratione à Deo petant.

ARGVMENT.

*Gracia debetur Domino qui seruat & auget,
Quos rebus dominos omnibus imposuit.
Qui meritis ut quisq; potest, ita donat & aufert
Cuiq; sit huic soli gloria summa Deo.*

Hortatur ad gracıarum actionē.

Dicite magnificas promentia carmina laudes
Qui colitis casta religione Deum.
Cuius in æternum est bonitas memorabilis æuum,
Qui pius est, cuius gratia sine caret.
Laudibus hoc fateantur, & ipsi carmina dicant,
Quorum sæpe sua uincla leuauit ope.
Et quos diuersis sparsos collegit ab oris,
De toto extremis quatuor orbe plagis.
Vnde nitens croceis aurora cubilibus exit,
Vnde satis Zephyri mollior aura uenit.

Vnde

Vnde procellosi Boreæ sua flammina mittunt,
 Vnde graues pluuius depluit Auster aquas.
 Qui loca per deserta errant, qua nulla priorum
 Signa, nec humano sit uia trita pede.
 Qui non inueniunt qua possint urbe morari,
 Quorum sunt nimia corpora lassæ fame.
 Quorum præclusas sitis occupat arida fauces,
 Quorum est in medijs anxia uita malis.
 Qui simul ad Dominum clamant in rebus egenis,
 Audit, & aduerso tempore mittit opem.
 Errantes reuocans ostendit qua sit eundum,
 Vt rectam inueniant, ad loca culta, uiam.
 Ergo Dei celebrent tantæ bonitatis honorem,
 Ipsius in populis facta stupenda canant.
 Debilis ille animæ sitientia uiscera potat,
 Et dura reficit corpora fessæ fame.
 Carceribus qui conclusi uinclisq; grauati,
 Non procul à mortis conditione sedent.
 Idq; ideo, quia se Domino posuere rebelles,
 Ipsius & uerbis non habuere fidem.
 Reddidit ergo humiles, & corda laboribus angens,
 Prosternit, nec adest qui ferat ullus opem.
 At simul ad Dominum clamant in rebus egenis,
 Audit, & aduerso tempore mittit opem.
 Eductos tenebris reddit uitalibus auris.
 Soluit & iniecta uincula dura manu.

Primus ordo ca-
 lamitosorum &
 laborantium in
 opia neq; inue-
 nientium certas
 sedes;

Secundus ordo
 eorum quos libe-
 rat ex uinculis.

Ergo Dei celebrent tantæ bonitatis honorem,

Ipsius in populis facta stupenda canant.

Viribus ille suis portas confringit ahenas,

Vectes ferrato conterit ære graues.

Ob scelera & sua facta affligitur impius omnis,

Et stulti pœnas quas meruere luunt.

Ipsorum stomachus super esca nauseat omni,

Et prope sunt Stygias qua uia ducit aquas.

Qui simul ad Dominum clamant in rebus egenis,

Audit, & aduerso tempore mittit opem.

Mittit, & ægra suo sanat præcordia uerbo :

Iamq; propinqui seruat ab exitio.

Ergo Dei celebrent tantæ pietatis honorem,

Ipsius in populis facta stupenda canant.

Grata Deo soluant meritæ libamina laudis,

Ipsius & leto pectore facta canant.

Qui maris alitibus sulcant uada salsa carinis,

Solliciti, & uastas ingrediuntur aquas.

Illi opera in medio spectant diuina profundo,

Factaq; in immenso prodigiosa mari.

Iusserit, exiliunt uenti, tumida æquora surgunt :

Mota procellosis fluctibus unda fremit.

Et nunc in cœlum tolluntur, ad insina rursus

Tartara, mox animo deficiente, labant.

Iactantur nutantq;, mero uelut ebrius hausto,

Et sensus animi nil sapientis habent.

ij. Stulti hoc est
securi & sine ti-
more Dei, quos
Deus implicat,
morbis.

iii. Periclitan-
tes in mari.

Qui

Qui simul ad dominum clamant in rebus egenis,
 Audit, & aduerso tempore mittit opem.
 Nigrum discussa mare tempestate serenat,
 Reddita compositis fluctibus unda silet.
 Tunc leti exultant quòd murmura rauca quierint
 Quod tenet optatam tuta phaselus humum,
 Ergo Dei celebrent tantæ pietatis honorem
 Ipsius in populis facta stupenda canant.
 Laudibus extollant in cœtibus omnibus ipsum,
 Per loca sanctorum conciliata senum.
 Qui rigua obstructis desiccet flumina uenis
 Et bibulo rigua puluere siccet humum,
 Qui facit eximiam cultu sterilescere terram,
 Quod letas segetes impia turba colat.
 Qui loca manantes sitientia uertit in undas,
 Et rigua è sicca flumina ducit humo.
 Et macie atq; fame confectos collocat illo,
 Qui, quæ possideant, mœnia tuta locant.
 Inde relaturis dispergunt semina campis,
 Lataq; botriferis uitibus arua nouant.
 Vnde nouæ uario redeunt cum fœnore messes,
 Credita luxurians semina reddit ager.
 Talibus aspirat certum Deus ipse fauorem
 Multiplicans ipsos auget & omne pecus.
 Rursus & hos faciet uarijs decrescere morbis,
 Pësibus, erumnis, anxietate, fame.

v. Qui patiente
 difficultatē āno
 ne ppter inclem
 entiam coeli.

vj Tyrānorū in
iuriis oppressi.

Contemptum populi certum primatibus affert,
Et facit ut quærant per loca uasta uiam.
Tandem ope deiectum propera suffulcit egentem,
Vtq; gregem, plenam sic facit esse domum.
Ista boni uideant ut leti uiuere possint,
Audeat ut contra nil mala lingua loqui.
Hæc quicumq; sapit, consideret omnia, & ipse
Certus erit summa de bonitate Dei.

Cōmendat piis
hanc curam ut
bonitatem Dei
in talibus cogno
scant.

Paratum cor meum, Psal. 108.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio, in qua gratias agit
pro regno Christi, quod regnum gratiæ fu-
turū erat, & pro suo corporali regno q̄ ceu
seminarium fuit futuri regni Christi, salus
enim ex Iudæis est. Atq; hæc posterior psal-
mis pars iisdem uerbis, est psalmo. 60.

ARGUMENT.

Pro regni florente statu, pro pace recepta,
Pro salua grates religionē refert.
Sed petit & regnum statui super omnia Christi.
Davidis regnum scilicet illud erat.

Psalmus

Psalmus & canticum David.

Propositio gra-
cias sibi agã.

Fert animus tibi, summe Deū, mea prōpta uolū-
 Gratifica laudes dicere uoce tuas, (tas,
 Tollere, surge meæ decus & pars maxima uitæ
 Musica psalmographi gloria nostra chelys.
 Exurgam matura noui sub lumina solis,
 Roscida cum tepidum proferet aura diem.
 Per populos tua facta canam, per regna, per urbes,
 Nec laudem tellus nesciet ulla tuam.
 Nam tua stelliferum bonitas transcendit olympum,
 Subdita sunt fidei, nubila regna, tuæ,
 Exaltare Deus, super alta cacumina, coeli,
 Laus tua terrarum transeat alta plagas,
 Ut nunc ergo tibi chari seruentur amici,
 Vi dextræ nobis auxiliare tuæ.
 Ex adito Deus est diuina uoce, locutus,
 Quæ mihi læticiæ uox, noua signa dedit.
 Nunc Sichime diuisa caput mihi subdet, & omnem
 Planiciem Succoth metiar arte noua.
 Noster erit Galaad possessio nostra Manasses,
 Mox Ephraim sceptri pars erit una mei,
 Dux & rector erit mihi ad omnia fortis Iudas,
 Subditus imperij nomine Moab erit.
 Ipsa tributa dabit palmarum diues Idume,
 Nostra Palestina regia gentis erit.

Ratio, quia ha-
bes regnum gra-
ciæ & ueritatis.Transit ad præ-
sens regnum &
primo pro uer-
bo & religione
deinde pro rep-
pacata gratias
agit.

Est sententia,
Nisi dominus
custodierit ciui-
tatem. &c.

Oratio.

Sed quis erit qui me munitam ducat in urbem?
Ecquis Idumæe ducet ad arua plagæ?
Tunc pater qui sic nos auersaris egenos,
Nec comes armatis in fera bella uenis?
Auxilium duris in rebus egentibus affer,
Humanum auxilium nil rationis habet.
Diuino auxilio freti rem deinde geremus,
Iniiciet nostris hostibus ille metum.

Deus laudem meam. Psal. 109,

Argumentum Viti Theod.

Est oratio Christi, in qua & hostibus suis,
Iudeis, omnia mala imprecatur, & pro se pe-
tit ut Deus sibi adsit. Imprecationis causas
assignat, quod Christum crucifixerunt, &
uerbum benedictionis noluerunt prædica-
tum per apostolos.

ARGUMENT.

Furis inauditum scelus execratur Iudæ,
Infontem diræ tradidit ille neci.
Tales sunt nostro per multi tempore Iudæ,
Voce pij, sed re nil bonitatis habent.

Propositio:

Omnipotens pater, & rerū suprema potestas,
A quo, si qua mihi est gloria, tota uenit.
Ne rogo dissimula, nec ad hæc opprobria dormi:
Quæ iacit in mores perfida lingua meos.

Nam

Nam reprobi de me mendacia uerba loquuntur,

Et mihi composita fraude nocere student.

Quos ego dilexi quos toto pectore amabam,

Inuidia qui me persequerentur erant.

Cum tamen interea peterem tua numina supplex,

Vt tua nō meritis dextera ferret opem.

Impius insidijs mea nunc benefacta rependit,

Nunc odium summa pro pietate refert.

Constitu ergo uiro dominetur ut impius illi,

Ad dextram infestans angelus adstet ei.

Exeat in festo sub iudice condemnatus,

Ipsius ut causam propria uerba grauent.

Vita breuis misero per paucos duret in annos,

Quod gerit accipiat muneris alter opus.

Pignora quæ genuit decedens orba relinquat,

Possideat uiduas ipsius uxor opes.

Ipsius extorres nati nataq; uagentur,

Mendicentq; inopis uilia scruta cibi.

Difficili sudore parent quæcunq; parabunt,

Postquam uastatas incoluere domos.

Auferat exactor quæ possidet omnia, demum

Despolient alij quas cumulauit opes.

Nemo illi placidus, nemo sit fidus amicus,

Pupillis miseri nemo fauere uelit.

Nullis posteritas excisa repullulet annis,

Ipsius & nomen secula nulla sciant.

Ratio, in qua ex
ponit peccatum
populi.

Imprecationes:
Ac primo loco
uidentur corpo
rales maledicti
ones poni:

Delicta

Hæc sūt spiritua
lia. Ira dei.

Delicta ipsius quæ commiserē parentes,
Succedens memoris puniat ira Dei.

Causę, Christus
occisus.

Ex imat ante Deum nulla hæc obliuio, nulli
Sint qui horum possint commemorasse dies.
Quod pius erga alios quod noluit esse benignus,
Afflicto studuit quod nocuisse uiro.

Contemptum
Euangelion.

Quòd duro afflictum quæ siuit perdere fato,
Cui plena assidui uita doloris erat.

Et quia grata uiro fuit execratio, solus
Execrabilibus concidat ipse modis.

Et quia nulla unquam fuit illi gratia curæ,
Indigno ueniat gratia nulla uiro.

Sunt uere tragi
ę figurę.

Et quoniam placuit sæuę maledictio linguę
Ipsius, ut uestis membra animamq; tegat,
Illius ossa uiri penetrent ceu succus oliuę.

Totaq; peruadant corpora, sicut aquę,
Hęc sit ei tanquam tegmen quod corpus amicit,
Hanc secum tanquam Balthea nota ferat.

Hęc his eueniāt, hæc omnibus imprecor illis,
Qui mihi perniciem nocte dieq; parant.

Hęc his à Domino ueniat, hoc nomine, dirę,
Quòd nisi dira in me non potuere loqui.

Orat. p se quosq;
& conqueritur
de afflictionib.

Intereat tua mi genitor clementia seruet,
Quæ propensa bonis ę genuina tibi est,
Exul enim iaceo, rerumq; affigor egenus,
Intimaq; infesto uulnere corda labant.

Vmbra

Umbra uelut longæ sub tempora sera diei,
 Sic infirma mei corporis umbra fugit.
 Iactor & incertis, per deuia sedibus erro,
 Ut manet in nullo certa locausta loco.
 Fessa fame genua ægra labant, caro marcuit omnis,
 Restat in hoc toto corpore pingue uihil.
 Ludibrium longo sum tempore factus iniquis,
 Spectantes capitum tempora uersa mouent,
 Omnipotens ser opem, Deus auxiliare iacenti,
 Pro certa fidei dexteritate tuæ.
 Hoc opus esse tuæ ut possint cognoscere dextræ,
 Et quia tu solus feceris ista pater.
 Illi execrentur dum tu benedicere pergas,
 Insurgant, uicti dum tamen inde cadant.
 At tuus accepto famulus gratetur honori,
 Omniaq; ætatis tempora letus agat.
 Opprobrio atq; ignominia ceu ueste tegantur,
 Crimina, ut induti pallia nota, ferant,
 Ipse frequentato laudes tibi carmine dicam
 Pectore presentem fassus & ore Deum.
 In medio populi cœtu tua nomina, ueris
 Alta super cœli laudibus astra feram.
 Adstat enim misero saluatq; à fraude nocentum.
 Excipere in fontem qui uoluere uirum.

Redit ad ex-
 erationes.

Graciarū actio:

Dixit

Dixit Dominus Domino. Psal. 110.

Argumentum Viti Theod.

Est propheta de Christo & eius regno, quod sit natura Deus, quod habeat officium regis, & sacerdotis æterni, ad defnedendam & sanctificandam ecclesiam, quod regni huius exordium in Hierusalem erit, quod ecclesia diuinitus propagabitur, quodq; huius regis & regni hostes peribunt. In fine addit de humiliatione Christi quod prius oportuit eum pati & sic uenire ad gloriam, id enim est bibere ex torrente.

A R G V M E N T.

Esse sacerdotem Christum, & super omnia regem,
Et patris ad dextram. spiritus iste canit,
Mentiri hunc aliquis dicat, quod abominor, hostis
Christe citas, poteris Christe carere fide.

Psalms David.

Narratio est p-
petua.Christus Domi-
nus creaturæ.

Omnipotens olim diuina uoce locutus,
Ad Dominum dixit talia uerba meum.
Sit tibi cunctarum rerum data tanta potestas,
Ad dextram teneas ut loca prima meant.
Donec, ceu scabella solent calcanda, malorum,
Subijciam pedibus, millia multa, tuis,

Omnia

Omnipotens claræ sacra de rupe Sionis Proferet imperij regia sceptrâ tuâ.	Locus regni.
Tu nunc ergo tuos dominare potenter in hostes, In medio quorum iura tenenda dabis.	
Quo tu es summa die uirtutis signa daturus, Turba aderit populi prompta frequensq; tuâ.	Populus regni.
Insigni uenient pompa & splendore decori, Læticiæq; dabunt plurima signa noue.	Cultus regni.
Materno ex utero tua pulchra & clara iuuentus Ut matutini copia roris erit.	Propagatio ec- clesiæ.
Iurauit Dominus, nec eum iurasse pudebit, Nec iuramenti pœnituisse potest.	
Tu pius & solus per sæcula cuncta sacerdos, Ad ritum magni Malchisedecis eris.	Christus sacer- dos, uide episto- lam ad hebr. ca-
Ad dextrâ tibi semper adest Deus omnia præstans Iratu reges conteret atq; duces.	5. 6. 7. 8. 9. 10.
Iudicium gentes ille exercebit in omnes, Plena cadaueribus tot loca uasta dabit.	Hostium regni hulus fortuna.
Ille tuo late regnans caput auferet hosti. Nobilis excisum de ditione soli.	
Torrentes fuso manabunt sanguine riuu, Rubraq; de cæsis hostibus unda fluet.	
Propterea sese extollens super omnia uictor, Sydera sublimi uertice summa petet.	
Confite	* Quidam sic ex- ponunt. De tor- rente bibet, hoc est, patietur. at- q; hæc sententia cômodior est, ut côtiugatur Chri- sti humiliatio & glorificatio, si- cut Esa; liij.

Confitebō tibi Domi. Psal. 111

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio pro beneficijs populo Israel exhibitis. Recitat autem non modo beneficia Dei, quod pauerit populum in deserto, quod dederit terram canaam sed etiam noui testamenti meminit quod æternum testamentum est, & redemptionis per Christum factę.

ARGUMENT.

Hoc insigne melos agni Paschalis ad esum,
Est solitum populo non residente, cani.
Scilicet Aegypti memor, hoc ut carmine grates,
Diceret accepti letus honore boni.

Halleluia.

Propositio.

Narratio que
cōtinet causam
ppositionis ac
primo cōmemo-
rat liberatiōē
ex egipto qua sibi
hunc populū
asseruit.

TE Deus authorem uitę rerumq; suarum,
Hic animus causam, cur fateatur, habet,
Quas tibi non falso promam de pectore laudes,
Illarum populi concio testis erit.
Res facit omnipotens magnas, opera omnia magna
Quę facit excelsa conditor ille manu,
Atq; ea quisquis amat qui perscrutabitur, illi
Nota uoluptatem deliciasq; ferunt.

Laude

Laude & honore Deus facit omnia digna, nec unquam

Iusticie poterit non memor esse sue.

Cultus Dei et
uerbum.

Ipsius celebrat, memor etas omnis, honorem,

Tamquam pij Domini facta stupenda canit.

Hunc quicumque timet, his larga alimenta ministrat,

Et dat ab hostili munera raptam manu.

Victus datus
in deserto.

Scilicet ista sue repetens pia fœdera pacis,

Irrita promissi non sinit esse sui.

Terra Canaan
data uictis gen-
tibus.

Quam sit terribili metuendus ad omnia dextra,

Ipse suo populo maxima signa dedit.

Cum detracta suis spolia hostibus, omnia quondam

Diuideret populo, ceu sua dona, suo.

Omnia firma manu fecitque & uera potenti,

Illius haud unquam iussa perire queunt.

Epiphonima
quæ claudit be-
neficia ueteris te-
stamenti.

Hæc stant perpetuis non interitura diebus,

Ex uero siquidem condita firma manent.

Libera iura suis missæ tulit ipse salutis,

Et pacti statuit fœdera longa sui.

Novi testamen-
ti hñticiū, Chri-
stus, qui est re-
demptio populū

Cuius & est omnes metuendum nomen in annos,

Et quo nil usquam sanctius esse potest.

Iure timor Domini sapientia prima uocanda est:

Fœlices quorum cordibus ille sapit.

Ἐπιφώνημα
μα.

Perpetuæ siquidem præconia laudis habebunt,

Pectora qui talis plena timoris habent.

X Beatus

Beatus uir qui timet. Psal. 112.

Argumentum Viti Theod.

Hortatur ad timorem Dei, & beneficentiam seu ad opera pietatis, & magnifice promittit.

ARGUMENT.

Apparet nihil esse pios nisi inania terræ
Pondera, foelices hic tamen esse canit.
Foelices quicumq; Dei didicere timorem,
Quantumuis miseros Munde superbe putes.

Halleluta.

Propositio

Foelicem quem diuini pia cura timoris
Tangit, & obsessum nocte dieq; tenet.
Qui scrutans præcepta Dei, se oblectat in illis,
Et nihil hæc extra quod meditetur, habet.

Ratio in qua
cōmemorat præ
sentia pietati pro
posita.

Posteritas præclara uiro nascetur ab illo,
Huius erit toto semen in orbe potens.
Huic bona cunctarum non deerit copia rerum,
Nullus iusticiæ terminus huius erit.

Alia propositio,
qua hortatur ad
beneficentiam.

Per medias tenebras orientur lumina iustis,
Munifici summa pro pietate Dei.
Qui bonus est, facile ingenua pietate mouetur,
Vicino tribuens mutua pensa suo.
Hic sua iudicio dispendet cuncta fideli,
Quæq; geret, recta munera lege geret.

Stabit

Commemorat
beneficentia p^rg
mia.

Stabit enim nulla fati ratione mouendus,
Nullaq; posteritas non memor huius erit.
Non ille insidias meditantis murmura lingue,
Non metuit famæ damna ferenda sue.
Pectore enim didicit Domino confidere forti,
Cui nisi de cœlo spes rata nulla fuit.
Pectore fortis erit, metuet nil donec in hostes,
Fortunam aduersam uiderit esse suos.
Pauperibus dispergit, opes largitur egenis,
Perpetuas igitur iustus habebit opes.
Stabit honorata sublimis in arce bonorum,
Præcipuo cornu tollet honore suum.
Impius ista uidens, accensa bile dolendo
Ad Stygias frendens dentibus ibit aquas.
Nam quæcunq; petet studia impius, omnia fient
Irrita, nec fructus quos uoluerent ferent.

ἀντιθεσις
impis cōtraria
omnia cūeniēt

Laudate pueri Dominum. Psal. 113.

Argumentum Viti Theod.

Insignis psalmus est, qui hortatur ad gra
ciarum actionem, ac Dei misericordiam præ
dicat quod abiectos respicit, & humiliatos
exaltat. Clarum autem argumentum est,
cum Deus humiles exaltat, non hoc animo
a Deo nos humiliari aut deijci, ut pereamus,
Sed ut inuocantes & credentes saluemur

ARGUMENT.

Solis ad occasum Christus regnabit ab ortu,
 Illius & gentes, illius orbis erit.
 Ille humiles animo releuat, domat omne superbum:
 Hæc tanquam sua sint munera Christus amat.

Haleluia.

Propositio

Addicti Domino pueri celebrate ferentes,
 Laudibus æternis nomina magna Dei.
 Nostro hoc perpetuos ex tempore duret in annos,
 Gloria quæ soli est sola ferenda Deo.
 Laus Domini primo Phœbi surgentis ab ortu,
 Inclyta ad occiduas floreat usq; plagas.
 Magnus ut est, ita magnifice super omnia regnat,
 Astra sub inuicto qui pede summa premit.
 Huic Domino similis quis sit, qui possit haberi,
 Sublimem qui se quàm uolet ipse locat.
 Rursus eo terras qui se demittit ut omnes
 Spectet, & in cœlis quodquod agatur opus.
 Ille inopem fœdo de puluere subleuat, idem
 Ex humili afflictum ducit ad alta loco.
 Ut locet & reges inter populiq; tyrannos,
 Quem fidem uero nôrit amore sibi.
 Ille etiam sterili tribuit sua gaudia natos,
 Ut fiat genitrix munere læta Dei.

Narratio in
 qua exponit cau-
 sam cur laudari
 mereatur Dñs.

In exitu

In exitu israel de Aegypto. Psal. 114.

Argumentum Viti Theod.

Narratio est, in qua prædicat mirabilē & magnificam liberationē populi in Aegypto afflicti, ideo autem commemorat notam historiam, ut præteriti beneficii cogitationibus, pii animus erigant, ad sperandam salutē in alijs difficultatibus quoq; & ut grati sint erga tam misericordem Deum.

ARGUMENT.

In finita Dei memorat miracula uates,

Queis populum Aegypto duxit ab ipse suum.

Hæc quoq; festa cani sub Paschatos annua possunt,

Que grates referant carmina læta Deo.

Cum uetus à magno genus Israël profectum,
Aegypti uetitis egrederetur agris.

Narratio.

Protinus in forti se sanctificauit Iuda,

In genere Israël regia sceptrā ferens.

Vidit, & attoniti retro maris unda refugit,

Peneades refluo Iordanis amne stetit.

Transitus maris rubri & Iordanis.

Summa remittentes salierunt culmina montes,

Sicut ubi tenere deliciantur oues.

Tempestas in monte Syua.

Poetica figura
qua amplificat
miraculum;

Quid tibi cur fugeres mare contigit, unde laboras?
 Cur solitum retro Iordani flectis iter?
 Utq; mares ouium cur subsiluistis in auras
 Culmina? quæ colles uos noua caussa mouet?
 Horruit & subito terra est concussa tumultu,
 Nec solitis tremuit motibus ante Deum.
 A facie commota Dei sunt omnia terræ
 Viscera, Sarrigenæ quem coluere patres.
 Qui duram faciles petram conuertit in undas,
 Siccaq; manantes marmora fecit aquas.

Non nobis Domine non no. Psal. 115.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio & encomion Dei
 Israel quod populus Israel habeat Deum be-
 nefaciẽtem, Addit autem antithesin, quod
 gentium Dei non tales sint, ut qui nec au-
 diant, nec respiciãt suos cultores. Hęc post-
 ea accommodat ad ipsos cultores Idolorũ,
 quod ceci & surdi sint, &c. Habẽt aut omnes
 illi Idola, qui non credunt quod Deus eos
 suret, respiciat, exaudiat &c.

ARG

ARGUMENT.

Quæ gētes simulacra colunt sunt uana, nec ullum,
 Cui possint uere fidere, numen habent.
 Vnus ab Israël Deus est, & solus, & idem,
 Cui uere possis fidere numen habet.

Svmmē opifex rerum nobis ne confer honorem,
 Quem decuit merito nominis esse tui.

Omnis nanq; tibi debetur gloria soli,
 Pro bonitate tua, pro pietate tua.

Cur fatuas nobis patiaris dicere gentes,
 Nunc Deus istorum, quem uenerantur, ubi est?

At Deus astriferi noster tenet aurea cœli
 Mœnia, & arbitrio cuncta agit ipse suo.

Verum illi simulacra colunt argentea, uel quæ
 Ex auro humanæ composuere manus.

Ora quibus nunquam uero sermone loquentur,
 Quo nequeant aliquid cernere lumen habent.

Nulla soni ueniunt uanas elementa per aures,
 Nare sub ipsorum non erit ullus odor.

Organa deficiunt stupidas gustantia linguas,
 Cassa locuturæ guttura uocis habent.

Quid quòd inutilibus nil possunt tangere palmis?

Quòdq; pedes nunquam qui moueantur habent?

X 4

Illorum

Occupatio est:
 non predicabi-
 mus nos ipsos
 sed nomen Deū
 nostri. simul au-
 tē proponit pal-
 mi summam.
 Noster Deus est
 Narratio.
 Deus cœli.

ἰδωθῆναι

Idola neq; au-
 diunt nec respi-
 ciunt cultores
 suos, ergo tales
 sunt plane sine
 Deo.

Conclusio no-
ster Deus non ta-
lis est, ergo meri-
to eū laudamus
& in eo cōfidi-
mus. Atq; hic ite-
rū ingreditur cō-
memorationem
beneficiorū Dei
& orat ut Deus
benedictionem
suam super po-
pulum suum con-
firmet.

Illorum similes fiunt ea monstra parantes,
Et quicumq; in eis spem posuere suam.
At domus Israël domino confidat, ab ipso
Illius auxilium præsidiumq; uenit.
Semen Aaronium domino confidite, ab ipso
Auxilium uobis præsidiumq; uenit.
Sperate in Domino quicumq; timetis, ab illo
Auxilium uobis præsidiumq; uenit.
Et memor est nostri Deus & facit esse beatos,
Quos domus Israël quos & Aaron habet.
Qui Dominum metuunt, non illis ulla deerit
Copia. scilicet quæ statuisse potest.
Fœlices timor ille facit discrimine nullo
Siue quis hic magnus, siue p. filius crit.
Addet ad hæc uobis, cumulataq; lucra reponet,
His quoq; quæ nostræ semina stirpis erunt
Vos data scilicet Domini clemencia fecit
Qui mare, qui terras, fecit, & astra poli.
Mœnia lucentis Deus in colit ardua mundi
Humano generi terrea regna dedit.
Nemo tuas laudes post ultima fata loquetur
Nec nigra perpetua quæ loca nocte silent.
Sed nos summe pater, modo tu paciare, tacebunt
Tempore ab hoc laudes secula nulla tuas.

Dilexi

Dilexi quoniã exaudiet do. Psal. 116.

Argumentum Viti Theod.

Prior pars psalmi habet gratiarũ actionẽ pro exauditis precibus & liberatione facta. Insignes promissiones quoq; sunt additę, in secunda parte magnifice prædicat cultum Dei, ut pacienter seramus eius uoluntatem & inuocemus ac laudemus eum.

ARGVMENT.

*Conqueritur se dura pati. qui scilicet esset
Confessus pura simplicitate fidem.
Inde quod è curis animi grauioribus ipsum
Erueat, reddit carmina grata Deo.*

Contigit hæc animi mihi nũc sincera uoluptas
Quod Deus has pronã pcepit aure preces.
Quod solita nostras audit pietate querelas.
Quem loquar hæc donec uita superstes erit.
Iam mea mortiferi laquei deuincta tenebant
Gutturã, ab inferno non procul orbe fui.
Turbãrat totos irgens angustia sensus,
In mortem assiduis cladibus ætus eram.
Tunc Dominum per uota uocans, ô maxime, dixi.
Eripe, & hanc animam posse perire ueta.

Propositio gratiarũ actionis.
Narrat periculum ex quo sit liberatus.

Epiphonema.

Pronus ad auxilium noster Deus ille ferendum est.
 Tam cito qui miseris fert miseratus opem.
 Simplicitate pios animos custodit, & ipsum
 Me quoq; seruauit quando premendus eram.

Consolatur
 se & erigit ad
 agēdas gracias.

Quare anime erigere, & certam tibi sume quietē.
 Nam te restituit qui tibi misit opem.

Tu Deus eripuisti animam cum fata timerem
 Pessima, de mortis conditione meam.

Tu mea sublato siccasti lumina fletu,
 Per te plantam mei stat bene sulta pedis.

Ascendam Domini securus in atria, ut inter
 Curantes Domino uiuere, semper eam.

Repetit priorē
 sententiā quod
 afflicus fuerit
 & orauerit. ac li-
 beratus sit.

Cum mihi certa fides animum compleuerit, hinc est
 Quod Domini toties de pietate loquor.

Mirificis tamen ipse modis afflicus agebam,
 Interea & multo fractus agone fui.

Cum male sperarem fugeremq; per auia, dixi:
 Mendax omnis homo est, falsus & oīs homo est.

In me collata quid pro pietate rependam?

Quae Domini meritis praemia digna feram?

* Leta salutaris fidei mihi pocula sumam,

Et Domini repetens saepe precabor opem.

* Vide quid promittat nicissim pro liberatione, hoc scilicet, quod uelit calicem Domini hiberno, hoc est patienter ferre afflictiones, & inuocare nomen Domini. Ac consolationis plenissimum est quod calici addit epitheton salutaris.

Vota

Vota Deo quæcunq; tuli, super omnia solvam,
 Indubiam, populo conspiciente, fidem.
 Ante Deum preciosa solet mors esse suorum,
 Quos amat & uera conspicit ire uia.
 Addictus tibi seruus ego, pater optime dicar
 Seruus, & ancillæ filius esse tuæ.
 Nomen adorabo Domini super omnia sanctum,
 Et populo coram uota soluta seram.
 In medio Solymarum urbis mea uota rependam,
 Quæq; patent sancte limina celsa domus.

Sententia de re
 resurrectione mor-
 tuorum.

ἠέβος.

Hoc est uotum
 primi præcepti
 agnoscere quod
 Deus sit noster
 Deus, & ei fide-
 re ac eum præ-
 dicare.

Laudate Dominum omnes. Psal. 117.

Argumentum Viti Theod.

Propheciam est de regno Christi, quod di-
 cit esse regnum misericordiæ & ueritatis cō-
 firmatæ super ecclesiã, & huius regni cultor-
 es ac subditos, gentes dicit ac cultum, lau-
 dare tam misericordem Dominum, his ab-
 rogat, circumcisiōnē, legē, cultus iudaicos,
 maledictiones legis, &c.

A R G V M E N T.

Omnia regna orbis, Christo insula seruiet omnis,
 Agnoscent illum cuncta creata Deum,
 Gratia, pax, & amor regnum comitabitur illud,
 Vera fides, pietas, gloria, uita, salus.

Laudibus

Propositio.

L Audibus ò gentes Dominũ celebrate. quotusq̃
Cunq; capax magni circulus orbis habet.
Nulla sit in cunctis adeo tribus abdita rebus,

Quæ non gratifico prædicet ore Deum.

Ratio.

Quia Domina-
tur nobis miseri
cordia & ueri-
tas eius.

Ille etenim largus nos dexteritate reuisens,

Non finit ingrata pestilitate premi.

Ipsius æternos pietas quia summa per annos

Permanet, & finem non habitura fides.

Confitemini Domino. Psal. 118.

Argumentum Viti Theod.

Est prophæcia de Christi passione & glo-
rificatione sicut exponit Christus Math. 21.
& Petrus Act. 4. magna pars ab initio sunt
uoces Christi prædicantis in Israel hoc est,
in ecclesia & inter electos, se in passione adiu-
tum esse & sustentatum & glorificatum.
Deinde Hortatur ad gratiarum actionem,
Orat pro successu ecclesiæ & gratias agit.

ARGUMENT.

Letum Euangelij. pacis ueræq; salutis,
Venturum populis nunciat esse diem
Grates lætus agit, coram cupit illa uidere
Gaudia, qua Christo rege futura uidet.

HNC

HVc agite ô anime caelestia munera fassæ,
Gratia quas Domini dextraq; larga, fouet.

Huc agite unanimi dignas expendite uoto,

Quas domino grates persoluisse decet.

Munera inexhausta qui sufficit omnia dextra,

Semper et expendens omnibus equa facit.

Cui, quæ sponte facit bona, quæ facit ista, rependi

Pro tantis meritis gratia nulla potest.

Nãq; quòd obruimur damnis, mala nostra meretur,

Quòd non perpetuo perdimur, ille facit.

Dicite nunc genus Israël, data sceptrâ tenentes,

Quòd bona perpetuo, quæ facit, ista facit.

Dicite qui uera Dominum pietate timetis,

Quòd bona perpetuo, quæ facit, ista facit.

Ergo ego in angustiis dum me fors dura coarctat,

Solius huic fidens, aucupor huius opem.

Nec patitur tristes frustra exercere querelas,

Et confert precibus commoda plura meis.

Non metuan ne quid noceat mihi perfidus hostis,

Dum necum Domini dextra benigna manet.

Hoc duce quid poterit mihi uis humana nocere?

Hunc animû timor, hoc uindice, nullus habet.

Auxilio præfers Deus est mihi, meq; tuetur,

Pro nihilo, contra qui feret arma, feram.

Scilicet ut uictor iam tutus ab hoste triumphem,

Capraq; deridens agmina uictor agam.

Propositio.

Laudate Domi-
num quia bonus
est,

Ratio propo-
sitionis quia ex-
audit & liberat
me. pertinet au-
tē hæc ad Chri-
stum humiliatū.

Qui

Qui sapit in Domino mauult confidere, quàm se
Sperare humana uincere posse manu.

Tutius est, præstatq; Deo confidere soli,
Quàm se principibus credere mille uiris.

Innumeralibus circumdatus hostibus angor,
Meq; premiunt omnes: frivola turba mali.

Horum ego præcidam, ceu frondea robor a, uires,
Indeuicta Dei nominis arma gerens.

Circundant, circumueniunt, miserumq; fatigant,
Sed quibus hos uincam, qui ualet, arma dabit.

Sicut apes circumuolitant me, dum sua mittunt
Spicula, congestæ ne uiolentur opes.

Sicut ab incensis euertere sentibus ignem,
Sic properant in me, sic mea fata petunt.

Impulit ut caderem prono manus impia lapsu,
Ne iaceam, Domini me pia dextra leuat.

Verum ego præcidam defectum uiribus hostem,
Indubitata Dei nominis arma gerens.

Robur & auxilium, mea laus, mea summa salutis,
Est Deus, hinc uictrix est mea facta manus.

Vocibus exultant & cantibus omnia lætis,
Atria iustorum nocte dieq; sonant.

Consolationes. Dextra Dei uirtute potens operata salutem est,
Alta est terribili fulmine dextra Dei.

Dextra Dei uirtute potens facit omnia, uincit
Omnia, sola potens omnia, dextra Dei.

Non

Gratiarū actio
quod sit libera-
tus.

Non moriar, sed ero uita comitante superstes,
 Et laudes Domini magnaq; facta canam.
 Castigat sumpto Dominus mea membra flagello,
 Nec tamen ad Stygias corpora trudit aquas.
 Nunc mihi iusticia portas aperite, per illas
 Ingressus, Domino munera grata feram.
 Hoc iter ante Deū, domino hæc gratissima porta est
 Hæc pede iustorum sæpe terenda uia est.
 Gratia saluator tibi sit, quia sternis inermem,
 Prostratumq; noua uincere laude facis.
 Qui reprobatus erat lapis ædificantibus olim,
 Extructæ summum sustinet arcis opus.
 Hoc operatus opus Deus est, quod nostra uidentes
 Lumina mirari non satis ulla queant.
 Hæc est illa dies toti celebrabilis orbi,
 Quem facit & proprio signal honore Deus.
 Omnis in hac populus Domino celebremus honorẽ,
 Læticia exultent pectore nostra noua.
 O Deus auxiliare, & opem fer, mitte salutem,
 Gratia successu cœpta sic ista bono.
 Fœlix à Domino lustrandum missus in orbem,
 Qui uenit & titulum nominis huius habet.
 Luce noua Dominus nostras illuminat umbras,
 Atrâq; discussa nubila nocte fugat.
 Atria flexilibus uincite uiren iaramis.
 Aurea qua geminis cornibus ara coit.

Prophecía fore
 ut hæc Christi ui-
 ctoria prædice-
 tur in ecclesia.

Redit ad gracia
 rûactionem.

Hortatur ad
 gratiarû actio-
 nem.

Orat pro regno
 hoc.

Tu mihi

ἐπιφώνη
μα.

Tu mihi tu solus Deus es, tibi debita soli,
Non alij potero soluere uota Deo.
Soluite nunc aumæ cœlestia munera fassæ,
Quas Domino grates persoluisse decet.
Eia nunc Domino dignas persoluite grates,
Qui bona perpetuo, que facit, ista facit.

Beati immaculati in uia qui. Psal. 119.

Argumentum Viti Theod.

Petit propheta per totum psalmum, ut seruetur in uerbo Dei. Addit autem magnificas commendationes uerbi, quod doceat, moueat, gubernet, consoletur, saluet, quod seruet a peccatis, & non fallat. sunt autē hæc omnia accipienda, exclusiue, quod sine uerbo nihil horum possimus obtinere. Habet igitur passim additam ἀντίδοσις de impijs doctoribus & doctrinis.

ARGUMENT.

Hoc ita sunt magnæ prolixo in carmine uires,
Ut dubites maior copia, uis ne prior.
Adserit, extollit diuini oracula uerbi,
Materiæ hic uates nil potioris habet.

OCTOS

OCTONARIUS. I. A.

Fœlices quicumq; agitant sine crimine uitam,
 Qui leges Domini, quas meditentur, amat.
 Fœlices Domini quicumq; oracula seruant,
 Et faciunt toto corde quod ille iubet.
 Hi siquidem scelerum nihil admisere, nec unquam
 Præscriptas Domini deseruere uias.
 Tu seruanda pater nobis mandata dedisti,
 Omnia ut eloquij sint rata iussa tui.
 O sic tota meæ ratio sit cognita uitæ,
 Ut seruem legi debita iusta tuæ.
 Tum me non aliquis pudor occupet, omnia possim
 Si mea præceptis facta adhibere tuis.
 Nunc ego te recto celebrabo pectore postquam
 Iusticiæ didici iura tenenda tuæ.
 Iudicij iurisq; tui mandata capeffam:
 Ne rogo me tantum deseruisse uelis.

OCTONARIUS. II. B.

Quid iuuenis faciet sceleri ut sit purus ab omni?
 Si uerbis faciat consona facta tuis.
 Te tibi deuoti tota ui cordis amabant,
 Fac precor, ut quæ tu præcipis, ipse sequar.
 Cordis in arcano tua uerba reposta ferebam,
 Ne qua agerem forsân non placitura tibi.
 Tu pater omnipotens laude es dignissimus omni,
 Me tua quæ faciam, quæso statuta doce.

Y In tua

τάδος.

Constant aut sunt
 guli fere octona
 ri hoc Enthime
 mate, summū ho
 num est habere
 uerbū. Ergo O
 Domine me in
 terho tuo serua,
 antecedens ua
 riat nunc hæc
 nunc alio uerbū
 cōmoda osten
 dens.

Nota uerbū ser
 trat, ne peccenus
 & cōfundamur
 coram Deo;

Magna cōmen
 datio uerbi, q̄
 seruet in inno
 centia.

In tua adherentem linguam decreta resoluam,
 Quotquot sermones parturire tui.
 Tam mihi, quæ promissæ sunt oracula cordi,
 Copia quàm rerum nulla placere queat.
 Assidue mandata loquar quæcunq; dedisti,
 Respiciamq; tuæ signa terenda uie.
 Oblectabor adhuc tua sancta statuta capeffens,
 Nec uerbi potero non memor esse tui.

OCTONARIUS III. C.

Adfere me supreme parens, ut uiuere possim,
 Ut tua iussa ferens & tua uerba sequar.
 Pande oculos animi, ut mysteria cernere possim,
 Quæ miracula tuæ plurima legis habent.
 Rebus in humanis peregrinus & aduena uersor,
 Ne tua me lateant prodita iussa precor.
 Atteritur uis ægra anime, dum quærit in omni
 Tempore, iudicij consilia æqua tui.
 Corripis elatos, genus execrabile sunt o
 Qui tua iussa negant tam speciosa sequi.
 Fac procul hinc probrũ, ut custodire omnia pergã
 Quæ sunt ex adytis reddita uerba tuis,
 Consedere duces me contra multa locuti,
 At tua sunt partes facta statuta mee.

Quod in hac uita peregrinanti
 bus unica confortatio sit uerbum
 cõtra mundi furorẽ.
 Sine uerbo.
 Damnatio.

Verbum Dei
 consiliarius noster.

Talibus oraclis ceu consultoribus utor,
 Qualia delectant me sine fine, tuis.

OCTONARIUS III. D.

Stratus humi iacui, prope mors fuit improba, sed Verbum conse-
 Adfere me uerbi conditione tui. (tu) latur.

Narranti mea facta mihi responsa dedisti,
 Me tua sectari posse statuta doce.

Certa mihi, quam tu mandas, uia constet: & omnes
 Res mirande tuas, & tua facta canam.

Effluit hic animus uelut anxietate liquefcens,
 Erige promissi me ratione tui.

Falsam tolle uiam, uitæ genus aufer iniquum,
 Et mihi dona faue legis amica tuæ.

Viuenti genus elegi uerumq; piunq;
 Certus ab edictis non resilire tuis.

Oraclis herere tuis mihi certa uoluptas,
 Ne sine confusum scandala foeda pati.

Prescripto tua iussa sequens, ceu tramite curram, Verbum guber-
 Tu me a cælesti corda leuabis ope. nat.

OCTONARIUS V. E.

Cognita facteneam legum decreta tuarum,
 Atq; ea clausa meo pectore semper erunt.

Vt possim seruare tuam fac me instrue legem,
 Ipsius ut toto pectore nomen amem.

Deduc me per iter per quod tua iussa petuntur.
 Namq; in eis constant gaudia summa mihi.

Verbum ser-
 uat a peccatis.

Ad tua me placidis inclina oracula uerbis,
 Non ad turpe lucrum, non ad auariciam.
 Verte meos oculos ne peccent uana uidentes,
 Inq; uijs uiuax sit mea uita tuis..
 Confirma promissa tuo tua præstita seruo,
 Ut mea sit melior uita timore tui.
 Tolle procul, quoniam metui, mala nomina fame,
 Iudicijs etenim est gratia mixta tuis.
 En tua ne dubites mandata ego semper amauī,
 Viuere iusticiæ me fer amore tuæ.

OCTONARIUS VI. F.

Prouehat aura tuæ nostrum pietatis amorem,
 Pectora pollicita nostra salute foue.
 Ut sit quod referam mihi probra indigna ferenti,
 In uerbo est etenim spes mihi tota tuo.
 Ne aufer ab ore meo uerum, neu mentiar unquam,
 Iudicij expecto iura ferenda tui.
 Constabit mihi summa tuæ custodia Legis
 Perpetuo, ulterius si quid esse potest.
 Ut securus eam loca per spaciōsa, nec unquam
 Offendam cupidus dum tua iussa sequor.
 Sceptrigeris decreta loquens tua regibus ædam,
 Nec pudor, inceptum qui uetet, ullus erit.
 Mandatis parere tuis delector, & illa
 Non est res cultu dignior ulla meo.

Verbum facit
 animosos.

Ad tua iussa manus tollam quæ semper amavi,
Et tua non falso corde statuta loquar.

OCTONARIUS VII. G.

Ergo tui misero mihi nunc reminiscere uerbi,
De quo concepta est spes animosa mihi.
Hinc omnis misero mihi consolatio uenit.
Nam tua me faciunt uiuere uerba tibi.
Insultant mihi, plus iusta feritate superbi,
Cultor adhuc legis sum tamen ipse tuæ.
Iudicia antiquis repeto tua ab usq; diebus,
Et mihi solamen quod iuuat, inde uenit.
Horresco stolidæ spectans scelera impiæ turbe,
Quæ potuit legem deseruisse tuam?
Legis iusta tuæ mihi sunt pro carmine dulci,
Donec in hoc tecto corporis exul ago.
Nocte memor uigili repeto tua nomina sensu,
Nec legis mihi pars excidit ullatæ.
Id mihi summopere curæ fuit, ut tua seruem
Irrita non ullo iussa futura die.

Verbum erigit
& solatur.

OCTONARIUS VIII. H.

Sors mea dicebam, pars hæc mihi sola relicta est,
Oris ut adseruem singula uerba tui.
Sæpe tuum studui mihi conciliare fauorem,
Promissam uerbis fer mihi rebus opem.

Ipse meos meditor studio non deside gressus.
 Conuertoq; meos ad tua iussa pedes.
 Me festinantem dilatio nulla morata est,
 Dum studeo iussis moriger esse tuis.
 Impius abducens prædas mihi uinclaminatur,
 Non tamen oblitus legis aberro tua.
 Nocte seram grates media tua munera fassus,
 Iudicijs quòd sint omnia iusta tuis.
 Qui te cunq; timent socijs his omnibus utor,
 Qui tua firmato pectore iussa tenent.
 O genitor cuius tellus pietate redundat,
 Da mihi præcepti, nosse statuta, tui.

OCTONARIVS IX. I.

Quàm bona, sed nunquã merito mihi, dona dedisti,
 Pollicitum genitor te memor ista mihi.
 Nosse bonos mores, & in omnibus esse modestum,
 Da mihi, mandatis pareo nempe tuis.
 Errabam, fateor, sed nondum afflictus, ut autem
 Mens redit, in uerbo est spes mea tota tuo.
 Natura placidus cum sis & ad omnia dextra,
 Pro bonitate tua, me tua iussa doce.
 In me fingeant mendacia multa superbi,
 Ipse tua attento pectore iussa sequor.
 Triste cor ipsorum & stupidum pinguedine multa,
 Mi tua lex magni ponderis instar habet.

O bene

Tentatio facit
 ut uerbum obser
 uemus sicut Ysa
 ias dicit uexatio
 dat intellectum.

O bene me passum tot iniqui incommoda sati,
 Nam tua lex facta est notior inde mihi.
 Iusticiæ doctrina tuæ mihi charior auro est,
 Hac etiam argentum uilius instar habet.

OCTONARIUS X. K.

Tu Deus omnipotens tu me, qui cuncta, creasti,
 Fac tua me docto pectore iussa sequi.
 Qui te cunq; timent, læto me lumine spectant,
 Nam uerbi maneo iura fidemq; tui.
 Quod decreta pater tua sint æquissima, noui,
 Qua merito patior iusta flagella fide.
 Nunc tamen afflictum solare & parce iacenti,
 Sisq; ea pollicitum te memor esse mihi.
 Me bonitate tua foueas ut uiuere possim,
 Nam mea sunt leges gaudia summa tuæ.
 Ah pereant qui falsa struunt mihi probra superbi,
 Nunc quoq; sermones sunt tua iussa mei.
 Qui te cunq; timent, iuciant sua fœder amecum,
 Qui monitis parent nocte dieq; tuis.
 Mandatis mea corda tuis purissima fiant,
 Ne mea confusus contegat ora pudor.

Verbum pro
 nit misericordiã
 Dei, ea sola con
 solatur & erigit
 afflictos.

OCTONARIUS XI. L.

Deficit hæc sperans abs te mea uita salutem,
 Pono tamen sperans in tua uerba fidem.

Quando erit ut uideam quæ tu promissa dedisti ?

Quando tu misero mite leuamen eris ?

Qui uerbum ha
bēt, nō carebūt
afflictionibus,

Factus ut uter eram sumò contractus in arctum,

Non tamen à iussis uisus abire tuis.

Tempus ut ista feram, quantū est q̄ deinde supersit ?

Quando dabunt pœnas qui mihi damna ferunt ?

In quam deciderem foueam fodere superbi,

Doctrinæ siquidem non meminere tuæ.

Omnia sunt præcepta tuæ fidissima legis,

Opprimor immerito, tu potes, affer opem.

Penè graui totum me depressere ruina,

Non tua deserui iussa uerenda tamen.

Pro pietate tua uitæ me redde salubri,

Vt decreta tuæ legis amare queam.

OCTONARIUS XII. M.

Perpetuo tua uerba Deus firmissima constant,

Nec tantum in cœlis est ea certa fides.

Perpetuo tua promissis constantia stabit,

Non secus ac manibus condita terra tuis.

Verbum certū
est & nō fallit,

Stant hodieq̄, manent quæ tu rata cunq; tulisti.

Imperio nam sunt subdita cuncta tuo.

Ni tua lex misero solatia uera tulisset,

Sub grauibus poteram sepe perire malis.

Nunquam igitur tua caussa meo de corde recedet,

Inde refrigerij nam uenit aura mei.

Sum tuus, esse tuum pati are, per omnia serua,
 Qui tua, quæ mandas, omnia uerba sequor.
 Insidias scelerata struunt mihi turba maligni,
 Omnis in oraclis est mea cura tuis.
 Omnia sunt habitura aliquem cum tempore finem:
 Mandati series est sine fine tui.

Verbum Domini
 manet in gter
 num.

OCTONARIUS. XIII. N.

Vt mihi grata tua est lex, ut iucunda uoluptas,
 Hanc loquor, hæc nūquā nō memorāda mihi est,
 Hostibus hac præstare meis in lege dedisti,
 Perpetuo siquidem me penes ipsa manet.
 Ipse meis cæpi prudentior esse magistris,
 Quod sit in oraclis mens mea tota tuis.
 Cautior euasi studio sermonibus ipsis,
 Dum fero mandati pondera grata tui.
 Ne uia falsa meas abducat in auia plantas,
 Prouideo absistant ne tua uerba mihi.
 Edictis non ulla tuis me cura remouit,
 Tu tua me quoniam iura tenere doces.
 Quam tua uerba meo sapiunt iucunda palato,
 Nulla magis fingi dulcia mella queant.
 Erudiunt mandata tuæ mea pectora legis,
 Hinc odio fallax est iter omne mihi.

Verbū uincita

Sic Ioannes in
 canonica; scāis
 omnia non est
 opus, ut quisq̄
 uos doceat.

OCTONARIVS XIII O.

Verbum ceulu
 cerna in tene-
 bris dirigit.

Ut laterna pedes, sic me tua uerba gubernant,
 Lampas ut extenta quæ face monstrat iter.
 Iurauī, per stoq; libens edictaq; seruo,
 Quæ seruanda tuo præcipis ore mihi.
 Afflictus misere laceo, miserere iacentis,
 Et te hoc pollicitum, sis memor, esse mihi,
 Quæ tibi gratificis uelut offero munera uerbis,
 Accipe, & edicti me tua iura doce.

Oratio est sacri
 ficium.

Est mea continuis obnoxia uita periculis,
 Nec mihi cura tamen legis adempta tua est.
 Fallacem in fonti laqueum posuere scelesti,
 Nec tamen à iussis, me pepulere, tuis.
 Sunt tua ut hæredi mihi culta oracula iusto,
 Deliciæ cordis sunt tua uerba mei.
 Prono corde tui sequar omnia prodita uerbi,
 Certa erit æterni temporis ista fides.

Fortuna piorū.

OCTONARIVS XV. P.

Implj doctores,
 non insistentes
 uerbo.

Consilia exosos habui scelerata patranses,
 Ebrius æterno legis amore tuæ.
 Pro clypeo tua dextra mihi est, pro uindice scuto.
 Nam uenit ex uerbo spes mea tota tuo.
 Ite procul reprobis obnoxia pectora factis,
 Ut seruem Dominus, quæ mihi iussa dedit.

Verbis

Verbis me tutare tuis ut uiuere possim,
 Neu frustrere spei dulcia uota mea.
 Consortia mea corda, salus me certa tenebit,
 Ut tua perpetua uoce statuta loquar.
 Conculca quicumq; mali tua iussa relinquunt,
 Quicquid enim faciunt, semina fraudis habet.
 De terra ceu quisquilias, ita tollis iniquos,
 Propterea oraculi diligo iussa tui.
 Aegritimor tui caro corporis horruit huius,
 Iudicij expaui fulmina iusta tui.

Extra uerbum
 non est salus.

OCTONARIUS XVI. Q.

Omnibus in rebus facere æqua & iusta studentem,
 Ne tradas reprobis qui mihi damna parant.
 Oblæta bonitate tuum & dulcedine seruum,
 Ne uim gens faciat flagitiosa mihi.
 Caligant oculi spectantes unde salutem
 Promissam misero quælibet hora seruat.
 Pro bonitate tua mecum fac, & utere seruo,
 Ut tua me doceas posse statua sequi.
 Maxima seruili ueneror tua numina cultu,
 Me tua ut obseruem testificata doce,
 Tempus ut id facias Deus appetit, impia poenas
 Turba det, in leges flagitiosa tuas.
 Hinc est quod tua iussa sequar, complectar anemq;
 Plus auro, & si quid dignius esse potest.

Misericordiã
 urget.

Propterea

Propterea tua iussa sequor, tibi pareo soli,
Cetera nil uerae uita salutis habet.

OCTONARIUS. XVII. R.

Admiranda tuis sunt quae tu oracula reddis,
Sunt & ob hoc animae maxima cura mea.
Cuncta tuum ueniens renouat, ceu lumine, uerbum,
Ut sapiant, stupidis pectora docta facit.
Sicut anhelus eram gemitum de pectore ducens,
Usq; adeo tua sunt iussa cupita mihi.
Respice dignatus placido mea pectora uultu.
Quo tua qui redamant nomina magna, soles.
Ad tua uerba meos ne peccent dirige gressus,
Impietas regnet ne precor ulla mihi.
Ne grauet ulla meos humana calumnia mores,
Sic, quae tu proprio iusseris ore sequar.
Irradia mihi luce tui mitissime uultus,
Et tua me, misso lumine, iussa doce.
Sicut aquae largos fundunt mea lumina riuos,
Dum uideo legis culta perire tuae.

Verbum confo-
atur & docet.

Zelus piorum.

OCTONARIUS XVIII. S.

Iusticia tua dextra potens iustissime rerum,
Semper iudicij est recta statera tui.

Iusticia

Iusticie sunt plena tuis oracula uerbis
 Reddita stant fidei pondera firma tue.
 Quam, uix credibile est, animo sim passus iniquo,
 Contemnunt hostes quod tua uerba mei,
 Non secus ac purgata igni tua iussa relucet,
 Hei quantum famulo dulcia iussa tuo.
 Quamuis paruus eram, quamuis abiectus habebam,
 Ad tua iussa tamen non titubanter eo.
 Iusticie decreta tue sine fine manebunt,
 Tempore perpetuo lex tua uera manet.
 Cum miser æriumnis afflictus & anxius essem,
 Tunc tua iussa mihi causa salutis erant.
 Perpetuis tua sunt oracula certa diebus,
 Da mihi ut hæc possim noscere, uiuus ero.

Verbum est cer-
sum.

Verbum conse-
latur.

OCTONARIUS. XIX. T.

Exaudi omnipotens toto te corde uocantem,
 Ut tua sint animo fixa statuta meo.
 Mitte tuam, querula clamanti uoce, salutem,
 Oracla ut curæ sint tua sancta mihi.
 Vociferor tibi non dum orti sub lumina solis,
 Nam ratio uerbi est spes mea tota tui.
 Nocte sub excubias oculis uigilantibus adsto,
 Ut uerbi mediter de ratione tui.
 Supplicis exaudi querulam mitissime uocem.
 Quæq; soles uitam da pietate mihi.

Vide quanto
studio p uerbo
oret.

Proxiis

Proxima facta mihi est urgens me turba malorum,
 Sed procul à lege est gens scelerata tua.
 Tu prope es omnipotens, nobis tu proximus adstas,
 Nec tua iussa aliò mobile pondus habent.
 Dudum certus eram, tua dudum oracula noui.
 Sic rata, quòd nullo sint peritura die.

OCTONARIUS XX. V.

Respice ad ærumnas miseri, sustolle iacentem,
 Lègis enim nequeo non memor esse tuæ.
 Adfere me, causæq; meæ te præbe patronum,
 Certior è uerbo sit mea uita tuo.
 Vera salus longa est ab agentibus impia cunctis,
 Iussa etenim legis non coluere tuæ,
 Multis magna modis pietas tua maxime rerum.
 Me pro more tuo, uiuere posse, faue.
 Quis numeret quàm me conentur perdere multi?
 Non tua prætereo sancta statuta tamen.
 Vidi sacrilegos, & iniqua mente ferebam,
 Optima pro nihilo quòd tua dicta ferant.
 Ipse uides quòd anem, tua quòd mandata capeffam,
 Da solita uitam pro bonitate mihi.
 Primæua rerum tua uerba ab origine constant,
 Iusticiæq; fides non peritura tuæ.

OCTONARIUS XXI. X.

Immeritum me fraude petunt odioq; tyranni,
 Cor tremit & uerbo mens pauet i&clatuo.
 Verba uoluptatis tua plus mihi sepe tulerunt,
 Quam si sit diues praeda reperta mihi.
 Odi mendaces, & abominor omnia uana,
 At secretatue dulcia legis amo.
 Terq; quaterq; die celebros te laudibus omni,
 Iudicij propter iusta statuta tui,
 Pax erit alta, tue scrutantibus abdita legis,
 Nil offendiculi quod uereantur erit.
 Expecto tribuenda tue promissa salutis.
 Et uox, ut facerem, quae tua iussit, ago.
 Ex animo tua summe parens oracula seruo,
 Quis nihil huic animae charius esse potest.
 Obseruo quaecunq; iubes, quae es cunq; locutus,
 Omnia nanq; uiae sunt tibi nota meae.

Iustificati fide
 pacem habemus
 apud Deum.

OCTONARIUS XXII. Y.

Accipe queso meam facili pater aure querelam,
 Fac sapiam uerbi, sensa profunda, tui.
 Flebile quæsta tuas mea uox ascendat ad aures,
 Polliciti serua me ratione tui.
 Tunc tua facta canam, tunc te mea lingua loquetur,
 Cum tu me institues, ut tua iussa sequar.

Tunc

Tunc ego magna tui uerbi mysteria dicam,
 Nam sunt praecepti iusti statuta tui.
 Auxilio tua dextra leuet me magna salubri,
 Namq; electa animo sunt tua iussa meo.
 Nam dubitante tuam quae siui corde salutem,
 Nam rapior totus legis amore tuae,
 Da uita superante tuas me dicere laudes,
 Ut sit mandatis officiosa tuis.
 Sicut ouem pater errantem me quaeso requiras,
 Mandati oblitus non ferar esse tui.
 Finis octonariorum.

Ad Dominum. Psal. 120.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio qua propheta orat, se defendi aduersus mendacem linguam, hoc est, ab impia doctrina quam comparat acutis telis & ardentibus. Quod ad titulum attinet uariant interpretes, quidam à genere toni dictos putant, quod alia uoce canerentur. Quidam exponunt canticum exaltationum hoc est conclusionis, quod in fine sint cantati. Germanica translatio à loco nominatos putat, quod in editiore parte templi sint de cantati.

Argu

ARGUMENT.

Quàm noceat puro uesana calumnia uerbo,
 Hæc imo ex animo ducta querela monet.
 Pestis enim fidei non ulla nocentior extat,
 Quàm quæ ex insidijs lingua dolosa nocet.

Canticum graduum.

Cum miser ærumnis duris affligerer, & me
 Irata traheret fors uiolenta manu.
 Auxilium Domini supplex in uota uocabam,
 Cassa nec auxilio uerba uocantis erant.
 Eripe me Deus inuidiæ de fauce bilinguis,
 Ne noceat grauibus lingua referta dolis.
 Quid tibi contulerint uanæ mendacia linguæ?
 Quid rogo perficiet lingua dolosa tibi?
 Id quod acuta uiri potuerunt tela potentis,
 Quod de iuniperis torrida pruna potest.
 *Hei quòd in exilio cogor durante morari,
 Sub casulis Cedari tristibus esse comes.
 Multa diuq; uiris sum conuersatus iniquis,
 Qui tranquilla odio commoda pacis habent.
 Pacis amans quoties illis de pace loquebar,
 Arma auida toties corripuere manu.

Z

Leuau

Narrat pe-
 riculum.

propositio:

Amplificat periculum impiorum dogmatum insignibus similitudinibus.

uobis.

Quo repetit propositioem & periculum exponit. *Iudeis ad meridie erant Arabes seu cedari, & Melech ad septentrionem.

Leuauit oculos meos in mon. Psal. 121.

Argumentum Viti Theod.

Est promissio ecclesiæ quod Deus eam respiciat ac audiat, etsi nō nunquā deserta uideatur. Habet autē promissioni subiectā elegātem & necessariam precaciunculam.

ARGUMENT.

Hortatur constare fide pietatis amantes,
Expectare Dei non retrahentis opem.
Quam licet interdum sub amarā differat horam,
Non tamen ad summum deseret ipse suos.

Canticum graduum.

Narratio plena suauissimis cōsolationibus:

Deus uigilat cōsuetos suæ ecclesiæ.

Circumquaq; oculis uigilantibus omnia spectro,
Auxilij misero spes erit unde mihi?
A Domino spes auxilij mihi certa futura est,
Qui terram artificii fecit & astra manu.
Non usquam tibi pes isto custode labascet,
Tempora qui placidi nulla soporis agit.
Nunquam securus petet ocia blanda quietis,
Pastor in Israël peruigil ille suo,
Te Deus obseruat præsens tibi semper, ut umbra
Te, uelut inclusum, protegat ipse sua.

Feruida

Feruida ne noceat tibi syderis aura diurni.

Nec te nocturni frigoris urat hyems.

Curet te Dominus, te crimine seruet ab omni,

Custos uitae sit Deus ipse tuae.

Ipse abitum reditumq; tuum custodiat, ex hoc

Tempore in æternos, secla futura, dies.

Precatio;

Letatus sum in his quæ dicta. Psal. 122.

Argumentum Viti Theod.

Est gratiarum actio quod Deus conseruat uerbum & ecclesiã. Ac sane hoc beneficium, sicut meretur, magnifice commendat propheta. Deinde etiam precatur, ut hoc beneficium, Deus ecclesiæ suæ perpetuo seruet.

A R G V M E N T.

Letatur prodisse sacri mysteria uerbi,

In certo quæ sint inuenienda loco.

Noster hic hic certus locus est Ecclesia Christi,

Quam nulli monachi, sed Deus ipse docet.

Canticum graduum.

L *Aetus erã, quãdo ista meas uox uenit ad aures,*
Diuinæ intremus limina sancta domus.

Narratio, in qua exponit beneficium quod Deus ecclesiæ suæ donat.

Z 2

Firmabant

nat.

Firmabant sibi certa pedes uestigia nostri,
 Hierusalem portas inter & ante tuas.
 Hierusalē quæ nomen habes, decus urbis, & instar
 In qua conueniens ciuibus ordo manet.
 Cuius ad alta solent ascendere moenia coetus
 Israël's ager quotquot & orbis habet.

Cultus Dei docere & audire uerbum & facta Dei.

Votum oportet enim ecclesiã inuari precibus piorum.

Sic singuli debent, pro modo sui doni, ornare & inuare ecclesiam.

Illic ut Domino narrent præconia laudum,
 Quæ de sorte tua sunt Iacobe tribus.

Istic iudicij solium consistit, in ista

Stirpis Iesse, & constat in arce thronus.

Sacris perpetuam Solymis optate salutem,

Fœlix tam sanctæ qui decus urbis amat.

Longæ dona habitent intra tua moenia pacis,

Diuitijs cedant omnia regna tuis.

Propter cognatosq; meos fratresq; precabor,

Vt tibi sit socia pulchra quiete salus.

Diuinæ decora alta domus & propter honorem

Quo tibi cunq; queam nomine, fautor ero.

Ad te leuavi oculos meos. Psal. 123.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio ecclesiæ in mundo contemptæ,
 contra falsos fratres, & uerbi hostes.

ARG

ARGUMENT.

Maxima pars ita uerba Dei, uerbiq; ministros,
 Spernit, ut in summa iudicet esse nihil.
 Hos contra querula Dominum nunc uoce precatur,
 Hos contra toto pectore querit opem.

Canticum graduum.

AD te summe opifex rerum, qui limina cœli
 Incolis, & nutu cuncta creata moues.
 Ad te tollo oculos uicina morte grauatos,
 Qua sine in his nemo uallibus esse potest.
 Sicut heros etenim famulorum intent a tuentur
 Lumina, & ad nutus omnia prompta gerunt.
 Qualiter obseruant dominæ mandata ministræ,
 Ut, si quid digitis innuat illa, parent.
 Sic oculi obseruant nostri Dominumq; fatentur,
 Et nostrum, obsequijs omnibus, esse Deum.
 Donec in hac longa miseratus morte iacentes,
 Spectet, & ad uitæ limina pandat iter.
 Fessorum miserere parens, miserere iacentum,
 Qui tam contempti, tam sine honore sumus.
 Plus nimio creuere malis ludibria nostri,
 Qui nos nunc etiam uiuere turpe putant.
 Præcipue nos ludibrijs risuq; sequuntur,
 Quorum diuitijs corda superba tument.

Querimonia
 quâ amplificat
 insigni collatio-
 ne.

Precatio.

Vide quomodo
 uera ecclesia in
 mûdo habeatur.

Nisi quia Dominus erat. Psal. 124.

Argumentum Viti Theod.

Est suavis consolatio ecclesiæ in mundo afflictæ, & gratiarum actio, pro fideli patrocinio, quod Deus ecclesiæ suæ prestat contra furorem sathanæ & mundi, quem furorem egregie pingit propheta.

ARGUMENT.

Paruulus ille Dei grex est quem perdere querunt,
Chiliadum, Sathanæ, millia multa. gregis.
Grex tamen ille Deo stat uindice paruulus, & se
Indicat istorum non timuisse minas.

Canticum graduum David.

Narratio, in qua commemorat beneficium liberationis.

Insignes similitudines, comparat hostes ecclesiæ furentibus leonibus & impetu fluminis.

Auxilio Dominus nisi nobis ipse fuisset,

Sic Israël concio tota sonet.

Ni Deus à nobis dextra auxiliante stetitset,

Cum premerent duri tempora nostra dies.

Prærabido certe uiuos nos ore uorassent,

Tam furor illorum, tam fuit ira minax.

Iam uelut, hausissent medijs nos fluctibus, undæ:

Præcipitis torrens unda tulisset aquæ.

Non superanda animæ sensissent flumina nostræ,

E quibus haud aliqua diriperentur ope.

Lauds

*Laus & honor Domino qui nos de fauce malorum
 Seruat, & his prædam dentibus esse uetat.* Graciarum actio:
*Vt tener è laqueo coram auolat aucupe passer,
 Sic anima insidijs libera nostra fugit.* Insignis exaggeratio periculi.
*Rupta quidem positi sunt omnia uincularctis,
 Et nos hinc reduces libera turba sumus.* Epiphonema:
*Nostri salutis, nostri auxilijs spes omnis ab illo est,
 Qui Deus, & terras, fecit & astra poli.*

Qui confidunt in Domino. Psal. 125.

Argumentum Viti Theod.

Est promissio & oratio ecclesiæ contra hostes. quod Dominus sit liberaturus sanctos & glorificaturus.

ARGUMENT.

*Quamuis sæpe malos patitur regnare, suorum.
 Puniat ut uerbo pectora clausa, Deus.
 Indicio tamen horribili tandem omnia uertit,
 Ut pius hic uera uoce poëta canit.*

Canticum graduum.

IN Domino quibus est fiducia uera, manebunt Propositio.
 Immoti, ut rupes inuiolata Sion.

Z 4

Hi neq;

Hi neq; concussi quatiuntur casibus ullis,
Illos perpetuo nulla ruina premet.

Amplificatio a collatione non montibus magis defensa est Hierusalem quā auxilio Domini.

Vt montes cingunt Solymæ & moenia gentis,
Et circum colles urbs habet ista suos.

Sic Deus hunc cingit populum quem diligit, ex hoc
Aeui dum ratio est ulla futura super.

Repetit propositionem, iusti non dominabuntur iustis.

Quare turba suum non proferet impia sceptrum
Iustorum, in sortem, quam pia turba tenet.

Ne forte incipiant iusti mala facta uidentes
Extendisse suas ad mala facta manus.

Precatio,

Propiciare bonis tribuens bona, adesto benignus
Mi Deus, his quorum pectora recta uides,

Comminatio,

At quicumq; uia ueræ probitatis aberrant,
Factaq; qui reprobi praua sequantur habent.

Hos Deus annumeret sceleratis, pace fruatur
Perpetua Israël oia pacis agat.

In conuertendo Dominus. Psal. 126

Argumentum Viti Theod.

Graciarum actio & promissio est, liberationis, ex captiuitate, quam populus Israel in Babylone est passus, & ecclesia in mundo uarie patitur omnibus temporibus.

ARGUMENT.

Liber ab Assyrijs grates canit ille pusillus
Grege populi, septus cœtibus innumeris.

Hic

Hic grex in lachrymis quoniam sua semina misit,
 Latus adulta metens horrea plena refert.

Canticum graduum.

CVM Deus abducto sua redderet arua Sioni, Narratio beneficij.
 Visus ab exilio restituisse suos.

Esse uidebamur ceu somnia uana uidentes,
 Tam mens leticiæ non potis ulla fuit.

Tum risu nobis fluxerunt ora soluto,
 Letificum linguæ concinuere melos.

Tunc gentes etiam sunt talia uerba locuti :

Quàm multa his Dominus quantaq; dona dedit. Amplificatio.

Fecit enim Dominus nobiscum magna profecto,
 Leticiæ hæc nobis causa perennis erit.

Adfere ab exilio, captorum uincla relaxa,
 O qui solus habes, qua medearis, opem.

Oratio.

Sic nos adficies, mediæ ceu terra diei,
 Solibus usta, nouis letificatur aquis.

Qui sua condiderint in terram semina flentes,
 Farræ, suis læti rebus, adulta metent.

Ibant ut sererent quæ semina pulchra ferebant,
 At lachrymis flentes immaduere genæ,

Nunc demessa suis portantes farræ manipulis,
 Læticia redeunt se comitante noua.

Suauissima figura qua consolatur afflictam ecclesiam, quod lachrymæ piorum sint ceu nobilitate semen, ex quo gaudium & uerij suaves fructus enascantur.

Z s

Nisi

Nisi Dominus ædificauerit. Psal. 127.

Argumentum Viti Theod.

Continet psalmus utilem doctrinam quod in repub. & œconomia humani conatus sint inutiles, nisi diuina benedictione fortunentur secundum sententiam Salomonis, benedictio Domini diuites facit.

ARGVMENT.

Non opus humanæ est rationis, ut omnia constent,
Publicares, urbes, munera, regna, domus.
Fundat, & ista suis uicibus Deus omnia seruat,
Legibus, ordinibus, moribus, officijs.

Canticum graduum Salomonis.

Propositio. quã
amplificanti-
sheli. Bñdictio-
ne Domini sũt
omnia, non la-
bore aut conatu
nostro.

N I Deus ædificet frustra domus illa paratur,
Quam uolet humanus constituisse labor.
Ni Deus inuigilet, frustra custode tuentur,
Qui seruant uigiles mœnia celsa uiri.
Ante reuersuram nil prodest surgere lucem,
Integras noctes nil uigilare iuuat.
Anxius es, metuisq; famem, nimumq; laboras,
Falleris, est soli cura trahenda Deo.
Qui uolet ille dabit, ueluti per somnia, quicquid
Humanæ ratio carnis habebit opus.

Illius

Illius est munus numerosæ gratia prolis,
 Nonne uides, fructus, hoc decus ille dedit.
 Ut feriunt rapide, quod iusserit ipse, sagittæ,
 Qui ualida surgit fortis in arma manu.
 Sic hominum fertur, quo iusserit ipse, iuuentus,
 Qui regit arbitrio cuncta creata suo.
 Talibus ô felix cui plena pharetra sagittis,
 Hic facile infidi conteret hostis opes.

Probat exēplo,
 reliqua omnia
 sic sunt benedi-
 ctionis. Sicut p
 creatio sobolis.

Epiphonema: cō
 parat autem he-
 roicos uiros in
 rebus publi. sa-
 gittæ cuius impe-
 tus non potest
 cohiberi.

Beati omnes qui timent Do. Psal. 128.

Argumentum Viti Theod.

Sicut prior psalmus docuit dei benedi-
 ctione omnia simpliciter fortunari, non no-
 stro labore, aut cura, ita hic psalmus docet,
 ubi sit illa benedictio, nempe apud pios qui
 timent Dominum.

ARGUMENT.

Coniugium statuente Deo sanctumq; piumq;
 Est opus, & nullo res prohibenda modo.
 Hoc quicumq; negat Domini blasphematur honorem,
 O monachi uentres, olita membra tribus.

Canticum graduum.

Quem peccare Dei uetuit timor, ille beatus,
 Illius ut rectas nouerit ire uias.

Propositio:

Felix

Ratio deus alet.

Fœlix quem manuum nutrit labor omnia cedent,
 Quisquis es, ex uotis accumulata tibi.
 Largatibi plenum diffundet copia cornu,
 Gracia uerarum nulla deerit opum.

Benedicet con-
 iugio, uirtur au-
 tem frauibus &
 significantibus
 figuris.

Aemula certabit grauibus tua uitibus uxor,
 Quæ repserit domus per latus omne tuæ,
 Quam multus placidæ surescit palmes oliuæ,
 Tu quoq; tam multa prole beatus eris.
 Gaudebis propriæ spectans conuiuia mensæ,
 Delicias mensæ pignora chara tuæ.

ἐπιφώνησ

acc.

Faciens miseri-
 cordiã in mitia,
 his qui me dili-
 gunt.

Hæc bona prouenient Domino peccare timenti,
 Has tan præclaras semper habebit opes.
 Hunc Deus aspiciet supera placatus ab arce,
 Quamq; diu poterit uiuere, letus erit.
 Natorum & longo numerabit ab ordine natos,
 Pacatamq; bona pace habitabit humum.

Sæpe expugnauerunt me. Psal. 129.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio & gratiarum actio, in qua præ-
 dicat populus Dei beneficia diuina, quod
 ecclesia etsi affligatur, tamen non pereat, sed
 defendatur a deo ac seruetur.

ARG

ARGUMENT.

Cladibus afflictum genus Israël acerbis,
 Sæpe iacens hostes corruit ante suos.
 Liber ab his, ut sæpe, Deo pro munere grates,
 Gratifico populus carmine gratus agit.

Canticum graduum.

Insultus & probra tuli iam sæpe malorum,
 Ex quo prima mihi uisa iuuenta fuit.
 Dixerit Israël merito, iam sæpe maligni
 Infesti, nunquam præualuerunt mihi.
 Tot mihi pondera iniqua, tot imposuere labores,
 Tot mea presserunt terga grauata iugis,
 Ut uelut agricolæ sulcos duxisse putarem,
 Per mea iam grauibus corpora fessamalis.
 At qui iusta facit Deus omnibus ille malorum
 Discidit irata uincula cuncta manu.
 Retro ignominiosi abeant, pudor opprimat omnes
 Queis odio uisa est digna fuisse Sion.
 Sint fœno similes nato per tecta domorum,
 Quod cito messuras aruit ante manus.
 De cuius nec fasce manum, qui demerit, implet,
 Nec gremium curua falce resecta legens.
 Huic, qui prætereunt, nunquam bene dicere messi,
 Tale quid ex animo nec potuere loqui.

Narratio. afflicti fuimus sed nõ perimus.

Amplificat similitudine afflictionem.

Imprecatio contra hostes ecclesie.

Insignis figura qua describit subitam commutationem fortunæ impiorum.

Gratia

Gratia uobiscum Domini, uos ipse precatur,
Augeat adsueta dexteritate, Deus.

De profundis clamaui. Psal. 130.

Argumentum Viti Theod.

Precatio est mentis territæ cognitione
peccatorum, & sentientis Deum irasci pec-
catis. Præcipuum autem est quod peccatis
suis nihil opponit, quam misericordiã Dei,
& petit gratis sibi ignosci.

ARGUMENT.

Ante Deum nõ iustificat opera omnia quęquam
Sola sed in Christum mens pia, recta fides.
Quam canit hic breuibus tam magna negocia uerbis
Doctorem cœlo dixeris esse datum.

Canticum graduum.

Propositio pa-
thetica.

Cum nimis alta premat caput hoc sēria malorū
A te summe deūm uox mea querit opem.
Respice et exaudi nostras placida aure quærelas
Pondus & has lachrymas uocis habere sine.
Si pater obserues quæ nos mala cunq; patramus
Et iudex scelerum serius esse uoles.

Ratio prima,
quia sum pecca-
tor coram te.

Quis rogo consistet? quis te sub iudice stabit?
Quis poterit uerbis reddere uerba tuis?

Sed te

Sed te summa penes pietas, clementia summa est,

Quæ ratio nobis ut timeare facit.

Expectat Dominum mea mens, anima ægra requirit,

Ipsius in uerbo spes mihi tota manet.

Tota animæ uis in Domino mea fixa residit,

Altera in alterius dum subit hora locum.

Tota sit in Dominum spes Israëlitis, ab ipso

Et pietas est, & nostra redempta salus.

Ipsæ Israëlẽm redimet placatus ab omni

Crimine, commissum diluet ipse scelus.

Ratio secunda
quia es misericors.

Repetitiones
propositionis.

Propositio.
quod peccata
gratis remittantur.

Domine non est exal. Psal. 131.

Argumentum Viti Theod.

Proponit suum exemplum, & hortatur
ut nitamur & acquiescamus in uerbo, non
in fiducia nostrarum uirium, & sapientiæ,
ac iusticiæ humanæ.

ARGUMENT.

Iusticiæ propriæ, atq; operum fiducia uana est.

Ni sit iustificans talia cuncta fides.

Corripit elatos animo, qui uiribus usi

Posse suis fieri quæ uoluerunt putant.

Canticum

Canticum graduum Dauid.

Narratio.

Svmme parens rerum qui stelliferi ardua coeli
Incolis, & solo numine templa moues.

Hoc est sum con-
fessus uerbo
tuo & per uer-
bum alias cogi-
tationes excu-
tio.

Non fuit illa unquam mihi uana superbia cordi,

Non ego, ceu fastu, lumina celsa tuli.

Non ego me ingessi rebus maioribus unquam,

Quæ captum possent exuperare meum.

Hanc animam posui, uelut à nutrice remotum

Infantem, ualeat qui sine lacte nihil.

Adhortatio ut
idem faciat tota
ecclesia.

Expetat Israël Dominum quia pendet ab illo,

Totus in aeternos, & sine fine, dies.

Memento Domine Dauid. Psal. 132.

Argumentum Viti Theod.

Est oratio pro ecclesia & regno, ut Deus
utrunq; conseruare uelit, Addit autem in fi-
ne promissionem quod Deus iuramento
confirmauerit, se regnum Dauidis conser-
uaturum & affuturum ecclesiæ in Zion.

ARGUMENT.

Vt sacra conseruet, regni ut moderetur habenas,

Aut populi, aut regis subdita uerba rogant.

Hoc est ut uerbum, leges, iura, oia pacem,

Adferat, adsertis his, bene cuncta manent.

Canticum

Canticum graduum.

R Ex hoim diuūq; parens, memor esse memēto **Propositio.**
 Dauidis, solita dexteritate tui.

Dauidis memor esto tui quos ille labores,
 Pro fidei tulerit religionē tuā.

Qualibus ille Deo uerbis iurauerit, & quæ.
 Vouerit heroi dux Iacobe tuo.

Non, ait, ingrediar consueti limina tecti.

Non lecti ascendam plumea strata mei.

Non capiam dulcis suauissima munera somni,

Nullus decipiet lumina fessa sopor.

Donec adinueniam domino loca digna colendo,

Et sedem forti magne Iacobe tuo.

*Ecce audiuimus hanc Ephratai in finibus agri

Syluosi inuenta est in regione loci.

Ipsius ergo sacra ueniamus in atria sedis,

Numen adorantes ipsius ante pedes.

Surge locum requietis adi tibi summe paratæ,

Tu Deus, & fœlix roboris arca tui.

Iusticia sint ornati tua sacra ferentes,

Deq; tuo sanctus nomine cœtus ouet.

Amplificat pre-
 cationem, cōme-
 moratione su-
 dij & uoluntatis
 Dauid.

Hic clare po-
 nit propositio-
 nem pro eccle-
 sia.

* Sententia est, hoc quod orauit Dauid nempe domum
 Domino, eam habemus in Ephrata id est in regno. Iuda, in
 quo, Ephrata, hoc est Dauid de Ephrata regnat Item in-
 uenta est in syluoso loco, hoc est in Hierusalem quæ ex sal-
 eu libani constructa est, sunt enim metonymiæ.

A 4 Propter

Pro regno.

Propter Dauidem tibi ab omni parte fidelem,
 Vinctum propicia respice fronte tuum.

Promissio facta
 Dauidi de re-
 gno.

Dauidi Dominus iurauit uoce fideli,
 Nec sua iuratus fallere uerba potest.
 Te uiuente tui de fructu & semine uentris
 Imponam solio pignora iusta tuo.

Quod si nostra tui seruabunt pacta nepotes,
 Qui de gente tuæ posteritatis erunt.

Si me non cessent oracula sancta fateri,
 Quæq; dedi legum nomine, quæq; dabo.

Tam simul ipsi etiam quàm qui nascentur ab ipsis,
 Gestabunt dextræ regia sceptræ tuæ.

Promissio de
 cultu Dei, seu ec-
 clesia.

Nam Deus elegit sacræ loca culta Sionis,
 Et cupit hac sedem figere in arce sibi.

Hic requiem mihi constitui sine fine futuram
 Quoniam colerem, placuit nec magis ulla domus.

Hic mihi dote locus ditabitur ubere rerum,
 Hic uelut annonæ diuitis unda fluet.

Hic ego si qua famas miseros urgebit egentes,
 Sufficiam dextra liberiore cibos.

Iusticia faciam claros, hic sacra ferentes
 Leticiæ hic sanctis copia diues erit.

Illic imperium faciam Dauidis oriri
 Latius & gentes subdere colla mihi.

Hic uncto reparata meo mihi uiua lucerna est,
 Indiga quæ nullo tempore lucis erit.

Ipsius

*Ipsiūs ofores infania turpis obibit,
Ipse coronatus florida sceptrā geret.*

Ecce quā bonum. Psal. 133.

Argumentum Viti Theod.

Est commendatio concordiae in ecclesia
& regno, ornat autem eam cōparationibus
suauissimis cum unguēto late spargēti odo-
rem, & diffudenti se comparat, & rori cœ-
lesti, quo recreantur agri & prata diurnis so-
libus perusta.

ARGUMENT.

*Vt facit ex paruis magnas concordia rebus,
Sic nisi doctrinas adserat ipsa, cadent.
Hanc docet & sacris seruādā & ubiq; prophanis
Et probat exemplis qualibus ipse uides.*

Canticum graduum Davidis.

Q*uæ ligat unanimes sc̄elix concordia fratres, Propositio,
O quales fructus utilitatis habet.
Consona fraterno si uita sit omnis amori.
Quis ueræ dubitet dicere pacis opus?
Tam sanctam sequitur pacem iucunda uoluptas,
Quā pius æthereo nectare pascit amor.*

Similitudines
sunt, ceu ratio-
nes propositio-
nis, quia offen-
dunt firmitatem
& utilitatem cō-
cordiæ maxime
in ecclesia.

Hic sine figura
dicit, quod su-
pra figurate di-
xit.

Non secus ac liquidos stillantia balsama succos,
In sacra pontificum tempora fusa fluunt.
Inde sub extremis ita deflua uestibus herent,
Dulcis ut in toto corpore spiret odor.
Sicut & aërius Libani de montibus humor
Vbere foecundam rore Siona facit.
Talis ubi est interq; manet concordia fratres,
Ipse bonum presens influit omne Deus.
Nam uitam tribuit meritis coelestibus auctam,
Illa est diuitijs non redimenda quies.

Ecce nunc benedicite Do. Psal. 134.

Argumentum Viti Theod.

Hortatur ministros ecclesiæ, ut diligen-
ter uerbum dei prædicent, hoc enim uere est
laudare Deum, & ut assiduo orent pro ec-
clesia. Ac addit insigne uotum, ut Dominus
facientibus sic suum officium in ecclesia be-
nedicat.

ARGUMENT.

Summa breuis parui doctrina grauißima psalmi,
Qui deceant cultus, quæ sacra uera Deum.
Scilicet ut uerbo inuigilent quicumq; ministri,
Ut uerbū doceant, tam graue munus habent.

Canticum

Canticum graduum.

Eia nunc Dominum cœtu celebrate frequenti, Docete
 Qui serua colitis relligione Deum.
 Qui statis totas sancta intra limina noctes,
 Intra diuinæ limina sancta domus.
 Tollite ad alta manus uestras sacraria, & ipsi, Orate.
 Quas decet eximia dicite laude preces.
 Sit Deus excelsa tibi fautor ab arce Sionis,
 Qui mare, qui cœlos finxit & omne solum.

Laudate nomen Domini. Psal. 135.

Argumentum Viti Theod.

Est ferè idem argumentum cum superio-
 re, nisi quod hic causas addit, cur prædican-
 dus & laudandus sit Dominus. commemo-
 rat enim non solum publica miracula, sed
 priuata & huius populi propria, quod re-
 gnum & cultum suū habeat in Iacob, quod
 populum liberauerit in Aegypto, quod de-
 derit terram Canaan &c.

ARGUMENT.

Aedita gestarum memorat miracula rerum,
 Rebus ut admoneat talibus esse Deum.
 Esse Deum quem laude uehat, cui debita soli,
 Sacra ferant, ne dijs condita signa colant.

Haleluia,

Propositiō ex-
hortationis,

Dicite laudantes per secula cuncta manentem
Deuoti famula conditione Deo.
Intima diuini qui statis ad atria templi,
Qui nostri incolitis tecta beata Dei.

Ratio proposi-
tionis,

Dicite laudantes Dominum quia mitis & æquus,
Optatam miseris ferrè benignus opem.
Ipsius æterno sacrum date nomen honori,
Cuius nulla decus nomina maius habent.
Nam Deus æternos Iacobum elegit in annos,
Et decus Israel censuit esse suum.

Creationis be-
neficium,

Magnus enim Dominus uere est & dignus haberi,
Idem alios omnes fortior ante Deos.
Quod domino cunq; est libitum facit, aurea supra
Sydera, per terras, per freta longa maris.
Ille abstrusa potens exercet in omnia regnum,
Quantumuis etiam terra profunda tegat.
Qui gelidum pluuias subducit in aëra nubes,
Protinus extremi de regione soli.
Fulgura terribiles facit ignea ducere rimas,
Et mox qui pluuias inde resoluic aquas,
Qui rapidos cæcis uentos producit ab antris,
Et quæcunq; uolet per loca flare facit.

Propria huius
populi beneficia,

Qui primogenita Aegypti percussit aquosæ,
Omnia tam pecorum quam genus omne uirum.
Qui signa & portenta tibi ô Aegyptia tellus
Aedidit, an uelles cautior esse tui.

Nec

Nec soli tibi, uerum etiam tua sceptrā gerenti,
 Et quæcunq; fuit sub Pharaone manus.
 Qui magnas ualido cæleuit robore gentes,
 Fortia magnorum contudit arma ducum.
 Bellica Amoritæ qui perdidit agmina regis.
 Et quæcunq; sub hoc turba Sihone fuit.
 Marte Basaniten proprio qui perculit Oggum,
 Et reges Canaan quos fera cunq; tulit.
 Inde alijs tribuit terram quam cæpit habendam
 Regna Israël cuncta subacta suo.
 Summe deum tua fama manet, tua gloria uiuit,
 Gloria in æternos non peritura dies.
 Ipse suum populum Dominus reget, ipse suorum,
 Non omni in pœnas tempore durus erit.
 Quæ gentes idola colunt ex quolibet ære,
 Pro dijs humane composuere manus.
 Ora quidem sed muta gerunt stant lumine cæco,
 Nec sensus stupidis auribus ullus inest.
 Plumbea non aliquis mouet organa spiritus oris,
 Saxeæ sub ficta guttura fauce stupent.
 Talia qui faciunt factis similan: ut iisdem,
 Quiq; putant factis numen inesse suis.
 Vos Domus Israël Domino date munera laudum,
 Vos & Aaronie concio sacra tribus.
 Tu quoq; de sancto uæ ducis nomina Leui,
 Gens pia ser Domino debita dona tuo.

Aegyptus.

Terra Canaan:

ἐπιφώνησε
 κα.

Dominus dat
 uerbum, & remittit
 peccata.

ἀντίθεσις.

Tales non sunt
 gentium Di.

Repetit exhortationem.

Qui Dominū colitis Dominū celebrate, nec unquā
 Vestra Dei merita carmina laude uacent.
 Excelsa Dominus laudetur ab arce Sionis,
 Qui sedet & Solyma legit in urbe locum.

Confitemini Domino quo. Psal. 136.

Argumentum Viti Theod.

Est graciarum actio eodem argumento
 cum superiore psalmo. commemorat enim
 beneficia creationis, & quæ populo Israel
 peculiariter exhibuit, ac hortatur ad gra-
 ciarum actionem.

A R G V M E N T.

Hic precor aspicias magni pia scripta Lutheri,
 Et lege quæ breuitas dicere nostra nequit.
 Hic tanē hæc summa est, Dominū celebrate potentē
 Tempore qui nullo desinet esse pius.

Propositio.

Summa quibus Domini bonitas est cognita, grates
 Eia agite immensa pro bonitate Deo.

Ratio genera-
 lis.

Nam pius est, laudate pium, celebrate benignum,
 Ipsius quoniam gratia sine caret.

Voce animoq; Deum grati celebrate deorum,
 Tempore enim nullo desinet esse pius.

Perpetuas

Perpetuas dominis dominanti dicite grates,
 Pectora semper enim plena fauoris habet.
 Qui toties tot, tanta facit miracula solus,
 Namq; quod est, nunquam non bonus esse potest.
 Cuius cælestes sapientia condidit orbes,
 Nam manet, & pietas non habet ista modum.
 Qui liquida extendit gravidã super æquora terram
 Nam ueniæ finem non habet ille suæ.
 Lumina qui toti statuit clarissima mundo,
 Huius enim pietas ista perire nequit.
 Solem noctifugæ iussit lucere diei,
 Nam bonus est, & erit tempore perpetuo.
 Stellæ & lunam moderari tempora noctis,
 Nam pia non unquam desinet ista fides.
 Primitias Aegypte tuas qui sustulit olim,
 Nam pius & placido pectore semper erit.
 Quiq; Israëlẽ deduxit ab hostibus ipsum,
 Nam manet & finem non habet huius amor.
 Inuictæ uirtute manus, & robore forti,
 Huius enim miserans gratia semper erit.
 Qui uasta in geminas secuit maris æquora partes,
 Nam pius & clemens perpetuo est & erit.
 Inde Israëlẽ dissecta per æquora duxit,
 Nam manet huic summa cum bonitate fides.
 Armatum rapido qui mer sit in æquore regem,
 Nam bonus est, & ut est, sic malus esse nequit.

Narratio ope-
 rum & benefi-
 ciorum Dei.

Qui populum per uasta suum deduxit eremi,
 Nam fauet & iustis semper amicus erit.
 Qui statuit ualidos dextra uictrice tyrannos,
 Huius enim pietas tempus in omne manet.
 Cuius præcipuos occidit dextera reges,
 Nam miseris omni tempore dexter erit.
 Strauit Amorraeum propria uirtute Sibona.
 Omni nam placidum tempore numen habet.
 Marte Basanitem qui uindice contudit Oggum,
 Nunquam etenim cessat fautor adesse suis.
 Inde suis captæ diuisit iugera terræ,
 Nam placidus nunquam desinit esse bonus.
 Regna Israëlī tribuit quæ coepit amato,
 Semper enim causas dexteritatis habet.
 Cladibus obtritos, ope nos respexit egentes,
 Semper enim certam fert miserator opem.
 Nos quoq; crudeli miseratus ab hoste redemit,
 Semper enim miseris fautor adesse solet.
 Omnia qui immensa bonitate animalia pascit,
 Semper enim bonus est, semper & esse studet.
 Concelebrate Deum cœli terræq; potentem,
 Nam pius est, & ut est, sic sine fine manet.

Super

Argumentum Viti Theod.

Prior pars psalmi querimonia est de captiuitate Babylonica, & superbis gentium insultationibus. Altera pars consolatio- nem habet, futurum ut captiuitas finiatur, & hostes populi Israel satis graues pœnas lu- ant.

ARGUMENT.

Captiua ex Babylone Sion has mœsta querelas,
 Effundens, humili uoce precatur opem.
 Est operæ precium cura seruare fideli,
 Per loca quæ spargi dogmata sancta queant.

Cum gelidos, miseri, consedissemus ad amnes. *Querela:*
 Fructifera regio quos Babylonis habet.

Fleuimus, & planctu conturbabamur amaro,
 In mentem quoties uenit amata Sion.

Musica tum salicum suspendimus organa truncis,

Fluminis in ripa quas alit humor aquæ,

Illic qui captos nos dura sorte premebant,

Poscebant nostræ carmina festa lyre.

Et nostros inter gemitus sibi leta iubebant,

Et nobis patrio carmina more cani.

* Nullus cultus
 Dei fuit inter gē-
 tes.

Carmina.

Carmina, dicebant, cantate Sionis auitæ,
Qualia uos in ea concinuisse ferunt.

At nos qui lætos alienis finibus hymnos
Possumus, aut sacrum concinuisse melos?

Consolatio.

Si potero non esse tui memor in clyta nuper
Hierusalem, si te non ego semper amem.

Tunc artem mea dextra suam dediscat, ut ultra,
Non cantem soli carmina sacra deo.

Intus adhærescat stupido mea lingua palato,
Si potero uiuens immemor esse tui.

Si tibi prætulero quicquam quod amabile ducam,
Si mihi te quicquam dulcius esse potest.

Promissioni
Orationem sub
iungit.

Sis memor ô genitor periuræ nuper Idumes,
Quàm male de populo sit merita illa tuo.

Nam patria miseri cum uastaremur in urbe,
Sæuior iratis hostibus illa fuit.

Sternite dicebant, excindite funditus omnem
Vrbem, reliquæ ne superesse queant.

Comminatio.

Tu quoq; magna manu Babylon uastabere forti,
Et mala nostra, aliquis qui tibi reddat, erit.

Fœlix qui tibi damna alijs illata rependet,
Præcipue nobis quæ modo damna dabas.

Fœlix qui puerosq; tuos tenerasq; puellas.
Conteret, & sparget sanguine saxa tuo.

Confitebor

Confitebor tibi Domine. Psal. 138.

Argumentum Viti Theod.

Est graciarum actio, pro Euangelio & re-
gno Christi, respicientis suam ecclesiam in
terris & liberantis.

ARGUMENT.

Optat ut adueniat Christi super omnia regnum,
Sub quo multa etiam regna futura canit.
Terrarum reges huic regi uota duros,
Huius adorabunt numina sancta Dei.

Dauidis.

OMnipotens qui regna tenes latissima rerū,
Qui premis immensa cūcta creatam manu.
Pectore te toto dominumq; Deumq; fatebor,
Et coram summis inter & eximios.
Ad tua me uertam templa atq; altaria supplex,
Et tua non tacita nomina laude feram.
In me quod fueris summa pietate benignus,
Quod fidei tam sint robora firma tue.
*Nanq; tuum nomen super omnia summa tulisti,
Per quæ olim nobis uerba locutus eras.
Quo te cunq; die supplex in uota uocauī,
Audisti fletus anxia uerba mei.

Propositio gra-
ciarū actionis.

*Ratio. quia ha-
des nomen &
regnum eximīū
quod ignoscis
peccatoribus,
exaudis oran-
tes & defendis
&c.

Et simul

Et simul huic animo robur uiresq; dedisti,

Qui prope iam mæsto pectore nullus erat.

Regnum hoc
etiam in gentes
mulgatum est.

Nunc igitur cuncti celebrant tua numina reges,

Vicina & longe qui sita regna colunt.

Quod tua uerba audis hauserunt auribus, & sunt

Præcipuo pleni laudis honore tuæ.

Hi domini decreta canent ut maior in omnes,

Hic Domini populos expediatur honor.

Insignis com-
mendatio regni
Christi, quod
nititur sua poten-
tia ad regendos
bonos.

Nam Dominus cum sit sublimis humillima spectat,

Spectat & à longe corda superba notat.

Si medium per iter mihi perditionis eundum,

Si sit & appositæ meta terenda necis.

Tu tamen incolumem me conseruabis, & idem,

Terrorem incuties hostibus ipse meis.

Hostibus excutiet cœptum tua dextra furorem,

Et sic illa meæ causa salutis erit.

Expediet pro me Deus omnia, maxime diuûm,

Perpetua est bonitas & tua summa fides.

Addite precaciû
culam.

Nunc quod opus finxere tuæ pater optime palme,

Ne rogo contemptum deseruisse uelis.

Domine probasti me & cog. Psal. 139.

Argumentum Viti Theod.

Prior pars habet graciaram actionē, pro
creatione & mirabili gubernatione sancto-
rum

rum, quæ tota in manibus Dei, extra uires, cogitationes & cõsilia humana est, Altera habet orationem, ut hostes uerbi pereant, qui fiducia suarum uirium omnia audent, & ut ipse in uerbo Dei conseruetur.

ARGUMENT.

Quam sint magna, Dei bonitas, sapientia, uirtus,
 Qui quæ sunt, & erunt quæq; futura, uidet.
 Qui facit, & præsens agit omnia, quo sine nullum
 Momentum exigui temporis esse potest.

Conditor omnipotens, omnis Deus arbiter æui
 Cui neq; ut ortus erat. sic neq; finis erit.

Explorata tenes mea iam pater omnia dudum,
 Et pars te potuit nulla latere mei.

Tu nosti quid consideam, quid surgere pergam,
 Sensa à longe animi sunt tibi nota mei.

Seu me forte dies aliquo prospiciat euntem,
 Seu cubitum fessæ tempora noctis agunt.

Tu mihi tu præsens ades & circum omnia lustras,
 Quâ pergam, ignota est semita nulla tibi.

Nam neq; lingua potest quicquã mea dicere cuius,
 Iam non sit ratio cognita tota tibi.

*Tu frontem tu terga in me, tu cuncta creasti,
 Quæq; fuere prius quæq; futura manent.

Descriptio mira-
 bilis governa-
 tionis & crea-
 tionis.

* Obserua quo
 modo omnia trã-
 huat arbitrio
 Dei, & adimat
 suo arbitrio.

Atq;

Atq; ita me diuina manus tua finxit, ut esset
Plenum opus, & pulchrum corporis omne mei.

Cognitionis opus tantæ non assequor illud,

Tam ratio sensus effugit alta meos.

Quod nemo
possit Dei conti-
lium effugere.

Quo fugiam ne præsentem tua numina cernant?

Qua tuus excludi spiritus arte potest?

Detur ut astra supra scandam sublimia coeli,

En ades, ut nullo non potes esse loco.

Infernas adeam Plutonia regna lacunas,

Hic quoq; maiestas aspicienda tua est.

Mane rubens aurora suas mihi commodet alas,

Dentur in extremo tecta colenda mari.

Non minus hoc tua celsa manus me proferet illic,

Et uirtus dextræ fulciet alta tuæ.

Dixero forte, tegent tenebræ me noctis opacæ,

Lucida nox etiam te penes omnis erit.

Et tenebræ non sunt tenebræ, si tu pater ad sis,

Et nox clara nouæ lumina lucis habet.

Te penes in lucem tenebræ uertentur, & omnis

Nocte sub obscura te prope splendor erit.

Nam lumbos renesq; meos tu matris in aluo

Corporis effugis cætera membra mei.

Gratiarū actio. Gratia summe tibi genitor, qui corporis artus

Omnes mirifica feceris arte mei.

Et tua sunt perfecta modis opera omnia miris,

Quæ perfecta meæ lumina mentis habent.

Te mea

Te meanon latuit uirtus cum fingerer intus,
 Et rudis exiguo pondere massa forem.
 Abdita cum fierem uelut intra uiscera terre,
 Et nondum ex utero matris abactus eram.
 Tu foetum informem clara me in luce uidebas,
 Et quaecumq; mihi membra futura forent.
 Tunc uelut in libro descripta futura tenebas
 Tempora, nec dum horum uenerat ulla dies:
 Quam præclara Deus tua consilia omnia nobis,
 Quanta est illorum cognita summa mihi.
 Illa ego si numero certo comprehendere coner,
 Omnis inexhausti cedit arena maris.
 Peruigil ut demum referendis immorer illis,
 A te semotus non erit iste labor.
 O utinam reprobos perdas Deus, ò procul absint
 Turba profanatas sanguine foeda manus.
 Nam peruersa palam de te & scelerata loquuntur,
 Et crescunt hostes, in tua damna, tui.
 Qui te odere pater dignos odio esse putau,
 Digni & quos odio prosequeremur, erant.
 Qui sua te contra statuerunt signa rebelles,
 Semper in hos animo non patiente fui.
 Nec potui maiore odio quam prosequor illos,
 Hac hostes facti sunt ratione mihi.
 *Explora, cognosce meos pater unice sensus,
 Perscrutare animi cuncta profunda mei.
 Bb Ut uideas

ἐπιφώνημα

Precatio con-
 tra hostes nō ob-
 seruantes hanc
 Dei benignitatē
 & persequentes
 uerbum.

*Orat pro se ut
 sicut omnia ex
 Deo habet, ira
 in omnibus uo-
 luntati eius obse-
 quatur.

*Vt uideas si forte uia, non rectus, aberrem,
Et reuoces lapsos in loca recta pedes.*

Eripe me domine ab homine. Psal. 140.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio cōtra hostes ecclesię, qui non solum eo nocent quod uarie impediunt sanam doctrinam, sed etiam ui & gladio sæuiunt, quare precatur ut pij seruentur impij autē suis consilijs sibi ipsis sint exitio. Sicut etiam plerūq; euenit, Dominus enim iudex est in terra.

ARGUMENT.

*Impius insidias tendit pietatis amanti,
Quancūq; potest, tuta non finit ire uia,
Huius ut impediat conatus ipse nefandos,
Orat, & impunem non sinat esse Deus.*

Vincenti psalmus Dauid.

Propositio.

NE pater omnipotens hoīem mihi dira uolentē
Ne sine consilij mole ualere sui.
Eripe ab insidijs mihi noxia multa minati,
Discute qui mecum tam uiolenter agunt.
Qui semper malamēte agitant & pectore uoluūt,
Et quos pacificos non uidet ulla dies.

Narratio peti-
culi.

Hi

Hi linguas acuere suas, ut uipera serpens,
 Somnifera uirus aspide peius habent.
 Adfere me ne forte manus trahat impia raptum,
 Horum qui mecum tam uiolenter agunt.
 Qui mea seruantes uestigia soluere tentant,
 Et pedibus ponunt uincla parata meis.
 Continuo expandunt mihi retia cæca superbi,
 Perq; meas, laqueos occuluerunt, uias.
 Interea ipse meum Dominumq; Deumq; uocabam,
 Sume pater querule languida uerba precis.
 O Deus, ô spes una mea roburq; salutis,
 Ipse meum, si uis ingruat, abde caput.
 Ne sine uota ferat sua quæ uolet impius, & nec
 Successum rebus sentiat esse suis.
 Ne sua consilijs bona sint euenta malorum,
 Et ne se dignos talibus esse putent.
 In capita ipsorum recidant, quæ friuola iactant,
 Qui mea non æqua nomina sorte premunt.
 Ardentes Dominus prunas dispergat in ipsos.
 Vindice mendaces obruat igne uiros.
 In foueas turbabit agens tristesq; lacunas,
 E quibus haud unquam surgere ad alta queant.
 Cui fuerit petulans & lingua loquacior æquo,
 Huic Deus in uita commoda nulla dabit.
 Certus sum quoniam Dominus seruabit egenos,
 Exulibusq; suo tempore fautor erit.

Repetit propositionem.

Imprecatio contra hostes.
 Pereant sicut Pharaon ad mare rubrum.

Insignes conuersiones.

Quin etiam tua cantabunt praeconia iusti,
 Quae credant nomen posse decere tuum.
 Quotquot erunt, & iusti animos, & pectora recti,
 Adstabant uultus perpetuo ante tuos.

Domine clamaui ad te exau. Psal. 141.

Argumentum Viti Theod.

Est necessaria precatio in qua duo orat,
 primum ut in sana doctrina & sancta uita
 conseruetur. Deinde quia Crux pios sequi
 tur, orat liberationē. Sic ubiq; proponitur
 ecclesia quod sit afflicta, & uarie misera in
 mundo.

ARGUMENT.

Qui pacem simulant & mollia uerba loquuntur,
 Et sub corde dolos insidiant gerunt.
 Hos petit ulcisci, petit ut deceptus in ipsis
 Quae reliquis posuit retibus intereat.

Propositio ut
 exaudiatur.

* Insignis figura
 quod oratio pij
 sit sacrificium si
 eut ppheta uo-
 cat bouē labio-
 rum orationem.

Rebus in afflictis genitor te summe uocantem,
 Respice, & auxilio non remorante iuuā.
 Quae so meis placidas aures aduerte querelis,
 Quando audis aliquam uerba rogantis opem.
 Ascendant ad te mea uerba rogantia, sicut
 Accenso nubes fumea thure solet.

Et si

Et si quando manus ad te leuo, sit tibi anquam
 Quod deferre sacrum serior hora solet.
 Adde meam genitor cohibentia uincula linguam,
 Oris permaneat ianua clausa mei.
 Ne patiare mihi res ut sit noxia cordi,
 Consilia in præceptis ne per iniqua ferar.
 Ne mala participem turba per facta malorum,
 Fercla nec ipsorum deliciosa sequar.
 Percutiat me iustus, erit gratissima plaga,
 Arguat, hoc oleo dulcius unguen erit.
 Nanq; meo capiti nunquam liquor ille nocebit,
 Ipse malos contra nempe precabor opem.
 Illorum offendant ad scrupera saxa magistri,
 Præfecti in lentam præcipitentur humum.
 Ut mea sustineant audire & uerba fateri,
 Suauia quòd multis sint & amica modis.
 Sicut humus grauido proscissa residit aratro,
 Sicut secla graui uomere gleba iacet:
 Sic nostra assiduis sunt fracta doloribus ossa,
 Sic apud inferni limina sparsa iacent.
 Quandoquidem te solum animo uigilante uidemus,
 Te nisi nil aliud lumina nostra uident.
 Et quia præsidium, nisi te, non inuenit ullum,
 Ne patiare animam posse perire meam.
 Serua me à laqueo mihi quem posuere maligni,
 Ut uitem reproba retia tensa manu.

Hic exponit in
 qua re uelit ex-
 audiri.

Suauissima com-
 mendatio sanæ
 doctrinæ.

& UT IDEM.

Pereat impia
 doctrina ut sit
 locus sanæ do-
 ctrinæ.

Commemorat
 afflictiones quas
 ecclesia propter
 uerbum sustinet,
 & orat libera-
 tionem.

Votum contra
impios.

Incidat in laqueos quos condidit impius istos,
Donec saluus ego præterisse queam.

Voce mea ad Dominum cla. Psal. 142.

Argumentum Viti Theod.

Argumentum psalmi ostendit titulus, re-
cte autem oratur psalmus, pro ecclesia con-
tra hostes & persecutores eius.

ARGVMENT.

Perfidia queritur prohiberi falsa docentum,
Quo minus ipse alios uera docere queat.
Cum iam plus nimio pro ueris falsa ualere,
Si te exempla iuuant tempora nostra uide.

Erudiens canticū Dauid cū esset in spelunca Oratio.

Narratio, in
qua, pponit ex-
emplū quid in
afflictione sit fa-
ciendum.

Asfiduis Dominū lachrymis & uoce precabar,
Diuinam asidua uoce precabar opem.
Ante ipsum mea uerba grauesq; effundo dolores,
Ipsi quæ patior uulnera seua queror.
Mens mea cum duris iacet obruta & anxia rebus,
Quæ sequar & fugiam mi Deus ipse uides.
Quæ mihi sepe fuit pedibus uia trita, sub illa
Fallaces laqueos occulere mihi.
Hac illac oculos uertens per cuncta ferebam,
Nemo qui misero uellet adesse, fuit.

Narrat peri-
culum.

Iam

Iam fuit optata spes omnis adempta salutis,
 Nemo fuit placidam qui mihi ferret opem.
 Tunc tua supplicibus uenerabar numina uerbis
 Mi Deus, o mea spes, tu mea certa salus.
 Tu mihi praesidium Deus es, per te mihi uita
 Pars est, continget quantulacunq; super.
 His lachrymis precor intendas, moue are querelis,
 Nam miser exhaustus pene dolore fui.
 Erue ab hoste odio qui me insectatur acerbo,
 Nam mihi nunc nimium praualuere mali.
 Detrahe uincla animae qbus hoc in carcere pressa
 Ut nomen celebret libera facta tuum. (est,
 Tunc mihi iustorum iungent socia agmina cœtus,
 Si mihi praestiteris quae bona tanta rogo.

Propositi ut
 liberetur.

Speci in qua la-
 tuit carcerē uo-
 cat.

Domine exaudi orationem. Psal. 143.

Argumentum Viti Theod.

Est precatio pro remissione peccatorum
 quae habet suos hostes, nempe Sathanam au-
 thorem desperationis, & doctores, qui do-
 cent legem & fiduciã operum. Quare orat
 exaudiri propter ueritatē & iusticiã Dei, ue-
 ritas est, quod Deus promisit se exauditurū
 pios, iusticia est, quod Deus iniustos iustifi-
 cat, & peccata remittit propter misericor-
 diam in Christo exhibitam.

A R G V M E N T.

Territa mens uicijs & imagine uindictis iræ.
 Iudicium ne se cogat obire rogat.
 Promissis ueniæ Domini constanter adhæret,
 Solari melius mens onerata nequit.

Psalmus David.

Propositio.

A Vdi, summe parës rerũ, quas pectore ab imo,
 Et tibi sollicito fundimus ore preces.

Fidei, quia ser-
 uas promissa.

Exaudi me pro-
 pter tuam iusti-
 ciam, non pro-
 pter meã iusti-
 ciam, quæ nulla
 est.

In fidei uirtute tuæ me respice & audi,
 Quæ tibi nunc mœsto pectore uerba loquor.

Et quia iusticiæ summa est tibi curatuenda,
 Sume pia iustas exulis aure preces.

Ah ne in iudicium uenias pater optime mecum,
 Ah tibi ne fieri me patiare reum.

Nam quis erit qui te consistere iudice possit?
 Quis tibi perspectus iustus abire queat?

Narratio peri-
 culi, cū conscien-
 tia desperatione
 tentatur.

Insidiatus enim mihi perfidus imminet hostis,
 Semper & huc fraudum nomina mille struit.

Abiecit uelut in terram mea tempora uitæ,
 In tenebras positum me uiolenter agit.

* Consolor me
 inquit, cõtrahc
 mala ueteribus
 tuis factis, qui-
 bus testatus es,
 te esse misericor-
 dem & peccata
 condonare.

Non secus ac aur.e uitalis lumine casti.

Per loca neglecti sola iacere solent,
 Conficitur mœrore animus, mens anxia torpet,
 Omnis in attonito pectore sensus hebet.

* Tunc ueteres repeto longinqui temporis annos,
 Et retro in mentem secula prisca uoco,

Tunc

Tunc animo repetens Inmemori tua facta loquebar,
 Quæ gessere manus omnia mira tuæ.
 Protensis ad te ueneror tua numina palmis,
 Te mea mens isto tristis ab ore sitit.
 Ne cunctere ser auxiliium, spes omnis in auras
 Te sine, pene anima deficiente, fugit.
 Ne uultus absconde tuos, ne forte relinquar
 His similis qui iam tartara nigra petunt.
 Ocyus has ueniat bonitas tua nota sub aures,
 Fidere cui possim, nam sine te nihil est.
 Qua gradiar prescribe uiam, mea namq; fathiscit
 Susspirans ad opem languida uita tuam.
 Eripe ab insidijs quas instruit hostis acerbus
 Mi Deus, ô misero spes, uia, uita, salus.
 Ut faciam tibi grata doce, tua iussa capeffam.
 Nam sine te misero quis Deus esse queat?
 Spiritus ille tuæ bonitatis ducat euntem,
 Qua rectâ ad te itur nec propiore uia.
 Redde mihi incolumem propter tua nomina uitam,
 Iustus es, huic animæ redde salutis opem.
 Sic subuerte meos, ut es optimus, ocys hostes
 In festos animæ nocte dieq; meæ.
 Abijce & ad nihilum redigès age, perde malignos,
 Tu quia me Domini iura regentis habes.

Repetit propo-
 sitionem, in qua
 orat remissionē
 peccatorum, &
 gubernationem
 in uerbo, ac libe-
 rationem ab ho-
 stibus.

Benedictus dominus deus. Psal. 144.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis psalmus in quo simul gratias agit, & orat pro regno & ecclesia, contra hostes, sediciosos ciues & pseudoprophetas. Habet autē insigne *πᾶθος* quod miratur Dei beneficentiam erga homines ingratos & malos. Quid est homo inquit, quod sic curas eum, &c.

ARGVMENT.

*Iura, magistratus, reges, pax, fœdera, bellum,
Vnius in Domini sunt sita cuncta manu.
Ille docet quicquid scimus, facit omnia solus.
Quo sine tam fragilis quid potuisset homo?*

Psalmus Dauid.

*Gratiarū actio
pro regno.*

SUMMA creatori Domino laus, gratia, uirtus,
Cuius habere parem gloria iure nequit.
Dura manus in bella meas qui format & armat,
Ad fera qui digitos instruit arma meos.
Hic bonitas, hic summa mihi est fiducia, ab illo
Munior, hic instar turris & arcis habet.

Quo

Quo mihi ceu clypeo spes praesidij omnis habetur,
Imperio populos subijcit ille meo.

Cur tibi fit genitor mortalis homuncio tanti,
Hunc ut & agnoscens nonnihil esse putes &
Vita hominis nihilo similis, fugit ocyor umbra
Quae uenit, & minimo tempore tota perit.

E caelis Domine in terras descende iacentes,
Tange manu, fumos culmina summa dabunt.
Fulgura mitte quibus pereant intende sagittas,
Ut cito uecordes ad tua tela cadant.

Mitte manum de sede tuam sublimis Olympi.
Auxilium uindex ut ferat illa mihi.

Eripe me uelut immensis è fluctibus agrum,
De ui quam misero fert aliena manus.

Eripe me à populis qui nil nisi uana loquuntur,
Qui dextra fraudes insidiant parant.

Sic tibi summe opifex rerum noua carmina dicam.
Cantabunt laudes organa nostra tuas.

Organa, sed fidibus bis quinq; instructa, feremus
Plectra, lyras, citharas, organa, naba, tubas.

Per quem dura gerunt reges & praelia uincunt,
Dauidem seruas hostis ab ense tuum.

Eripe me seruaq; uolens, aliena repelle
Agmina, quae legi sunt inimica tuae.

Qui cum sint homines reprobi mendacia miscent,
Quorum dextra dolos insidiasq; struit.

Ut nos

πᾶθος.

Magua Dei bo-
nitas est, sic cu-
rantis nos mise-
ros homines.

Orat ut Domi-
nus simili felici-
tate defendat &
seruet cōtra ho-
stes ecclesie, hoc
est pseudopro-
phetas, quos uo-
cat alienos fili-
os, quorum do-
ctrina & opera
mala sunt.

Redit ad gracia-
rum actionem p
regno, & repetit
orationem con-
tra pseudopro-
phetas pro ec-
clesia & pro re-
gno.

Hæc sunt politi
ca & œconomi
ca commoda.

Vt nostri incipiant nobis adolescere nati,
Vt tener è molli surculus exit humo.
Vt nostræ niteant formoso corpore natæ,
Qualis in eximia est pulchra columna domo,
Vt sint nostra opibus penuaria plena repostis,
Copia nec cesset, nec uacet ista manus.
Vt grex mille ouium producat millia centum,
Quæ nunc nostra auido pascua dente metunt.
Terga bouum grauibus sint pinguia & apta ferèdis,
In nostras ueniat nulla ruina domos.
In nostris uox nulla sonet truculenta plateis,
Et possit nostris rebus abesse nihil.
Fœlicem populum qui tantis dotibus auctus,
Se Domino curæ nouerit esse Deo.

Hic uersus in he
breo habet inti
gnè collationē,
quod magna do
na sint quibus
Deus, regna &
familias conser
uat sed multo ma
iora esse, habere
uerbum Dei, &
scire nos Deo
surgisse.

Exaltabo te deus meus. Psal. 145.

Argumentum Viti Theod.

Est insignis psalmus in quo gratias agit
pro regno christi quod sit regnum miseri
cordiæ & gratiæ, & æternum regnū, in quo
lapsi eriguntur, orantes exaudiuntur, &
periclitantes & afflicti teguntur ac guber
nantur. Hæc insignia & præcipua sunt bene
ficia regni Christi in hac uita.

A R G

ARGUMENT.

Pro meritis laudare, Deo gratissima res est:
 Nec poterat ritu commodiore coli.
 Magnificis domini pietas & gloria uerbis,
 Non potuit uena diuitiore cani.

Laus David.

Perpetua te laude feram rex maxime rerum
 Mi Deus, o maior uocis honore mee.

Propositio gra-
 siarum actionis.

Perpetuo tua facta canam, tua nomina dicam,
 Perpetuo, & si quid loogius esse potest.

Nulla dies sine laude tua mihi desinet unquam,
 Ista tue laudis fama perennis erit.

Magnus es & laudum elogio dignissimus omni,
 Qui dextra rerum sceptrum potente tenes.

Narratio quæ
 exponit ratio-
 nes propositionis.

Quam sis magnus enim quis perscrutabitur unquam?
 Omnipotens adeo uis tua sine caret.

Nati natorum tua facta ingentia dicent,
 Quasq; manu uires omnipotente moues.

Quæ tua maiestas, tua magnificentia, gessit,
 Omnia per populos facta stupenda loquar.

Vide quam ma-
 gnifico titulo or-
 net misericor-
 diam Dei.

Vt narrent alijs tantas, tua robora, uires,
 Omnibus ut tua sit gloria nota plagis.

Vt memorare tuæ possint bonitatis honorem,
 Vt sit iusticie laus manifesta tuæ.

Vt pius ut clemens Deus est, ita lentus ad iram,
 Ad ueniam properis passibus ire solet.

Hæc est maie-
 stas quam supra
 laudauit,

Omnibus

Omnibus est placidus, super omnia facta benignus,

Quæ prius immensa condidit ipse manu.

Te Deus agnoscunt opera omnia, te uenerantur.

Te celebrant sancti laudis honore tui.

Ornamenta tui regni, & decus omne loquentur,

Et tua carminibus fortia facta canent.

Vt sit mortales tua summa potentia in omnes

Cognita sit regni gloria nota tui.

Est æternum re-
gnum.

Secula, uirga tui perstabit in omnia regni,

Meta potestatis non erit ulla tuæ.

Est regnum re-
missionis pecca-
torum.

Sustentat Dominus qui nutant quicq; labascunt,

Prostratos ab humo, qui iacuere, leuat.

Te pater obseruant oculis in te omnia sperant,

Quæ uitalis adhuc luminis aura fouet.

Etiã defendi-
tur & alitur ui-
ta corporalis.

Et tu respiciens tribuis sua pabula cunctis,

Distribuens escam tempore cuiq; suo.

Mox ut aperta manus patuit tua fundis in omnes,

Omnia quæ uiuæ tempora lucis habent.

Atq; ita quando uoles dextra tua munera aperta

Diuidis, & satias, quæ uoluere, bonis.

Ἐπιφάνεια

Omnimoda Dominus ratione est iustus & æquus,

Ille operum sanctus nil nisi sanctus agit.

Est regnum in
quo audiuntur
orantes.]

Astat & est propior Deus implorantibus ipsum,

Quorum sunt solida pectora firma fide.

Qui Dominum metuunt quæ sunt his grata rependit,

Audit, & hos placida seruat ubiq; manu.

Qui

Qui Dominum reuerenter amant, hos ipse tuetur,
 Morte, sub hoc, poenas impia turba dedit.
 Perpetuo Domini laudes mea lingua loquetur,
 Illius & laudes omnia uiua canent.

Est regnū in quo
 gubernātur ac
 defendūtur pijs
 Repetit propo-
 sitionem.

Lauda anima mea Dominū. Psal. 146.

Argumentum Viti Theod.

Est eodem argumento cū superiori psal-
 mo. Commemorat enim beneficentiā Dei,
 quod est creator, quod seruat promissa,
 quod defendit, liberat, peccata remittit, affli-
 ctos & derelictos iuuat &c. habet autē in-
 signem antithesin, quod frustra sit fiducia
 in homines, fiducia autem in talem Deum
 non fallat.

ARGVMENT.

Vna salus seruire Deo, atq; huic fidere soli,
 Qui sibi fidentes liberat, auget, amat.
 Mundo etenim, aut cuius hoim confidere stultū est,
 Pondera qui ueræ nulla salutis habent.

Haleluia.

Eia age laude noua Domini celebremus honorē **Proposito.**
 Mi anime his nostris insite uisceribus.
 Laude

Laude noua Domino psalmos & carmina dicam,
 Donec in hoc aliquis corpore sensus erit.
 Spes in principibus ne forte reponite uestras,
 Quorum quam referat non habet ullus opem,
 Sunt homines, nolite hominum confidere cuiquam,
 Munera qui ueræ nulla salutis habent.
 Spiritus æthereas homini nanq; ibit in auras,
 Et redit in cineres quod cinis ante fuit.
 Consilia illius tunc omnia uana peribunt,
 Momento percunt tam studia ista breui.
 Fœlicem cui dexter adest Deus ille Iacobi,
 Qui quæ de Domino commoda speret habet,
 Qui cœlos, terræq; orbem, maria omnia finxit,
 Quæq; inclusa operum machina tantatenet.
 Ille nec esse potest mendax nec fallere quenquam,
 Illius est omni tempore certa fides.
 Iniuste afflictos qui uindicat, esurientum
 Pallenti miseram pellit ab ore famem.
 Ille leuat uinctos, cæcis sua lumina reddit,
 Ille manu pressos auxiliante leuat.
 Diligit ille bonos, iustos Deus ipse tuetur,
 Sumit ab hoc duris aduena rebus opem.
 Pupillos Dominus uiduasq; extollit egentes,
 Impius iratum corruet ante Deum.
 Ille tuus Deus alma Sion rex omne per æuum,
 Iura ferens cunctis & Deus unus erit.

Laudate

Antithesis in ho-
 mines confidere
 est frustra, sed
 Deo confidere
 est utile. Addit
 autem utriusq;
 sententiæ ratio-
 nes,

Ratio proposi-
 tionis, quia De-
 us noster est De-
 us salutis, id qd
 longa comme-
 moratione ope-
 rum Dei expli-
 cat.

Laudate Dominum. Psal 147.

Argumentum Viti Theod.

Est graciaram actio, pro beneficijs Dei
spiritualibus & corporalibus, quæ longa
oratione commemorat.

ARGUMENT.

Qui pascit bonitate suos, & corda piorum,
Qui fructu steriles ubere ditat agros.
Qui pacem regnis, qui bella dat, ille ferendus
Laudibus, huic gratos nos decet esse Deo.

A Edite, ferte hilares dño, noua munera laudũ Propositio:
Nā pulchrū est merita dicere laude Deũ.

Ipsius eximio psalmos cantemus honori.

Pulchra etenim laus est, & decet ipsa Deum.

Restituet Solymas Dominus, dispersa reducet

Membra, Israëlem colliget ille suum.

Qui le sis animos, & fractis corda medetur,

Duraq; presenti uulnera sanat ope,

Qui cœlo fixos astrorum supputat ignes,

Omnibus & stellis nomina certa dedit.

Magnus ut est Dominus, sic uirtus maxima cuius

Summa modũ nullum uis rationis habet.

Narratio bene-
ficia spiritualia
primo loco com-
memorat, quod
seruat & conso-
latur ecclesiã;

Manuetos è sorde leuat, de sede superbos
 Deicit, & terræ trudit ad ima malos.
 Alternis cantate Deo, date iubila laudum,
 Stringite uocalis pleetra canora lyre.

Beneficia corpo-
 ralia communia
 toti creaturæ.

Humida qui toti præ tendit nubila cælo,
 Ut pluuie terris præcipitentur aque.
 Qui summis faciles in montibus educat herbas,
 Et steriles colles pascua læta facit.
 Qui sua iumentis dat pabula, dat sua pullis
 Coruorum, querula quando ea uoce uocant.

Hoc est domi-
 nus hæc ultro et
 gratis dat timē-
 tibus eū, non iis
 qui præsumunt
 de suis uiribus.

Non huic robur equi placet in fera bella ruentis,
 Non iuuat hunc fortis tibia crassa uiri.
 Ipsum qui timuere placent, hos diligit ultro,
 Quicumq; ipsius spem bonitatis habent.

Hæc propria
 sunt populi dei.

Effert laude Deum, Solymorum urbs inclyta, regum,
 Alma Sion Domino gratificare tuo.

Pax.

Portarum uectes corroboret ille tuarum,
 Et uario ciues ditat honore tuos.

Annona.

Qui placidam statuit tua per consinia pacem,
 Et tribuit pueris optima farræ tuas.

Commoda tem-
 pestas:

Ille suum terras uerbum dispersit in omnes,
 Ipsius ut penna præpete iussa uolant.
 Non secus ille niuem quàm lana uelleræ mittit,
 Cum iubet, ut cures, sparsa pruina iacet,
 Qui glaciem ceu frustra iacit, dum grandine se uit,
 Tanta quis ipsius frigora ferre queat?

Aman.

Amandat sua iussa & protinus ista liquefcunt,

Conuertit uentos, & fluit humor aque.

Qui decreta Israëlī sua nunciat, ipsi

Iussa quibus fidas magne Iacobe tibi :

Talia facta Deus non gentibus adidit ullis,

Nec notas leges fecit habere suas.

Donum uerbi
in populo san-
cto.

Laudate Dominum Psal. 148.

Argumentum Viti Theod.

Habet psalmus exhortacionem ad gratia-
rum actionem pro tota creatura Dei, in qua
Deus ostendit bonitatem suam, & potentiam
ut tam bono & potenti Deo discamus con-
fidere, in omnibus periculis & timere eum.

ARGUMENT.

Regna, magistratus, hominum genera omnia, reges

Esse bona à Domino cuncta creata docet.

Omnia cum bona sint que fecerit ipse, quis ausit,

Damnandum ex illis dicere uel minimum ?

Halleluia.

Coelestes anime sublimia templa tenentes,

Cœlum.

E quibus hæc ingens infera lumen habent.

Laudibus accumulate Deū super omnia magnum, Angeli.

Laudet in excelsis turba ministra Deum.

Cc 2 Ange

Angelice mentes omnes, exercitus omnis

Ipsius, agnoscant laudibus, esse Deum.

Sydera:

Sol & Luna creatorem cognoscite uestrum,

Non alio laus hæc ore caneda fuit.

Omnia in illustri lucentia sydera cælo,

Testentur laudem solius esse Dei.

Motus uarij
superiorum cor
porū.

Cælorum uarij subsultent laudibus orbes,

Quos circum se actus ultima terra uidet.

Aquæ super
cælos,

Quæ superinductis pendent in nubibus undæ,

Laudantes Domini se fateantur opus,

Ipsæ suo Dominus quia condidit omnia uerbo,

Omnia sint isto nomine grata Deo.

Atq; ea perpetuos, ut sint, stabiliuit in annos,

Quæq; dedit legum uincula certa tenent.

Animalia terræ.

Vos quoq; quæ terras animantia cunq; tenetis,

Grata creatori laudibus este Deo.

Animalia maris

Qui maria incolitis immensi maxima cæti.

Quælibet & uiuos quotquot abyssus habet.

Meteora sunt
opera Dei.

Ignis edax rerum, permisti grandine nymbi,

Et pluuia bruma præcipitante niues.

Et uapor exiccans, & agentes nubila uenti,

Qui uerbis faciunt quæ iubet ille suis.

Fruges.

Omnes & montes & proxima culmina cælo,

Fructifera stirpes, robora dura cedri.

O syluestria lustra feræ quæcunq; tenetis,

Quæ colitis pecorum pascua prata greges.

Reptiæ

Reptiliū genus omne, autū genus omne uolantum.

Seu uos terra grauis, seu leuis aër habet.

Terrarum reges, populiq; & scepra ferentes,

Quiq; tenenda loco principe iura datis.

Imberbes pueri, iuuenes teneræq; puellæ,

Imbelles æuo iam grauiore senes.

Vna uoce Deum laudate, quòd ipsius altum

Est super & terras, & super astra decus.

Ipsè sui regnum populi Deus euehet, omnes

Laus decet ista pios, laus decet ista bonos.

Laus decet hæc Israëlè quem diligit, & cui

Tam gratum populo nomen habere dedit.

Volucres :

Populi, atq; hic
cōmēdat spiritus
sanctus. Politicā
& Oeconomā.

Precipue autē
populus Israël
laudat dominū.

Cantate Domino. Psal. 149.

Argumentum Viti Theod.

Est exhortatio ad gratiarum actionē pro beneficijs Euangelij per quod nobis annunciat quod Deus habeat beneplacitū in suo populo, hoc est, quod non irascatur, sed per misericordiam ignoscat peccata. Item quod defendat ecclesiam in mundo afflictam, quæ Ecclesia per uerbum triumphat & reges ac populos uerbo prosternit, ut obediant Euāgelio. Hæc enim sunt uincula, & carceres quibus ratio constringitur.

ARGUMENT.

Qui ueniam immerito gratis dat & exhibet orbi,
 Digna satis dici gratia nulla potest.
 Nobis conueniunt igitur noua cantica, qui nunc
 Luce noua uerbi, turba nouata sumus.

Haleluia.

Propositio, qua
 exhortatur ec-
 clesiã ut agno-
 scat bñificia Dei
 et p ijs agat gra-
 tias.

Ratio, quia deus
 est misericors et
 defendit afflictã
 ecclesiam.

Verbo bellige-
 ratur ecclesia cõ-
 tra mundum.

* Ius est Ioh.
 xvj. Spiritus sã
 & us arguet mũ-
 dũ de peccato.

IN ueras cantate Deo noua carmina laudes,

Ipsi in coetu laus sapiente sonet.

Israel authore suo se oblectet, & istam

Læta Sion regem gaudeat esse sibi.

Illi agiles turba ducant plaudente choreas,

Illi cum citharis tympana pulsa sonent.

Nam placuit populus Domino suus, ille iacentes

Subleuat, ille pijs causa salutis erit.

Læta triumphantes decorabit gloria sanctos,

Inq; suis thalamis carmina læta canent,

Ipsorum Dominum sublimem guttura tollunt,

Ancipites gladios in fera bella gerunt,

Vt meritam cunctis uindictam in gentibus ædant,

Castigent forti castra inimica manu,

Ferrea ut illorum cogant in uincula reges,

Nobilium dura compede crura ligent.

* Vt ius perficiant quod scriptum constat in ipsos,

Hoc decus, hoc sanctis omnibus illud erit.

Laudato

Laudate Dominum in Psal. 150.

Argumentum Viti Theod.

Est exhortatio ad gratiarum actionem quam uult non uno modo declarari, propter magnitudinem & multitudinem beneficiorum, quibus & sub lege populum Israel, & in nouo testamēto ecclesiam cumulat. Porro Euangelij prædicatio est, qua uná Deus prædicatur & nos gratitudinem sine hypocrisis testamur.

ARGUMENT.

Pro populo Israël grates agit, & docet ipsum
 Laudandum Solymis, sicut in arce, Deum.
 Quæ canit instrumenta quibus laudare solebant
 Sunt nobis grates, carmina, uerba, preces.

Halleluia.

SAncta nouo domini laudantes numina plausu,
 Carmina factori dicite grata Deo.
 Dicite regnantem super omnia sydera cœli,
 Qua sedis posuit limina celsa suæ.
 Di. ite quod nullum tam magna potentia finem,
 Quod nihil hoc maius maximus orbis habet.

In laudes aptate tubas, clangoribus illum,
Et litui curui, & cornuarauca canant.
Huic arguta suas resonent psalteria laudes,
Vocales citharæ carmina blanda sonent.
Tympana festiuas imitantia pulsa choreas,
Hunc canat artificii fistula tacta manu.
Huic deuota suas intendant organa chordas,
Omnia quæ Musis gratia iuncta probat.
Stridula latifonas referentia cymbala uoces,
Dulce ferant domino iubila festa melos.
Deniq; uitalem quæcunq; per aëra spirant,
In Domini laudes carmina grata canant.

F I N I S.

INDEX

PSALMORVM.

A

Ad Dominum cum tribu larer clauui . 352	Benedic anima mea domi no, domine Deus 294
Ad te dñe clamabo 92	Benedictus do. 394
Ad te domine leuauit 85	Benedixisti domi. 248
At te leuauit ocul. 356	Bonũ est confiteri Do- mino 269
Afferte domino filij 94	
Attendite popule 225	
Audite hæc omnes 148	

B

Beati immaculati 336	Cantate domino canti- cum nouum 277
Beati omnes qui timet Dominum 363	Cantate Domino canti- cum nouum 282
Beati quorum remissæ sunt iniquitates 102	Cantate Domino canti- cum nouum 405
Beatus qui intelligit sup egenum 130	Cœli enarrant 72
Beatus uir qui nõ ab. 26	Confitebor tibi do. 46
Beatus uir qui timent Dominum 322	Confitebor tibi do. 320
Benedicam Dominum in omni tempore 107	Confitebor tibi do. 380
Benedic anima mea 291	Cõfitebimur tibi do. 219
	Confitemini do. 298
	Confitemini do. 302
	Confitemini do. 332
	Confitemini do. 307
	Cc 5 Confite

I N D E X

Confitemini dom.	376	Dixi custodiã uias	124
Conserua me Dom.	60	Dixit dominus do.	318
Cum inuocarem	32	Dixit iniustus	114
D		Dixit insipiens in	161
De profundis cla.	366	Dixit insipiens in cor ^z	
Deus auribus nost.	136	de suo	57
Deus Deorum Domi-		Domine clamaui ad te	
nus locutus	151	exaudi	388
Deus Deus meus	78	Domine Deus meus in	
Deus Deus meus ad te		te speraui.	93
de luce uigilo	182	Domine Deus sal.	254
Deus in adiutorium me		Domine dominus	43
um intende	04	Domine exaudi	288
Deus laudem meã	314	Domine exaudi	391
Deus in nomine	163	Domine in uirtute	76
Deus iudiciũ tuũ	208	Domine ne in .37.	121
Deus misereatur	192	Domine nõ est ex.	367
Deus noster refugium		Domine probasti me et	
et uirtus	143	cognouisti me.	382
Deus quis similis	243	Domine quid multi.	30
Deus repulisti nos	177	Domine quis habita	59
Deus stetit in syn.	242	Domine refugium fa ^z	
Deus uenerunt	234	ctus es.	263
Deus ultionũ do.	272	Domine saluũ me.	54
Dilexisti quoniã exauis		Domini est terra et ple	
diet Dominus	329	nitudo eius.	84
Diligam te domine	66	Dominus illumina	89

I N D E X

Dominus regnauit 271	In domino confido 52
Dominus reg. ex. 279	In exitu Israel de 325
Dominus reg. iras. 283	In te domine spera. 98
Dominus regit me 82	In te domine sper. 204
E	Iubilare Deo omni 189
Ecce nunc benedi. 372	Iubilare deo omnis 285
Ecce quam bonum 371	Iudica domine no. 110
Eripe me de inim. 174	Iudica me deus 135
Eripe me Domine 386	Iudica me domine 88
Eruclauit cor meū 139	L
Exaltabo te Deus 396	Letatus sum in his 355
Exultabo te domine 96	Lauda anima mea 399
Exaudi Deus dep. 179	Laudate domi. 404
Exaudi Deus orat. 184	Laudate do. in 407
Exaudi Deus orat. 164	Laudate do. omnes 332
Exaudi Deus iu. 63	Laudate do. quo. 401
Exaudiat te Domi. 74	Laudate nomē do. 373
Expectans expecta. 128	Laudate pueri do. 323
Exultate Deo adiu. 239	Leuaui oculos me. 354
Exultate iusti in 104	M
Exurgat Deus 193	Magnus dominus 146
F	Memēto do. David 368
Fundamenta eius 252	Miserere mei Deus 155
I	Miserere mei deus 168
Inclina Domi. au. 250	Miserere mei De. 170
In conuertendo 360	Misericordiam 286
	Misericordia

INDEX

<p>Misericordias Domini ni in æternum 256</p> <p style="text-align: center;">N</p> <p>Nisi Dominus ædi. 362</p> <p>Nisi quia dominus 358</p> <p>Noli æmulari in 116</p> <p>Nōne Deo subiecta 180</p> <p>Non nobis domine non nobis sed nomi. 326</p> <p>Notus in Iudæa Deus in Israël 221</p> <p style="text-align: center;">O</p> <p>Omnes populi plaudite manibus 145</p> <p style="text-align: center;">P</p> <p>Paratum cor meū 312</p> <p style="text-align: center;">Q</p> <p>Quàm dilecta taberna- cula tua 246</p> <p>Quàm bonus Israel 211</p> <p>Quare fremuerūt 28</p> <p>Quemadmodum ceruus desyde. 132</p> <p>Qui confidunt in Domi- no sicut 359</p>	<p>Quid gloriaris in malitia, qui po. 159</p> <p>Qui habitat in adiuto- rio altissimi 266</p> <p>Qui regis Israel intende qui de 237</p> <p style="text-align: center;">S</p> <p>Sæpe expugnaverūt me à iuuentute 364</p> <p>Saluū me fac De. 298</p> <p>Si uere utiq; iusti 172</p> <p>Super flumina Babylo- nis illic se. 379</p> <p style="text-align: center;">T</p> <p>Te decet hymnus 186</p> <p style="text-align: center;">V</p> <p>Venite exultemus 275</p> <p>Verbamea auribus 35</p> <p>Voce mea ad dominum clamaui 222</p> <p>Voce mea ad do. 390</p> <p>Vsquequo Domine obli- mei 55</p> <p>Vt quid Deus repu. 215</p> <p>Vt quid Domine re. 49</p>
--	--

F I N I S.

ARGENTORATI APVD
CRATONEM MYLIVM
MENSE MART.
M. D. XXXIX

175377⁶

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND
ARCHAEOLOGY
OF THE
UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE